

မဟာကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ

မောင်းထောင်

မြေဇင်းတောရဆရာတော်ဘုရားကြီး

ဒဿနပါရဂူကျမ်း

နိဗ္ဗာန်မဂ္ဂအာနာပါန

အလုပ်ပေးတာရားတော်

(သမထ-ပထမပိုင်း)

ဓမ္မာစရိယဦးဌေးလှိုင်

မဟာဘိကာမ္မဋ္ဌာနာစရိယ

မောင်းထောင်

မြေရင်းတောရဆရာတော်ဘုရားကြီး

ဒဿနုပါရဂူကျမ်း

နိဗ္ဗာနမဂ္ဂအာနာပါန

အလှုပ်ပေးတရားတော်

(သမထ၊ ပထမပိုင်း)

စမ္မာစရိယဦးဌေးလှိုင်

စုစည်းစီစဉ်၍ အမှာနိဒါန်းရေးသည်။

သာသနာ-၂၅၄၆

ကောဇာ-၁၃၆၄

ခရစ်-၂၀၀၃

၂၆၂၂၁

ရန်ကုန်မြို့-ကမ္ဘာအေး

သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန

သာသနာရေး ဦးစီးဌာန ပုံနှိပ်တိုက်အတွက်-

ဦးလှချို(၀၄၈၂၉)

တိုက်ဂါးအောင်ဆက်၊ အမှတ်-၁၅

သုဒဿနလမ်း၊ ကျောက်မြောင်း

တာမွေမြို့နယ်၊ ရန်ကုန် (ဖုန်း-၅၆၀၈၂၉)က

တာဝန်ယူပုံနှိပ်ပြီး

သာသနာရေးဦးစီးဌာန၊ ညွှန်ကြားရေးမှူး

ဦးညွန့်မောင် (မှတ်ပုံတင်အမှတ်-၀၂၄၀၅/၀၂၅၂၇)က

ထုတ်ဝေသည်။

မောင်းထောင် မြေဇင်းတောရဆရာတော်ဘုရားကြီး
ရေးသားပြုစုပြီး

မြေဇင်းတောရဝိပဿနာ ပြန့်ပွားရေးအတွက်

‘မြေဇင်းတောရ ရုပ်/သံစာပေအဖွဲ့ မှ တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ကာ

‘ဗုဒ္ဓအသံစာပေ’မှ စီစဉ်ထုတ်ဝေသည်

အောက်ပါစာအုပ်များကို

ဝယ်ယူဖတ်ရှု ဓမ္မဒါနပြုခြင်းဖြင့်

ကုသိုလ်အထူး ဆည်းပူးနိုင်ကြပါပြီ။

၁။ ဒဿနပါရဂူကျမ်း (သမထ ပထမပိုင်း)၊

၂။ ဓမ္မစက္ခုကျမ်း၊

၃။ ကန္တိနည်းဥပနိသျှ သမထ ဝိပဿနာလက်စွဲ နှင့်
သမိုင်းဦးသာသနာဝင်၊

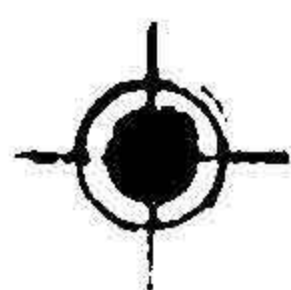
၄။ မိုးကုတ်ပဋ္ဌာန်း (မြေဇင်းတောရဆရာတော်ဘုရားကြီး
စာသင်သားဘဝ မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးထံ
ပဋ္ဌာန်းသင်ယူခဲ့စဉ်က ရေးမှတ်ခဲ့သော လက်ရေးမှတ်စု
စာမူ)။

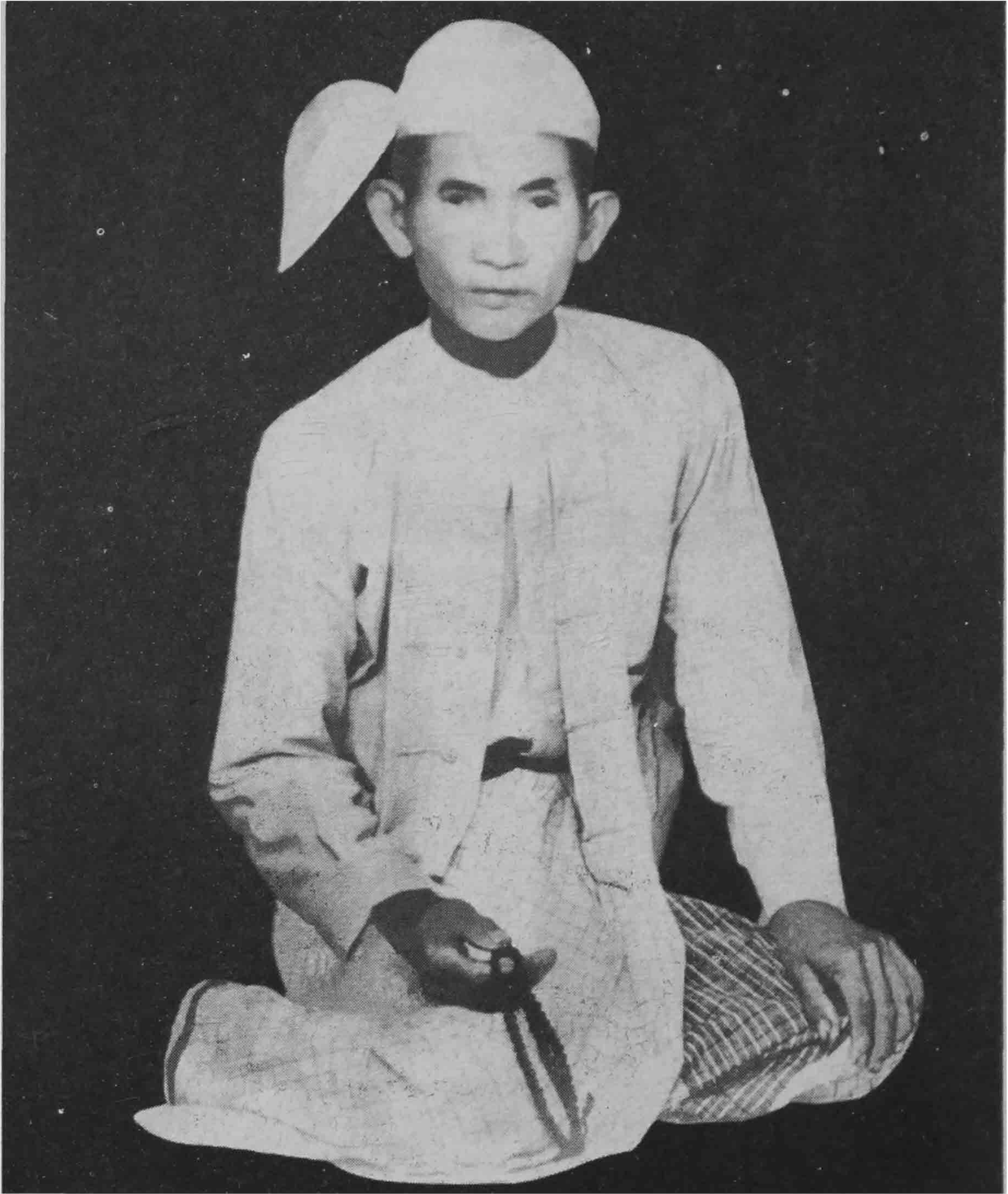

ယောဂီပါရဂူကျမ်းပြု
ကနိစ္ဆေသိမ်တော်တောရဆရာတော်ဘုရားကြီး
(၁၂၄၁-၁၃၂၈)

မောင်းထောင်
မြေဇင်းတောရဆရာတော်ဘုရားကြီး

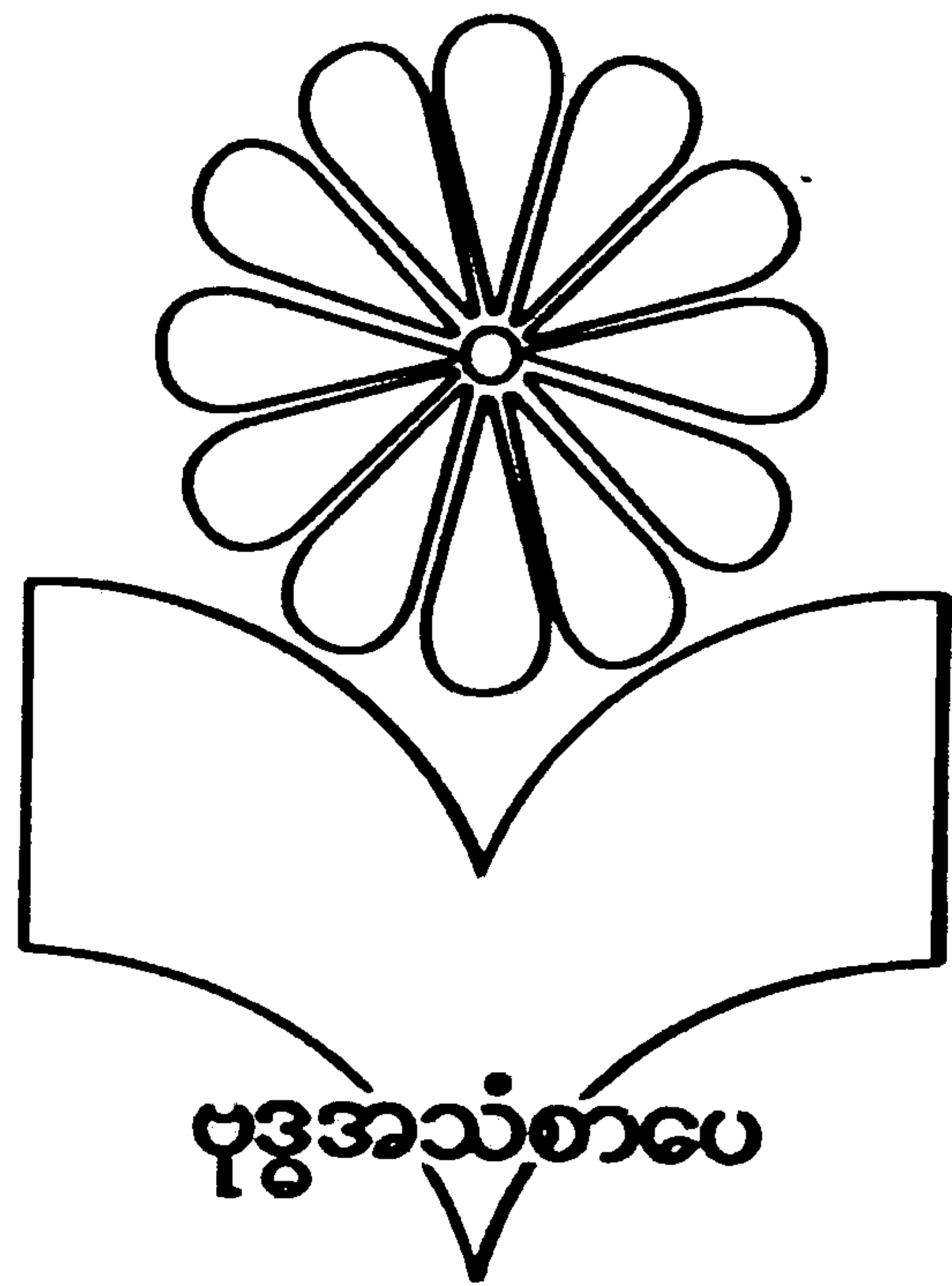

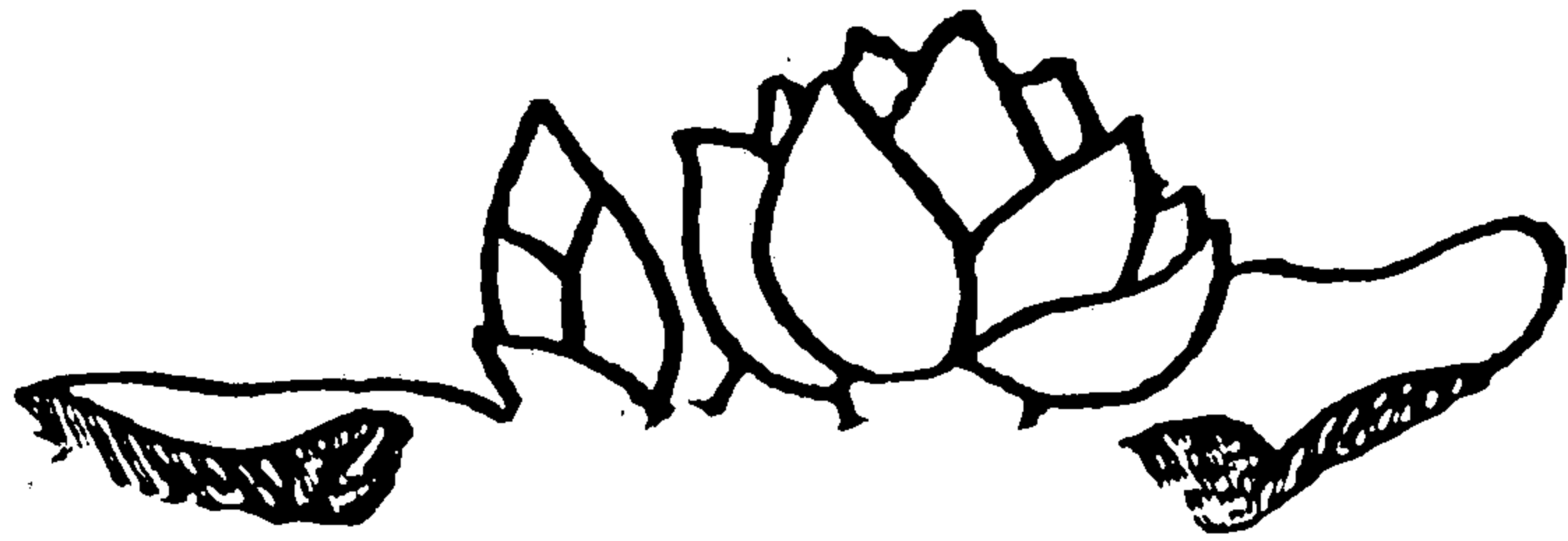
မြေဇင်းတောရဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
ခမည်းတော်ကြီးဦးဖိုးကဲ (၁၂၅၄-၁၃၅၀)
(ပဉ္စမသင်္ဂါယနာတင် မင်းတုန်းမင်းလက်ထက်၊ ဒုတိယ
မောင်းထောင် သာသနာပိုင်အရှင်ဥေယျဓမ္မ၏မြေးတော်)

မြေဇင်းတောရဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
မယ်တော်ကြီးဒေါ်ဖြော့ (၁၂၅၅-၁၃၃၇)
(သီပေါမင်းလက်ထက် သံတော်ဆင့်သွေးသောက်ကြီး
ဦးဆိုင်၏ တူမ)

၁၉(စ)၊ မြစပယ်လမ်း
၈ ရပ်ကွက်၊ မရမ်းကုန်းမြို့နယ်
ရန်ကုန်မြို့၊ ဖုန်း-၆၆၅၂၁၁

မာတိကာ

◆ သမိုင်းခြေရာခံ နိဒါန်းစကား----- (က)

(၁)

◆ ပရိကံ-ရှေးဦးပြုဖွယ်----- ၁
(ယောဂီအရည်အချင်း ---တရားရမည့်သူအရည်အချင်း--
ဘဝကောင်းအခါကောင်း ဘဝဒေသာတရားတော်-----
သူတော်ကောင်းတွေ နတ်ပြည်ကြောက်၊ မိရိုးဖလာနတ်
မပစ်ပယ်နှင့်၊ယောဂီဦးတောမောင်၊ သဗ္ဗတ္ထကကမ္မဋ္ဌာန်း-)

(၂)

◆ မေတ္တာဘာဝနာ ----- ၈၉

(၃)

◆ မရဏသတ်ဘာဝနာ -----၁၀၀(က)

(၄)

◆ အာနာပါနဿတိ (အိတ်ဆောင်လက်စွဲကမ္မဋ္ဌာန်း)--၁၀၆

(က) သတိမြဲရာ ပထမာ ----- ၁၁၄

(အားထုတ်နည်း ----- မဂ္ဂင်စောင့်နည်း -----
ကလျာဏပုထုဇဉ်ဖြစ်ပြီ----- လူဝကြီးတွေ သွက်လက်
ပေါ့ပါးလာ -----)။

(ခ) ဒုမ္မာ ရှည်တိုသိ -----၁၄၀(က)

(နိမိတ်ပို့လွှတ်ပုံ --- သမထအပြစ်ပြောသူများ -----
နှစ်မိုင်အထက်ပို့လွှတ်ပုံ ----- နတ်ကတော် မှော်ဆရာ
မဖြစ်စေနဲ့ --- နတ်/ဗြဟ္မာပြည်ရှိ ဘုရားများဖူး ---
ကမ္ဘာပေါ်မှာ အဦးဆုံးစေတီ -----)။

(ဂ) လုံးစုံလင်းရာ တ၊၌သာ -----၁၈၃(က)

(မြေပြိုမှာစိုးလို့ --- နတ်ပြည်နှင့် ငရဲဘုံရောက်သူများ--
ငရဲနှင့် နတ်ပြည်ပြုပြီး တရားဟောသူ -- ယမိုက်ပြာဋိဟာ
သတိရဖွယ် --- အပိုဆုရသူ ဒေါ်မြမြဝင်း ----- တရား
ထိုင်၍ ငိုရခြင်း --- သေမင်း လက်မှတ်ရသူများ---)။

(ဃ) စ,မှာ ငြိမ်းစေဘိ ----- ၂၁၂(က)
(အသက်မရှူ လူ့ခုနစ်ယောက် --- ပဋိဘာဂရဖို့မလွယ်
--- ဆင်ထားလို့ ညွှန်စီးပါဦး --- ဘုရားရှင် အာနာပါန
ချီးကျူး ---)။

ကိုယ့်ဝေစုကိုယ် ရအောင် ယူကြတရားတော် ----- ၂၃၂

(လယ်တီဆရာတော်နှင့် ပဋိဘာဂနိမိတ် -----
ကင်းဝန်မင်းကြီး မျက်ရည်ကျတဲ့တရား ----- ဘုရား
ဖြစ်မယ့် အာနာပါန -- အရိယူပဝါဒကံကြီး သတိပြု--
လယ်တီဆရာတော် ဝေဖန်သတိပေး--ဘုရားဖြစ်မည့်နေ့
နေထိုင်ပြုမူပုံ --- အာနာပါန ကုစ္ဆာသယ ကမ္မဋ္ဌာန်း--
တစ်လောကလုံးကို ကြည့်ရှု၍ သင့်အတွက် ဝေစု
ထားခဲ့-----)။

နောက်ဆက်တွဲ

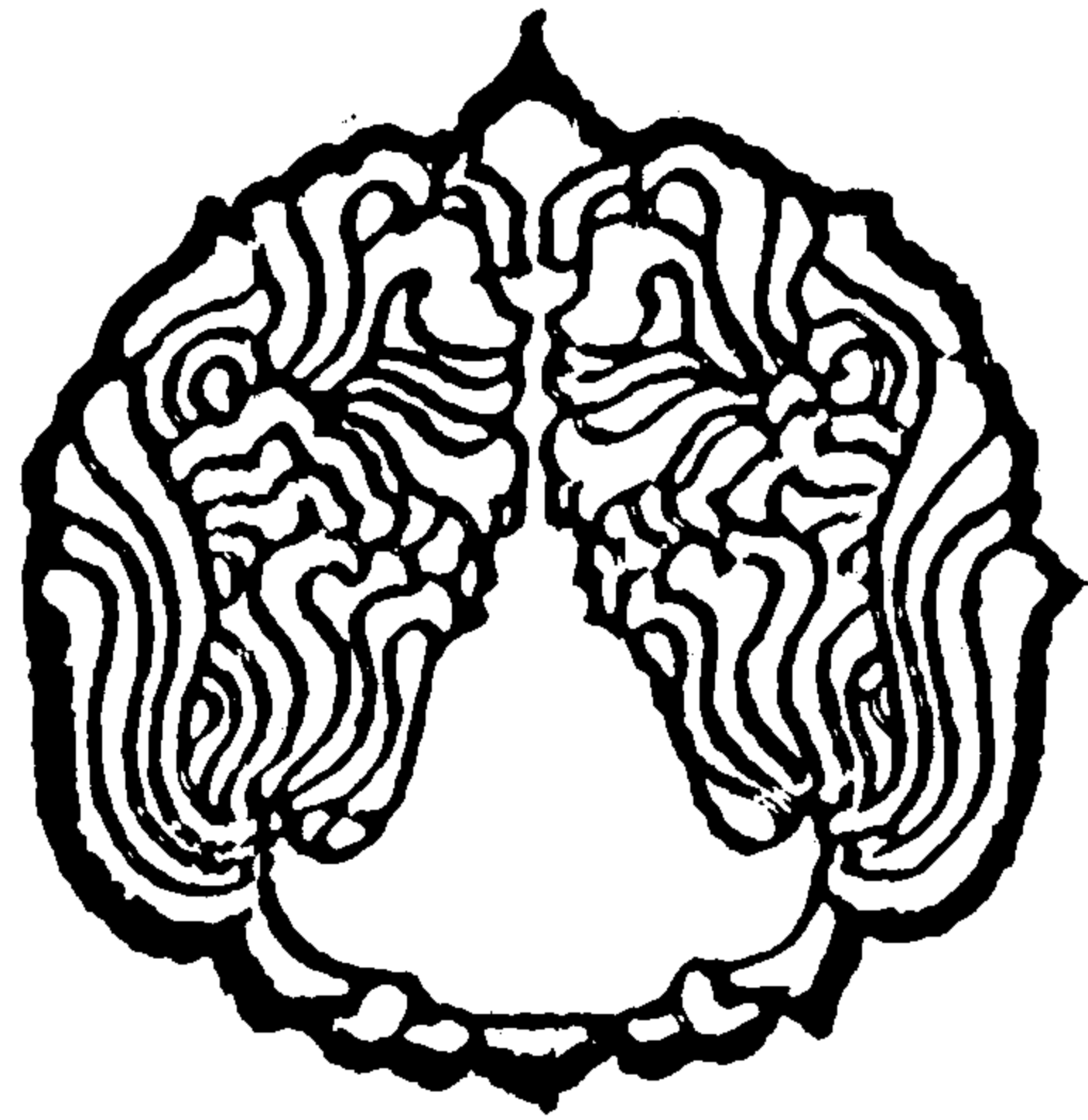
- ◆ ကနွီဆရာတော်ဘုရားကြီးကိုယ်တိုင် ရေးသားတော်
မူခဲ့သော အားထုတ်စဉ်အကျဉ်း ----- ၂၇၃
- ◆ အပ္ပနာဈာန်ထူထောင်နည်း ----- ၂၈၉

မာတိကာ ပြီး၏

မောင်းထောင်

မြေဇင်းတောရ ရုပ်/သံစာပေအဖွဲ့

- ၁။ ဆရာတော် ဦးဣန္ဒာစာရ(ဓမ္မာစရိယ)
(အဂ္ဂမဟာ ဂန္ထဝါစကပဏ္ဍိတ)
ယွန်းဆက်တိုက်၊ မောင်းထောင်။
- ၂။ ဆရာတော်ဦးစက္ကိန္ဒ
(ဓမ္မာစရိယ၊ မဟာစည်ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ၊ အမေရိက)၊
- ၃။ ဦးပရမ(ဓမ္မာစရိယ၊ B.Sc, Physics. သီရိလင်္ကာနိုင်ငံ)၊
- ၄။ ဦးစက္ကိန္ဒ(တက္ကသိုလ် ဓမ္မာစရိယ၊ B.A. Buddhism.
အင်္ဂလိပ်စာအဓိက-ဒုတိယနှစ်)
ရတနာပုဂံတိုက်၊ မန္တလေးမြို့။
- ၅။ ဦးထွန်းရွှေ (ဓမ္မာစရိယ၊ ဘီအေ)
လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူး၊ ရန်ကုန်။
- ၆။ ဆရာဦးလှချစ် (သာမဏေကျော်-ဓမ္မာစရိယ)
မုံအို၊ မြေဇင်းတောရ။
- ၇။ ဆရာဦးဝင်းမောင်(ဓမ္မာစရိယ) ရေ -ဘုတလင်။
- ၈။ ဆရာစံ(ဓမ္မာစရိယ၊ ပါဠိပါရဂူ) အစုကြီး။
- ၉။ ဦးမြင့်သိန်း (ခ) ဦးဘဌေး(ဓမ္မာစရိယ) ရေကန်စု။
- ၁၀။ ဆရာကိုဆွေ B.Sc, Physics. ညောင်ကန်။
- ၁၁။ အကြံပေး ဓမ္မာစရိယ ဦးဌေးလှိုင်

ဓမ္မာစရိယဦးဌေးလှိုင် ၏ သမိုင်းခြေရာခံ နိဒါန်းစကား

(၁)

ရွှေဥမင်ဆရာတော်ကြီး ဩဝါဒ

ကိုယ်တိုင်ကနွဲ့နည်းကို အားထုတ်ခွင့် ရသောအခါတွင်မှ ‘တိဗက်ရဟန်းတော် အရှင်သျှိလတိဿမှ စတင်ခဲ့သည်’ဆိုသော သမိုင်းရင်းမြစ်နှင့် သမိုင်းကွင်းဆက်များ လေ့လာဖြစ်တော့၏။

အချိန်တိုတိုဖြင့် အံ့ဩကြည်ညိုဖွယ်ရာ သဒ္ဒါဓာတ်ကို နှိုးဆွပေးနိုင်ပုံနှင့် ကျေးဇူးရှင် လယ်တီဆရာတော် (၁၂၀၈-၁၂၈၅) နှင့် ဝေဘူဆရာတော်ကြီးများပင် ဤနည်းကို လက်ခံ ကျင့်ကြံသွားတော်မူကြကြောင်း သိရပြန်သောအခါ ထက်သန် လာသော သဒ္ဒါတရားမှာ ပို၍ အားကောင်းသွားတော့သည်။

(ခ) သမိုင်းခြေရာခံ နိဒါန်းစကား

[မှတ်ချက်၊ ကျေးဇူးရှင် ဝေဘူဆရာတော်ဘုရားကြီး (၁၂၅၇-၁၃၃၉) လည်း တောထွက်စက ပထမဆုံး ရွှေဘို ပုသိမ်ကြီးတောရ၌ တစ်ဝါဆို နည်းခံသည်ဆိုသဖြင့် ဤကန့် နည်းကို စတင်အားထုတ်ခဲ့ရပေလိမ့်မည်။ ပုသိမ်ကြီးတောရ ဆရာတော်၏ ဓာတ်ပုံကိုလည်း ဆရာတော်ကြီးခေါင်းရင်း၌ အမြဲ ပူဇော် ချိတ်ဆွဲထားသည်ကို တွေ့ရ၏။]

ရန်ကုန်လှပဒါး ရက် ၆၀ တရားစခန်း

ဝိပဿနာ တရားများ နည်းနိဿယစုံ ပြန့်ပွားလျက်ရှိ သော ရန်ကုန် မြို့ ဧရိယာတွင် ကန့်နည်းဥပနိဿယ အာနာပါန သမထ ဝိပဿနာ ရက် ၆၀- တရားစခန်းကို ၁၃၆၄-ခုနှစ်၊ တန်ခူးလဆန်း ၁၂-ရက်၊ (၂၄၊ ၄၊ ၂၀၀၂) မှ နယုန်လဆန်း ၁၃-ရက် (၂၃၊ ၆၊ ၀၂) ထိ ရန်ကုန်တိုင်း မှော်ဘီမြို့နယ် လှပဒါးကျေးရွာကျောင်း၌ ဖွင့်လှစ်ခဲ့ကြသည်။

ပညာတတ် ရဟန်း၊ သီလရှင်၊ လူယောဂီ ၅၀ ကျော် တရားဝင်ခဲ့ကြ၏။ ဤခေတ်တွင် ထင်ရှားရှိနေသော ဝိပဿနာ နည်းမျိုးစုံကို လ-ချီ အားထုတ်ဖူးသူ ယောဂီက ပို၍ များ၏။ ပထမတွင် ခပ်အမ်းအမ်း ဖြစ်နေကြသော်လည်း သမထ တစ်လ၊ ဝိပဿနာ တစ်လ တရားစခန်း ပြီးသောအခါ ယောဂီများအားလုံး လိုလို အထူးရွှင်လန်း တက်ကြွနေကြ၏။ ရှေးက မခံစားဖူးသော

ဓမ္မရသကို ခံစားကြရသည်။

‘မြန်မာနိုင်ငံ ပဋိပတ္တိသာသနာကို တစ်ခေတ် ပြောင်းပေး နိုင်၍ လက်တွေ့မှ ယုံကြည်လို သူများအတွက် ခေတ်က တောင်းဆို၍ ပြန်လည်ဆန်းသစ် ဖြစ်ပေါ်လာရသော နည်းစနစ် ကောင်းတစ်ခုဟု တူညီသော ခံစားချက်များ ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့လေ သည်။’

တရားအလှူရှင်နှင့် ပစ္စည်းအလှူရှင်

တရားပြသသော ဆရာတော်ကား သက်တော် ၈၂ နှစ်ရှိ မဟာစည်၊ ဝေဘူ၊ အင်ချောင်နှင့် ကနွီဆရာတော်ကြီးများ တပည့်၊ ပဉ္စမသံဂါယနာ ရတနာပုံခေတ် ဒုတိယ မောင်းထောင် သာသနာပိုင်ကြီး အရှင်ဥယျဉ္ဇေဓမ္မ၏ မြစ်တော်၊ မဟာကမ္မဋ္ဌာ- နာစရိယ မောင်းထောင် မြေဇင်းတောရ ဆရာတော်ကြီး ဖြစ်သည်။

ပစ္စည်းလေးပါးဖြင့် နှစ်လတိုင်တိုင် ဝေယျာဝစ္စတာဝန် ယူ ကျင်းပသောအဖွဲ့မှာ ကွက်လပ်ဖြည့်-မ, တည်အလှူရှင် ရွှေသရဖူ ဦးသန်းအောင်၊ ဦးစောသာယံ၊ နိုင်ငံတော် တရားရုံး ရှေ့နေကြီး ဦးထွန်းရွှေနှင့် စာရေးသူ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ပါဝင်ဖွဲ့စည်း ထားသော ‘အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ သဒ္ဒမ္မ ဇောတိက (သူတော် ကောင်းတရား ထွန်းကားရေး) ဖောင်ဒေးရှင်း’ ဖြစ်သည်။

(ဃ) သမိုင်းခြေရာခံ နိဒါန်းစကား

လှပဒါးတရားစခန်း မဖွင့်မီ တစ်ညနေတွင် မောင်းထောင်
မြေဇင်းတောရ ဆရာတော်ကြီးနှင့် တပည့် ဒကာများ မင်္ဂလာ
ဒုံမြို့နယ်၊ ရွှေဥမင် ဓမ္မသုခ တောရရိပ်သာသို့ အများပြည်သူ
ရဟန်းရှင်လူ လေးစားကြ၍ ရဟန္တာဟု ကျော်ကြားသော
ကျေးဇူးရှင် သက်တော်ရှည် **ရွှေဥမင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး**

(၁၂၇၅-၁၃၆၄) အား သွားရောက်ဖူးမြော် ကန်တော့ကြပါသည်။

ဆရာတော်ဘုရားကြီးကား တစ်ချိန်က ဆရာတော်
ဦးသုဇာတနှင့်အတူ ကျေးဇူးရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး
(၁၂၆၆-၁၃၄၄) ၏ လက်ရုံးတစ်ဆူ ဖြစ်တော်မူခဲ့၏။ စာရေးသူ၏
ငယ်ဆရာပင်ဖြစ်သည်။ လှပဒါးမှာ တရားစခန်းဖွင့်မည့်အကြောင်း
လျှောက်ထားသောအခါ ရွှေဥမင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက
အလွန်အားရ ကျေနပ်တော်မူလှသော အမူအရာဖြင့်-

“ဘုန်းကြီးတို့လဲ ကနွီနည်းကို အားထုတ်ခဲ့ဖူးပါတယ်။
သာသနာတော်မှာ အလွန်ကျေးဇူးများတဲ့ နည်းတစ်ခုပါပဲ”
ဟူ၍ မိန့်ကြား အားပေးတော်မူပါသည်။

* * *

(၂)

လယ်တီဆရာတော်နှင့် ကနွီနည်း

အသက် ၇၀-ကျမှ နိုင်ငံတော်တာဝန်မှ အနားရ၍
တရားစခန်းနှင့် အချိန်ကျ တိုက်ဆိုင်လာသဖြင့် ကနွီနည်းကို

စတင် အားထုတ်ခွင့် ရ၏။

မခံစားဖူးသော သဒ္ဒါတရားနှင့် အသိသစ် အမြင်သစ်များ ရရှိလာသဖြင့် အထူးကြိုးစား၍ အားထုတ်ဖြစ်ပါသည်။ ခြေခြေမြစ် မြစ် စာတွေ၊ လက်တွေ့ တစ်ဆင့်မျှဝေလိုသော သမ္မာဆန္ဒလည်း ဖြစ်ပွားနေခဲ့သောကြောင့် ဖြစ်သည်။

တရားဝင်၍ ရက် ၂၀ ခန့် ရှိသောအခါ ဦးစွာ သမထ လေးဆင့်တွင် တတိယအဆင့်သို့ တက်ရ၏။ တတိယဆင့် ဟူသည်မှာ-

‘သဗ္ဗကာယ ပဋိသံဝေဒီ’-

ထွက်ဝင်လေ အားလုံးကို သိအောင်ပြုလျက် ရှုရှိုက် လေ့ကျင့်ရသော သင်ခန်းစာဖြစ်၏။

ဒုတိယ (တိုရှည်) ဆင့်ကတည်းက (ထွက်လေ ဝင်လေကို အထူး မရှုမှတ်ရတော့ဘဲ ‘ထွက်လေဝင်လေသည်ပင် နိမိတ်၊ နိမိတ်သည်ပင် ထွက်လေဝင်လေ’ ဖြစ်နေတော့ရာ အလင်းနိမိတ် ကို ဦးခေါင်းထက်တင်၍ ခန္ဓာကိုယ်တွင်း ကို ဖြတ်သန်းစေကာ ခြေဖျားအထိ သက်တုံ တက်တုံ ရှုပွားရသော လေ့ကျင့်ခန်း ဖြစ်သည်။

အထက်ဘဝင် အောက်အာကာသ၊ ဝဲယာ စကြဝဠာ တံတိုင်းထိ၊ ထက်အောက်ဝဲယာ တိုး၍ တိုး၍ အလင်းနိမိတ်ကို စေစားရသည်။ ကိုယ်တွင်းရောဂါကို နိမိတ်ဖြင့် ချေဖျက်နိုင်သော

(၈) သမိုင်းခြေရာခံ နိဒါန်းစကား

သင်ခန်းစာတစ်ရပ်လည်း ပူးတွဲပါလာ၏။

ရက်ပိုင်းမျှနှင့် စကြဝဠာ တိုးလျှိုးပေါက် ကြည့်မြင်နိုင်သော ဓမ္မစက္ခုမှန်ပြောင်း ရလာ၍ ဒိဗ္ဗစက္ခု ရရှိသူပမာ ရှေးက မရရှိ ဖူးသော သဒ္ဒါဓာတ်တွေ ဖြစ်ပွားလာ၏။

လုံးစုံလင်းရာ တ-၌သာ

ဤတတိယဆင့် လေ့ကျင့်ခန်း အားထုတ်နေစဉ်- 'သဗ္ဗ ကာယ ပဋိသံဝေဒီ အဿသိဿာမိတိ သိက္ခတိ' ပါဠိတော်ကို ရွတ်ဆိုရင်း အဓိပ္ပာယ်ကိုပါ ဆက်၍ စဉ်းစားနေမိ၏။ 'ထွက်လေ ဝင်လေအားလုံးကို တစ်စက္ကန့်မလပ်၊ ဖြတ်သန်းထွက်ဝင်သမျှ သိနေရမည်၊ လစ်လပ်လွတ်ထွက်သွားတာ မရှိစေရ'ဟု ရှေးမဆွ ကပင် သဘောကျနေခဲ့သည်။

ဤမျှ ဆိုလျှင် ဘုရားရှင်အလိုတော် လုံလောက်ပြီဟုလည်း ယူဆ၏။ သို့သော် အဋ္ဌကထာ၌- 'နာသီးဖျား၊ ရင်ညွန့်၊ ချက်' သုံးချက်လုံး သိရမည်ဟု ဖွင့်ထားပြန်ရာ 'ဤတတိယသင်ခန်းစာ ရှေ့တစ်ဆင့် တိုးရဦးမည်'ဟု သိလာရ၏။ သိ၍ စမ်းပြီး ရှုကြည့်သော်လည်း ပီပြင်ထင်ရှားအောင် မရ။ နည်းပြမည့် သူလည်း မရှိ။

သို့ဖြင့် 'ထိသိ'မျှဖြင့် ကာလအတန်ကြာ ရောင့်ရဲနေခဲ့ ရသည်။

ဤကနဦးနည်းကို ရှုပွားခွင့်ရသောအခါမှ နှာသီးဖျား၊ ရင်ညွန့်၊ ချက်တွင်မျှမက၊ အထက်ဘဝဂ်၊ အောက်အာကာသ၊ ဝဲယာ စကြဝဠာအထိ သွားပုံကို သိရတော့သည်။ ဤကို ရည်၍ ကနဦးဆရာတော်ဘုရားကြီးက ‘သုံးချက်သိမှာ တတိယာ’ ဟု ဆောင်ပုဒ်ပြုတော်မူ၏။

ကျေးဇူးရှင် လယ်တီဆရာတော် ဘုရားကြီးကမူ ‘သဗ္ဗကာယ ပဋိသံဝေဒီ’ ဟူသော ဝေါဟာရ၏ မူလပါဠိသဒ္ဒါအနက်ကို မျက်ကွယ်ပြုကာ ‘လုံးစုံလင်းရာ တ-ဌိသာ’ ဟု ရဲရဲကြီး မြန်မာပြန် ဆောင်ပုဒ်ပြုသွားသည်။

ဤတတိနည်းကို ရှုပွားသောအခါ အမှန်တကယ်လည်း စကြဝဠာတစ်ခုလုံး ထွင်းဖောက်လင်းချင်းသွား၏။ ခန္ဓာကိုယ် တစ်ကိုယ်လုံးလည်း ဖန်တုံး၊ မှန်တုံး၊ ဖန်ရုပ်၊ မှန်ရုပ်ကြီးသဖွယ် ရှုမြင်ရသည်။ အလုံးစုံ လင်းလေပြီ။

ရှုပွားရင်း ‘သဗ္ဗကာယ ပဋိသံဝေဒီ’ ပါဠိတော်နှင့် ‘လုံးစုံလင်းရာ တ-ဌိသာ’ ဆောင်ပုဒ်ကို ရေရွတ်ရင်း အသိ ဉာဏ်တစ်ခု ဝင်လာသည်မှာ-

‘လယ်တီဆရာတော်သည် ဤကနဦးနည်းနှင့် တစ်စုံတစ်ခု သော အတိုင်းအတာအထိ ပတ်သက်ဆက်စပ်မှု ရှိရမည်။’

(၈)

သမိုင်းခြေရာခံ နိဒါန်းစကား

(၃)

လက်ပံတောရရှိ လယ်တီကျောက်လိုဏ်ဂူ

ရန်ကုန် လှပဒါးတရားစခန်း ပြီးသွားသောအခါ နှစ်လစခန်း ဝင်ခွင့်မရသော ရန်ကုန် ယောဂီ ၂၀ ကျော်ကို အထက်တန်းစရိတ်ခံကာ မြေဇင်းတောရ၌ တစ်ဝါတွင်း တရားထိုင်နိုင်ရန် စီစဉ်ပြန်တော့သည်။ ယောဂီစောင့်ရင်း ကိုယ်တိုင်လည်း တစ်ဝါတွင်း တရားဝင်နေသဖြင့် မည်သည့်စာမျှ ဖတ်ခွင့်မရသေး။

ရန်ကုန်ယောဂီများ ပြန်ပို့ပြီး တန်ဆောင်မုန်း-နတ်တော်ကျမှ ကန့်နည်းဆိုင်ရာ စာအုပ်များကို မြေဇင်းယောဂီဟောင်းဆရာဦးသန်းဝင်း (ညောင်ဦး) အကူအညီဖြင့် ဖတ်ရတော့သည်။ ပထမဆုံး လယ်တီဆရာတော်အကြောင်းကိုပင် စိတ်စွဲလျက်ရှိရာ ကန့်ဆရာတော်ကြီး ၁၂၈၅-ခုနှစ်ရေး ယောဂီပါရဂူကျမ်း နိဒါန်း၌-

‘အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ၊ ဒီလစ်ဘွဲ့ရ၊ ပိဋကတ္တယကောဝိဒ၊ မဟာဓမ္မကထိက မုဏ္ဍမြို့၊ လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးတို့၏ ကောင်းချီးပေးအပ်သော ကိုယ်နှင့်အသက် ငဲ့ကွက်ခြင်းမရှိ၊ အလုံနှင့် ရွှေဘိုနယ်စပ် အုတ်ဖိုတောင်ကြား တောကြီးထဲ၌ ပဓာနအလုပ်ကို အားထုတ်၍ နေတော်မူသော အရှင်အာဒိစ္စ မည်သော လက်ပံဆရာတော်ဘုရားကြီး’

ဟူသော စာပိုဒ်ကို ဦးစွာ ဖတ်ရှုရ၍ ပီတိဖြစ်ရပါသည်။

လက်ပံတောရ သုတေသနခရီး

လက်ပံရွာသည် သုံးရွာရှိ၍ လက်ပံတောင်ရွာ ယခုလက်ရှိ ရွာကျောင်းသည်ပင် လွန်ခဲ့သော နှစ် ၁၀၀ ကျော်ကတည်းက ထင်ရှားသော လက်ပံတောရကျောင်းပင်တည်း။

လက်ပံရွာကား မုံရွာ-ရေဦး ကားလမ်းမအရှေ့ဘက် ဘုတလင်မြို့နှင့် ၈-မိုင်ဝေး၏။ တောရကျောင်းကား အုတ်ဖို တောင်ခြေ၌ တည်ရှိ၍ တစ်ချိန်က ဆင်နေကျားအောင်း ဒေသ ဖြစ်၏။ အင်္ဂလိပ် အစိုးရ လမ်းဖောက်လုပ်လိုက်သဖြင့် ယခုအခါ ရွာကျောင်းဖြစ်သွားသည်။

ယင်းတောရ၏ တောင်ဘက် ၂-မိုင်ခန့်တွင် ဘိုးတော် ဘုရားလက်ထက်က 'ရွှေတိဂုံဘုရား အနီးကလေးပါဟယ်' ဟု မိန့်လေ့ရှိသော ဘုန်းကြီး ဦးဒွေးနှောင်း(ဘဒ္ဒန္တအရိယဉာဏ) ၏ တောင်ကလာပ်တောရ ရှိသည်။

မြောက်ဘက် နှစ်မိုင်ကျော်ကျော်တွင် လယ်တီဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ ဇာတိ စိုင်းပြင်ရွာရှိ၏။

အင်္ဂလိပ်အစိုးရ အုပ်စိုးစအချိန် ၁၂၄၇-ခုနှစ်များက (ရဟန္တာနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်ထူးများတွင် ဖော်ပြခဲ့သော) ရဟန္တာဦးသာရွန်း (ဦးကဝိန္ဒ)ဆရာတော်ကြီး ထိုလက်ပံတောရ၌ သီတင်းသုံး နေထိုင်တော်မူဖူး၏။

လက်ပံဆရာတော် ဦးအာဒိစ္စအကြောင်း အတ္ထုပ္ပတ္တိကား ပြည့်ပြည့်စုံစုံ မသိရချေ။ လက်ပံတောင်ရွာဇာတိလက်ပံတောရ

(ည) သမိုင်းခြေရာခံ နိဒါန်းစကား

ကျောင်းထွက် ဦးအောင်ထွန်းဝင်း (ဓမ္မာစရိယ ဒီယဘာဏက) ၊
လက်ထောက်၊ တိုင်းသာသနာရေး ဦးစီးမှူး၊ မန္တလေး ပြောပြချက်
အရ လက်ပ ဆရာတော်နှင့်လယ်တီဆရာတော်တို့ ဆက်နွယ်
ပုံကို ဤသို့ မှတ်သားရ၏။

‘လယ်တီဆရာတော်မှာ မုံရွာမှ ဇာတိစိုင်းပြင်ရွာသို့ တစ်နှစ်
သုံးကြိမ်လောက် ကြွလေ့ရှိရာ လက်ပတောရဆရာတော် ဦးအာဒိစ္စ
ထံ၌ တစ်ခါကြွလျှင် ၃-ရက်မှ ၇-ရက်ထိ နေလေ့ရှိ၏။

လက်ပဆရာတော်ကြီးမှာ သူ၏ ဂန္ဓကုဋိ စံကျောင်း
(၁၀-ပေ၊ ပေ ၂၀- ခန့်) ထဲ၌ ၇-ရက်လုံးလုံး မည်သည့်
အစားအစာမျှ မဘုဉ်းပေးဘဲ (သမာပတ်ဝင်စား) နေလေ့ရှိ၏။
ဆရာတော်သီတင်းသုံးသော စံကျောင်းမှာ တစ်ပါးနေမျှသာ
ရှိသဖြင့် လယ်တီဆရာတော် ကြွလာသောအခါ သီတင်းသုံး
ရန် ၇-တောင် ၅-တောင်ကျော်ရှိ ကျောက်ဂူတစ်လုံး ဆောက်
လုပ်ထားကြ၏။ ရွာသားတို့က ဆရာတော်နှစ်ပါး တရားဆွေး
နွေးသော နေရာဟု ပြောဆိုကြသည်။

ထိုဒေသသို့ ကွင်းဆင်းလေ့လာသူ စာရေးဆရာ ဦးအောင်
မွန်၏ ‘မြန်မာနိုင်ငံ ပဋိပတ္တိသာသနာဝင်နှင့် တိဗက်ရဟန်းတော်
အရှင်သီလတိဿ’ ဆောင်းပါးကိုလည်း အပွမာဒ မဂ္ဂဇင်း

(အောက်တိုဘာ-၂၀၀၁)တွင် ဖတ်ရှုရသည်။ ဦးအောင်ထွန်းဝင်း နှင့် ဦးအောင်မွန်တို့၏ သတင်းပေး ရေးသားချက်များ အားလုံး ကျေးဇူးများလှပါ၏။

လိုဏ်ဂူတည် ကျောက်စာတိုင်

၁၃၆၄-ခုနှစ်၊ ပြာသိုလဆန်း ၂-ရက်၊ (၂၀၀၃-ခု၊ ဇန္နဝါရီလ ၄-ရက်၊ လွတ်လပ်ရေးနေ့)တွင် ညောင်ကန်ရွာမှ မြေဇင်းယောဂီ ဆရာကိုဆွေ၊ ကိုသံ၊ သတင်းထောက် ကိုဟိန်၊ ဆရာတော်ဗုဒ္ဓ စာကြည့်တိုက် ကိုလေးနိုင်၊ ကိုတင်မိုးတို့နှင့်အတူ မော်တော်ဆိုင်ကယ်ဖြင့် ညောင်ကန်မှ ၁၃-မိုင်ဝေးသော လက်ပံ တောင်ရွာသို့ လေ့လာရေးခရီး ထွက်ခဲ့ကြ၏။

အရှေ့ဘက်က အုတ်ဖိုတောင်ရိုးကို နောက်ခံပြုထားသော လက်ပံတောရကို မြင်တွေ့လိုက်ရသည်နှင့် အမောပြေကာ စိတ်တွေ တက်ကြွလန်းဆန်းသွား၏။ ကျောင်းဝင်းထဲ ဝင်လိုက် သည်နှင့် ကျောက်လိုဏ်ဂူငယ်တစ်ခုကို တွေ့ရာ အပြင်၌ ထိုင်ပြီး ဦးချကြသည်။ ဂူထဲသို့ ဝင်ကြည့်ရာ ဂူအရှေ့ဘက် ထိပ်နံရံ၌ လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး ဓာတ်ပုံ ချိတ်ဆွဲထားသည်ကို မှူးရသောအခါ လွန်စွာ အားရပီတိ ဖြစ်ကြရပါသည်။

ကျောက်လိုဏ်ဂူထိပ် အပြင်ဘက်၌ ၁၉၁၀- (၁၂၇၁) ခုနှစ်က သူကြီး ဦးဘိုးရောင်ကြီးမှူး၍ (လမ်းတံတား လုပ်သားများ

(၄) သမိုင်းခြေရာခံ နိဒါန်းစကား

ဟု ယူဆရသော) ဟိန္ဒူလူမျိုးများ တည်ဆောက်ကြောင်း ကျောက်စာတိုင်တစ်တိုင်လည်း စိုက်ထူထား၏။ ဟိန္ဒူလို ‘ရာဂျာ ဆျ- ပုဂ္ဂိုလ်ထူး ပုဂ္ဂိုလ်မြတ် စံရာ’ ဟုလည်းရေးထိုးထားသည်။

ကျောက်လိုဏ်ဂူ၏ ခေါင်းရင်း၌ ၁၀-ပေ၊ ပေ ၂၀-ခန့် ရှေးတိုက်တစ်လုံး၊ လက်ပံဆရာတော်၏ စံကျောင်းပါပေ၊ ဆင်နေကျားအောင်း တောကြီးမျက်မဲတွင် ရာသီဥတုဒဏ်၊ သားရဲတိရစ္ဆာန်ဒဏ် ခံနိုင်အောင် ဆောက်လုပ်ထားခြင်း ဖြစ်ကြောင်း သိသာလှပါ၏။

အဝိဇဟိတဌာနဖြစ်သော ထိုနှစ်နေရာလုံးကို အပြင်ဘက် မှလည်း ဦးချကန်တော့ကြ၊ အထဲသို့ ဝင်၍လည်း တရားဖြင့် ပူဇော်ခဲ့ကြ၏။ သိမ်နှင့် အရိုးအိုးစေတီ ဆိုသည်များကိုလည်း ကောင်း၊ လက်ပံဆရာတော် သုံးစွဲသွားသော ကျောက်ဖျာ၊ အင်ကြင်းကျောက်ပြား၊ ကျောက်ရေခွက်ကြီးများကိုလည်းကောင်း၊ ဓာတ်ပုံမှတ်တမ်း တင်ခဲ့ကြသည်။

၁၃၆၄-ခုနှစ်၊ ပြာသိုလဆန်း ၉-ရက်နေ့တွင်လည်း မြေဇင်းတောရ ဆရာတော်ကြီးကိုယ်တိုင် မန္တလေးမှ ယောဂီ ဦးခင်ဝင်း၊ ဦးသန်းအောင် တို့နှင့်အတူ သွားရောက်ကြရာ မြေဇင်းတောရ ဆရာတော်ကြီးမှာ အမွေးနဲ့သာ တို့ဖြင့်လည်း ပူဇော်၍ မဝ နိုင်အောင် ရှိလေသည်။

(ယခု ဖော်ပြထားသော ဓာတ်ပုံများမှာ မန္တလေး မြေဇင်း ယောဂီ ဦးခင်ဝင်းနှင့် ညောင်ကန်ရွာ သတင်းထောက်

ကိုမောင်ဟိန်တို့ ကောင်းမှုဖြစ်ပါသည်။)

ခြံ၍ဆိုရသော်....

သူတော်ကောင်းကြီးများ၏ သဘာဝ၊ မိမိတို့ဘဝကို အထူးလျှို့ဝှက်လေ့ ရှိတော်မူကြသည့်အပြင်၊ မြန်မာလူမျိုးတို့၏ မှတ်တမ်းမှတ်ရာ အတ္ထုပ္ပတ္တိ သမိုင်းအမြင် အားနည်းကြသဖြင့် လက်ပံဆရာတော် ဦးအာဒိစ္စအကြောင်း ပြည့်စုံစွာ မသိရှိရ သေးသော်လည်း....

ကျေးဇူးရှင် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး (၁၂၀၈- ၁၂၈၅)ကား ယနေ့ ကနွဲနည်းခေါ်တွင်နေသော အာနာပါန သမထ ဝိပဿနာနည်းကို မူရင်းကျကျ သိမိ ရရှိတော်မူသဖြင့် ကိုယ်တော်တိုင်လည်း ကျင့်ကြံသွားခဲ့မည်မှာ ယုံမှားစရာ မရှိ ပါချေ။

(၄)

တိဘက် ရဟန်းတော် အရှင်သ္မိလတိဿ မှ ဆင်းသက်ပြန့်ပွားလာခြင်း

ကနွဲနည်း ဖြစ်ပေါ်လာပုံနှင့် စပ်၍ ဆရာစဉ်ဆက် ဆင်း သက်ပြန့်ပွားလာပုံကို မောင်းထောင် မြေဇင်းတောရ ဆရာတော်ကြီးက စာရေးသူအား သူ၏ မှတ်တမ်းများကို ထုတ်ပေးတော်မူ၏ ။

(ပ) သမိုင်းခြေရာခံ နိဒါန်းစကား

ဆရာတော်သည် မှတ်တမ်း မှတ်ရာများကို အထူး အလေ့အထ ရှိတော်မူသဖြင့် ‘ရဟန္တာနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်ထူးများ’ ရေးစဉ်ကပင် ဆရာတော်သိမ်းဆည်းတားသော စာအုပ်စာတမ်း နှင့် မှတ်တမ်းမှတ်ရာတို့ကို များစွာ မှီခိုခဲ့ရပါ၏။

၁၃၆၄-ခုနှစ်၊ တန်ဆောင်မုန်းလမှစ၍ ကနီနည်းနှင့် စပ်သမျှ စာအုပ်စာတမ်းများကိုလည်း ဖတ်ရှုရတော့သည်။ ကနီနှင့် စပ်သော ခုနှစ်အကြောင်းအရာများ နည်းပါးလှသေး၍၊ တွေ့ရှိရသမျှလည်း မရှင်းလင်းလှသေးပါ။ တွေ့ရှိသမျှ အကျဉ်း ချုပ် ဖော်ပြပါအံ့။

ကနီဆရာတော်နှင့် ယောဂီပါရဂူ

ကျေးဇူးရှင် ကနီဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် မုံရွာခရိုင်၊ ကနီမြို့၊ ကမ်ပြုရွာ ခမည်းတော် ကျောင်းဒကာကြီး ဦးသာနု၊ မယ်တော်ကြီး၊ ဒေါ်ကောင်းတို့မှ ၁၂၄၁-ခုနှစ်၊ တပေါင်းလပြည့် ကျော် ၄-ရက်၊ သောကြာနေ့၊ ညည့် ၄-ချက် မတီးမီ ဖွားမြင်တော်မူခဲ့၏။

ဆရာတော်၏ ပရိယတ္တိ ဆရာများမှာ ဒုတိယ ဗားကရာ ဆရာတော် ဦးဂန္ဓသာရ၊ ကျည်ဝန်ဆရာတော်၊ မိုင်းခိုင်းဆရာတော်၊ နှင့် မာန်လည်ဆရာတော်တို့ ဖြစ်ကြ၏။
(မြေဇင်းဆရာတော်မှတ်တမ်း။)

ပဋိပတ္တိနှင့်စပ်၍ လက်ပံတောရ ဆရာတော်ထံ ရှစ်လ နည်းခံ အားထုတ်တော်မူခဲ့သည်။ (ယောဂီပါရဂူ-ပါ အတ္ထုပ္ပတ္တိ။)

လက်ပံတောရသို့ သွားရောက်အားထုတ်ပုံကို ၁၃၀၉-ခုနှစ်ရေး၊ ရွှေဘို ပုသိမ်ကြီး တောရဆရာတော် အရှင် ဗုဒ္ဓဝံသ၏ ‘ယောဂိပါရဂူကျင့်စဉ်ကျမ်း’၌ ဤသို့ တွေ့ရှိရ၏။

“ငါတို့ ကျေးဇူးရှင် ကန္တိဆရာတော်ဘုရားသည် စာပေပို့ချ နေလေရာ ၁၈-ဝါရသောအခါ (၁၀- ဖြစ်ရာ၏)...တောထွက် ကာ တရားကို အားထုတ်သတဲ့။ အားထုတ်လို့ နှစ်ဝါရသော်လဲ မိမိအလိုရှိတိုင်း တရားကို မရသဖြင့် ‘ဆရာရှာမှ ဖြစ်ချေမည်။ လက်ပံဆရာတော် တရားပေးကောင်းကြောင်း ကြားသိရ၍ ထိုဆရာတော်ထံ သွားမည်ဟု အကြံတော်ဖြစ်တော်မူ၏။ ထိုကြံစည်သော ညမှာပင် ဤသို့ အိပ်မက်မြင်မက်တော်မူ၏။

အလွန်တရာ ထူးဆန်းသော ရွှေကျောင်းကြီးနှင့် ထိုကျောင်း ကြီး၏ လှေကားခြေရင်း၌ ထူးဆန်းသော ငှက်ပျောခိုင်ကြီး နှစ်ခိုင်ကို မြင်ရသည်ဟု မြင်မိ၏။ ၎င်းရွှေကျောင်းကြီး ပေါ်မှ ဘုန်းတော်ကြီး ဦးသူရိယဆင်းလာပြီးလျှင် “ဟေ့... မောင်သောဘိတ၊ ဟောဒီ ငှက်ပျောဟာ အထူးအဆန်းကွဲ့။ သာသနာတွင်း ငှက်ပျောလို့ခေါ်တယ်။ ဒီငှက်ပျောဟာ မင်းနှင့်သာ ထိုက်တန် တယ်”ဟု ပြော၍ ပေးသတဲ့။

ဤသို့ မြင်မက်၍ နိုးလာသောအခါ ‘ငါသည် မုချ တရားထူး တွေ့ရတော့မည်’ဟု ဝမ်းသာကာ အိပ်မပျက်နိုင်အောင် ရှိသတဲ့။

(တ) သမိုင်းခြေရာခံ နိဒါန်းစကား

ကျေးဇူးရှင် ကနွီဆရာတော်ကြီးသည် လက်ပံဆရာတော် ဦးအာဒိစ္စထံလာ၍ တရားတောင်းကာ ဝါတွင်းသုံးလပတ်လုံး အားထုတ်တော်မူသတဲ့။ ဝါလယ်လောက်မှာပင် ညကြီးသန်း ခေါင်ယံမှာ တရားဖြစ်ပုံဖြစ်နည်း သဘာဝတွေကို လက်ပံဆရာ တော်အား လျှောက်သောအခါ ဆရာတော်က ဦးသောဘိတ ကျောကို လက်ဖြင့်သပ်ကာ သြဝါဒ ပေးတော်မူသတဲ့။

ယောဂီပါရဂူကျမ်းလာ ထေရုပ္ပတ္တိတွင် ‘ထို(လက်ပံ) ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ သမထ ဝိပဿနာ နည်းလမ်းတို့ကို ရှစ်လခန့်မျှ ကျနစွာ သင်ယူအားထုတ်ပြီးလျှင် မိမိနေရင်း ဖြစ်သော ကင်းတောင်တောရသို့ ပြန်ရန် ခွင့်ပန်လျှောက်ထားသော အခါ လက်ပံဆရာတော် အမိန်ရှိပုံကို ဤသို့ ဖော်ပြထားသည်။

‘ငါတပည့်ကြီး၊ နောက်သား နောင်လာ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ် အပေါင်း တို့ ဆရာနည်းရ၍ နိဗ္ဗာန်သွားရာ ပဋိပတ္တိသာသနာ လောကုတ္တရာ နှစ်ဆီကို ကျွေးမွေးသောအနေဖြင့် ‘ပါရဂူ’ မည်သော သမထဝိပဿနာ လုပ်နည်းလုပ်ထုံးတို့ကို စုရုံးပေါင်း စပ်၍ ကျမ်းကြီးတစ်စောင် ရေးသားရစ်ပါ’ ဟု အကြိမ်ကြိမ် မိန့်တော်မူသောကြောင့် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ကျေးဇူး တော်ကို ဆပ်သောအနေဖြင့် ရေးသားပါမည်ဘုရားဟု ဝန်ကြီး ခံခဲ့လေသတည်း။’ (ယောဂီပါရဂူကျမ်း-၁၂၈၅ ခုနှစ်ရေး၊ သစ္စပါရဂူကျမ်း ၁၂၉၃-ခုနှစ်ရေး။)

ကျေးဇူးရှင် ကန့်ဆရာတော်ဘုရားကြီးကား ၁၃၂၈-
ခုနှစ်၊ တန်ခူးလဆန်း ၁-ရက်(၁၀-၄-၁၉၆၇) တနင်းလာနေ့၊
နံနက် ၁၁:၃၀ အချိန် လွန်တော်မူသည်။

ကန့်နွယ်ဝင်း ထေရ်အရှင်များ

'ဘုတလင်မြို့နယ် အင်ချောင်ဆရာတော် အရှင်သီရိသုန္ဒရ၊
ရွှေဘိုပုသိမ်ကြီးတောရရိပ်သာဆရာတော်အရှင်ဗုဒ္ဓဝံသ၊ သရေခေတ္တရာ
မြို့သစ် စုက္ခရုတောင်၊ နောင်- အောင်ဆန်းမြို့၊ အောင်ဗောဓိရိပ်ငြိမ်
အရှင်မဟာဇေရတိဿ၊ တောင်စွန်းမြို့၊ စိမ့်စမ်းမြောင်ရိပ်သာ
ဘဒ္ဒန္တဝိဗောဇာလင်္ကာရ၊ စစ်ကိုင်းမဟာဗြေကြီးချောင် ဆရာတော် ကြီး၊
အနောက်ပရက္ကမဆရာတော် အရှင်ဝဏ္ဏ၊ အရှေ့ပရက္ကမဆရာတော်
အရှင်ဝါယာမ၊ ရွှေဘို ကိုင်းကန်ဆရာတော် အရှင်သုမင်္ဂလ၊ ကြည်
ဘုရားထွက် အရှင်ကောဝိဒ၊ ညောင်ကန် အရှင်ယောသိတာ၊ ပေါင်းတည်
အရှင်ကဝိန္ဒ၊ လူဆရာဦးအောင်ကြီး' စသော တပည့်ကြီးများ အစဉ်
အဆက် ပြန့်ပွားထွန်းကားခဲ့၏။

ကြားသိရသမျှ ယခုအခါ ပရက္ကမဆရာတော်ဘုရားကြီး
(ရန်ကုန်)နှင့် သက်တော် ၈၃-နှစ်ရှိ မြေဇင်းတောရ ဆရာ
တော်နှင့် တပည့်အချို့သာ ရှိတော့မည် ထင်ပါသည်။ ရှေးက
ပုဂ္ဂိုလ်များအားလုံး လွန်တော်မူကြပြီ။

ယခုအခါ ထင်ရှားသော ဖားအောက်ဆရာတော်လည်း
ကန့်ဆရာတော်ထံ၌လည်း နည်းခံကျင့်ကြံဖူးရာ၊ ဆရာတော်
နည်းမှာ ပို၍ နက်ရှိုင်း၏။ ဈာန်သမာပတ် အဘိညာဉ်တို့ကိုပါ
ပေးပြီးမှဝိပဿနာသွားသည်။ တခေတ်ဆန်းလာခြင်းပင်တည်း။

(၁) သမိုင်းခြေရာခံ နိဒါန်းစကား

တိဘက်ရဟန်းတော်နှင့် ဆုံစည်းခဲ့သူ

လက်ပံဆရာတော်နှင့် တိဘက်ရဟန်းတော် အရှင်သျှိလ တိဿတို့အကြောင်း ပြည်စုံစွာ မသိရ၊ သိရှိရသမျှ ဖော်ပြရသော် အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

လက်ပံဆရာတော်၏ ပရိယတ္တိဆရာကား သီးလုံး ဆရာ တော်၏တပည့် အရှင်အာဒိစ္စရံသီ ဖြစ်သည်။ ပဋိပတ္တိ ဆရာ တော်မှာ နောင်တော် ဦးဒေဝိန္ဒ၊ ဦးဒေဝိန္ဒ၏ ဆရာကား တိဘက်ရဟန်းတော် အရှင်သျှိလတိဿ ဖြစ်သည်။

တိဘက်ရဟန်းတော် အရှင်သျှိလတိဿ၏ ဆရာကား သီဟိုဠ်(သီရိလင်္ကာ)ပြန် စိတြတောင်၌ သီတင်းသုံးနေဖူးသော ဈာန်အဘိညာဉ်ရ စိတ္တလမထေရ် ဖြစ်၏။

(မြေဇင်းတောရ ဆရာတော်မှတ်စု၊ တိဘက်ရဟန်းတော်မှာ သီဟိုဠ်(သီရိလင်္ကာ)၌ ရဟန်းပြု၍ သီဟိုဠ်(သီရိလင်္ကာ)ကျွန်း စိတ္တလတောင်နေ ဈာန်အဘိညာဉ်ရ စိတ္တလ မထေရ်ထံ နည်းခံ သည်ဟု ဖြစ်ဖွယ်ရှိ၏။ အရေးအမှတ် ချွတ်ယွင်းဟန်ရှိသည် ထင်ပါသည်။)

ဤမှတ်တမ်းအရ- ကနိနည်းသည် တိဘက်ရဟန်းတော်မှ ဆင်းသက်လာသော်လည်း မဟာယာနနည်း မဟုတ်၊ ထေရဝါဒ နည်းပင် ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှား၏။ ဝိမုတ္တိမဂ် ကျမ်းတွင်လည်း မပါရှိချေ။ သုတ္တာနုလောမ အာစရိယဝါဒဟုကား ဆိုနိုင်ရာ၏။

ပခုက္ကူ၊ မြိုင်မြို့၊ ညောင်အုပ် ဖောင်းကွဲရွာဇာတိ၊ ၁၂၆၄- ခုနှစ်ဖွား၊ ကနိဆရာတော်၏တပည့် အသျှင်မဟာထေရတိဿရေး

သံသာရမဂ္ဂပါရဂူကျမ်း(စာ-၁၃၂)၌ ကျမ်းပြုဆရာ ကိုယ်တိုင် ၁၂၈၇-၈၈-ခုနှစ်က မန္တလေးမြို့၊ စကုတိုက် ဒေါ်သင်အုတ်ကျောင်း၌ တိဘက်ရဟန်းတော် အရှင်သျှီလတိဿနှင့် တွေ့ဆုံ၍ စကား စမြည် ပြောဆိုဖူးကြောင်း၊ မြသိန်းတန်ဆရာတော် ဦးဉာဏုတ္တရ၊ တောင်တန်းသာသနာပြု ဦးပဏ္ဍိစ္စ၊ ရွှေမန်း ဦးကေသရတို့လည်း ရှိနေကြ၍ ဦးကေသရက စကားပြန် လုပ်ကြောင်း ဖတ်ရှုရ၏။

ဤမှတ်တမ်းသည် ခေတ်ပြိုင်ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ခုနှစ်သက္ကရာဇ် ချိန်ထိုးစရာ တစ်ခုဖြစ်၍ တန်ဖိုးရှိလှပါသည်။ တစ်ဖန် ဤ ဆရာတော်ပင် ရေးသားသော ‘ပဋိသန္ဓာရ အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာနကျမ်း’ (၁၃၃၄-ခုနှစ် သုဓမ္မဝတီစာပုံနှိပ်တိုက်) စာမျက်နှာ-၄၃-၌ တိဘက်ရဟန်းတော်နှင့် စပ်၍ ဤသို့ တွေ့ရှိရ၏။ ကနဦးလောင်းလျာ အကြောင်းကိုပါ တစ်စေ့တစ်စောင်း တွေ့နိုင်သည်။

‘၁၂၈၇-ခုနှစ်မှာ မန္တလေးနေပြည်တော်သို့ ရဟန်းငယ်ဘဝ သိက္ခာတော် ၄-ဝါအရတွင် စကုတိုက် ဒေါ်သင်အုတ်ကျောင်းဝယ် ပိဋကတ်အသွယ်သွယ် သုတမယနယ်မှာ ဝါသနာ အလိုက် ထုံမွမ်းသည့်အခိုက်တွင်...

တိဘက်ပြည်မှ အိန္ဒိယ သီဟိုဠ်(သီရိလင်္ကာ) မြန်မာပြည်သို့ ခရီးလှည့်လည် ကြွလာသည့် သီလတိဿ ခေါ် ထေရ်မဟာသည်

(န) သမိုင်းခြေရာခံ နိဒါန်းစကား

ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ ပုံယူ၍ ထိုင်ပုံ ထိုင်နည်းနှင့်တကွ ဤသည်မှ သဲလွန်စ ပြသမှု တွေ့ရှိလေရာ သဘောနှင့် ဝသီ ပါရမီ အလီလီဖြင့် ငယ်စဉ်ကအစ၊ ပခုက္ကူ မဟာဝိသုတာရာမ အလယ်တိုက်မှ ဓမ္မာဓာရ ကျောင်းဝယ် အရှင်သောဘိမထေရ် ရယ်လို့ သိခဲ့ရ၊ ထိုတိဘက်ရှင် ကြွစဉ်က မန္တလေး သိမ်တိုက်မှ အရှင်သောဘိတ ရှိလေရာ သွား၍ အကြောင်းပြုခဲ့ရာဝယ် အရှင်သောဘိတသည်ကား သီလတိဿ တိဘက်ဆရာထံမှ ဤနည်းကို ရယူလေရာ ထိုစာရေးသော ဆရာတော်သည်ကား ထိုတိဘက်ဆရာထံမှ ထိုသဲလွန်စဖြင့် အချိန်ကုန်ခဲ့လေရာ ရှေ့မဆက် နောက်မဆက်နှင့်သာ အနှစ်နှစ်အလလ ကာလဖြင့် ပြတ်ခဲ့လေ၏။

ထိုမှတဖန် ဓမ္မသံဝေဂ အရ ရှာပြန်ပါက ပလိဗောဓ ဖြတ်တောက်ကာ အရှင်သောဘိတထံသို့ အတွေ့ရှာ၍ လိုက် လေရာ၊ ထိုအရှင်ကား မုံရွာခရိုင်၊ ကနွီမြို့၊ ရွှေသိမ်တော်တောရ ဆရာတော်ဘုရားကြီးပင်တည်း။’

တိဘက်ရဟန်းတော် လက်ပံတောရသို့ ကြွပုံ

အရှင်သျှိလတိဿ၊ တိဘက်ရဟန်းတော် မန္တလေးမှ အုတ်ဖိုလက်ပံတောရသို့ မည်သို့ ရောက်ရှိကြောင်း ပုသိမ်ကြီး တောရ ဆရာတော် အရှင်ဗုဒ္ဓဝံသ၏ ‘ယောဂိပါရဂူကျင့်စဉ်’၌ ပို၍ ပီပြင်ထင်ရှားစွာ အောက်ပါအတိုင်း ဖတ်ရှုရလေသည်။

‘တိဘက်ပြည်သား ရဟန်းတော် သျှိလတိဿမထေရ်သည် သီဟိုဠ်(သီရိလင်္ကာ)က ဘုရားတွေဖူးပြီး မြန်မာပြည်သို့ လှည့်လည် တော်မူခဲ့ရာ သပိတ်တစ်လုံး သင်္ကန်းသုံးထည်ဖြင့် ရောက်လေရာ အရပ်တွင် ဆိတ်ငြိမ်ရာ တော၌သာ နေလေ့ရှိသတဲ့။

မေမြို့ (ပြင်ဦးလွင်)မြို့စွန် တောဖျားကျသောနေရာ၌ နေစဉ် လက်ပံ ဆရာတော် ဦးဒေဝိန္ဒသည် တရားထူးရှာရင်း မေမြို့ (ပြင်ဦးလွင်)သို့ ရောက်အသွား၊ သဘောတူညီမျှသော သျှိလတိဿ နှင့် တွေ့ကြသတဲ့။

ဦးဒေဝိန္ဒကား သျှိလတိဿမထေရ်၏ အပြောအဆို အနေအထိုင်ကို ကြည်ညိုသည်ဖြစ်၍ မိမိနေရပ်ဖြစ်သော မုံရွာနှင့် ရေဦးမြို့အကြား အုတ်ဖိုလက်ပံရွာသို့ ပင့်ဆောင်ခေါ်လာပြီး တောမှာပင် နေကာ၊ မြန်မာစကား လယ်ဝယ်အောင် သင်ကြား ပေး၏။

မြန်မာစကားလုံး များများပြောတတ်လာ၍ သူ၏ အားထုတ်စဉ် နည်းလမ်းကို မေးကြသောအခါ သူက ‘အခြား မဟုတ်ပါ၊ ဂေါတမဗုဒ္ဓ ဟောသော သတိပဋ္ဌာန် အလုပ်ပါပဲ’ ဟု သူ့မှာပါလာသော ကျင့်စဉ်စာအုပ်ကို ထိုးပြသတဲ့။

တိဘက်ဘာသာလို ရေးထားလို့ မသိကြရကား သျှိလ တိဿကိုယ်တိုင် မြန်မာလို မပီတပီနှင့် ပြောပြ၏။

(၅) သမိုင်းခြေရာခံ နိဒါန်းစကား

ထိုအခါ အရာတော် ဆရာတော်၊ ရှိမ်းမကား ဆရာတော်၊ လက်ပံဆရာတော် ဦးဒေဝိန္ဒနှင့် ဆရာတော် ဦးအာဒိစ္စတို့က-
‘သျှိုလတိဿ၏ အားထုတ်စဉ်နည်းလမ်းသည် တရားလမ်းမှန် စည်းကမ်းကျရုံမျှမက၊ ငါတို့ ပိဋကတ်နှင့်လည်း တစ်ထပ်တည်းကျသည်’ ဟု ပြောပြီးလျှင် ဆရာတော်လေးပါးတို့သည် သျှိုလတိဿထံ တရားတောင်းကာ အားထုတ်တော်မူကြသတဲ့။

အနေအထိုင် အလွန်ကောင်းသော၊ ဂါမဝါသီ နေလေ့မရှိ၊ တောကျောင်း၌သာ နေလေ့ရှိသော သျှိုလတိဿ မထေရ်သည် ဤအရပ်မှာပင် ပြန်တော်မူရှာလေသည်။’

ဤကား ရွှေဘိုပုသိမ်ကြီး တောရဆရာတော်၏ မှတ်တမ်းဖြစ်၏။

အားလုံးကို ကျေးဇူးတင်ပါ၏

လက်ပံတောရ၊ ကနွီနည်းနှင့် စပ်သမျှ လတ်တလော လေ့လာသိရှိရသည်မှာ ဤမျှသာ ဖြစ်ပါသည်။ သာသနာတော်၌ သဒ္ဓါဝီရိယရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ထူးတစ်ယောက် ထွန်းပေါ်ပေါက်က ‘နဠဝနံ သရဝနံ’ - ကျူးဆစ်တစ်ဆစ်၊ မျောက်မြားစေ့တစ်စေ့မှ ကျူးတော မြားတောကြီးပမာ စဉ်ဆက်မပြတ် ပြန့်ပွား၍ မည်မျှ ကျေးဇူးကြီးမားကြောင်း အောက်မေ့တ၊သဖွယ် ဂုဏ်ယူအားကျဖွယ် ဖြစ်ပါသည်။

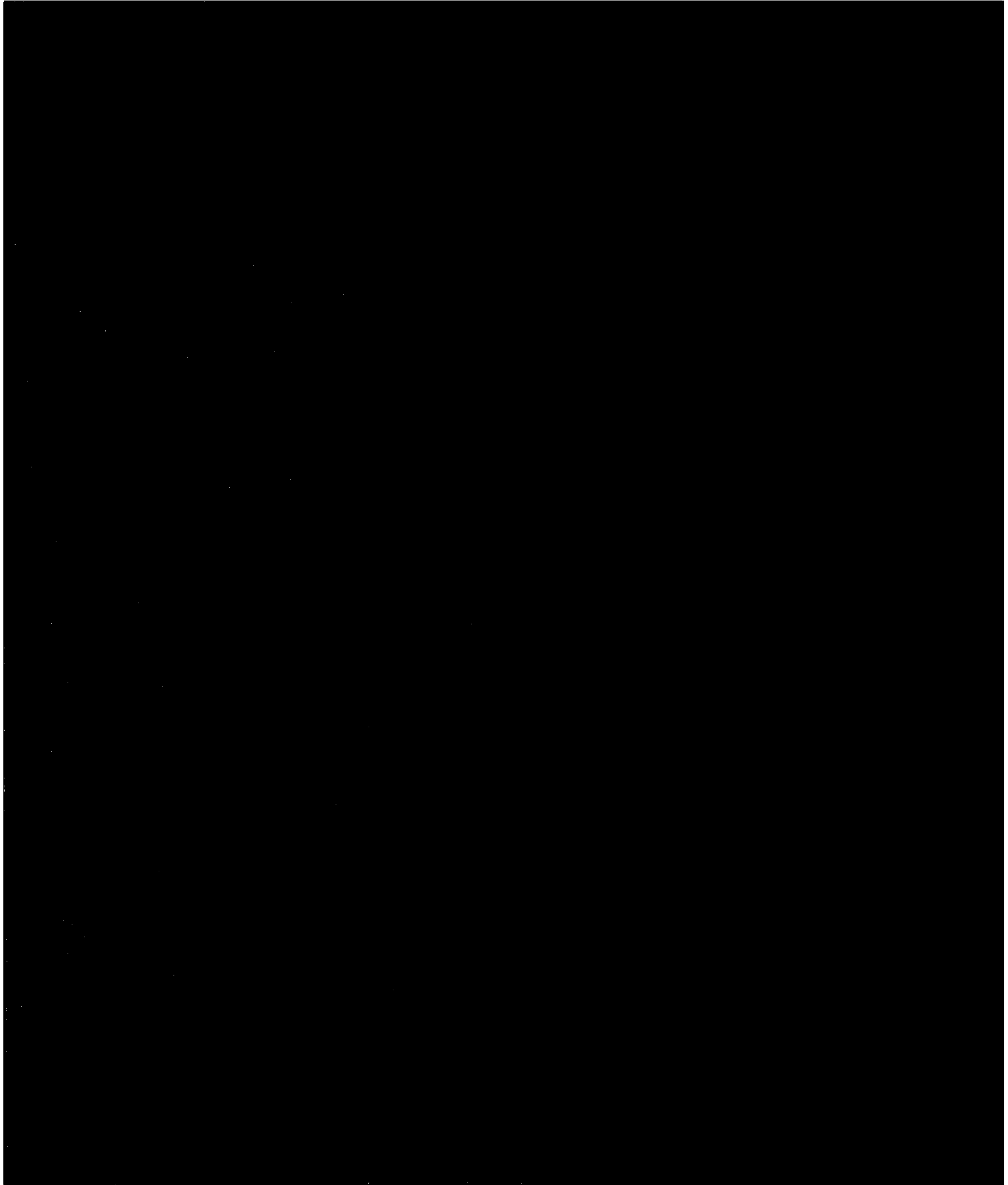
ဤသို့ သမိုင်းခြေရာ ခံနိုင်အောင် အဘက်ဘက်က ကူညီခဲ့ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် စာအုပ်ဖြစ်မြောက်အောင် ဆောင်ရွက်ကြသော မြေဇင်းတောရ ရုပ် သံစာပေအဖွဲ့၊ ဂေါပက အဖွဲ့နှင့် ဦးညွန့်တင် (စာရေးဆရာ-စိတြ)၊ ဦးလှချို (တိုက်ဂါး အောင်ဆက်)၊ ဒေါ်ကြင်မြင့် (ဗုဒ္ဓအသံစာပေတိုက်) စသည်တို့အား ပါရမီ ကူညီဖြည့်သူများအဖြစ် ကျေးဇူးမှတ်တမ်း တင်ရပါ ကြောင်း။

* နိုင်ငံစပ်သိမ်း၊ တရားကိန်း၊ ဇြိမ်းကြပါစေ။

အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေထ။

ဓမ္မာစရိယဦးဌေးလှိုင်

၁၃၆၄-ခုနှစ်၊ ပြာသိုလပြည့်ကျော် ၁၃-ရက်။
(၃၀-၁-၂၀၀၃)
မောင်းထောင်-မြေဇင်းတောရ၊
ဘုတလင်၊ မုံရွာမြို့။

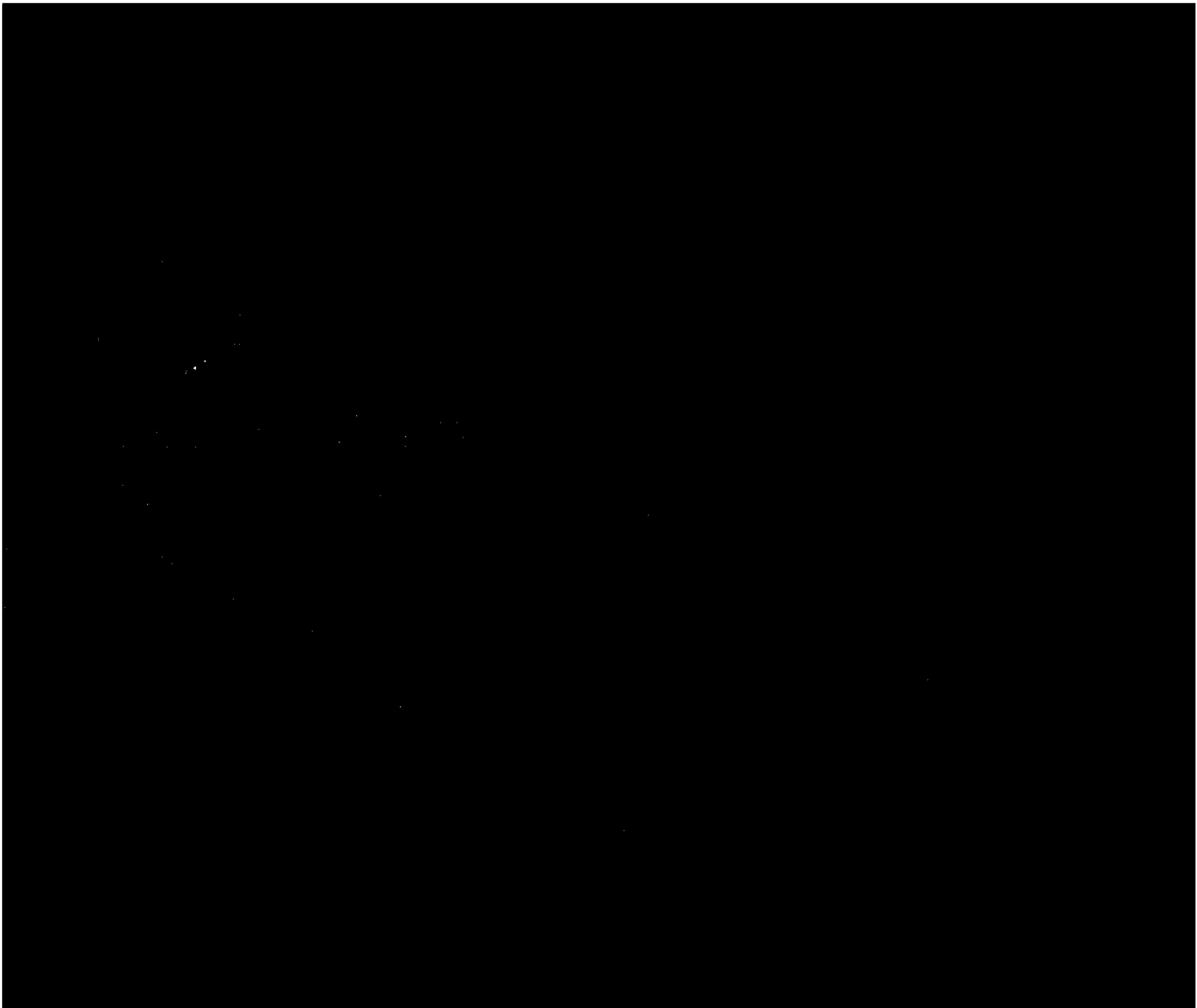
အုတ်ဖိုတောင်တန်းကို ကျောခိုင်းတည်ရှိသော
လက်ပံတောရကျောင်းမြင်ကွင်း။
[လွတ်လပ်ရေးနေ့ ၄၊ ၁၊ ၀၃]

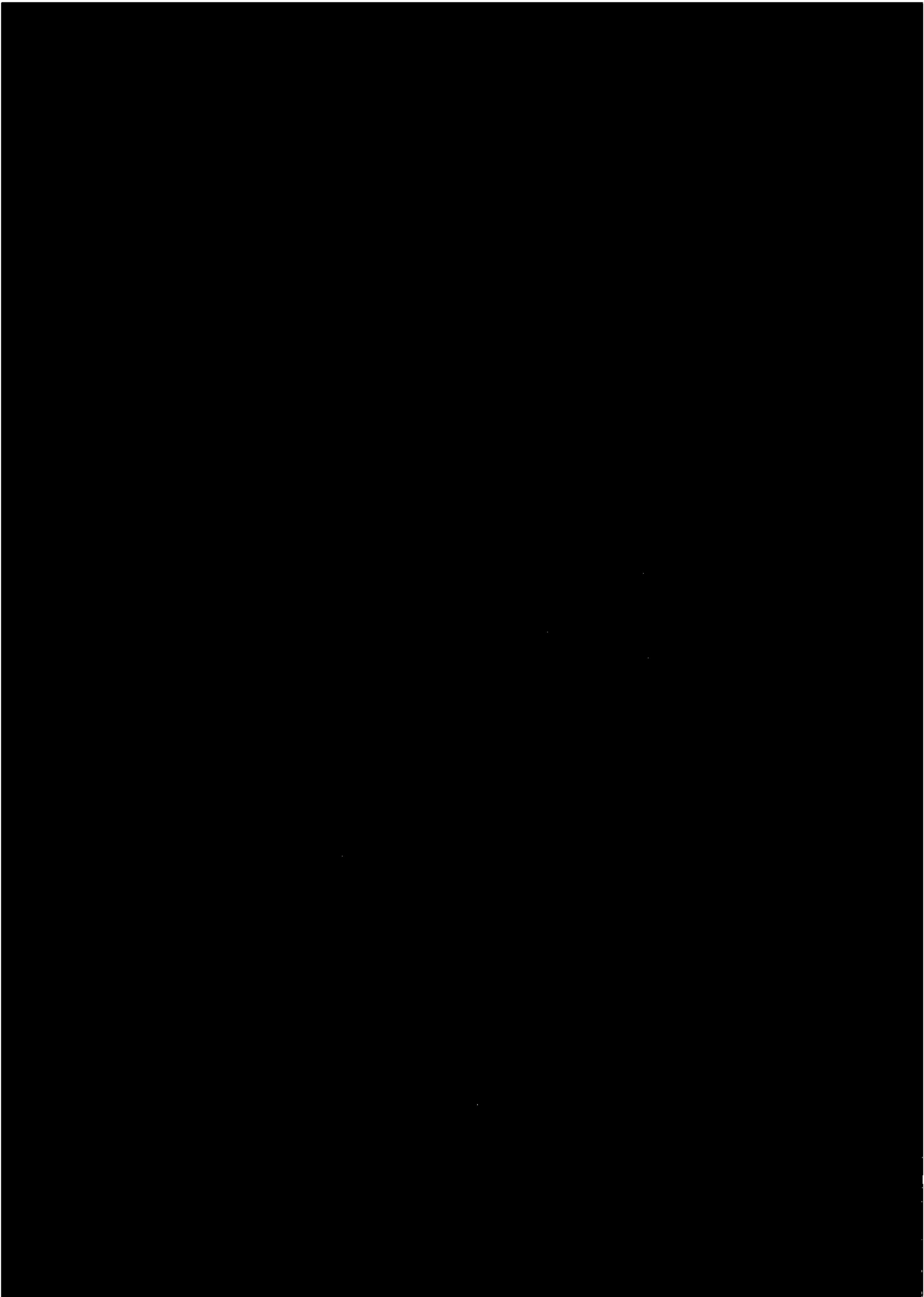
အရှေ့ဘက်- လက်ပံတောရဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ဂန္ဓကုဋိ စံကျောင်းတိုက်ငယ်။

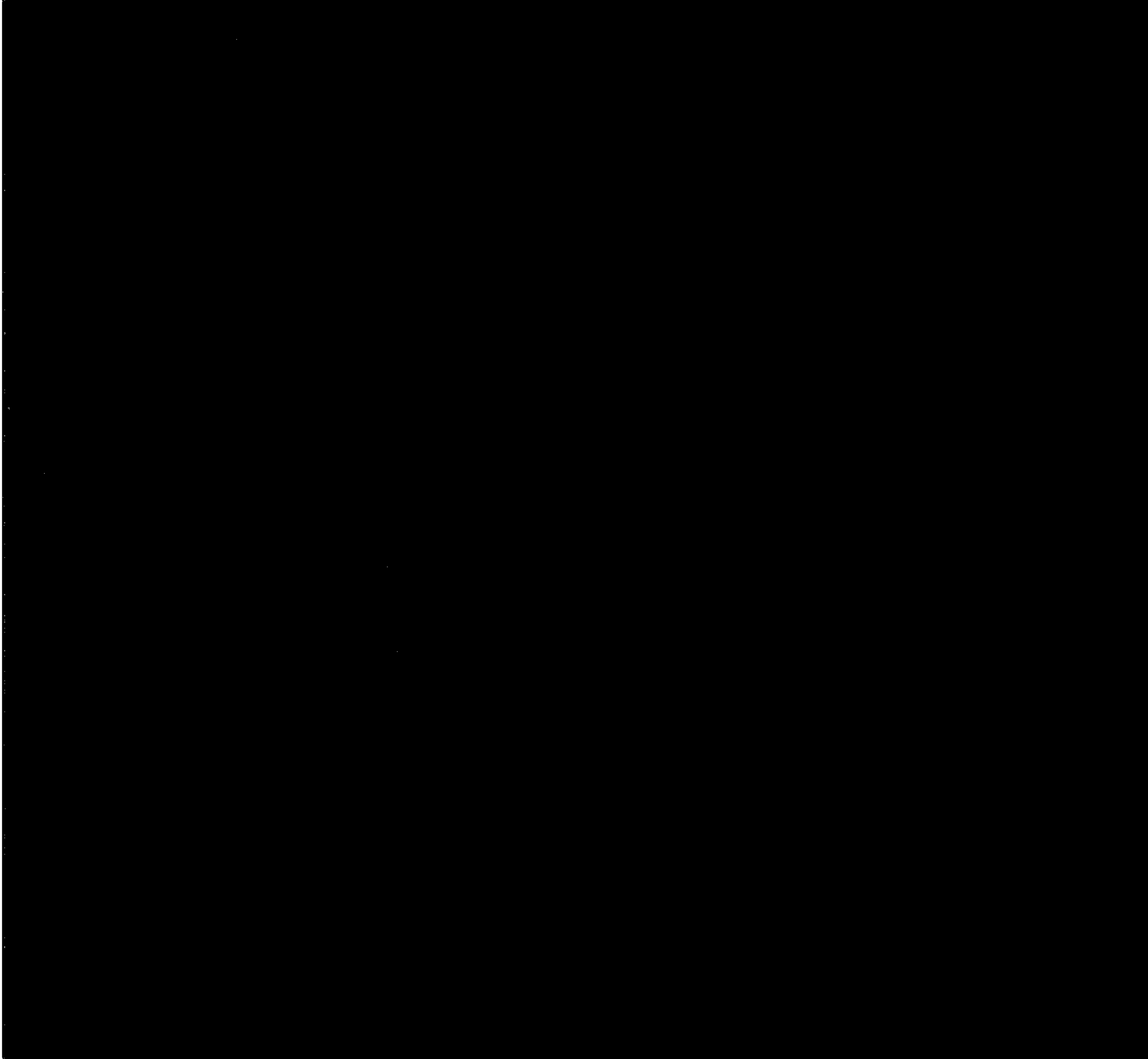
အနောက်ဘက်- လယ်တီကျောက်လှိုဏ်ဂူတော်။

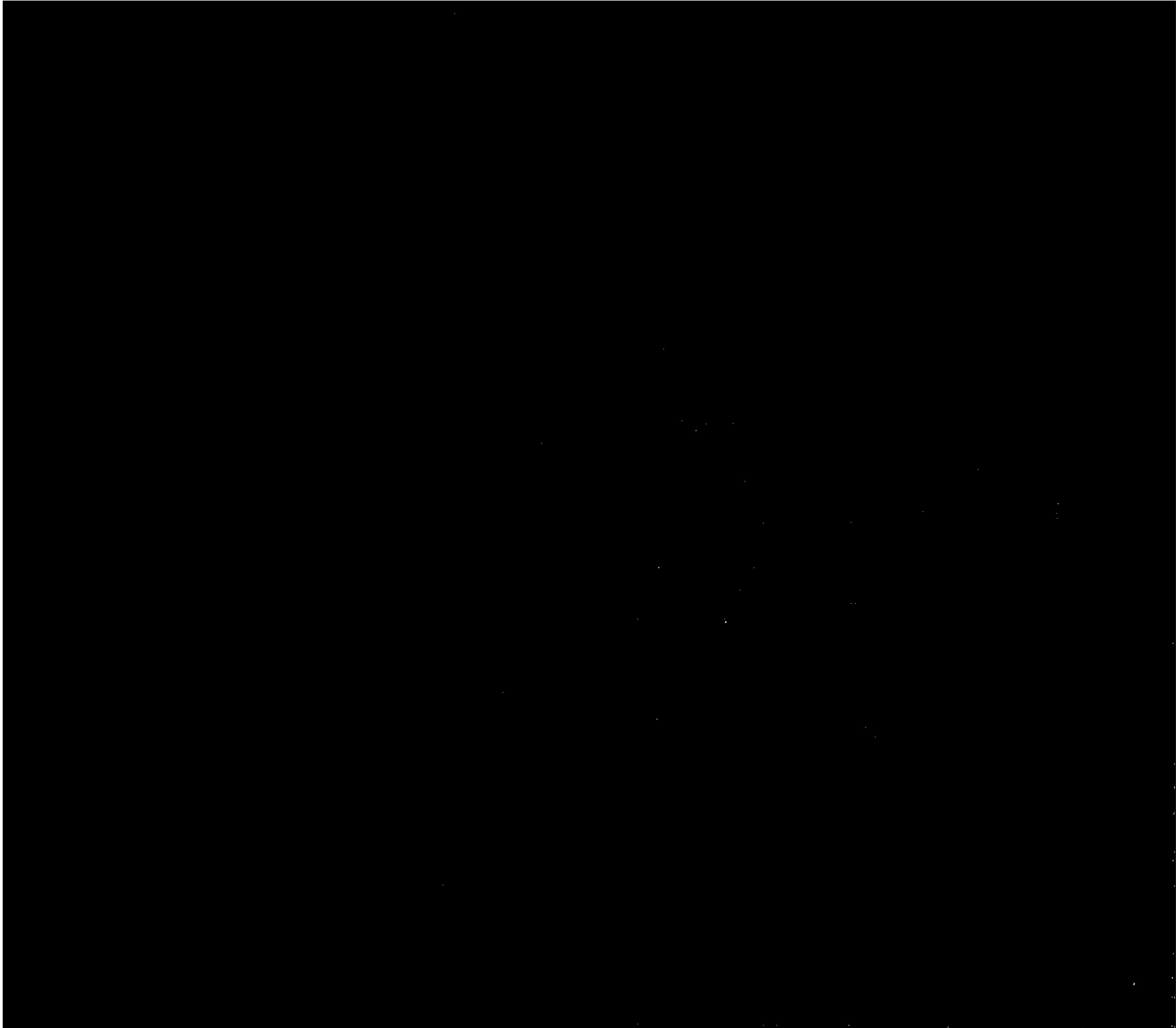
လယ်တီကျောက်လှိုဏ်ဂူတော်ကို
တောင်ဘက်မှတွေ့မြင်ရပုံ
(ခေါင်းရင်း၌ကျောက်စာတိုင်ရှိသည်။)

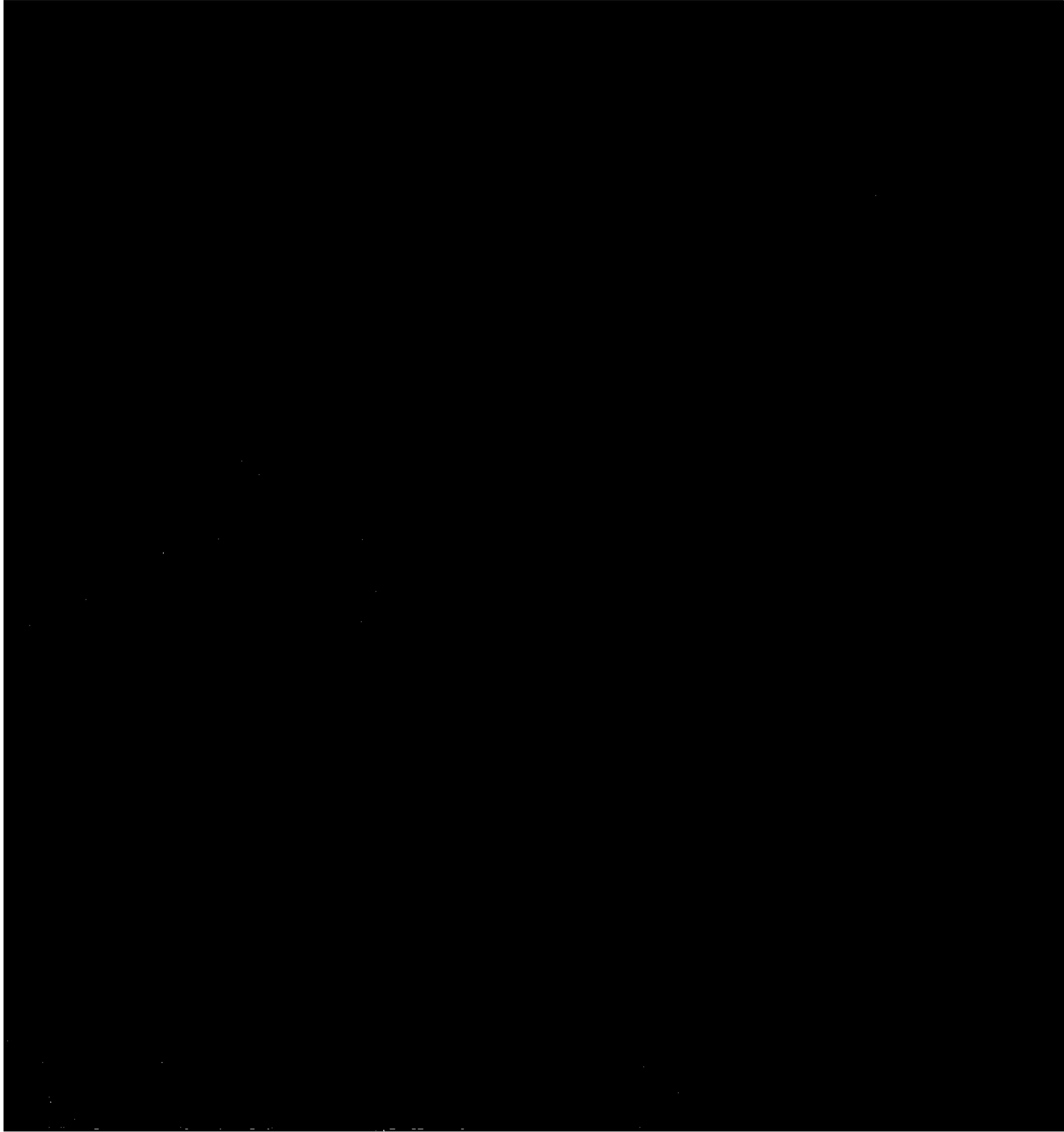
လယ်တီကျောက်လိုက်တော်ကျောက်စာ
(အေဒီ-၁၉၁၀၊ ရာဇာဆု- ပုဂ္ဂိုလ်ထူးပုဂ္ဂိုလ်မြတ်စံရာ)

လက်ပံတောရဆရာတော်ဘုရားကြီးအသုံးပြုသွားသည်
ဟုဆိုသော ကျောက်ရေအိုး၊ ကျောက်အင်းပျဉ်တို့ကို
မြေဇင်းတောရဆရာတော်ကြီးနှင့် တပည့်ယောဂီများ
တိုင်းထွာမှတ်သားနေကြပုံ။
၁၃၆၄-ခုနှစ်၊ ပြာသိုလဆန်း(၉)ရက်နေ့။

မြေဇင်းတောရဆရာတော်ကြီး
လယ်တီးကျောက်လိုဏ်ဂူတော် အတွင်းအပြင်
ပေါင်ဒါရေမွှေးတို့ဖြင့်
ပူဇော်နေပုံ။ (၁၁၊၁၊၀၃)

လယ်တီကျောက်လိုက်ဂူတော်အတွင်းတရားဖြင့်ပူဇော်အပြီး

အမှတ်တရ

ယောဂီ ကိုသံ၊ ကိုကျော်တင့်၊ ဓမ္မာစရိယဦးဌေးလှိုင်၊

ဆရာကိုဆွေ၊ ကိုလေးနိုင် (ဝဲမှယာ)

ဒသနုပါရဂူကျမ်း

နိဗ္ဗာနမဂ္ဂ အာနုပါန
အလုပ်ပေး တရားတော်
(သမထ ပထမပိုင်း)

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပရိကံ-ရှေးဦးပြုဖွယ်

ဒီနေ့ စပြီး တရားအပ်မယ်၊ တရားအားထုတ်
ကြမယ်ဆိုတော့ ထုံးစံအတိုင်း ပုဗ္ဗကိစ္စ-ရှေးဦးပြုဖွယ်
ပရိကံတွေပြုပြီးကြပြီ။

၁။ ယောဂီ ရဟန်းတော်များက သီလသန့်စင်
အောင် ဒေသနာကြားလို့၊ လူယောဂီ ဒကာ၊

ဒဿနပါရဂူကျမ်း

ဒကာမတွေက ၉-ပါးသီလ ဆောက်တည်လို့
တရားမထိုင်ခင်ကတည်းက ဟော...
ကုသိုလ်တွေ တိုးလာပြီ။ မဟုတ်ဘူးလား။
နောက် ပန်း၊ ရေချမ်း၊ ဆီမီး၊ အမွှေးတိုင်များ
ညှိထွန်းပူဇော်ပြီး-

၂။ ပွင့်တော်မူကြကုန် ပြီးသောဘုရားရှင်အဆူဆူ၊
ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အဆူဆူ၊ ရဟန္တာအရှင်မြတ်
အပေါင်း အရိယာသူတော်ကောင်း အားလုံး
တို့အား အစမထင် သံသရာကစပြီး ကာယကံ၊
ဝစီကံ၊ မနောကံ အပြစ်များရှိခဲ့သော် ကျေ
ပျောက်ပါစေခြင်းအကျိုးငှာ သည်းခံ၊ ခွင့်လွှတ်
ကျေအေးတော်မူကြပါ ဆိုပြီးလဲ ကန်တော့ပြီး
ကြပြီ။

‘ဆရာသမား၊မိဘ အနန္တော အနန္တငါးပါး
ဆွေကြီးမျိုးကြီး၊ အစမထင်သံသရာက ဆက်
ဆံခဲ့ကြရတဲ့ သူအပေါင်းကိုလဲ စိတ်ထဲက

ဒဿနပါရဂူကျမ်း

မှန်းပြီး 'ခွင့်လွတ်ကျေအေးကြပါ။ ကျွန်ုပ်တို့က
လည်း ခွင့်လွတ်ပါ၏' လို့ တောင်းပန်ဝန်ချရ
တယ်။ ကန်တော့ ဝန်ချလိုက်တယ်ဆိုရင်ပဲ
စိတ်တွေတခါတည်း ရှင်းပြီးပေါ့ပါးသွားတယ်။
နောက်... ဘုရားရှင် အဆူဆူတို့အား မိမိ
ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး ခန္ဓာ၅-ပါးကို အပ်နှင်းလှူဒါန်း
ရတဲ့ ကုသိုလ်တစ်မျိုး တိုးပြန်ပြီ။

တရားမထိုင်ခင်ကတည်းက ရတဲ့ကုသိုလ်
တွေနည်းလား။ ဒီခေတ်လူတွေ ဘုန်းထူး
ကံထူး ပါရမီ ထူးရှိကြတယ်... ဆိုတာ
ဒါ... ပြောတာ။

အဲသလို ခန္ဓာကိုယ်ကို ဘုရားရှင်အဆူဆူ
တို့အား အပ်နှင်းလှူဒါန်းလိုက်တယ်ဆိုရင်ပဲ
ဘယ်သူကမှ ယောဂီကို မနှောင့်ယှက်နိုင်
ဘူးပေါ့။ ကြည့်စမ်း... ကုသိုလ်အကျိုးတွေ
တိုးလာပြန်ပြီလေ...။ နောက်ပြီးတော့...

ဒဿနပါရဂူကျမ်း

၃။ နိဗ္ဗာန်လမ်းပြပေးတော်မူသော ကမ္မဋ္ဌာန်း
ဆရာကိုလည်း အပြစ်ကြီးငယ် ကန်တော့လို့၊
ခန္ဓာကိုယ် အပ်နှင်းလှူဒါန်းလို့၊ နောက်-

၄။ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲက လွတ်မြောက်ပါရ
စေခြင်း အကျိုးငှာ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားတောင်း
ခံ-လို့။

‘သံသရာဝဋ် ဒုက္ခတော မောစနတ္ထာယ ကမ္မဋ္ဌာန်
မေ ဒေထ။’ မြန်မာလိုတောင်း တောင်း၊ ပါဠိလို တောင်း
တောင်းပေါ့။ ဒါတွေ အားလုံး ‘ပုဗ္ဗကိစ္စ’ ခေါ်တယ်။

ဒါက ခု ကမ္မဋ္ဌာန်းအပ်တဲ့ အချိန်၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း
တောင်းတဲ့အခိုက် ကလေးတင်မဟုတ်ဘူး။ နေ့စဉ်
ကမ္မဋ္ဌာန်းတစ်ကြိမ် ထိုင်တိုင်း ထိုင်တိုင်း အတိုချုံးပြီးတော့
ကန်တော့ရမယ်။ ခန္ဓာကိုယ် လှူရမယ်။ ကန်တော့တိုင်း
ကန်တော့တိုင်း၊ ခန္ဓာကိုယ် အပ်နှင်းလှူဒါန်းတိုင်း ကုသိုလ်
တွေ တိုးလာတယ်။ အားတွေ တက်လာတယ်။

နောက်ပြီး ဦးပဉ္စင်းယောဂီများက နေ့စဉ် ဒေသနာ
ကြား၊ လူ့ယောဂီ ဒကာ၊ ဒကာမများက နေ့စဉ် ၉-ပါးသီလ
ဆောက်တည်သွားရမယ်။

‘မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ သဗ္ဗပါဏ
ဘူတေသု ဖရိတွာ ဝိဟရဏံ သမာဒိယာမိ။’
မေတ္တာသဟဂတေန-မေတ္တာနှင့် တကွဖြစ်သော၊
စေတသာ-စိတ်ဖြင့်၊ (မေတ္တာစိတ်ဖြင့်)၊ သဗ္ဗပါဏ
ဘူတေသု - အသက်ခန္ဓာကိုယ်ထင်ရှားရှိသော
သတ္တဝါ အားလုံးတို့အပေါ်၌၊ ဖရိတွာ-ဖြန့်ကျက်၍၊
ဖြန့် လွှမ်း၍၊ ဝိဟရဏံ-လျောင်းထိုင်ရပ်သွား
ဣရိယာပုတ်လေးပါးဖြင့် နေခြင်းကို၊ သမာဒိယာမိ-
ဆောက်တည်ပါ၏။ ဝိဟရဏံ သမာဒိယာမိ-
နေပါမည် အရှင်ဘုရား။

ဟော... နေ့စဉ် မေတ္တာဓာတ်တွေလဲ လွှမ်းခြုံ
နေပြီ။ ဒါ... နည်းတဲ့ ကုသိုလ်တွေလား။

ဘုန်းကြီးဖြင့် နေ့စဉ် ဒေသနာကြားတယ်၊ ၂-ကြိမ်
၃-ကြိမ်ကြားတယ်၊ ကုဋေကိုးထောင်သော ရဟန်းသီလ
သိက္ခာပုဒ်တွေ တစ်ခါတည်း သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သွားတယ်။
သီလစင်ကြယ်တော့ ဝိပဋ္ဌိသာရ-သံသယကုက္ကုစ္စတွေရှင်းပြီး
ပီတိ ပါမောဇ္ဇတွေဖြစ်၊ ဘုန်းကြီးက ဒီတွင်မနေသေးဘူး။

‘ဤသန့်ပြန့်စင်ကြယ်သော ကုဋေကိုးထောင်သော
ရဟန်းသီလ သိက္ခာပုဒ်တော်တို့ဖြင့် ဘုရားရှင်အဆူဆူ
တို့အား လှူဒါန်းပူဇော်ပါသည်ဘုရား’ ပူဇော်လိုက်သေး
တယ်။ ကောင်းဘူးလား။ ဦးပဉ္စင်းတို့လဲ အတုယူသင့် ယူဖို့
ပါပဲ။

တရားထိုင်ပြီးတိုင်း ရွတ်ဆိုပါ

ဒါ တရားမထိုင်ခင် အမြဲ လုပ်ရမယ့်အလုပ်၊
နောက်ပြီး . . . တရားတစ်ထိုင် ထိုင်ပြီးတိုင်း ပြီးတိုင်း
လုပ်ရမယ့်အလုပ်လဲ ရှိသေးတယ်။ အဲဒါက-

- (က) ‘ဣမာယ ဓမ္မာနုဓမ္မပုဋိပတ္တိယာ ဗုဒ္ဓံ ပူဇေမိ။
- . . . ဓမ္မံ ပူဇေမိ။ . . . သံဃံ ပူဇေမိ။

မြေဇင်းတောရဆရာတော်

မဂ် ၄-တန်၊ ဖိုလ် ၄-တန် နိဗ္ဗာန်ဟုဆိုအပ်
သော လောကုတ္တရာ တရား ၉-ပါးအား
လျော်သော တရားရှုမှတ်ပွားများခြင်း အကျင့်
မြတ်ဖြင့် ဘုရားကို ပူဇော်ပါ၏။ တရားတော်
ကို၊ သံဃာတော်ကို ပူဇော်ပါ၏။

- (ခ) 'အဒ္ဓါ ဣမာယ ပဋိပက္ခိယာ ဇာတိဇရာ ဗျာဓိ၊
မရဏမှာ ပရိမုစ္စိဿာမိ။'

ဤလောကုတ္တရာတရား ၉-ပါးအား လျော်
သော တရားရှုမှတ်ပွားများသော အကျင့်
မြတ်ကြောင့် အဖန်ဖန် ပဋိသန္ဓေနေရသော
ဇာတိဘေးကြီး၊ အိုခြင်း ဘေးကြီး၊ နာခြင်း
ဘေးကြီး၊ သေခြင်းဘေးကြီးတို့မှ လွတ်မြောက်
ရပါလို၏ အရှင်ဘုရား။

- (ဂ) 'ဣဒံ မေ ပုညံ အာသဝက္ခယာ ဝဟံ ဟောတု။
ဣဒံ မေ ပုညံ နိဗ္ဗာနဿ ပစ္စယော ဟော
တု။'

ဤကောင်းမှုသည် အာသဝေါတရား ၄-
ပါးတို့ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို ယူဆောင်ပေးနိုင်ပါ
စေသတည်း။ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း
ကောင်းသော အထောက်အပံ့ ဖြစ်ပါစေသ
တည်း။

(ဃ) ဣမံ ပုညဘာဂံ သဗ္ဗသတ္တာနံ ဒေမ။

ဤကုသိုလ်အဖို့ကို ကိုယ်စောင့်နတ်၊ အိမ်
စောင့်နတ်၊ ကျောင်းစောင့်နတ်၊ အရံစောင့်
နတ်မှစ၍ သတ္တဝါအားလုံးတို့အား အမျှအမျှ
ပေးဝေပါ၏။

အထူးသဖြင့် မိဆိုင်ဖဆိုင် ကွင်းပိုင်၊ နယ်ပိုင်နတ်
တွေကို ကြပ်ကြပ်မေတ္တာပို့ အမျှဝေပေး။ တရားတစ်ထိုင်ပြီး
တိုင်း ပြီးတိုင်း ခပ်တိုတိုဖြစ်တော့ မေတ္တာပို့ အမျှဝေ။
သူတို့က အမျှလိုချင်နေကြတာဗျာ။

နောက် သူတို့တွေ ဝမ်းသာကြလွန်းလို့ ကူညီတာ
စောင့်ရှောက်တာ ကိုယ်တိုင်တွေ့ရ မြင်ရတတ်ပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်က မေတ္တာမပို့၊
 အမျှမဝေပဲနဲ့ တောထဲမှာ တရားထိုင်ကြတဲ့ရဟန်းတော်တွေ
 'တစ်ဝါတွင်းလုံး တရားထိုင်လို့ မရကြဘူး။ အမျိုးမျိုး
 နှောင့်ယှက်ကြ၊ ဒုက္ခပေးကြတာ။

ဟော . . . ဘုရားထံပြန်လျှောက်ပြီး ဘုရားရှင်က
 မေတ္တသုတ်ဟောပြောပေးလိုက်လို့ တောအုပ်ထဲ မဝင်ခင်
 ကတည်းက မေတ္တသုတ်တော်ကို ရွတ်လဲရွတ်၊ ပွားလဲပွား
 များလိုက်ကြရော. . . တောစောင့်နတ် တောင်စောင့်နတ်
 တွေအားလုံး မိတ်ဆွေတွေဖြစ်လာပြီး ရဟန်းတော်တွေကို
 ကူညီစောင့်ရှောက်ကြတာ၊ အချို့နတ်တွေကများ နင်းနှိပ်
 ပေးလို့၊ ရေနွေးကျိုပေးတဲ့နတ်က ကျိုပေးလို့၊ ဘာမှလို့လေ
 သေးမရှိဘူး. . . တဲ့။ ကူညီကြတာ။

မြတ်စွာဘုရားက ဟောတယ်။ ရဟန္တာတောင်မှ
 မေတ္တာဘဝနာမလုပ်ရင် အန္တရာယ်ပေးနိုင်ကြသေးတယ်-
 တဲ့။ မေတ္တာ နာနာပွားကြ၊ အမျှအတမ်း ပေးဝေကြ။

ဒါမှ ဘုရားကြိုက်သော ပူဇော်ခြင်း

တရားတစ်ရှူတစ်ရှိုက် ထိုင်ပြီးတိုင်း တရားနှင့် ပူဇော်၊ နိဗ္ဗာန်ကိုပဲတောင့်တ၊ အမျှဝေ . . . ရေးပြ၊ ပြော ပြတော့ အကြာကြီးထင်ရတယ်။ တကယ်လုပ်တော့ ခဏ ကလေးပါပဲ။

ဒီ အခြေခံ ပရိကံလုပ်ပုံကလေး သေသေချာချာ မှတ်ထား၊ သိပ် အရေးကြီးတယ်၊ အကျိုးလဲ သိပ်ကြီးတယ်၊ နောက် လုပ်ရင်းလုပ်ရင်း ကိုယ့်ဟာကိုယ် သိလာမှာပါ။

ခုလို တစ်ရှူတစ်ရှိုက် တရားရှုမှတ်ပြီး နေရတာဟာ ဘုရားကိုကျေးဇူးဆပ်ရာ ရောက်တယ်၊ ပူဇော်ရာ ရောက် တယ်၊ သာသနာတော်ကြီးကို စောင့်ရှောက်ထိန်းသိမ်းရာလဲ ရောက်တယ်၊ ကိုယ့်ကိုကိုယ် ကယ်ဆယ်ရာလဲ ရောက်တယ်။ ‘သာသနာပြုတယ် . . . သာသနာပြုတယ်’ ဆိုတာ ဒါကို ပြောတာဗျာ။

လူတိုင်းလူတိုင်း ဆွမ်း၊သင်္ကန်း၊ကျောင်း၊ဆေး ပစ္စည်း လေးပါး ပန်း ရေချမ်း ဆီမီး အမွှေးနံ့သာစသည်ဖြင့်

ကိုယ်နှင့်တန်သလောက် ပူဇော်ဖူးကြတဲ့ လူချည်းပဲ။ ခုလို တရားရှုပွားပြီး ပူဇော်ရတာမျိုးတော့ ပူဇော်ရဖို့မလွယ်ဘူး။ လွယ်လွယ်နှင့် ရပါမလား?

ကိုယ့်မှာ ဘုန်းထူးကံထူး ပါရမီထူးရှိလို့၊ ဘုရား သာသနာနှင့် ကြုံလို့၊ လူ့အဖြစ်ရလို့- ဒီလိုမဟုတ်ဘူးလား။ အခါကောင်းတယ်၊ ဘဝကောင်းတယ်၊ ကံကောင်းတယ်။

အေး . . . မြတ်စွာဘုရားရှင် ကိုယ်တော်မြတ်ကြီး ကလဲ ဟိုဟာဒီဟာတွေနဲ့ ပူဇော်ကြတာကို လိုလားနှစ်သက် တော်မမူဘူး။ သူ့ကိုမြတ်နိုးရင် ခုလို တရားနှင့်ပူဇော်မှု ကြိုက်တာဗျာ။

ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူခါနီးကလေး . . . လူတွေ နတ်တွေ ဗြဟ္မာတွေအားလုံးအတီးအမှုတ်၊ သီဆိုကျူးရင့် တာတွေ . . . ပန်းနံ့သာ အမွှေးအကြိုင်တွေ လိုလေသေး မရှိ၊ တစ်လောကလုံး အခါမဲ့ပန်းတွေပွင့်လို့ သက်မဲ့သစ်ပင် တွေကတောင် ပူဇော်ကြတယ်။ အင်ကြင်းပင်ပျို နှစ်ပင် ကြားမှာ မြောက်ဘက်သို့ ဦးခေါင်းထားပြီး လျောင်းတော်မူ

နေတော့ အင်ကြင်းပန်းဝတ်မှုန်တွေ၊ မန္တာဝရ နတ်ပန်းတွေ
အမွှေးအထုံတွေ ကိုယ်တော်ပေါ်မှာရော၊ မလ္လာမင်း ဥယျာဉ်
ကြီးတစ်ခုလုံး မွမ်းထုံ ပူဇော်ကြတာ . . . တဲ့။

‘ဧဝံ အစိန္တိယာ ဗုဒ္ဓါ’ ဘုရားရှင်တို့ရဲ့ ဘုန်းတန်ခိုး
တော်တွေ . . . အံ့ဩလို့ကုန်နိုင်စရာ မရှိဘူးဗျာ။

ဒီလို ပူဇော်ကြတာတွေ ကြည့်ပြီး အရှင်အာနန္ဒာကို
နောက်ဆုံးမှာသွားတယ်လေ-

‘နခေါ အာနန္ဒ ဧတ္တာဝတာ တထာဂတော သက္က
တော ဝါ ဟောတိ၊ ဂရုကတော ဝါ၊ မာနိတောဝါ
ပူဇိတော ဝါ အပစိတော ဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားက-

‘အာနန္ဒာ . . . တဲ့၊ ဒီလိုပစ္စည်းဝတ္ထုတွေနှင့် ပူဇော်
ကြတာဟာ ငါ့ကို ရိုသေလေးစားရာမရောက်ဖူး၊
မြတ်နိုးကော်ရော် ပူဇော်ရာမရောက်ဖူး’ တဲ့။

‘ယော ခေါ အာနန္ဒ ဘိက္ခုဝါ ဘိက္ခုနီဝါ
ဥပါသကောဝါ ဥပါသိကာဝါ ဓမ္မနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော
ဝိဟရတိ သာမိစိပ္ပဋိပန္နော အနုဓမ္မစာရီ၊ သော

တထာဂတံ သက္ကဏှရောတိ ဂရုံကရောတိ မာနေတိ
ပူဇေတိ အပစိယတိ ပရမာယ ပူဇာယ။’

ရဟန်းဖြစ်စေ၊ လူဖြစ်စေ ယခုလိုတစ်ရှူတစ်ရှိုက်
တရားရှုမှတ်ပွားများပြီး ပူဇော်တာကမ္ဘာ ‘ပရမာယ
ပူဇာယ’ အကောင်းဆုံး ပူဇော်ခြင်း. . . တဲ့ဗျာ။

ကိုင်း. . . ဒီနေ့ကစပြီး ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာ
အရဟံဂုဏ်တော် ၃-ရက်ပွား၊ အားလုံး ပွားတတ်ကြ
ပါတယ်။ အဲသလို ဘုရားကြိုက်တဲ့ အကောင်းဆုံး ပူဇော်
ခြင်းနှင့် ပူဇော်ကြရအောင်ဗျာ။ ပူဇော်ကြဗျာ။

ယောဂီအရည်အချင်း ၁၅-မျိုး

နောက်တစ်ခု အရေးကြီးတာ ပြောရဦးမယ်။
ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်တယ်ဆိုတာ လူတိုင်းဝင်အားထုတ်ချင်
လို့ အားထုတ်လို့ ရတာမျိုးမဟုတ်ဘူး။ တွေ့ကရာလူ လက်ခံ
လို့ဖြစ်တာ မဟုတ်ဘူး။ အားထုတ်မယ့်လူကို ရွေးချယ်
စိစစ်ဖို့ စည်းကမ်းတွေရှိသေးတယ်။

ဥပမာ ကျောင်းတက်ချင်တယ်ဆိုရင် ကိုယ်တက်ချင်
 တဲ့ကျောင်း သွားတက်လို့ရသလား? သူ့အရည်အချင်းနှင့်
 သူ၊ သူ့အဆင့်နှင့် သူ တက်ကြရတာမဟုတ်လား? ရုံးပြင်
 ကနွားတွေ အလုပ်ရုံ စက်ရုံတွေလဲ ကိုယ်တက်ချင်တဲ့
 ရုံးကက်၊ ကိုယ်လုပ်ချင်တဲ့ အလုပ်ရုံလုပ်လို့တော့ မရဘူး
 မဟုတ်လား?

ကိုယ်တက်ချင်တဲ့ကျောင်း၊ ကိုယ်လုပ်ချင်တဲ့ ရုံးတို့
 အလုပ်ရုံတို့ကို လျှောက်ထားရတယ်၊ လျှောက်လွှာတွေ
 ဘာတွေနဲ့ ခေါ်မယ်။ ခေါ်တော့လဲ သူ့အရည်အချင်းနှင့်
 သူ ရွေးချယ်စိစစ်ပြီး ခေါ်တယ်။ ဝင်ချင်တဲ့လူတိုင်း လျှောက်
 လို့ ဝင်လို့မရဘူး။ ပြီးတော့ တကယ် အရည်အချင်းရှိမရှိ
 စစ်ရ ဆေးရသေးတယ် မဟုတ်လား?

အေး. . . ဘုန်းကြီးတို့ ကမ္မဋ္ဌာန်း အလုပ်ကလဲ
 သည်အတိုင်းပဲ။ တွေကရာလူ လက်ခံလို့ဖြစ်တာမဟုတ်ဘူး။
 အရည်အချင်းတွေ စစ်ရဆေးရသေးတယ်။ အခု ဘုန်းကြီး
 စစ်ဆေးကြည့်မယ်။

အဲဒီ ယောဂီလုပ်မယ့် ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ အရည်အချင်း
တွေက ဘာတွေလဲဆိုတော့ ၁၅-မျိုးရှိတယ်။ ဒါ. . .
ဦးပဉ္စင်း တို့ ခဏခဏရွတ်နေတဲ့ဟာပဲ-

‘ကရဏီယ’ မတ္ထကုသလေန၊
ယန္တိ သန္တိ ပဒံ အဘိသမေစ္စ။’

အလွန်အေးငြိမ်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကြီးကို
မျက်မှောက်ပြုခံစားလိုသော ယောဂီဟာ သိက္ခာ
၃-ပါးကျင့်ဖို့၊ ကျင့်နိုင်အောင် အောက်ပါအရည်
အချင်း ၁၅-မျိုးနှင့် ပြည့်စုံသူ ဖြစ်ရမယ်. . . တဲ့။

(၁) သက္ကော- ဒီကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်ကို အဟုတ်လုပ်
နိုင်သူ ဖြစ်ရမယ်။

(၂) ဥဇု- ကိုယ်ရောစိတ်ပါ မလိမ်ညာပဲ
မှန်ရာကို ပြောဆိုလုပ်ကိုင်သူလဲ ဖြစ်ရ
မယ်။ တရား လျှောက်ရင်လဲ လိမ်မ
လျှောက်ရဘူး၊ ဟန်မလုပ်ရဘူး။

(၃) သုဟုဇု- စိတ်ထဲမှာကိုက ရိုးသားဖြောင့်မတ်သူ

ဖြစ်ရမယ်။ ရိုးတဲ့ဂုဏ်လောက်ကောင်း
တာ လောကမှာ ဘာမှမရှိဘူး။

(၄) သုဝဇော- ပြောဆိုဆုံးမရင် နာခံလွယ်သူ၊ နား
ထောင်တတ်သူလဲ ဖြစ်ရမယ်၊ ပြန်မ
ပြော- နားမထောင်မလုပ်ရဘူး။

အရှင်သာရိပုတြာမထေရ်ကြီး ကိုရင်
ကလေးက ဆုံးမတာကိုတောင် နာယူ
တယ်၊ ရှင်ရာဟုလာ ငယ်ငယ်က
နံနက်တိုင်း သဲတွေလက်နှင့် ဆုပ်ပြီး
ဒီသဲလုံးလေးတွေလောက် ဆုံးမမယ့်
သူ ရပါရစေလို့ တောင့်တတယ်တဲ့။

(၅) မုဒု- ကိုယ်နှုတ်နှလုံး သုံးပါးလုံး နူးညံ့
ပျော့ပျောင်း သိမ်မွေ့ ယဉ်ကျေးသူဖြစ်
ရမယ်။ တစ်နည်းအားဖြင့် အလုပ်
ခွင်မှာသွက်လက်ပေါ့ပါးသူဖြစ်ရမယ်။

(၆) အနတိမာနီ-မာနမကြီးရဘူး၊ မောက်မောက်မာမာ

မြေဇင်းတောရဆရာတော်

ထောင်ထောင်လွှားလွှား မရှိရဘူး၊
နှိမ့်ချသူဖြစ်ရမယ်။

(၇) သန္တုဿကော- ရသမျှ၊ ရှိသမျှနှင့် မျှတရောင့်ရဲ
လွယ်သူလဲ ဖြစ်ရမယ်။ ကိုယ့်ရှိတာ
ကလေးနှင့် ကျေနပ်တင်းတိမ်ရမယ်။

(၈) သုဘရော- မွေးမြူရ လွယ်ကူသူ၊ စားဝတ်နေမှု
ပြုစုစောင့်ရှောက်ရလွယ်သူလဲ ဖြစ်စေ
ရမယ်။ ဘယ်ဟာ စားရမှ၊ ဘယ်လို
နေရမှ - လို့ ဇီဝာကြောင်မှု မရှိ
ရဘူး။ ကိုယ့်အတွက် သူတစ်ဖက်သား
အပေါ် တာဝန်မတက်စေရဘူး။

(၉) အပ္ပကိစ္စော- ကြောင့်ကြဲဗျာပါရတက်တဲ့ အလုပ်
ပိုတွေ မရှိရဘူး။ အမှုကိစ္စနည်းရမယ်၊
ကျောင်းဝေယျာဝစ္စ လေးလေး
ပင်ပင်တွေ မလုပ်ချင်နှင့်ဦး။

(၁၀) သလ္လဟုကုတုတ္တိ- အသုံးအဆောင် ပရိက္ခရာ

အဝတ်အထည် အပိုတွေ မရှိဘူး။
အတောင်ပံသာလျှင်စန်ရှိသော ငှက်
ကဲ့သို့ လွယ်ကူပေါ့ပါးတဲ့ မွေးမြူနေ
ထိုင်မှု ရှိသူလဲဖြစ်ရမယ်။ ဒါမှ ထိန်း
သိမ်းစောင့်ရှောက်ပြုပြင်ရမှု တာဝန်
တွေ ပေါ့မယ်။ ပေါ့ပေါ့ပါးပါး နေ
ရမယ်။

သန္တိန္ဒြိယော- အေးဆေးတည်ငြိမ်တဲ့ ကိုယ်နှုတ်
အမှုအရာရှိသူလဲ ဖြစ်ရမယ်။ ယောက်
ယက်ခတ်ပြာလောင်တာ၊ ပူလောင်
တာ၊ ဂဏှာမငြိမ်တာတွေ ကင်း
ရမယ်။ ကောင်းဆိုးအာရုံအပေါ်
တည်ငြိမ်ရမယ်။

နိပကော- အရာရာမှာ ချင့်ချင့်ချိန်ချိန် မြှော်မြှော်
မြင်မြင်နှင့် ဆင်ခြင်လုပ်ကိုင်နိုင်တဲ့
အသိဉာဏ်ရင့်ကျက်သူလဲ ဖြစ်ရမယ်။

(၁၃) အ-ပွဂဗ္ဘော- ကိုယ်နှုတ်စိတ်ရိုင်းပျခြင်းမရှိ၊ ချေငံ
ယဉ်ကျေးလိမ်မာသူ၊ မရိုင်းစိုင်းသူလဲ
ဖြစ်ရမယ်။

(၁၄) ကုလေသု အနုနုဂိဒ္ဓေါ - ဒကာ ဒကာမများ
အပေါ်၊ မိသားစု မိတ်ဆွေများ
အပေါ် အလွန်အမင်း မခင်တွယ်သူ၊
သံယောဇဉ် မကြီးသူလဲ ဖြစ်ရမယ်။

(၁၅) န စ ခုဒ္ဒ မာစရေ ကိဉ္ဇိ၊ ယေန ဝိညူ ပရေ
ဥပဝဒေယျု- ပညာရှိသူတော်ကောင်း
များ ကဲ့ရဲ့ ရှုတ်ချစရာဆို၍ မည်မျှ
သေးငယ်သော မကောင်းမှုကိုသော်
မျှ မကျူးလွန် မပြုလုပ်သူလဲ ဖြစ်
ရမယ်။

လိုလျှင်ဖြည့်စွက် တရားတက်

ဒါ ဦးပဉ္စင်းတို့ သာမုနာမုရိတိုင်း ရွတ်ဆိုနေကြတဲ့
မေတ္တသုတ်ထဲမှာ ပါတာမဟုတ်လား။ ဒကာ ဒကာမ

တွေလဲ ခဏခဏ နာရတယ်၊ ရတဲ့လူလဲ ရတယ်။

ဒါတွေကို ဒီလောက်လေးနက်တယ် တန်ဖိုးရှိတယ် လို့ ထင်ချင်မှထင်ကြမှာ၊ ရ-လို့ရွတ်နေကြတာပဲ။ မြတ်စွာ ဘုရားရှင်ဟောတော်မူတာ ကြည်ညိုစရာ ကောင်းလိုက်တာ၊ ဒီအရည်အချင်းတွေ သူတော်ကောင်းတရားတွေ ရချင်စရာ ကောင်းလိုက်တာ။

ဒီ အရည်အချင်းကောင်းတွေ ရှိတဲ့လူဟာ ဆင်းရဲ ပါဦးမလား? ဘယ်မှာနေနေ၊ ဘာပဲလုပ်လုပ် ဒါတွေရှိထား ရင် ချမ်းသာပြီဗျာ။ ကိုယ့်မှာ ဘယ်ဟာဘယ်ဟာဖြင့် လိုနေ သေးတယ်ဆိုရင် ကိုယ့်ဟာကိုယ်သိပြီး ဖြည့်ကြ။ ကျင့်ကြ။

ဒါတွေ မပါပဲ မရှိပဲနဲ့ တရားအားထုတ်လို့ မရဘူး။ ဒါ ယောဂီတိုင်း ကြိုတင်ရှိထားရမယ့် အရည်အချင်းတွေ.. ‘မေတ္တာ ပုဗ္ဗဘာဂ ပဋိပဒါ’ မေတ္တာ ဘဝနာမလုပ်ခင် ကြိုတင်ရှိထားရမယ့် အကျင့် ၁၅-မျိုးလို့လဲ ခေါ်တယ်။ ‘ကမ္မဋ္ဌာ-နုပစာရ’-ကမ္မဋ္ဌာန်းရှေ့ပြေး အကျင့်လို့လဲ ခေါ် ကြတယ်။

ကမ္မဋ္ဌာန်းတရား အားထုတ်နေတဲ့ ယောဂီတိုင်း ရှိ
ထားရမယ့် အရည်အချင်း ၁၅-မျိုး . . . ။ ဒါတွေနှင့်
ပြည့်စုံတဲ့ ယောဂီမှ တရားရလွယ်တာ။

အဲဒီ အရည်အချင်းတွေက စာပေဗဟုသုတ
စိတ်ကူးနှင့် ကိုယ့်ဟာကိုယ် ဆုံးမ၊ ယောနိသော မနသိကာရ
နှင့်လဲ လုပ်ယူရတယ်။ ဒါပေမယ့် ရေရှည်မခံဘူး။

တစ်စုံတစ်ခုသော တရားဘာဝနာအလုပ် လုပ်
လိုက်မယ်ဆိုရင် ဒါတွေ တစ်ခုစီလုပ်မနေရဘူး။ တစ်ချက်
တည်းပြည့်စုံသွားတာဗျာ။ အကုန်ကို နေရာကျသွားတာဗျာ။
စဉ်းစားကြည့်စမ်း . . . ဘယ်လောက်ကျက်သရေရှိသွား
မလဲ? ချမ်းသာသွားမလဲ။ အားကျစရာတွေနော် . . . ။

တရားရမည့်သူ အရည်အချင်း ၅-ပါး
(ပဓာနိယင်္ဂ်တရား)

နောက်ပြီး ယောဂီများရှိထားရမယ့် အရည်အချင်း
နှင့် စပ်လို့ ဘုရားဟောတော်မူတာရှိသေးတယ်။ ဒါလဲ

ကြိုတင်သိထားရမှာပဲ။ ‘ပဓာနိယင်္ဂ်တရား ၅-ပါး’- တရား ရနိုင်တဲ့လူရဲ့ အရည်အချင်း ၅-မျိုးတဲ့။

တစ်ခါက (မဇ္ဈိမ ပဏ္ဏသပါဠိတော် ဗောဓိရာဇ ကုမာရသုတ်-မှာ) မြတ်စွာဘုရားဟောတော်မူတာရှိတယ်။ ဗောဓိမင်းသားက မြတ်စွာဘုရားရှင်ကို လျှောက်တယ်-

‘အရှင်ဘုရား၊ ဘုရားရှင်အဆုံးအမ၊ ရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘယ်လောက်ကြာကြာ အားထုတ်မှ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရနိုင် ပါသလဲ’ . . . တဲ့။

ဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက-

ကောင်းပြီ မင်းသား၊ ဒီအမေးကို သင့်ကိုပဲ ပြန်မေး မယ်၊ မင်းသား. . . သင်ဟာ ဆင်စီးချွန်းကိုင် အတတ်ကို တတ်တယ်မဟုတ်လား၊ ‘တတ်ပါတယ်ဘုရား’

ဒါဖြင့် ဆင်စီးချွန်းကိုင် အတတ်ပညာသင်ရအောင် လူတစ်ယောက် သင့်ထံလာပြီဆိုပါတော့. . . ဒါပေမယ့် အဲဒီလူဟာ . . .

၁။ ယုံကြည်မှုလဲ မရှိဘူး။

၂။ မကျန်းလဲ မကျန်းမာဘူး။

၃။ ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲပြီး၊ အဖြစ်မှန်ကိုလဲ ဝန်ခံ
မပြောဘူး။ လိမ်တယ်။

၄။ ပျင်းကလဲ ပျင်းသေးတယ်။

၅။ အသိဉာဏ်လဲ မရှိ၊ ထုံထိုင်းတယ်။

အဲသည်လို လူ့ကို မင်းသားတတ်အောင် သင်
ပေးနိုင်ပါ့မလား. . . ’ တဲ့။

‘အဲဒီအင်္ဂါ ၅-ပါးလုံးမပြောနှင့်၊ တစ်ခုတည်းရှိရုံနှင့်
တောင် သင်မပေးနိုင်ပါဘူးဘုရား။’

‘ကောင်းပြီ မင်းသား. . . ၊ ဒါဖြင့် လူတစ်ယောက်
ကတော့- ယုံလဲ ယုံကြည်တယ်၊ ကျန်းမာတယ်၊ ရိုးသား
တယ်၊မပျင်းမရိလဲ ကြိုးစားတယ်၊ ဉာဏ်လဲ ကောင်းတယ်
ဆိုပါတော့. . . ’

‘ဒီ အရည်အချင်း ၅-ခုလုံး မပြောနှင့်၊ တစ်ခုတည်းရှိ
ရုံနှင့်လဲ တပည့်တော် ထိုသူကို ဆင်စီးချွန်းကိုင်အထတ်

တတ်အောင် သင်ပေးလို့ရပါတယ် ဘုရား' . . . တဲ့။

'အေး . . . ငါဘုရားလဲ သည်အတိုင်းပဲ' လို့ မိန့်တော်မူကာ ပဓာနိယင်္ဂီတရား ၅-ပါးနှင့် ပြည့်စုံတဲ့သူဟာ ၄-၅-၆နှစ်၊ ၄-၅-၆လ၊ ၄-၅-၆ရက်၊ တစ်ရက် တစ်ည မဆိုထားဘိ-

'သာယ' မနုသိဋ္ဌော ပါတော ဝိသေသံ အဓိဂမိဿ-
တိ၊ ပါတ' မနုသိဋ္ဌော၊ သာယံ ဝိသေသံ အဓိဂမိ-
ဿတိ-ညနေ တရားပေး နံနက်ရ၊ နံနက်တရားပေး၊
ညနေ ရသက္ခာ . . ' လို့ မိန့်တော်မူလိုက်တယ်။ ဒီတော့
ဗောဓိမင်းသားဟာ-

'အဟော ဗုဒ္ဓေါ၊ အဟော ဓမ္မော၊ အဟော ဓမ္မဿ
သွာက္ခာတတာ-

'မြတ်စွာဘုရားရှင်ရဲ့ ဘုန်းတန်ခိုးအစွမ်းတော်၊
ကောင်းစွာ ဟောကြားအပ်သော တရားတော်ရဲ့ ဘုန်း
တန်ခိုးအစွမ်းတော်တွေဟာ အံ့ဩစရာ၊ အားရကျေနပ်စရာ
ကောင်းလှပါပေတယ် ဘုရား' လို့ ဝမ်းသာ အားရ လျှောက်
ထားခဲ့ဖူးတယ်။

ဒီတော့... အားရစရာ အားကျစရာ မကောင်း
ဘူးလား တရားက ဘာမှမခက်ဘူး။ ကိုယ့်စိတ်ကသာ ခက်
နေတာ။

ယုံကြည်၊ ကျန်းမာ၊ ဖြောင့်စွာ၊ အားထုတ်၊ နာမ်နှင့်
ရုပ်၊ ဖြစ်ချုပ်သိပါစေ။ (သမထ-မှာ နိမိတ်မြင်၍၊ ဝိပဿနာ-
မှာ ဖြစ်ပျက်သိတဲ့ ဉာဏ် ရှိရမည်ဆိုလိုသည်။)

ဘဝကောင်းအခါကောင်း

ဘဝပဒေသာ တရားတော်

ဦးပဉ္စင်းတို့ လက်ဖျစ်တစ်တွက်အတွင်း စိတ်တွေက
ဘယ်လောက်ဖြစ်သတဲ့တုံး။ (ကုဋေတစ်သိန်းမက- လို့
ကြားဖူးပါတယ်ဘုရား။)

အေး... ဟုတ်တယ်။ သံယုတ်အဋ္ဌကထာမှာ
မိန့်ဆိုထားတယ်။ ကုဋေတစ်သိန်းမကဘူး... တဲ့။ တစ်ရှူ
တစ်ရှိုက်ဖြစ်တဲ့ စိတ်လဲ ဒီအတိုင်းပေါ့။

ခု ဦးပဉ္စင်းတို့၊ ဒကာ ဒကာမကြီးတို့ တစ်ရှူတစ်ရှိုက်
အတွင်းမှာဖြစ်တဲ့ ဉာဏသမ္ပယုတ် ကုသိုလ်စိတ်တွေ
ကုသိုလ်ဇောတွေကကော ကုဋေတစ်သိန်း က-ပျံ့မလား။

သည်တော့ တရားအားထုတ်လို့ ရတဲ့ ကုသိုလ်
တွေက နည်းသလား။

‘စိတ္တုပ္ပါဒမတ္တမ္ပိ ခေါ စုန္တ ကုသလေသု ဓမ္မေသု
ဗဟုကာရံ ဝဒါမိ’

ချစ်သားစုန္တ . . . ကုသိုလ်စိတ်ကလေးဖြစ်ရုံမျှနှင့်
အလွန်အကျိုးများလှပေ၏ . . . ဟု ငါဘုရားဟောတော်မူ
သည်’- တဲ့။

ကြည့်စမ်းလေ . . . မဋ္ဌကုဏ္ဍလီသတို့သားလေး . . . ၊
အဖေလုပ်သူ ပုဏ္ဏားကြီးက ဆေးဆရာခေါ်ပြီး ဆေးကုရင်
ပိုက်ဆံကုန်မှာစိုးလို့ အိမ်ရှေ့ဝရံတာမှာ ပစ်ထားတာ၊
မြတ်စွာဘုရား ဆွမ်းခံကြွတော်မူတာ ရိပ်ခနဲ ဖူးလိုက်ရပြီး
သေသွားရှာတယ်။ သူက ဗုဒ္ဓဘာသာ မဟုတ်ဘူး။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ
ပုဏ္ဏားကြီး သား။

ကုသိုလ်အစုအပုံကြီး

ဒါပေမယ့် လျှပ်တစ်ပြက်ကလေး မြတ်စွာဘုရား
အသရေတော်ကို ဖူးလိုက်ရတာနှင့် နတ်ပြည်မှာ သွား
ဖြစ်တယ်။ အလွန်ကြီးကျယ်တဲ့ နတ်စည်းစိမ်တွေ ခံစား

ရတာ မယုံကြလို့ ကိုယ်ထင်ရှားလာပြပြီး ဘုရားရှင်ရဲ့
 ကျေးဇူးတော်တွေ ရှင်းပြရသေးတယ်။
 ရတနာသုံးပါးရဲ့ ကျေးဇူးဂုဏ်တွေက ယုံနိုင်စရာ
 မရှိဘူးလေ။

ခုနက ပြောတဲ့ တစ်ရှူတစ်ရှိုက်အတွင်းဖြစ်တဲ့ ကုဋေ
 တစ်သိန်းမကဘူး... ဆိုတဲ့ စိတ်တွေဟာ ဝဲစပါးနှမ်း
 ပြောင်းလို အစုအပုံ လုပ်လို့ရမယ်ဆိုရင် အပုံကြီး ဘယ်
 လောက်ရှိမယ်ထင်သလဲ?

‘ဝါဟသတံခေါ မဟာရာဇ ဂိဟီနံ--’ မိလိန္ဒပဉ္စ
 ပါဠိတော် (၁၀၉) မှာ ဆိုထား တယ်။ တစ်ရှူတစ်ရှိုက်
 လက်ဖျစ်တစ်တွက်မှာ ဖြစ်ပျက်သွား တဲ့ စိတ်ကလေးကို
 စပါးလို ပြောင်းလို စုပုံထားလို့ ရမယ် ဆိုရင်... တဲ့၊

လှည်းအစည်းတစ်ရာကျော်တိုက်၊ စပါးတင်းပေါင်း
 ရှစ်ထောင်ကျော်က စပါးစေ့တွေလောက် မကဘူး... တဲ့။
 ပုံကြည့်လို့ရမယ်ဆိုရင် အဲသည်လောက်များတယ်တဲ့။

ကဲ... လှည်းအစည်းတစ်ရာက စပါးပဲကြည့်ပါဦး၊
 ဘယ်လောက်များမလဲ။

ယောဂီတို့ ဦးပဉ္စင်းတို့ နေ့စဉ် အရဟံ... အာနာ-
ပါန ရှုပွားတဲ့ ကုသိုလ်တွေ မိလိန္ဒပညာမှာ တောတော်မှု
သလို စုပုံထားမယ်ဆိုရင် ဒီကျောင်းဝင်းကြီး ဆုံပါမလား?

အေး... ဦးပဉ္စင်းတို့ ခုလိုတရားအားထုတ်ရတဲ့
ကုသိုလ်တွေဆိုတာ ရဖို့ မလွယ်ဘူး။ အားရစရာ သိပ်
ကောင်းတယ်။ ဓမ္မပဒပါဠိတော် ဗိဇ္ဇာရပါဒက သူဌေး
ဝတ္ထုမှာလေ...

‘မာဝ မညေထ ပုညဿ၊

န မန္တံ အာဂမိဿတိ-

ကုသိုလ်ကောင်းမှုဆိုတာ အကျိုးပေးမှာ မဟုတ်
ပါဘူး။ နည်းနည်းကလေးပဲ လို့ မအောက်မေ့ရဘူး’ တဲ့။
ခုနက မဋ္ဌကုဏ္ဍလီသတို့သား ကြည့်လေ။ နေ့စဉ် ကိုယ်ရှု
မှတ်ပွား များနေတဲ့ ကုသိုလ်တွေက ဒီလောက်ကပါမလား?

ကုသိုလ်ဆိုတာ ပျောက်ပျက်မသွား

ကုသိုလ်တစ်ကြိမ်တစ်ခါ လုပ်ထားရင် အဲဒီကုသိုလ်
တွေက ပျောက်ပျက်မသွားဘူး၊ ဆွေးမြည်မသွားဘူး၊ အနန္တရ

သတ္တိနှင့် ဒီတစ်ရှုက နောက်တစ်ရှု။ နောက်တစ်ရှုက
 နောက်တစ်ရှု။ ဒီနေ့က နောက်နေ့၊ ဒီနှစ်က နောက်နှစ်၊
 ဒီဘဝက နောက်ဘဝ ဆက်ကာဆက်ကာ လက်ဆင့်ကမ်း
 ကျေးဇူးပြုပြီးသွားတာ နိဗ္ဗာန်ရတဲ့ အထိပဲ၊ ဆွေးမြည့်သွား
 တယ်၊ ပျောက်ပျက်သွားတယ်၊ ကုန်ဆုံးသွားတယ်ဆိုတာ
 မရှိဘူး။

မြတ်စွာဘုရားရှင် လေးအသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း
 ဖြည့်ကျင့်ခဲ့တဲ့ ဒါနသီလစတဲ့ ပါရမီကုသိုလ်တွေလဲ
 သည်အတိုင်းပဲ၊ ဘုရားဖြစ်တော်မူတဲ့အထိ အနန္တရသတ္တိ
 အာသေဝနသတ္တိနဲ့ ပါလာကြတာ။ ဘုန်းကြီးတို့ ဦးပဉ္စင်းတို့
 ကုသိုလ်တွေလဲ သည်အတိုင်းပဲ။

မီး၊ ရေ၊ လေတို့ကြောင့် ကမ္ဘာကြီးပျက်သွားပေမယ့်
 ကိုယ်လုပ်ထားတဲ့ ကုသိုလ်တွေက မပျက်ဘူး။ ဆွေးမြည့်
 မသွားဘူး။

သမ္မောဟဝိနောဒနီ အဋ္ဌကထာ ၂၄-မှာ 'လွန်လေ
 ပြီးသော ကမ္ဘာတစ်သိန်းအထက်က ပြုလုပ်ခဲ့တဲ့ ကုသိုလ်ကံ
 တွေ ယခုအထိ အကျိုးပေးတုန်း၊ ယခုပြုလုပ်တဲ့ ကုသိုလ်

တွေကလဲ နောင် ကမ္ဘာတစ်သိန်းတိုင်အောင် အကျိုးပေး
လိမ့်မယ်' . . . တဲ့။

တစ်ရှူတစ်ရှိုက် ကုသိုလ် နည်းတယ်လို့ မထင်
ကြနင့်။

မုဒိတာစိတ်ကလေး တစ်ချက်

ဘုန်းကြီးတို့ ဘုရားအလောင်းတော် သုမေဓာ
ရသေ့ကလေးဘဝတုန်းက ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရားထံမှောက်
တံတားခင်ပြီး ဗျာဒိတ်ပန်တဲ့အခါ 'ဘဒ္ဒကမ္ဘာမှာ ဂေါတမ
အမည်နှင့် သဗ္ဗညုဘုရားစင်စစ် ဧကန်ဖြစ်လိမ့်မယ်'လို့
ဗျာဒိတ်ပေးတော်မူခဲ့တယ်။

အဲသလို ဗျာဒိတ်ပေးတာကို သူ့ရဲ့သူငယ်ချင်း
သုမေဃက ကြားတော့ ဝမ်းသာသွားတယ်။ သူတစ်ဖက်သား
ကြီးပွားမှာကို ဝမ်းသာနိုင်ဖို့ လွယ်ပါ့မလား? သုမေဃမှာ
ဝမ်းသာတဲ့ မုဒိတာစိတ် ဖြစ်သွားတယ်။ သူ့မှာဖြစ်တဲ့
ကုသိုလ်စိတ်က ကြီးကြီးမားမား မဟုတ်ပါဘူး။ ဒီလောက်

ကလေးပါပဲ။ ဒါပေမယ့် ဒီစိတ်ကလေးက နောင်တစ်ချိန်မှာ
ဘယ်လို အကျိုးပေးသလဲ ပြောချင်လို့ပါ။

သူငယ်ချင်း သုမေဃဟာ အဲဒီဘဝမှာ လူမိုက်တွေ
နှင့် ပေါင်းမိလို့ အမေကိုသတ်တဲ့ အကုသိုလ်ကြောင့် အပါယ်
ငရဲကျရတယ်။ ငရဲက လွတ်တော့လဲ ဒီဘုရားလက်ထက်
ကျတော့ ပင်လယ်ထဲမှာ လူတွေကိုဒုက္ခပေးတဲ့ ပိင်္ဂလငါးကြီး
ဖြစ်နေရှာတယ်။

ပိင်္ဂလငါးကြီးဟာ ပင်လယ်ထဲဖြတ်သွားတဲ့ သင်္ဘော
တွေနောက်လိုက်လိုက်ပြီး အကုန်သတ်သတ်စားနေကျ၊
တစ်နေ့တော့ သင်္ဘောတစ်စင်းပေါ်က လူတွေက ပိင်္ဂလ
ငါးကြီး လိုက်ဟပ်နေတာမြင်ရတော့ ‘ဂေါတမဘုရားရှင်
ကယ်တော်မူပါ’လို့ အလန့်တကြား အော်ကြသတဲ့။

ဂေါတမဘုရားဆိုတဲ့ အော်သံလဲကြားရော၊ ငါးကြီး
ဆက်မလိုက်တော့ပဲနဲ့ ‘ဪ... ငါ့သူငယ်ချင်း သုမေ
ဓာတောင် ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်နေပါပကောလား’ သတိ

ရသွားတယ်။ နောက် ပိင်္ဂလင်းကြီးဟာ အဲဒီဘဝက လွတ်
မြောက်ပြီး လူ့ဘဝရ၊ ကျွတ်တမ်းဝင်သွားတယ်။

ကြည့်လေ... ဟိုဒီပင်္ကရာ ဘုရားလက်ထက်က
ဝမ်းမြောက်ခဲ့ဖူးတဲ့ မုဒိတာစိတ်ကလေး ပျောက်ပျက်ဆွေး
မြည့် မသွားဘူး။ ဒီဘုရားလက်ထက်ထိ အနန္တရသတ္တိနှင့်
နိဗ္ဗာန် အထိ ပို့ပေးလိုက်တာ...။

ကိုယ့်ကောင်းမှု ကိုယ်မပြောဝံ့

ကုသိုလ်များ တယ်အားရစရာကောင်းတယ်။
(ဓမ္မပဒ၊ သာမာဝတီ ဝတ္ထုထဲမှာ) ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားရှင်
ပွင့်ထွန်းတော်မူစအချိန်က အဖြစ်အပျက်ကလေးပါ။

ဟို... ဟိမဝန္တာက ရသေ့ငါးရာ ကောသမ္မိပြည်
ကို ဝါကပ်ဖို့လာကြတာ။ လမ်းခုလတ်မှာ အရိပ်အာဝါသ
ကောင်းတဲ့ ညောင်ပင်ကြီးတစ်ပင်အောက် ခရီးတစ်ထောက်
နားနေကြတယ်။

အဲဒီမှာ ရေကလဲဆာ၊ မောကလဲမောနှင့် ခေါင်း
ဆောင်ရသေ့ကြီး စိတ်ကူးပေါ်လာတာ...။

‘အင်း ဒီလောက်ကြီးကျယ်တဲ့ ညောင်ပင်ကြီးမှာ
နေတဲ့ ရုက္ခစိုးနတ်မင်းကြီးဟာလဲ သာမညမဟုတ်ဘူး။
တန်ခိုးကြီးတဲ့ ရုက္ခစိုးနတ်မင်းကြီးတစ်ဦးဖြစ်မှာပဲ၊ နတ်တို့
တန်ခိုးနှင့် သောက်ရေကလေးများပေးရင် ကောင်းမှာပဲ’ လို့
စိတ်ကူးမိသတဲ့။

နတ်မင်းကြီးက ရသေ့ကြီးစိတ်ကူးတာသိပြီး ရေလှူ
လိုက်တယ်။ နောက် . . . ချိုးရေ စားစရာ သောက်စရာ
စိတ်ကူးတိုင်း စိတ်ကူးတိုင်း လှူလိုက်တယ်။ ရသေ့ကြီးက
ဆက်ပြီး တောင့်တတယ်။

‘ဪ ဒီလောက်တူနီနိုးကြီးတဲ့ နတ်မင်းကြီးကို
မြင်ချင်စမ်းပါဘိ’

နတ်မင်းကြီးကလဲ ညောင်ကိုင်းတွေကြားက ကိုယ်
ထင်ပြုလိုက်တယ်။ ရသေ့တွေအားလုံးဟာ နတ်မင်းကြီးရော
နတ်ဗိမာန်ကြီးပါ မြင်ရတော့ သိပ်ပြီးအံ့အားသင့် ဝမ်း
မြောက်ပြီး ဝိုင်းမေးကြပြန်တယ်။

‘နတ်မင်းကြီး . . . သင်ရဲ့စည်းစိမ်တွေ တန်ခိုးကုဒ္ဒိ
ပါဒ်တွေ ကြီးကျယ်လိုက်တာ။ ဘယ်လို ကောင်းမှုကုသိုလ်

တွေ ပြုလုပ်ခဲ့လို့ပါလဲ။ ဒီတော့ နတ်မင်းကြီးက-

‘အရှင်ရသေ့တို့ . . . ဒါကိုတော့ မမေးကြပါနှင့်၊ မသိချင်ကြပါနှင့်’လို့ ပြောတယ်။ တောင်းပန်ရှာတယ်။ သူ လုပ်ခဲ့တဲ့ ကုသိုလ်ကနည်းနည်းကလေး မပြောပလောက် တော့ ရှက်ပြီးနေသတဲ့။ ရသေ့တွေက မေးလွန်းမကမေးကြ တော့မှ အနာထပိဏ် သူဌေးကြီးအိမ်မှာ အခစားနှင့် လုပ် ရတဲ့ ဆင်းရဲသားဖြစ်ကြောင်း၊ သူဌေးကြီးအိမ်မှာ နို့စို့ကလေး ငယ်တွေက အစ ဥပုသ်စောင့်ကြရကြောင်း၊ သူလဲ တော ထဲမှ ပြန်လာ၊ ဥပုသ်နေ့မှန်း ညနေရောက်မှ သိပြီး နေ့ထက် ဝက် ဥပုသ်စောင့်ရာက လေနာထပြီး ကွယ်လွန်ခဲ့ကြောင်း ရှက်ရှက်နှင့် ပြောပြရှာသတဲ့။

ကဲ . . . ကြည့်စမ်း . . . ၊ ဒို့ ဒီကယောဂီတွေလို အပြည့်စောင့်ရတဲ့ ၉-ပါး သီလမျိုး၊ သမထဝိပဿနာ ကုသိုလ်မျိုး မဟုတ်သေးဘူး၊ အားတက်စရာ မကောင်း ဘူးလား?

‘မာ’ဝံ မညေထ ပုညဿ၊

န မန္တံ အာဂမိဿတိ-

‘ကုသိုလ်မှန်သမျှ နည်းနည်းကလေးပဲ၊လို့ မအောက်
မေ့ရဘူး’

ထားခဲ့ရမယ့်ဟာ မထုပ်နှင့်

ကုသိုလ်ဆိုတာ ဘယ်တော့မှ ဆွေးမြည့်မသွားဘူး၊
ပျောက်ပျက်မသွားဘူး။ ဒါပေမယ့်-

- ◆ အကျိုးတရားတွေကတော့ ပျောက်သွားပြီ။
- ◆ အကြောင်းတရားတွေက ဘယ်တော့မှမပျောက်

ဘူး။

လူတိုင်းလူတိုင်း လူမင်း နတ်မင်း ဗြဟ္မာမင်း
အကြိမ်ကြိမ် ဖြစ်ခဲ့ကြရပြီ။ အခု အဲဒီ စည်းစိမ်တွေပါသေး
ရဲ့လား? ထားပစ်ခဲ့ရတာ မဟုတ်လား။

ဒီဘဝ စုဆောင်းရှာဖွေထားတဲ့ စည်းစိမ်တွေကော
သေတော့ ယူသွားလို့ရမလား။ ထားခဲ့ရဦးမှာပဲ။ ယူသွားနိုင်
တာက ကိုယ်လုပ်တဲ့ ကုသိုလ်ကံ အကြောင်းတရား၊ ဒါပဲ

ယူသွားနိုင်တာ၊ ခုလုပ်နေတဲ့ ကုသိုလ်တွေက နိဗ္ဗာန်အထိ ပါလာမှာဗျာ။

◆ ယူသွားနိုင်တာကိုသာ လုပ်။

ထားခဲ့ရမယ့်ဟာတွေ ထုပ်မနေနှင့်။

- ဣဓ မောဒတိ - ကုသိုလ်ဆိုတာ ခုဘဝလဲ ပျော်
ရွှင်ရတယ်။

- ပစ္စ မောဒဏိ - နောက်ဘဝလဲ ပျော်ရတယ်။

- ကတပုညော ဥဘယတ္ထမောဒတိ- ကုသိုလ်ရှိတဲ့
လူဟာ ခုရော နောင်ပါ ဘယ်မှာမဆို ပျော်ရမယ်။

အလောင်းတော်ကြီးတွေ လူ့ငရဲခံလှာကြ

ကုသိုလ်ကောင်းမှုဆိုတာက ဘုံဘဝတိုင်းမှာ လုပ်လို့

ရတာမျိုး မဟုတ်ဘူး။

လူ့ဘဝမှာမှ လုပ်လို့ရတာ။

ဒါ့ကြောင့် အလောင်းတော်ကြီးများ လူ့ပြည်လူ့ရွာ

ဆင်းလာပြီး ပါရမီကုသိုလ်တွေ လုပ်ယူကြရတယ်။

လူ့စည်းစိမ်နှင့် နတ်စည်းစိမ် ဘယ်ဟာက ကြီးကျယ်
ခမ်းနားသလဲ။ ပျော်မွေ့စရာကောင်းသလဲ။

လူ့စည်းစိမ်ဆိုတာက နတ်စည်းစိမ်နှင့် စာရင်
သူတောင်းစားစည်းစိမ်၊ စက္ကောလ စည်းစိမ်ပဲ။

အလောင်းတော် တေမိမင်းသားမှာ ပါရမီတွေဖြည့်
ချင်လွန်းလို့ အလွန်ကြီးကျယ်တဲ့ နတ်စည်းစိမ်တွေ စွန့်ပြီး
လူ့ပြည်ဆင်းလာရရှာတယ်။ သူ့လိုပဲ နတ်စည်းစိမ်တွေ
စွန့်ပြီး လူ့ပြည်လာကြတဲ့ နတ်သားတွေတောင် ငါးရာ-တဲ့
လိုက်ပါလာကြတာ။

လူ့ပြည် ရောက်လာပြန်တော့ကော သူ့ခမျာ ပါရမီ
ဖြည့်ရတာ သက်သာရှာရဲ့လား?

ဘုရားလောင်း ဘူရိဒတ် နဂါးမင်းကြီးဟာလဲ ဥပုသ်
ကလေးစောင့်ချင်တာနဲ့ လူ့ပြည်လာရရှာတယ်။ နဂါး
စည်းစိမ်ကလဲ နတ်စည်းစိမ်လို ကြီးကျယ်ခမ်းနားတာပဲ။

အဲ... လူ့ပြည်ရောက်လာပြီး ဥပုသ်စောင့်ရသော်
လဲ ဖြောင့်ဖြောင့် အေးအေးလူလူ မစောင့်ရရှာဘူး။

အလမ္ပယ်လုပ်သမျှ ဒုက္ခခံပြီး စောင့်ရရှာတာ။ ခု ဒို့
ယောဂီတွေ ဥပုသ်စောင့်ရတာ ချမ်းသာလိုက်တာ။ စားဖို့
သောက်ဖို့ကလဲ အဆင်သင့်။

မြတ်စွာဘုရားရှင် မရှိတဲ့နောက် အနှစ်တစ်ရာကြာ
တော့ ဒုတိယသင်္ဂါယနာတင်ပြီးလို့ ရဟန္တာအရှင်မြတ်ကြီး
တွေက သံဂါယနာတင်ပြီးရုံနဲ့ အေးအေးသက်သာ နေတော်
မမူကြရရှာဘူးဗျာ။

သာသနာတော်နောင်ရေး ဘယ်လိုဘေးရန်တွေများ
ပေါ်လာဦးမလဲ ဟဲ့လို့ ကြည့်လိုက်တဲ့အခါ နောင် အနှစ်
တစ်ရာ ကြာတဲ့အခါ(သာသနာတော်နှစ်ပေါင်း နှစ်ရာကျော်)
သာသနာမှာ ဗြာဟ္မဏဝါဒီ ရဟန်းတု ရဟန်းယောင်တွေ
ဝင်လာပြီး သာသနာဖျက်ဆီးမှာကို မြင်တော်မူကြတယ်။

အဲဒီအချိန်မှာ အဲဒီရဟန္တာအရှင်မြတ်ကြီးများ ကိုယ်
တိုင် အသက်ထင်ရှားမရှိနိုင်တော့တာကိုလဲ သိတော်မြင်
တော်မူကြလို့ အဲဒီအချိန် (အသောကမင်းကြီးလက်ထက်)
မှာ သာသနာတော်ကို စောင့်ရှောက်နိုင်မယ့် ပုဂ္ဂိုလ်များ

ရိုပါလေစလို့ ကြည့်လိုက်တော့ လူ့ပြည်လူ့ရွာမှာ တစ်
ယောက်မှ မတွေ့ကြဘူး။ နတ်ပြည်မှာလဲ မတွေ့ဘူး။

ဒါနဲ့ ဗြဟ္မာ့ပြည် လှမ်းကြည့်တော့ တိဿခေါ်တဲ့
ဗြဟ္မာကြီးသွားတွေ့တယ်။ ချက်ချင်းပဲ ဗြဟ္မာ့ပြည်ကြွပြီး
တိဿဗြဟ္မာကြီး လူ့ပြည်လူ့ရွာမှာ သက်ဆင်းပြီး ပဋိသန္ဓေ
ယူဖို့ တောင်းပန်တိုက်တွန်းကြရတယ်။

အင်မတန် ချမ်းသာတဲ့ဘဝ ဗြဟ္မာ့ စည်းစိမ်တွေ
ပစ်ခဲ့ပြီး၊ ချမ်းသာတဲ့ ဗြဟ္မာဘဝ၊ ရှည်ကြာတဲ့ ဗြဟ္မာ
အသက်ကို ခြွေပြီး လူ့ပြည်လာရရှာတာ။

ကြည့်စမ်းလေ... လူ့ပြည်မှာ ပုဏ္ဏားမ အမိ
ဝမ်းပုပ် ခေါင်းထဲ ၁၀-လ အောင်းရမယ်။ ဒုက္ခမသေး
လှပါလား? နတ်တွေအဖို့ ဒါ ငရဲခံရတာပဲ။ ဒါပေမယ့် . . .
တိဿဗြဟ္မာကြီးက လူ့ပြည်ဆင်းပြီး သာသနာနှင့် တွေ့ရမှာ၊
သာသနာပြုရမှာကို သူ့မှာပျော်လွန်းလို့ . . . တဲ့။ ရဟန္တာ
အရှင်မြတ်ကြီးတွေနှင့် သူတော်ကောင်းကြီးတွေက

သာသနာအတွက် အဲသလို ဒုက္ခခံပြီး ဆောင်ရွက်ကြ
တာဗျာ။

နောက် တိဿဗြဟ္မာကြီးကနေ မောဂ္ဂလိပုတ္တ
တိဿ မထေရ်ဖြစ်လာပြီး မိစ္ဆာဝါဒ၊ ရဟန်းတု၊ ရဟန်း
ယောင် တွေရှင်းပြီး အသောကမင်းကြီးနှင့် အတူ တတိယ
သံဂါယနာတင်ပြီး သာသနာပြုတော်မူတာ၊ အဲဒီတတိယ
သံဂါယနာ တင်တဲ့အခါက အရှင်သောဏ၊ အရှင်ဥတ္တရတို့
မြန်မာနိုင်ငံ သထုံကို ကြွရောက်သာသနာပြုတော်မူခဲ့ကြလို့
ဘုန်းကြီးတို့ ဒီသာသနာနှင့် အဆင်သင့်ကြုံတွေ့ရတာ။

ဦးပဉ္စင်းတို့ ဘုန်းကြီးတို့မှာ လွယ်လွယ်ကလေးနဲ့
နေရာကောင်း၊ ဘဝကောင်း၊ အခါကောင်းရကြတယ်။
ပေါ့ပေါ့ဆဆ မနေသင့်ကြဘူး။

သူတော်ကောင်းတွေက နတ်ပြည်ကြောက်

ရှေးသီဟိုဠ်ခေတ်က မထေရ်ကြီးတစ်ပါး အသည်း
အသန် မမာမကျန်းဖြစ်လို့ ကိုယ့်လက်ကိုယ့်ခြေ မသယ်နိုင်၊

မစားနိုင် အိပ်ရာထဲ မှာ မစင်ကျင်ကြီး အညစ်အကြေးတွေ
နှင့် လူးလဲပေကျဲနေတာကို ကြည့်ပြီး ရဟန်းငယ်တစ်ပါးက
ညည်းတွားပြောဆိုသတဲ့။

‘ဪ အသက်ရှင်နေရမှုအတွက် ကြောင့်ကြရခြင်း၊
ယခုလို အသက်ရှင်နေရခြင်းမှာ ဆင်းရဲလှချေတကား’

ဒီ ညည်းတွားတဲ့ စကားကြားတော့ မထေရ်ကြီးက
ဘာပြောတယ်မှတ်လဲ?

“ငါ့ရှင်... ငါ ယခုသေသွားရင် နတ်စည်းစိမ်
ချမ်းသာရဖို့ သေချာဘယ်။ ဒါပေမယ့် မြင့်မြတ်တဲ့ ရဟန်း
ဘဝနှင့် နတ်စည်းစိမ်မလဲနိုင်ဘူး ငါ့ရှင်၊ မြင့်မြတ်တဲ့ ရဟန်း
သီလကို ပစ်ပယ်ပြီးမှ ရမယ့် နတ်စည်းစိမ်ဟာ သိက္ခာချ
လူထွက်ရတာနဲ့ အတူတူပဲ။ သီလကို ဖျက်ဆီးပစ်ပြီးမှ ရတဲ့
နတ်စည်း စိမ်ဟာ ဘာလုပ်ဖို့လဲ။ ဘယ်ဘဝနှင့်မှလဲ မလဲနိုင်
ဘူး၊ ငါ့သီလ ဖက်တွယ်ပြီး အသေခံမယ်... တဲ့။

နောက်မကြာဘူး။ ရဟန္တာဖြစ်ပြီး ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်
မှုသွားတယ်။ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၊ ၁၁၄၆။)

ဟို. . . ဘုရားလက်ထက်က သမဏနတ်သားဆို
 တာ ရှိတယ်။ (သံယုတ်၊ အစ္ဆရာသုတ်အဋ္ဌကထာမှာ) စကြို
 လျှောက်ရင်း တရားအားထုတ်ရာက လေနာထပြီး မူးလဲ
 သေသွားတော့ နတ်ပြည်ရောက်တယ်၊ ရောက်မှန်းမသိဘူး၊
 ဘုန်းကြီးပဲ ထင်နေတုန်း၊ နတ်သမီးတွေက မှန်ကြီးထောင်
 ပြမှ

‘ဪ. . . ငါ နတ်ပြည်ရောက်နေမှကော’ ဆိုပြီး လန့်
 သွားတယ်။ နတ်သမီးတွေကိုလဲ ဘီးလူးမတွေလို ကြောက်
 ပြီး ချက်ချင်း ဘုရားထံဆင်းလာလျှောက်တယ်။ ဘုရားရှိလို့
 တော်သေးတာပေါ့၊ သူတော်ကောင်းတွေက နတ်ပြည်
 ကြောက်ကြတယ်၊ တို့က ဆုတောင်း၊ ခက်ဘူးလား။ သူတော်
 ကောင်းနတ်တွေက သူတို့နတ်စည်းစိမ်ကို လူ့ဘဝနှင့်လဲ
 လိုကြတယ်။ လူ့ပြည်က သူတော်ကောင်းတွေက နတ်
 စည်းစိမ်နှင့် လူ့ဘဝ မလဲနိုင်ကြဘူးဆိုတော့ ယခုဦးပဉ္စင်း
 တို့ ဘုန်းကြီးတို့တတွေ ရရှိနေတဲ့ လူ့ဘဝဟာ ဘယ်လောက်
 တန်ဖိုးရှိသလဲ။

ဒါကြောင့် လယ်တီဆရာတော်ကြီးက ပြောတာ-
'လူ့ဘဝဆိုတာ ဘဝပဒေသာပင်ကြီး'တဲ့။ လူ့ဘဝကမ္ဘာ လို
ချင်တာ အကုန်ရနိုင်တာ။ ကြည့်စမ်းလေ. . . သမဏနတ်
သား၊ နတ်ပြည်ရောက်သွားတော့ အကြောက်ကြီးကြောက်
နေရှာတယ်။

ကိုယ့်မှာ လွယ်လွယ်ကူကူ ရရှိနေတော့ ရခဲတယ်
မထင်ဘူး။ တန်ဖိုးရှိတယ်မထင်ဘူး။ မထင်တော့ အချိန်
တွေဖြုန်း၊ မေ့မေ့လျော့လျော့ ပေါ့ပေါ့တန်တန်နေသွား၊
ပြီးတော့ သေ. . . ။ တန်ဖိုးရှိတဲ့ ဘဝကြီး နှမြောစရာ. . . ။

နတ်တွေကတောင် လူဖြစ်ချင်ကြ

တို့လူတွေထင်တာနှင့် သူတော်ကောင်းကြီးတွေ
အမြင်နှင့် ပြောင်းပြန်ဖြစ်မနေဘူးလား? လူ့ပြည်ထက်
နတ်ပြည်က ကောင်းတယ် ထင်ကြတာလေ. . . ။

သူတော်ကောင်းကြီးတွေတင် မဟုတ်ဘူး၊ နတ်တွေ
ကလဲ လူ့ဘဝကိုသာ မြတ်နိုးကြတာ၊ အထင်ကြီးကြတာ၊

ပြောဦးမယ်. . . ဣတိဝုတ်ပါဠိတော်မှာ ပဉ္စပုဗ္ဗနိမိတ္တသုတ် (၂၄၇)ဆိုတာ ရှိတယ်။

နတ်သားတစ်ယောက် စုတေခါနီးလို့ နိမိတ်ငါးမျိုး ထင်လာတယ်ဆိုရင် ‘သေခါနီးပြီ’ဆိုပြီး ဝမ်းမနည်းကြဘူး ဗျာ၊ ဝမ်းသာအားရ သေမယ့်နတ်သားနားလာပြီး စကား သုံးခွန်း ဝိုင်းပြောကြ မှာကြသတဲ့။ ပြောပုံကလဲ အံ့ဩစရာပဲ။

‘ဣတော ဘော သုဂတိံ ဂစ္ဆ-အဆွေနတ်သား၊ ဒီနတ်ပြည်ကနေ သုဂတိဘဝ ကောင်းတဲ့ဘဝ အရောက် သွားပါ’တဲ့။ သူတို့ပြောတဲ့ သုဂတိဘဝဆိုတာ လူ့ဘဝကို ပြောတာ၊ ကဲ. . . ဘယ့်နှယ်တုံး၊ လူ့ဘဝကမှ သုဂတိဘဝ ဆိုပါလား?

နောက်စကားနှစ်ခွန်းကတော့ လူ့ပြည်ရောက်ရင် ရတနာသုံးပါးအပေါ် ယုံကြည်တဲ့ သဒ္ဓါတရား ရအောင်လုပ် ပါ။ ပြီးတော့ အဲဒီသဒ္ဓါတရားကို ခိုင်မာအောင် အရိယာဖြစ် အောင် လုပ်ပါ. . . တဲ့။ ကောင်းလိုက်တာ။

နတ်တွေကတောင် လူ့ဘဝနှင့် သာသနာကို ဘယ်
လောက်လိုချင်နေကြတယ်ဆိုတာ ရှင်းဘူးလား? နတ်ဘဝ
က သေ(စုတေ)ရမှာတောင် ပျော်နေကြတာဗျာ့ . . . ။

ပြောဦးမယ် . . . ။ အဲဒီ ဣတိဝုတ်ပါဠိတော်မှာပဲ
အဲဒီသုတ်ရှေ့က ‘ဒေဝသဒ္ဒသုတ်’၊ အဓိပ္ပါယ်က နတ်တွေရဲ့
‘ကောင်းချီးပေး ကြွေးကြော်တဲ့အသံ’ လို့ ဆိုလိုတယ်။
တစ်နည်းအားဖြင့် နတ်တွေသာစုခေါ်သံ-ပေါ့။

ကိုယ်က မသိပေမယ့် နတ်တွေက လူ့ပြည်လှမ်း
လှမ်းကြည့်ပြီး သာစုခေါ် ကြွေးကြော်တာ သုံးခါရှိသတဲ့။
တစ်ခါက---

လူတစ်ယောက်ဟာ ရှင်ပြုဖို့ ရဟန်းပြုဖို့ စိတ်ကူး
တယ်၊ ရှင်ရဟန်းပြုတယ်၊ ပြင်ဆင်တယ်၊ ဒါမှမဟုတ် ယောဂီ
ဝတ်တယ်၊ တရားအားထုတ်ဖို့ စိတ်ကူးတယ်၊ ပြင်ဆင်တယ်
ဆိုရင် . . .

‘ဧသော အရိယသာဝကော မာရေန သဒ္ဓိံ သင်္ဂါမာ-
ယ စေတေတိ-ဘယ်မြို့ ဘယ်ရွာက ဘယ်သူရှင်ရဟန်းပြုဖို့၊

တရားဝင်ဖို့ စိတ်ကူးနေပြီ ပြင်ဆင်နေပြီ၊ ရှင်ရဟန်းပြုပြီ၊
မာရ်နတ်နှင့် တိုက်ဖို့ စစ်ပြင်နေပြီ. . . တဲ့။ သာဓု သာဓု’

ဟော. . . တရားကျောင်းမလာခင်ကတည်းက
ဝမ်းသာနေကြတာဗျာ၊ သာဓုခေါ် ကြွေးကြော်နေကြတာ။
တကယ်တရားဝင်တော့ တစ်ခါ ‘မာရေန် သဒ္ဓိ သင်္ဂါမေတိ
-မာရ်နတ်နှင့် တိုက်နေပြီဟေ့’ ဆိုပြီး သာဓုခေါ်တယ်။
တကယ်လုပ်လို့ အဟုတ် တရားရသွားပြီ ဆိုတော့လဲ
‘ဧသော အရိယသာဝကော ဝိဇိတသင်္ဂါမော-မာရ်နတ်ကို
အောင်သွားပြီတဲ့ဟေ့. . . ’ ဆိုပြီး သုံးကြိမ်မြောက် သာဓု
ခေါ် ကြွေးကြော်ကြသတဲ့။

အေး. . . နတ်တွေက ကြည့်နေကြတာ နော်. . .
အဟုတ်လုပ်ကြ။

နတ်ပြည်ကို အသာစီးရတဲ့ လူ့ဘဝ

လူ့ပြည်လူ့ဘဝ ဘယ်လောက်တန်ဖိုးရှိတယ် ဆိုတာ
ကို မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်တိုင် အမွမ်းတင်ဟောခဲ့ဖူး

တာရှိုသေးတယ်။ အားရစရာ ကောင်းလိုက်တာ။ ပြောဦး
မယ်. . . ။

လူပြည်လူ့ဘဝဟာ ဘာမှအလုပ်မလုပ်ရပဲ ပဒေ
သာပင်က ဆွတ်စားပြီး၊ အေးအေးချမ်းသာနေရတဲ့ မြောက်
ကျွန်းထက်လဲ သာတယ်၊ သိကြားမင်းစံရာ တာဝတိံသာ
နတ်ပြည်ထက်လဲ သာတယ်။

စကြဝတေး မန္တာတ်တို့ ဘုရား ရဟန္တာတို့ဆိုတာ
ဘယ်လောက် ချမ်းသာ ချမ်းသာ၊ ဘယ်လောက် အသက်
ရှည်ရှည် မြောက်ကျွန်းတို့ တာဝတိံသာတို့ နတ်ပြည်ဗြဟ္မာ့
ပြည်တို့မှာ ပွင့်ရိုးထုံးစံ မရှိဘူး။

ဘုရားဆိုတာ လူ့ပြည်မှာသာ ပွင့်တာ။

ဘုရားဖြစ်ဖို့ ပါရမီလဲ လူ့ပြည်မှာပဲ ဖြည့်လို့ရတာ။
ဒါ့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက-

‘တီဟိ ဘိက္ခဝေ ဌာနေဟိ ဇမ္ဗုဒီပိကာ မနုဿာ
ဥတ္တရကုရုကေ မနုဿေ အဓိဂ္ဂဏှန္တိ ဒေဝေစ
တာဝတိံသေ။’

‘ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ ဇမ္ဗုဒီပိကာ မနုဿာ-ဇမ္ဗုဒီပိ
 ကျွန်းသားတို့သည်၊ ဥတ္တရကုရုကေ မနုဿေ-
 မြောက်ကျွန်းသားတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဒေဝေ စ
 တာဝတိံသေ-တာဝတိံသာက နတ်တို့ကိုလည်း
 ကောင်း၊ တီဟိဌာနေဟိ- အကြောင်းသုံးမျိုးတို့ဖြင့်၊
 အဓိဂ္ဂဏ္ဍန္တိ - အသာရနေကြကုန်၏။

တို့က... မြောက်ကျွန်းသားတွေ၊ တာဝတိံသာ
 နတ်တွေထက် သာလွန်တယ်... တဲ့။ ဘာတွေ သာတာတုံး၊
 ဘာတွေ အသာရနေတာတုံး?

‘ကတမေဟိ တီဟိ၊ သူရာ၊ သတိမန္တာ၊ ဣဓ
 ဗြဟ္မစရိယဝါသောတိ။’ (အင်္ဂုတ္တရ-၁၊၁၇၄။)
 ကတမေဟိ တီဟိ-သာလွန်တဲ့ အချက်သုံးမျိုးတို့
 သည် အဘယ်အရာတို့ပါနည်း ဟူမူကား-

- (၁) သူရာ-ကုသိုလ်ပြုရာ၊ တရား ဘာဝနာအလုပ်
 တို့၌ ရဲရင့်ကုန်၏။

(၂) သတိမန္တာ - ကုသိုလ်ရမှု အမြဲ သတိပြု
သတိရ သတိရှိကြကုန်၏။

(၃) ဣဓ - ဤလူပြည်၌၊ ဤလူဘဝကမှ၊ ဗြဟ္မ
စရိယ ဝါသော-နိဗ္ဗာန်ရခွင့် တရားအကျင့်ကို
ကျင့်လို့ရနိုင်၏။

အင်း... မြတ်စွာဘုရားရှင်က ဦးပဉ္စင်းတို့ ယောဂီ
ဒကာ ဒကာမကြီးတွေ လူတွေကို မြှောက်စားတော်မူ
လိုက်တာ၊ ချီးကျူးတော်မူလိုက်တာ၊ ဘဝင်မြင့်စရာ
ကောင်းဘူးလား? လူပြည်လူ့ဘဝ ဂုဏ်ယူစရာ၊
အားတက်စရာ ကောင်းပုံတွေလေ...

‘တရား ဘာဝနာမှာလဲ ရဲရင့်ကြ၊ သတ္တိရှိကြတယ်၊
ကုသိုလ်ကောင်းမှုလဲ မမေ့ကြဘူး။ အမြဲတမ်း အမှတ်သတိ
လဲ ရှိနေကြတယ်’... တဲ့။

တို့ ယောဂီတွေ ဘုရားဟောနှင့် ညီ-မညီ၊ တကယ်
သတ္တိရှိ-မရှိ၊ သတိမြဲ-မမြဲ ဒီတစ်ပွဲ စောင့်ကြည့်ရမှာပဲ။
ဘယ်နှယ်တုံးဗျာ။

ခုခေတ် ဒကာ ဒကာမတွေ ဘဝကောင်းတယ်၊
အခါကောင်းတယ်၊ ဘုန်းထူးတွေပါကြတယ်၊ ကံထူးတွေ
ပါကြတယ်၊ ပါရမီထူးတွေ ရှိကြတယ်။

သိကြားမင်းကတောင် ရှိခိုးရတဲ့လူ

အေး. . . ဗျာ. . . မြတ်စွာဘုရားရှင် ကိုယ်တော်
မြတ်ကြီးကသာ ချီးကျူးမြှောက်စားတာ မဟုတ်သေးဘူး။

တို့. . . လူတွေကို နတ်တို့သနင်း သိကြားမင်းကြီး
ကတောင် ရှိခိုးရတယ်. . . ဆို မဟုတ်လား (သက္ကသံယုတ်
ပါဠိတော်မှာ ပါတယ်။)

သိကြားမင်းကြီးက လူတွေကိုရှိခိုးတယ်။ ဘယ်လို
လူတွေကို ရှိခိုးတာတဲ့တုံး။

- ◆ ယေ ဂဟဋ္ဌာ ပုညကရာ၊
ကုသိုလ်လုပ်တဲ့ လူတွေ. . .
- ◆ သီလဝန္တော ဥပါသကာ။
ရတနာသုံးရပ် ဆည်းကပ်ပြီး
သီလလုံခြုံတဲ့ လူတွေ. . .

◆ ဓမ္မေန ဒါရံ ပေါသေန္တိ၊

သားမယားတွေကို တရားသဖြင့်

ရှာဖွေကျွေးမွေးတဲ့ လူတွေ . . .

◆ တေ နမဿာမိ မာတလိ၊

မာတလိ . . . အဲဒီလူတွေကို ငါ

ရှိခိုးတယ် . . . တဲ့။

တို့လူတွေ သာမည မအောက်မေ့နှင့်။ သိကြားမင်း

ကြီးကတောင် ရှိခိုးရတဲ့လူ၊ သိကြားမင်း အရှိခိုးခံရတဲ့

လူတွေဗျာ။

ကိုယ့်ဘဝကိုယ် ဂုဏ်ယူရကောင်းမှန်း မသိကြဘူး။

ဒီထဲက . . . နတ်စည်းစိမ်ချမ်းသာမျှော်ကိုးပြီး၊

ကုသိုလ်ကောင်းမှုလုပ်တဲ့ လူတို့၊ မိရိုးဖလာနတ်တွေကို မ-

စ၊ မယ်ထင်ပြီး လိုတာထက် အားထား ကိုးကွယ်တဲ့

လူတို့ . . . ခက်ဘူးလား၊ သနားစရာ မကောင်းဘူးလား။

နတ်ထားလို့ ဘုရားကတောင် မ-မနှိုင်းဘူး၊ အတ္တာ

ဟိ အတ္တနော နာထော-ကိုယ်လုပ်မှလေ . . . ’

မိရိုးဖလာနတ်တွေ မပစ်ပယ်နှင့်

အေး. . . တစ်ခုတော့ရှိတယ်၊ မိရိုးဖလာနတ်တွေ
ကို မပစ်ပယ်ရဘူး၊ မထီမဲ့မြင် မလုပ်ရဘူး၊ လောကကြီးထဲ
မှာ အတူတူနေကြရတဲ့ သူတွေပဲမဟုတ်လား၊ မိတ်ဆွေ
အဖြစ်နေရမယ်၊ ခွေးတောင် ခဲနှင့်ပေါက်တဲ့လူကို မှတ်ထား
တာဗျာ။ ကောင်းကောင်း ဆက်ဆံပါ။

ဒါပေမယ့်. . . ဘုရားလို ရတနာသုံးပါးလို
ကိုးကွယ်ရာအဖြစ် မထားရဘူး။ မိတ်ဆွေအဖြစ်ပဲ။ ပေးစရာ
ရှိပေး၊ ကျွေးစရာရှိကျွေးပေါ့၊ ပ-သ ကောင်းပါတယ်။
ပေးရမယ်။ ဘုရား ခွင့်ပြုတော်မူပါတယ်။ သွေးသံရဲရဲ
အရက်သေစာမပါ၊ သက်သတ်လွတ် မုန့်ဖြူ၊ မုန့်နီပေါ့။
အထူးသဖြင့် မေတ္တာပို့ အမျှဝေ. . . ။

ရိုးရာနတ်တွေဆိုတာ လူတွေနှင့် လက်ရေတစ်ပြင်
စီး နေကြရရှာတာ၊ နီးတကျက်ကျက်၊ ဝေး တစ်သက်သက်
ဆိုတာလို နီးတဲ့ သူတွေနှင့် ပိုပြီးသင့်မြတ်ဖို့ လိုတယ်။
ပိုအရေးကြီးတယ်။ အထူးသဖြင့်-

- သူတော်ကောင်းတွေ
- မိဘ ဆရာသမားတွေ
- ရိုးရာ နတ်တွေ

အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ ချစ်ခင်မှု ဦးအောင်ယူရတယ်။

ရန်သူမဖြစ်စေရဘူး။

(အင်္ဂုတ္တရ ပဉ္စကနိပါတ်၊ လိစ္ဆဝိကုမာရကသုတ်မှာ)

ဒါပဲ ဟောတော်မူတာပဲ၊ ကြီးပွားချင်တဲ့လူဟာ အနီးက ပုဂ္ဂိုလ်တွေနှင့် ပိုပြီးတဲ့အောင် ညီညွတ်အောင် နေရမယ်. .

တဲ့။ မေတ္တာပေါ့။

တရားအလုပ် လုပ်တဲ့အခါ ပိုပြီးအရေးကြီးသေး တယ်။ ခဏ ခဏ အမျှဝေရမယ်။ မေတ္တာပွားပို့ရတယ်။ ပိုတယ် မရှိဘူး။ နောက်. . . သိလာမှာပါ။

မြို့စောင့်နတ် ရွာစောင့်နတ် ရိုးရာနတ်တွေနှင့် စပ် ပြီး ဘယ်လိုသဘောထားရမယ်ဆိုတာ ပါဠိပုတ်မြို့တည် ခန်း (သုတ်မဟာဝါ-၇၄ မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်)မှာ ပိုပြီး ထင် ရှားပါတယ်။

တတော နံ အနုကမ္ပန္တိ။

မာတာ ပုတ္တံဝ ဩရသံ။

ဒေဝတာ နုကမ္ပိတော ပေါသော၊

သဒါ ဘဒြာနိ ပဿတိ။

အဓိပ္ပာယ်ကတော့ မြို့စောင့် ရွာစောင့် နတ်တွေကို ပ,သတဲ့လူကို မိဘသဖွယ် နတ်တွေက ပြန်စောင့်ရှောက်ကြ တယ်။ နတ်တွေရဲ့ အစောင့်ရှောက်ခံရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာလဲ ကောင်းကောင်းနေရထိုင်ရ ချမ်းသာရာရတယ် ဆိုလိုတာ ပါပဲ။

ဒါလဲ ရတနာ ၃-ပါးလို ကိုးကွယ်ရမယ် ပြောတာ မဟုတ်ပါဘူးနော်. . . ။

စောင့်ရှောက်ပေမယ့် မလုံခြုံ

အေး. . . လူဘဝ လူဖြစ်ရတာဟာ အဲသလိုမြင်ရ မမြင်ရတဲ့သတ္တဝါတွေ အားလုံးနှင့်လဲ သင့်မြတ်အောင် နေ ကတ်၊ မြောက်ကျွန်း၊ တာဝတိံသာတို့ထက် သာတာကို သိပြီး တော့လဲ တရားဘာဝနာကို ကြိုးစားရှုမှတ်ကြမယ်ဆိုရင် အကောင်းဆုံးပဲ။

ဒီလိုဘဝ ဒီလို အခွင့်ကောင်း အခါကောင်းမျိုး ရဖို့ဆိုတာ စဉ်းစားလေ ခက်လေ၊ ပြမယ့် ဆရာကလဲ ကျန်းမာတုန်း၊ ကိုယ်ကလဲ ကျန်းမာတုန်း လုပ်နိုင်တာ၊ ဒီအခွင့်အရေးမျိုးက ကိုယ့်မှာ အမြဲရနေမယ် မထင်နှင့်၊ နေ့ရွှေ့ရက်ရွှေ့လို့ မရဘူးဗျား။

- ကိစ္စော မနုဿပဋိလာဘော၊

လူ့အဖြစ် ရဖို့လဲ ခက်၊

- ကိစ္ဆံ မစ္စာန ဇီဝိတံ၊

အသက်ရှင်သန် နေဖို့လဲခက်၊ 'နက်ဖြန် နေရဦးမယ်' ဘယ်သူ အာမခံနိုင်မတုံး။

နက်ဖြန်လဲ ကိုယ်မပိုင်ဘူး၊ ကုန်လွန်သွားတဲ့ ရက်တွေ လတွေ နှစ်တွေလဲ ကိုယ်မဆိုင်တော့ဘူး။ ခု ပစ္စုပ္ပန် တည့်တည့်ကလေးပဲ ကိုယ်ပိုင်တာ။

ဒီ အသက်ကလေး ရှင်သန်ရပ်တည်နေရအောင် ဟာ နေ့စဉ်သွားလာရှာဖွေပြီး ကျွေးမွေးပြုစု၊ အခွန်ပဏ္ဍာ ဆက်နေရတယ်။ တစ်ရက်နှင့် မပြီး၊ တစ်လနှင့် မပြီး၊

အဲသလို ယုယပြုစု ကျွေးမွေးနေတဲ့ကြားက တစ်နေ့တစ်နေ့ တစ်ရွေ့ရွေ့နှင့် ပိုမိုပြီးတော့သာ ဆိုးလာတယ်။ ကောင်း လာတယ်ကို မရှိဘူး။

‘ရက္ခိတောပိ အဂုတ္တောဝ- ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးကလဲ ယုယစောင့်ရှောက်ပေးနေတဲ့ကြားက လုံခြုံတယ်ကိုမရှိဘူး။ မကြာခင်ပဲ အိုသည်ထက်အို၊ နာသည်ထက်နာလာ ပြီး ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးနှင့် အိုးစားခွဲရမယ့် သူချည်းပဲ။’

အခါကောင်းတုန်း အနေကောင်းမှ

ကိုယ့်မှာ အကြီးအကျယ်မအိုသေးတာ ကောင်းတာ ပဲ၊ မနာသေးတာ အခါကောင်းတာပဲ။ ‘အယံ ဘိက္ခဝေ ပဌ မော သမယော ပဓာနာယ’ ဒါ . . . တရားအားထုတ်ဖို့ အခါကောင်းပဲတဲ့။ နောက် ဒုဗ္ဘိက္ခန္ဓရဘေးကြီး၊ ပြည်ပျက် ဘေးကြီး၊ သံဃာအချင်းချင်း ငြင်းခုံနေကြတဲ့ ဘေးကြီး . . . ဒီဘေးကြီး ၅-မျိုးဆိုက်ရင်လဲ တရားအားထုတ်လို့ မရဘူး။ သီဟိုဠ်မှာ ၁၄-နှစ်လောက် ငတ်မွတ်ဘေးကြီး ဆိုက်လို့

သံဃာတွေ သစ်ဥ သစ်ဖုစားပြီး၊ ဟိုပြေး ဒီပြေး ပြေးကြရဖူး
တာ ကြည့်လေ။ (ပဉ္စက၊ အင်္ဂုတ္တိုရ် - သမယသုတ်-၅၈။)

- ◆ အို၊နာ၊ဆွမ်းရှား၊ ထပွားသူပုန်၊ ကွဲတုံသံဃာ၊ ဘေး
ငါးဖြာ၊ နောင်ခါ ဖြစ်တတ်လှ။
- ◆ ဘေးမဆိုက်ခင်၊ ယခုပင်၊ တောဝင် ငါကျင့်မှ။

ခုအချိန် ခုအရွယ်ဟာ အချိန်ကောင်း အခါကောင်း
ဗျာ။ ဟို ဘုရားရှင်လက်ထက်က ပါလ-ဆိုတဲ့ ညီအစ်ကို
နှစ်ယောက်ရှိတယ်။ အစ်ကိုလုပ်သူ မဟာပါလ-က ဘုရား
ထံ တရားနာပြီး၊ ရဟန်းဝတ်ဖို့ ညီပါလကို ပြောတော့၊
ညီက အသက်ကြီးမှ ဝတ်ပါ။ ငယ်တုန်း စည်းစိမ် ခံစားဖို့
ပြောတယ်မဟုတ်လား၊ ဒီတော့ အစ်ကိုက-

ဇရာ ဇဇုရိတာ ဟောန္တိ၊
ဟတ္ထပါဒါ အနဿဝါ။
ယဿ သော ဝိဟတတ္ထာမော၊
ကထံ ဓမ္မံ စရိဿတိ-

‘မေ-ငါ၏၊ ဟတ္ထ ပါဒါ- လက်ခြေတို့သည်၊ ဇရာ-
 ဇန့်ရိတာ-တုန်တုန် ရီရီ အတည်မနေ၊ ဟတ္ထပါဒါ-ငါ့လက်
 ခြေတို့သည်။ အနုဿဝါ ဟောန္တိ- ငါ့စကားကို နားမထောင်
 မလိုက်နာ ငြင်းဆန်လာ ကြကုန်ပြီ။ (ဒါ ယူမယ်ဆို လက်က
 ယူမရ၊ ဒီနား ခြေချမယ် ဆိုလဲ ဟိုဘက်ရောက်သွား။)
 ယဿ-အကြင် အိုမင်းမစွမ်းတဲ့ လူမှာ၊ ဝိဟတတ္ထာမော-
 အားအင်ကလဲမရှိ၊ သော-အဲသည် လို လူမျိုးဟာ၊ ကထံ
 ဓမ္မံ စရိဿတိ-ဘယ်လိုလုပ် တရား ကျင့်လို့ ရပါတော့
 မလဲ... ငါ့ညီ... တဲ့။ (ဓမ္မပဒ၊ ဌ ၁၂၅- စက္ခု
 ပါလထေရ်ဝတ္ထု။)

◆ ကိုယ့်လက်ခြေများ၊ ကိုယ်စကားမှာ နားမထောင်ဘိ၊
 အားအင်ချို့မှာ သတိပြဋ္ဌာန်း၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း၊ ကြိုးပမ်း
 ဘယ်မှာ ရလိမ့်နည်း။

ညီဖြစ်သူ ပါလကို စီးပွားဥစ္စာတွေအကုန် လွှဲပေး
 သွားပြီး တခါတည်း ရဟန်းပြု တောထွက်သွားတာ။ သူက
 အရွယ်ကောင်းအခါကောင်းကို သိတဲ့လူလေ။ အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်

ဦးပဉ္စင်းတို့ ကြားဖူးပါတယ်။ စက္ခုပါလ မထေရ်ကြီး
လေ. . . ။

ကဲ. . . ဦးပဉ္စင်းတို့လဲ အခါကောင်းပြီး၊ အနေ
ကောင်းဖို့ပဲ လိုတော့တာ မဟုတ်လား? အနေကောင်းမှ
အလောင်းလှမှာ။

ယောဂီတိုင်းအမောပြေတဲ့နေရာ

နေရေးလဲ မလွယ်၊ သေရေးလဲ မလွယ်၊ တရားနှင့်
နေတတ်ဖို့၊ တရားနှင့် သေတတ်ဖို့ဆိုတာသာပြီး မလွယ်
သေး။ နေတတ်ရင်တော့ သေတတ်တော့တာပါပဲ။

နတ်ပြည်ထက်သာတဲ့ဘဝ ရနေလို့မှ မနေတတ်ဘူး၊
မသေတတ်ဘူးဆိုရင် သည့်ထက်ညံ့တဲ့လူ ရှိပါဦးမလား?

ဂတိမြဲတဲ့ စူဠသောတာပန်ဆိုတာ တရားအားထုတ်
တဲ့လူတိုင်း ရနိုင်တယ်။ အောက်ထစ်ဆုံး . . . အောက်ထစ်
ဆုံး။ အဲဒီ စူဠသောတာပန်စခန်းက ဝိပဿနာကူးလို့ တစ်
ပတ်အတွင်း ရနိုင်တာ၊ ပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟ ဉာဏ်ခေါ်တယ်။

အဲဒီဉာဏ် ရောက်ရင် သံသရာခရီးမှာ သက်သာရာရ၊
အထိုက်အလျောက် အမောပြေသွားပြီ။

သာသနာက ရှိနေပေတဲ့၊ သမထဝိပဿနာ တရား
တွေက အမြဲတမ်းထွန်းကားနေတာ မဟုတ်ဘူး။ ဒါနယုဂ
ခေတ် အလှူအတန်းလောက်နဲ့ သေသွားကြရတာ။ အခု
ဟာက ဝိမုတ္တိယုဂခေတ်၊ လွန်ခဲ့တဲ့ အနှစ် ၆၀ လောက်မှ
လူတွေ တရားထိုင်ကြရတယ်ဆိုတာ ရှိတာ၊ ရှေးက ရှိတာ
မဟုတ်ဘူး။ ဒီအခါကောင်း မမေ့ကြနှင့်။

ဒါပေမယ့် ဒီလိုဝိမုတ္တိခေတ်ကြီးမှာ အမောပြေရုံနှင့်
မကျေနပ်သင့်ဘူးဗျာ့၊ ပိုင်အောင်ကို လုပ်ထားရမှာ။
တစ်ထောက်နားလို့အမောပြေ၊ ဆက်သွားတော့ ဒုက္ခ
တွေကအများကြီး . . . ။

ပိုင်အောင်တော့ လုပ်ထားတာပဲ။ ဒါပေမယ့် မပိုင်
ပဲနှင့် အိုးစားခွဲရရင်လဲ မပူနှင့်၊ နတ်ရွာသုဂတိ တန်းနေ
တာပဲ။ အဲ . . . ဟိုရောက်တော့ ကိုယ်ဒီမှာ လုပ်ထားတဲ့
တရားတွေက ချက်ချင်းပေါ်လာတာပဲ။ သတိရအောက်မေ့

နေတာကမှ နောက်ကျနေသေးသတဲ့။

‘တဿတတ္ထသုခိနော ဓမ္မပဒါနိ ပ္ပဝန္တိ၊ ဒန္ဓော
ဘိက္ခဝေ သတုပ္ပါဒေါ’ (အင်္ဂုတ္တရ၊ စတုတ္ထ)

နောက်ပြီး အဲဒီနတ်ပြည်မှာက ဘုရားကို သိမိလိုက်
တဲ့ အရိယာနတ်သားတွေ ရှိနေကြသေးတယ်။ သူတို့တရား
ဟောတာ နာကြရလိမ့်မယ်။ အဲဒီမှာ အရိယာဖြစ်နိုင်တယ်။
ခု လုပ်ထားတာတွေက အလကားမဖြစ်ဘူး။

အေး. . . တို့ ယောဂီတွေ မကြာခင် တာဝတိံသာ
နတ်ပြည်က သုဓမ္မာဇရပ်ကြီးထဲမှာ တရားဟော တရားနာ
နေကြတာ တွေ့ရပါလိမ့်မယ်ဗျာ။ ကြိုးစားလုပ်ကြ။

ဘဝပဒေသာ၏ မရေရာမသေချာခြင်း ၅-မျိုး

ဒီလို ဘဝပဒေသာကြီး ရနေလို့မှ အမြတ်ထွက်
အောင် မယူနိုင်ဘူးဆိုရင် ဝမ်းနည်းစရာကောင်းတယ်။
ဒီကြားထဲကမှ အရင်းရှုံးတယ်ဆိုရင်တော့ ကိုယ်ကျိုးနည်း
တော့တာပဲ။

ဘဝဆိုတာ ဘာမှ မပိုင်ဘူး။ ဘာမှလဲ မသေချာ၊
 မရေရာဘူး၊ လမ်းချော်လမ်းလွဲကျသွားစရာတွေက အများ
 ကြီး၊ ကြိုးတန်းပေါ် လမ်းလျှောက်နေရသလို၊ ချောက်န
 ခမ်းဘေး သွားနေရသလို အချိန်မရွေး ကျသွားနိုင်တာမျိုး၊
 ကြက်ဥ ငှက်ဥလို အချိန်မရွေးလဲ ပေါက်ကွဲပျက်စီးသွားနိုင်
 တယ်။

ဇီဝိတံ ဗျာဓိ ကာလော စ၊

ဒေဟနိက္ခေပနံ ဂတိ။

ပဉ္စေတေ ဇီဝလောကသ္မိံ။

အနိမိတ္တာ န နာယရေ။ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ်)

ဇီဝိတံ - ဘယ်အသက်အရွယ်မှာ သေရမယ်ဆိုတာ

လဲ မသိနိုင်ဘူး။

ဗျာဓိ - ဘာရောဂါနှင့် သေရမယ်ဆိုတာလဲ မသိ။

ကာလော- နံနက်နေ့ည ဘယ်အချိန်သေရမယ်

ဆိုတာလဲ သတ်မှတ်ထားတာ မရှိဘူး။

ဒေဟနိက္ခေပနံ - သေပြီးတော့လဲ ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီး

ဘယ်နေရာမှာ ထားပစ်ခဲ့ရမလဲ။ ရွာမှာ သေချင်
သေမယ်၊ တောမှာ သေချင်သေမယ်၊ ကုန်း လေ
ရေခရီးသွားရင်းလဲ သေနိုင်တာပဲ။ ကိုယ့်အိမ် ကိုယ့်
နေရာပဲ သေချင်လို့မရဘူး။ ဒီခန္ဓာကြီး ဘယ်မှာ
ပစ်ချထားခဲ့ရမလဲ။ ဘယ်နေရာလဲ... မပြော
နိုင်ဘူး။ ဒီလိုပဲ သေသေကုန်ကြရတာ။

ဂတိ - ဒါထက် ကြောက်စရာကောင်းတာက
တော့... မလွဲမရှောင်သာ သေကြရတာကတော့ ဟုတ်ပါ
ပြီ၊ သေပြီး နောက် ဘယ်ဘဝရောက်ရမလဲ။ အထက်လား၊
အောက်လား။ အဲဒါကမှ ကြောက်စရာဘေးကြီး။

မသေချာ မရေရာပဲ လျှောက်လှမ်းနေရတဲ့ သံသရာ
ခရီးရှည်ကြီး၊ ဒီလိုပဲ လာခဲ့ကြတာ၊ ရှေ့လဲ ဒီလိုပဲ။ မမြင်စမ်း
တမ်း လှမ်းနေကြတုန်းပဲ။

မြတ်စွာဘုရား သာသနာနှင့် တွေ့တဲ့အခါ ဘဝ
ပဒေသာပင်ကြီးမှာ ကိုယ်လိုချင်တဲ့အသီးကို ဆွတ်လို့
ရတယ်။

ဒါန အသီးကို ဆွတ်မလား၊ သီလ၊ ဘာဝနာ
 လိုတာဆွတ်၊ လှူပြည်လား၊ နတ်ပြည်လား၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်လား၊
 ဒါမှမဟုတ် ၃၁-ဘုံကအလွတ် အမတခေါ်တဲ့ နိဗ္ဗာန် မသေ
 တဲ့အသီးကို ဆွတ်မလား? ကြိုက်သလို ရွေးလို့တောင်
 ရသေး။

ဘာဆွတ်ဆွတ်၊ ဘာခုူးခုူး ရတာချည်းပဲ။ အထက်
 သွားသွား၊ အောက်သွားသွား၊ အဆွတ်အခုူးမှားပြီး တစ်နေ
 ရာရောက်သွားလို့ လှူပြည်ပြန်လာရင် သာသနာက ရှိမှာ
 မဟုတ်တော့ဘူး။ ဒါလဲ ထည့်တွက်ရမှာ။

ရွေးရင်လဲ သေသေချာချာ စဉ်းစားပြီးမှ ရွေး၊ ဆွတ်
 ရင်လဲ ပိုင်အောင် ဆွတ်ခုူးတတ်ဦးမှ။

အသောကမင်းကြီးရဲ့ သောက

အသောကမင်းကြီး (သီရိဓမ္မာသောကမင်းကြီး)များ
 သူ့ထက် ဘုန်းတန်ခိုးကြီးကျယ်တာ မရှိဘူး။ ဇမ္ဗူဒိပ်
 တစ်ကျွန်းလုံးကို အစိုးရတာ။

သာသနာပြုတဲ့ နေရာမှာလဲ ဘာမှမလိုဘူး၊ ထိပ်
ထိပ်ကြဲ လုပ်သွားတာ၊ ၉၆ ကုဋေကုန် အသောကာရာမ
ကျောင်းတိုက်ကြီး တည်တယ်၊ တတိယသံဂါယနာတင်ပြီး
တကမ္ဘာလုံး သာသနာဖြန့်တယ်၊ ရေတွင်း ရေကန်ပေါင်း
၈၄၀၀၀၊ စေတီပေါင်း ၈၄၀၀၀။

တိုင်းသူပြည်သားတွေ ချမ်းသာအောင် ဆေးပင်ဝါး
ပင်၊ ဥယျာဉ်၊ ဗိမာန်၊ လမ်း၊ တံတား၊ ဇရပ်၊ ဆေးရုံဆေးခန်း
အကုန်လုံး လုပ်သွားတာ၊ ဘာမှ လိုလေသေးမရှိဘူး။ အတု
ယူစရာ အလွန်ကောင်းတဲ့ မင်းကြီး။

အာဏာလဲရှိတယ်၊ စီးပွားဥစ္စာ ဘဏ္ဍာရွှေငွေလဲ ရှိ
တယ်။ ကိုယ့်ရှိတဲ့ အာဏာ သာသနာအတွက် လုပ်
သွားတယ်။ ကိုယ့်ရှိတဲ့ စီးပွားဥစ္စာ သာသနာအတွက်
လုပ်သွားတယ်။ မင်းကြီး အိုမင်းမစွမ်း မာမကျန်းဖြစ်တော့
သနားစရာကောင်းလိုက်တာ လူက မသေသေးဘူး။ စီးပွား
ဥစ္စာတွေ အာဏာတွေလဲ အကုန်လျှောကျကုန်တာ။

‘အသောကမင်းကြီး ဒီတောင်ကမကျော်တော့
 ဘူး... လို့လဲ သိကြရော၊ အနားရှိတဲ့ ဝန်ကြီး ဝန်လေး
 မိဖုရား သားသမီးတွေ ခိုးကြ၊ ဝှက်ကြ၊ ကဲ့ကြ၊ ၉၆-ကုဋေ
 ကုန်တဲ့ အသောကာရာမကျောင်းတော်ကြီးမှာ ထပ်ပြီး
 လှူခဲ့ချင် သေးတယ်။ လှူမသွားရရှာဘူး... ’တဲ့။

ဘဏ္ဍာတိုက်ထဲက ရတနာရွှေငွေတွေလဲ မပိုင်
 တော့ဘူး။ ပြောသမျှ အမိန့်အာဏာတွေကိုလဲ မနာခံကြ
 တော့ဘူး။

အဲသလို မမာမကျန်းဖြစ်ပြီး သေရာညောင်စောင်း
 လျောင်းနေရတဲ့အခါ သူပိုင်တာ တစ်ခုတော့ရှိတယ်တဲ့။
 အဲဒါက . . . သမားတော်ကြီးများ ဆေးဝါးအဖြစ်
 ဆက်သထားတဲ့ ကလပ်ပေါက် သျှိုသျှားသီး ဆီးဖြူသီး
 တစ်ခြမ်းပဲ. . . တဲ့။ သံဝေဂ ယူစရာပေါ့။

သကလံ မေဒိနို ဘုတ္တာ။
 ဒတ္တာ ကောဋီသတံ သုခိ။

အမာမလက - မတ္တဿ၊

အန္တေ က္ကဿရတံ ဂတော။

‘ဇမ္ဗူဒိပ် တစ်ကျွန်းလုံးကို အစိုးရပြီး ကုဋေ
၁၀၀-ပေးလှူကာ သာသနာပြုခဲ့တဲ့ အတုမရှိ
သာသနာဒါယကာ အသောကမင်းကြီးဟာ နတ်ရွာ
စံခါနီးမှာ သျှိသျှားသီးတစ်ခြမ်းပဲ အစိုးရတော့တယ်၊
ပိုင်တော့တယ်။

ဒါ့ကြောင့် နတ်ရွာစံခါနီးရောက်တော့
‘အသောကော သောကမာဂတော’ ဘာမှစိုးရိမ်စရာ
ပူပန်စရာမရှိလို့ ‘အသောက’ လို့ခေါ်ရတဲ့ မင်းကြီး
ဟာ အကြီးအကျယ် သောကရောက်သွား
ရရှာတယ်. . . ။

အေး. . . တစ်ဘဝ တစ်ခါ သေရတယ်ဆိုတာက
မဆန်းသေးဘူးပဲ ထားပါတော့။ သေပြီးတဲ့နောက် သွား
ရမယ့် လားရာ ဂတိ၊ ရှေ့ဆက်ရဦးမယ့် ခရီး. . . ၊ အဲဒါက
အရေးကြီးတာ။

တိုတိုပြောတော့ အဲသလောက်ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်တဲ့ သာသနာ့ဒါယကာ အသောကမင်းကြီးဟာ တကတည်း ခြေချော်လက်ချော်ပြီး သေပြီးတော့ စပါးကြီးမြွေကြီး သွား ဖြစ်ရှာရမှာသတဲ့။ ကြောက်စရာကြီးပါလား? ဒါ. . . ပိုင် အောင် မဆွတ်ခူးမိလို့ပေါ့။

သူ့လိုကိုယ့်လို လူသာမန်တွေအဖို့ တွေးဝံ့စရာ တောင် မရှိဘူး။ အောက်ကျသွားရင် ပြန်တက်ဖို့ လွယ်ပါ ဦးမလား? ဒါပေမယ့်အသောကမင်းကြီးမှာတော့ ခြေချော် လက်ချော် အပါယ်ဘုံဘဝရောက်ရသော်လည်း ကြီးမားတဲ့ ဘုန်းကံတွေကြောင့် ကယ်မယ့်လူ၊ ဆယ်မယ့်လူတွေပြီး မကြာခင်ပဲ ကျွတ်လွတ်သွားရ. . . သတဲ့။ နောက် လူ့ ဘဝပြန်ရပြီး ရဟန္တာဖြစ်သွားတယ်လို့ ဆိုကြတယ်။ ဒါ. . . ဖြစ်လောက်တာပါပဲ။

- ◆ ဘယ်သက်၊ ဘယ်နာ၊ ဘယ်ခါ၊ ဌာန၊ ဘယ်ဘဝ၊ မသိရပါချေ။
- ◆ မရေရာလှ၊ လူ့ဘဝ၊ သေချာရအောင်နေ။

ယောဂီ ဦးတောမောင်

ဒါနှင့်စပ်လို့ ဘုန်းကြီးတို့ယောဂီ ဒကာကြီး ဦးတောမောင်ဆိုတာရှိတယ်။ ဘုန်းကြီး တောရ ကျောင်း အနောက်တစ်တိုင်(၂-မိုင်)လောက်ဝေးတယ်၊ ကန်တော်သာ ဆိုတဲ့ ရွာရှိတယ်။ တောင်သူလယ်ယာနှင့် အသက်မွေးပြီး မရှိမရှား ဆိုပါတော့၊ တောလိုက်ဘာဝထက်တော့သာတယ် ပြောရမှာပါပဲ။ အသောကမင်းကြီးနှင့် နှိုင်းစာရင်တော့ သူတောင်းစား ချမ်းသာ၊ စက္ကနာလ စည်းစိမ်ပေါ့၊ ဒါပေမယ့် အသောကမင်းကြီးထက် သာတာကလေးတစ်ခု ရသွားတာ ပြော ချင်လို့ . . . ။

အဲဒီဒကာကြီး ဦးတောမောင်၊ အသက်ကလဲ ၆၀- ကျော် ၇၀-နီးပါး၊ ရောဂါကလဲ စုံလို့၊ အစာအိမ်ရောဂါ၊ ဆီး နှင့် ကျောက်ကပ်ရောဂါ၊ နောက်ပြီး လေငန်း သွားကျွာ ပါဒ . . စုံလို့ပါပဲ။ မုံရွာ မန္တလေး ဆေးရုံတွေ တက်ကျ၊ နောက်ဆုံး သေလဲ မထူးဘူး၊ တောရဘုန်းကြီး ခြေရင်းပဲ သေတော့မယ် ဆိုပြီး လာ . . . တရားအားထုတ်တယ်ပေါ့။

ဦးတောမောင်ဟာ တရားအားထုတ်လိုက်တော့ သူ့
 ရောဂါတွေ အတော်နေသာသွားပုံရတယ်။ ဗောဇ္ဈင်တရား
 တွေ ပွားများနေရတာဆိုတော့ ပျောက်တဲ့ရောဂါတွေလဲ
 ပျောက်သွားမှာပေါ့လေ။ ဘုရားဆေးကလဲ အင်မတန်
 အားကိုးလောက်ပါပေတယ်။

သမထလဲရတယ်။ ဝိပဿနာလဲ ကောင်းကောင်းရ
 သွားတယ်။ တစ်လလောက်ရှိတော့ အသားအရေတွေ
 ပြောင်းလာပြီး သွက်သွက်လက်လက် လူကောင်းပကတိ
 လိုပါပဲ. . . ကျောင်းဝေယျာဝစ္စ၊ ဘုန်းကြီးဝေယျာဝစ္စတွေ
 ကိုပါ လုပ်လို့ ကိုင်လို့။ သားမယားတွေကလဲ ဝမ်းသာနေ
 ကြတာပေါ့။

တရားလဲရ၊ ကျန်းမာရေးကလဲ ကောင်းလာတော့
 အိမ်မပြန်ချင်တော့ဘူး။ သားမယားတွေ ခွင့်ပန်ပြီး ဘုန်းကြီး
 ဆီမှာ ကိုရင်ကြီးဝတ်နေတယ်။ သားမယားတွေကလဲ သေ
 လူဆိုပြီး သဘောထားရာက ခုလို သေတွင်းက ထွက်လာ
 တာဖြစ်လို့ သူ့ဆန္ဒအတိုင်း လိုက်လျောကြပါတယ်။

ကိုရင်ကြီး ဦးတောမောင်ဟာ ဘုန်းကြီးဝေယျာဝစ္စ၊
ကျောင်းဝေယျာဝစ္စ ဆောင်ရွက်ရင်း တရားရူပားနေလိုက်တာ
တစ်နှစ်ကျော်ကျော် နှစ်နှစ်နီးပါးကြာသွားတယ်ထင်တယ်။
ဝေယျာဝစ္စကုသိုလ်တွေလဲ အများကြီးရသွားတယ်။

နှစ်နှစ်လောက်ရှိတော့ မီးစာကုန်၊ ဆီခန်း၊ ကျွမ်းတဲ့
ရောဂါကလဲ ကျွမ်းနေမှာပေါ့လေ၊ အချိန်က စကားပြော
လာတယ်ထင်ပါရဲ့။ နေရထိုင်ရတာ မအီမသာဖြစ်လာလို့
လူဝတ်လဲပြီး အိမ်မှာနေပါရစေ ခွင့်တောင်းလှာတယ်။ ဒါနဲ့
အိမ်ပြန်သွား၊ သားမယားတွေကလဲ နှစ်နှစ်လောက်ကွဲနေ
ရာက ခုလိုပြုစုရတော့ တစ်နည်းအားဖြင့် ကျေနပ်စရာ
ဖြစ်သွားမှာပါပဲ။

ဦးတောမောင်က အိမ်ရောက်သွားလဲ သူ့နေရာ
ကလေးနှင့်သူ တရားမှတ်လို့ ကြည်ကြည်လင်လင် ပြုံးပြုံး
ရွှင်ရွှင်ပဲ-တဲ့။

တစ်ခါတလေ သူ တောရကျောင်းမှာ နေခဲ့ရတာ
ဘယ်လို စိတ်ချမ်းသာပုံ၊ ဘုန်းကြီးကို သူဘယ်လောက်ကြည်

ညှိပုံတွေ ပြောတဲ့အခါပြော၊ အတော်အတန် နေကောင်းတဲ့
နေ့မျိုးဆိုရင် သားတွေသမီးတွေ သူ့အနားခေါ်ပြီး တောရ
ကျောင်းမှာ သမထအားထုတ်လို့ လူ့ပြည်နတ်ပြည်က ဘုရား
စေတီတွေဖူးရပုံ မမောနိုင်မပန်းနိုင် ပြောပြလေ့ရှိသတဲ့။

ဝိပဿနာအကြောင်းပြောတဲ့ အခါမှာလဲ သူ့လက်
မောင်းကလေးထုတ်တဲ့ပြီး ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာရှိတဲ့ သွေးတွေ
လေတွေ ဘယ်လိုသွားလာနေတယ်၊ ကိုယ်အင်္ဂါ အစိတ်အ
ပိုင်းတွေ၊ အထဲက ကလီစာတွေ ဘယ်လိုမြင်ရတယ်. . .
သူ့သဘော သူ့ဆောင်ပြီး တရစပ်ဖြစ်ပျက်နေတာတွေ. . .
သူ့လက်ကလေး ဆန့်ဆန့်ကြည့်ပြီး ဝမ်းသာအားရ ပြောပြ
နေတတ်သတဲ့။ သားမယားတွေ ဝမ်းပါးအောင် ပြောနေတာ
ပေါ့လေ။

‘နင်တို့ တရားအားမထုတ်ပဲနဲ့များ သေသွားရင်
ဒုက္ခ. . ဒုက္ခ’ လို့လဲ ခဏခဏညည်းသတဲ့။

သူ့သေလွန်ခါနီး တစ်ပတ်၊ ဆယ်ရက်လောက်ရှိ
တော့ သူ့အနားကို ဘယ်သားမယားမိတ်ဆွေမှ အလာမခံ

တော့ဘူး။ သားမယားတွေကိုလဲ 'ငါ နေကောင်းတယ်၊ စကားလာ မပြောကြ၊ မမေးကြနှင့်၊ ငါ့တရားကလေးနှင့်ငါ အေးအေးနေချင်သေးလို့' ဆိုပြီး နေတော့တာပဲ။

တစ်နေ့တော့ သူ့နေရာက ထွက်လာပြီး သူ့ဟာသူ ရေမိုးချိုး၊ အဝတ်အစားသစ်တွေ သူ့ဟာသူ လဲလှယ်ဝတ် ပြီး၊ အိပ်ရာထဲမှာ တရားအာရုံနှင့် လဲနေသတဲ့။

သားမယားတွေကလဲ နေကောင်းနေတာပဲဆိုပြီး ခပ်အေးအေးနေလိုက်ကြတာပေါ့။ ညည်းတာ ညူတာဆိုလဲ တစ်ခါမှ မကြားရတော့ အပြင်းအထန် နေမကောင်းဖြစ်နေ တယ်လို့ ဘယ်သူကမှ မထင်ဘူး၊ တကယ်တော့ ဦးတော မောင်ဟာ သူ့အလောင်းသူ မြင်သွားတာပဲ။ အိပ်ရာက နိုးချိန်ထချိန် မထလို့ သွားကြည့်တော့ ယောဂီဦးတောမောင် ဟာ မျက်နှာအသားအရေ ကြည်ကြည်လင်လင်နှင့် ကွယ်လွန်သွားတာကို တွေ့ကြရတော့တာပဲ။

ဦးတောမောင် ကွယ်လွန်တော့ ကိုယ်ရောင်ရောဂါနှင့် ကွယ်လွန်တာ၊ သမီးတွေက ရက်ထားလို့ရမှရပါ့မလားတွေ့ပြီး ပူနေကြတာ။

မကြာခင်ပဲ အလောင်းက ဖောရောင်တာတွေ လျော့ကျ သွားပြီး အသားအရေ စစ်သွားတယ်။ တစ်ခါထဲ ပျော့ပျောင်းပြီး ဆန့်လို့လဲ ရသတဲ့။ ဘာအနံ့အသက်မှလဲ မထွက်၊ ပြုံးပြုံးကလေး အိပ်စက်နေသလိုပဲ...တဲ့။

ဒီတော့ သမီးတွေက မငိုအားဘဲ အိမ်နီးနားချင်းတွေတောင် ခေါ်ပြကြတယ်။

‘ညည်းညူမရှိ၊
သတိမမေ့၊
ချိန်နေ့သိပြန်၊
မျက်လှန်ကြောဆွဲ၊
မရှိဘဲနှင့်၊
သေလဲမတောင့်တင်း၊
ပုပ်နံ့ကင်းသည်၊
ကျိုးရင်း ဝိပဿနာ တန်ခိုးတည်း။’

ကိုယ်ဆွတ်ခူးချင်တာ ဆွတ်ခူးလို့ရတဲ့ လူ့ဘဝ၊ ပဒေ သာပင်ကြီးမှာ ယောဂီ ဒကာကြီး ဦးတောမောင်ဟာ သူ့

ဝေစုကလေး အရယူသွားနိုင်တယ်လို့ ပြောရမှာပါပဲ။
ကဲ . . . အားလုံးကြိုးစားကြ၊ သာဓု . . သာဓု . . သာဓု။

ဂုဏ်တော်ကိုးပါး

ပွားများတတ်ရန် အခြေခံအနက် အဓိပ္ပါယ်

သော ဘဂဝါ ဣတိပိ-

(၁) အရဟံ-(က) ဝါသနာနှင့် တကွ ကိလေသာ အညစ်
အကြေးတို့မှ ကင်းဝေးစင်ကြယ်တော်မူသော
ကြောင့် 'အရဟံ' မည်တော်မူပါပေသော မြတ်
စွာဘုရား။

(ခ) လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအပေါင်းတို့၏ ပူ
ဇော်အထူးကို ခံယူတော်မူထိုက်သောကြောင့်
'အရဟံ' မည်တော်မူပါပေသော မြတ်စွာ
ဘုရား။

(ဂ) မျက်မှောက်မျက်ကွယ် အချင်းခပ်သိမ်း
စင်ကြယ်၍ ဆိတ်ကွယ်ရာရှိတော်မမူသော

ကြောင့်လည်း 'အရဟံ' မည်တော်မူပါပေသော
မြတ်စွာဘုရား။

(၂) သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ-

သစ္စာလေးပါး ခပ်သိမ်းသောတရားတို့ကို မဖောက်
မပြန် မှန်ကန်လှစွာ ကိုယ်တော်တိုင်သာ သိတော်မူ
သောကြောင့်လည်း 'သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ' မည်တော်မူပါသော
မြတ်စွာဘုရား။

(၃) ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော-

ဝိဇ္ဇာမည်သော ဉာဏ်ထူးသုံးပါး၊ ဉာဏ်ထူးရှစ်ပါး၊
စရဏမည်သော အခြေခံအကျင့်တရား တစ်ဆယ့်ငါးပါး
တို့နှင့် လုံးဝဥသ္မံ ပြည့်စုံတော်မူသောကြောင့်လည်း 'ဝိဇ္ဇာ
စရဏသမ္ပန္န' မည်တော်မူပါပေသော မြတ်စွာဘုရား။

(၄) သုဂတော-

ဘေးမဲ့ရပ်ခွင် နိဗ္ဗာန်ဝင်ဖို့ မကွင်းရှစ်သွယ် တင့်တယ်
ဖြောင့်စင်း မငြိမတွယ်သောကြွသွားခြင်း ရှိတော်မူသော

ကြောင့်လည်း ‘သုဂတ’ မည်တော်မူပါပေသော မြတ်စွာဘုရား။

(၅) လောကဝိဒ္ဓ-

လောကသုံးပါး၏ အကြောင်းအရာ အလုံးအစုံကို အကုန်အစင် သိမြင်တော်မူသောကြောင့်လည်း ‘လောကဝိဒ္ဓ’ မည်တော်မူပါပေသော မြတ်စွာဘုရား။

(၆) အနုတ္တရော ပုရိသ ဒမ္မသာရထိ-

ဆုံးမထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ညွှန်ကြားသွန်သင် ပဲ့ပြင်ဆုံးမမှု၌ အတုမရှိ အမြတ်ဆုံးဖြစ်တော်မူသောကြောင့်လည်း ‘အနုတ္တရော ပုရိသ ဒမ္မသာရထိ’ မည်တော်မူပါပေသော မြတ်စွာဘုရား။

(၇) သတ္တာ ဒေဝမနုဿာနံ-

လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအပေါင်းတို့ကို အကျိုးမဲ့အမှုများမှ ပိတ်ဆို့မြစ်တားလျက် ကောင်းကျိုးချမ်းသာဖြစ်ဖွယ်ရာ အကြောင်းတို့ဖြင့် ကောင်းကောင်းညွှန်ပြ၊ ကြီးကျယ်သောလုံ့လဖြင့် ဆုံးမ၊ တော်မူတတ်သည့် ဆရာမြတ်အစစ်

ဖြစ်တော်မူသောကြောင့်လည်း 'သတ္တာ ဒေဝမနုဿာန'မည်
တော်မူပါပေသော မြတ်စွာဘုရား။

(၈) ဗုဒ္ဓေါ-

သစ္စာလေးပါး ခပ်သိမ်းသောတရားတို့ကို ပိုင်းခြား
ကျန၊ ကိုယ်တော်တိုင်သိရပြီးလျှင် ဝေနေယျများစွာ သတ္တဝါ
တို့အားလည်း ညွှန်ကြားဟောဖော် သိစေတော်မူတတ်သော
ကြောင့်လည်း 'ဗုဒ္ဓ' မည်တော်မူပါပေသော မြတ်စွာဘုရား။

(၉) ဘဂဝါ-

(က)လွန်ကဲထူးမြတ်သော သီလဂုဏ် သမာဓိဂုဏ်
ပညာဂုဏ် ဝိမုတ္တိဂုဏ် ဒဿနဂုဏ်တို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူ
သည်ဖြစ်၍ လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအပေါင်းတို့က အမြင့်
အမြတ်ဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်ထူးကြီးအဖြစ်ဖြင့် အလေးအမြတ် ပြုအပ်
ပြုထိုက်သောကြောင့်လည်း 'ဘဂဝါ' မည်တော်မူပါပေသော
မြတ်စွာဘုရား။

(ခ) လောကီ လောကုတ္တရာ ချမ်းသာတို့ကို ဖြစ်စေ
နိုင်သော ဒါန၊ သီလစသည် ပါရမီအဆင့်အဆင့် အမြင့်

အမြတ်ဆုံး ဘုန်းတော်ကံတော် အနန္တတို့နှင့် လုံးဝဥဿုံ ပြည့်စုံတော်မူသောကြောင့်လည်း 'ဘဂဝါ' မည်တော်မူပါပေသော မြတ်စွာဘုရား။

(ကျေးဇူးရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မြန်မာပြန်-ဒုတိယ ကောက်နုတ်ချက်။)

သဗ္ဗတ္ထက ကမ္မဋ္ဌာန်း

- ၁။ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ ဘာဝနာ-အရဟံ ဂုဏ်တော် (၃-ရက်)၊
- ၂။ မေတ္တာ ဘာဝနာ (၁-ရက်)၊
- ၃။ မရဏဿတိ - အသုဘ (၁-ရက်)။

(၁) ဗုဒ္ဓါနုဿတိ ဘာဝနာ

ဗုဒ္ဓါနုဿတိ မေတ္တာစ၊
 အသုဘံ မရဏဿတိ။ (ခုဒ္ဒသိက္ခာ။)

ဒီကမ္မဋ္ဌာန်းလေးမျိုးကို 'သဗ္ဗတ္ထက ကမ္မဋ္ဌာန်း' အကျိုးကျေးဇူး အားလုံးရတယ်၊ အခါခပ်သိမ်း၊ နေရာတကာ ပွားများရတဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်း။

‘စတုရာရက္ခတရားလေးပါး’ အစောင့်အရှောက်ကြီး
၄-ပါးလို့လဲ ခေါ်တယ်။ ဘယ်ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုပဲ အားထုတ်
အားထုတ်၊ ဒီသဗ္ဗတ္ထက ကမ္မဋ္ဌာန်း ၄-မျိုးကိုတော့ လက်
မလွှတ်ရဘူး။ ပထမဆုံး ပွားများရတယ်။

ပြီးမှ ကိုယ်အားထုတ်နေကျ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်
ရတယ်။ အားထုတ်နေကျ ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုတော့ ‘ပါရိဟာရိယ
ကမ္မဋ္ဌာန်း-လက်စွဲကမ္မဋ္ဌာန်း’လို့ခေါ်တယ်။ ပင်တိုင် စွဲမြဲ
ရူပွားတဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်းပေါ့။

ကျေးဇူးရှင် ကန္တိဆရာတော်ဘုရားကြီးကတော့
တစ်ခုတစ်ခု ၇-ရက်စီ ခိုင်းတယ်။ ဘုန်းကြီးကတော့ အချိန်
အခါကြည့်ပြီး ပေးရတာပဲ။ အရဟံ ၃-ရက်၊ မေတ္တာ-၁ရက်၊
မရ-ဏဿတိ ၁-ရက်။

ကမ္မဋ္ဌာန်းတရား ပွားများအားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း
စောစောက ရုတ်ဆိုတဲ့အတိုင်း အပြစ်ကြီးငယ် ကန်တော့ဝန်
ချတောင်းပန်တာ၊ ခန္ဓာကိုယ်အပ်နှင်း လှူဒါန်းတာ-အဲဒီပုဗ္ဗ
ကိစ္စတွေလဲ နေ့စဉ်တိုတိုတုတ်တုတ်ဖြစ်တော့ လုပ်ရတယ်။

ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ အပြစ်တစ်ခုခု ခံနေရင်
လဲ တရားက ဘယ်လိုအားထုတ်အားထုတ် မရဘူးဗျာ၊
ဒါကြောင့် အလုပ်ခွင်ဝင်တဲ့အခါ သူ့ဆိုင်ရာ စည်းကမ်း
နည်းလမ်းတွေ လိုက်နာရတယ်။ လုပ်ရတယ်။

ဂုဏ်တော်ပွားရင် ဒါတွေ သတိထား

ဗုဒ္ဓါနုဿတိ ဘာဝနာတို့၊ မေတ္တာတို့ဆိုတာ
အားလုံးသိနေကြ၊ လုပ်နေကြ၊ လုပ်လဲလုပ်တတ်ကြပါတယ်။
ခါတိုင်းလို ဝတ်ကျေ တန်းကျေ မဟုတ်ပဲ စိုက်စိုက်စူးစူး
ထိထိခိုက်ခိုက် ပွားဖို့လိုတယ်။

အထူးသဖြင့် ‘အရဟံ’စတဲ့ ဂုဏ်တော်တွေ ပွားတဲ့
အခါ ဘုရားပုံတော်၊ ကျောက်ဆင်းတုစသည် စိတ်မရောက်
ရဘူး၊ ဂုဏ်တော်ကို ရောက်အောင်ပွား။

ဥပမာ - အရဟံ - ဆိုရင် ‘ကိလေသာအားလုံးကို
ဝါသနာအငွေ့အသက်ပါ မကျန်ရအောင် ပယ်သတ်တော်မူ
နိုင်တဲ့အတွက် ‘အရဟံဂုဏ်ရှင်’ ဖြစ်တော်မူတယ်။ လူမင်း

နတ်မင်း ဗြဟ္မာမင်းတွေ ဝပ်စင်းကော်ရော် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်လို့ 'အရဟံမည်တော်မူတယ်' စသည်ဖြင့် ဂုဏ်တော်အဓိပ္ပါယ်တွေ့ထိအောင် ဆင်ခြင်ရတာ။ ပါးစပ်က မရွတ်ရဘူး။

ဒီလို ဆင်ခြင်ပွားများရင် ဘုရားရှင်ကြွလာတာ၊ ရဟန္တာတွေကြွလာတာ ဖူးရလဲ အထူးအာရုံ မစိုက်ရဘူး။ မြင်ကာမတ္တရုံပစေ၊ ပွားရမှာက ဂုဏ်တော်။

ပွားတဲ့အခါမှာလဲ မျက်နှာကို ပဝါစည်းထား၊ ပဝါက နောက် တောက်လျှောက်စည်းရမှာ။ အပြင်က အသံကြားလဲ ကြားကာမတ္တ။

ကမ္မဋ္ဌာန်းရှုတယ်၊ ပွားတယ်ဆိုတာ ကာယကံ အလုပ်၊ ဝစီကံအလုပ် မဟုတ်ဘူး၊ မနောကံအလုပ်ဖြစ်လို့ ပါးစပ်က ရွတ်ဆိုတာ ပုတီးစိပ်တာတွေ မပါရဘူး။ တရား ထိုင်တဲ့ တစ်ချိန်လုံး ဘုရားဝတ်တက်စာတွေ အသံထွက် အောင် ရွတ်ဆိုဝတ်တက်နေတာတွေလဲ ခဏရပ်ထားရမယ်၊ တခြားသူများ အနှောင့်အယှက် မဖြစ်စေရဘူး။

တချို့လဲ တစ်နေ့တာ ခိုင်းလိုက်တဲ့ဟာကို ဝတ်ကျေ တန်းကျေ လုပ်ပြီး၊ ကိုယ်အဓိဋ္ဌာန် ထားတဲ့ဟာလေးတွေကို လက်မလွတ်ချင်ကြဘူး။ အလုပ်ခွင်ထဲမှာ ထည့်ပြီးလုပ်နေ တတ်တယ်။

ကိုယ်လုပ်နေကျဟာကလေးကို မလုပ်ရရင် တစ်ခုခု လိုနေသလို၊ ဝတ္တရားပဲ ပျက်ကွက်သွားသလို ထင်ပြီး လုပ် နေကြတာပေါ့လေ။

‘သူ့ကျောင်းနေရင် သူ့စာအံ့ရတယ်’ဆိုသလို တစ် ချိန်က ကိုယ်လုပ်ခဲ့တဲ့ နည်းတွေ၊ လုပ်နေကျအလုပ်တွေ၊ အဓိဋ္ဌာန်တွေ ဘာတွေ ခဏအကုန်လုံး ဖယ်ထားရမယ်၊ အားလုံးကောင်းတာချည်းပါပဲ၊ ဒါပေမယ့် အဲ ဒါတွေကို ခဏ ဖယ်ထားပါ။

သို့ . . . မဟုတ်ရင် . . . ဒီနည်း ဟန်ကုန်အောင် ပြည့်စုံအောင် မရနိုင်ဘူး။ အစ ပေါ့ပေါ့ လုပ်နေပြီး ကိုယ့် အဖော်တွေက ၄-၅-ရက်ဆို တိုးတက်သွားတာ သိတော့မှ အူယားဖားယား စိတ်တွေ ယောင်ချာချာဖြစ်ပြီး ကျန်နေရစ် ရော၊ ၁၀-ရက်လောက်ပေါ့နေရင် လိုက်မမိတော့ဘူး။

သူများ ရသင့်တာရကုန်ပြီ၊ ကိုယ့်မှာ ဘာမှမထူး
ခြားသေးဘူး။ အဲသည်တော့မှ နောင်တဖြစ်ကုန်ရော၊
ဒီလိုနှင့် စခန်းသိမ်းမှ နောင်တဖြစ်တဲ့လူတွေ အများကြီး။
တချို့ ငိုပြီး ပြန်ကြရတယ်။ ခိုင်းတဲ့အတိုင်း ယုံယုံကြည်ကြည်
လုပ်ပါ။

ဂုဏ်တော်ပွားပုံ စိတ်ထားပုံ

ဗုဒ္ဓနုဿတိကမ္မဋ္ဌာန်းဆိုတာ နိမိတ်ပေါ်တဲ့ ကမ္မ
ဋ္ဌာန်းမျိုး မဟုတ်ဘူး၊ ဘုရားပုံတော်ဆင်းတုတော် အရောင်
တွေ ပေါ်လာတယ်ဆိုရင် ဂုဏ်တော်ပွားတာ မဟုတ်တော့
ဘူး၊ ဝဏ္ဏကသိုဏ်း ၄-မျိုးထဲက တစ်ခုခု ရောက်သွားတာ။
ဒါကြောင့် ဘုရားကြွလာ... ဆိုပြီး ငေးမောကြည်ညို
မနေနှင့်။

ဗုဒ္ဓါနုဿတိက နိမိတ်မထင်ရဘူး၊ ပီတိပဲဖြစ်တာ၊
ဘုရားဂုဏ်တော်ပွားလို့ ရလာတဲ့ ပီတိကလဲ တန်ဖိုးမဖြတ်
နိုင်ဘူး၊ ဇမ္ဗူဒိပ်တစ်ကျွန်းလုံးမှာ ဘုရင်မင်းဖြစ်ရတာထက်
သာလွန်မြင့်မြတ်တယ်. . . တဲ့။

ဗုဒ္ဓေါ ဗုဒ္ဓေါတိ ကိတ္တယန္တဿ။

ကာ၊ ယေ ဘဝတိ ယာ ပီတိ။

ဝရမေဝ ဟိ သာ ပီတိ။

ကသိဏောနာပိ ဇမ္ဗုဒီပဿ။

(သီလက္ခန္ဓ်အဋ္ဌကထာ။)

ဂုဏ်တော် အဓိပ္ပါယ်တွေကိုသာ စူးစူးစိုက်စိုက် ဆင်ခြင်ပွားများ။ ဂုဏ်တော်တွေထဲမှာ ‘အရဟံ’ ဂုဏ်တော်ကြီးက လိုရင်း။

လောဘ ဒေါသ မောဟ မာန ဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာစတဲ့ ကိလေသာတွေ မရှိတာ ‘အရဟံ’၊ ကိလေသာအပူအညစ်တွေ ကင်းရှင်းတော့ အားလုံးက ပူဇော်ကြ မြတ်နိုးကြ၊ ဘုရားပရိနိဗ္ဗာန်စံသွားတာ နှစ်ပေါင်း ၂၅၀၀ ကျော်သွားပြီ၊ ခုထိ ပူဇော်လို့ မဝကြသေးဘူး ‘အရဟံ’ . . . ။

ရွှေတိဂုံစေတီတော်ကြီးမှာ တစ်နေ့တစ်နေ့ပူဇော်လှူဒါန်းကြတဲ့ ဆွမ်းပန်း ရေချမ်း ဆီမီးဖိုးတွေ တစ်သိန်းက-ပါမလား၊ ဒါ . . . ‘အရဟံ’ ပဲ။ ‘ကိလေသာမရှိလို့

ပူဇော် အထူးကို ခံယူတော်မူထိုက်သော မြတ်စွာဘုရား . . .
အရဟံ . . . ။

ဒါ့ကြောင့် ဂုဏ်တော်ပွားတဲ့လူဟာ ဂုဏ်တော်
ပါဠိရော အနက်ရော ကျက်ထားရတယ်။ ရွတ်ဖတ်နေရ
တယ်။ အန္တရာယ်လဲကင်း . . လာဘ်လာဘလဲရ၊ အားလုံး
ကောင်းတာ။

အရဟံ ဂုဏ်တော်ပွားမယ်ဆိုရင် ထွက်လေဝင်လေ
ထွက်တိုင်း ဝင်တိုင်း . . .

ရှုတယ် . . . အရဟံ၊

ရွှိက်တယ် . . . အရဟံ၊

ဘယ်လှမ်းတယ် . . . အရဟံ၊

ညာလှမ်းတယ် . . . အရဟံ၊

ရေသောက်တယ် . . . အရဟံ၊

စားတယ်ဝါးတယ် . . . အရဟံ၊

အိပ်တဲ့အချိန်ထားပြီး လျောင်းထိုင်ရပ်သွား ဣရိ
ယာပုတ် ၄-ပါးလုံး တရစပ် အရဟံမချရဘူး။ အင်မတန်

ချမ်းသာတယ်။ အကျိုးတွေလဲ အင်မတန်များတယ်။ ပြော
လို့ မကုန်ဘူးဗျာ။

ဂုဏ်တော်ပွားကျိုး အဖိုးအနုဿ

◆ ဗုဒ္ဓဂုဏာ၊ ပွားသူမှာ၊ ခန္ဓာစေတီထိုက်၊

ဗုဒ္ဓဂုဏာနုဿတိယာ - ဘုရားဂုဏ်တော်ကို
အောက်မေ့ ဆင်ခြင်သော သတိတရား၏။ အဇ္ဈာဝုတ္တဉ္ဇဿ-
ကိန်းအောင်းရာဖြစ်သော ယောဂီ၏။ သရီရမ္ပိ-ခန္ဓာကိုယ်
သည်လည်း၊ စေတိယ ဃရ မိဝ-ဘုရားကျောင်းစေတီကဲ့သို့၊
ပူဇာရဟံ ဟောတိ - အပူဇော် ခံထိုက်လှပေတော့၏။

(ဝိသုဒ္ဓိမဂ်-၂၀၆။)

ပုဂံခေတ်က နရသီဟပတေ့မင်းကြီး အမျက်တော်
ရှုလို့ ဖိုကျင်ထိုးအသတ်ခံရတဲ့ 'မိဖုရားစောလုံ' အားလုံး ကြား
ဖူးကြသားပဲ။ ဒီ 'အရဟံ' ပဲ မဟုတ်လား၊ မီးကျိုးတွေရဲရဲ
ညီးနေတဲ့ သံကျပ်စင်ပေါ် စောလုံကိုထိုးတင်လိုက်၊ မီးတွေက
ငြိမ်းသွားလိုက်. . . ။

မြတ်စွာဘုရား တရားတော်တွေက မယုံနိုင်လောက်
အောင် ဆန်းကြယ်တာ။ မကြာခင် ပိုပြီး ကိုယ်တွေ့ဖြစ်
လာမှာပါ။ ကြိုးစားပွား။

- ◆ ဧဝံ အစိန္တိယာ ဗုဒ္ဓါ။
- ဗုဒ္ဓဓမ္မာ အစိန္တိယာ။

ဒီ အစိန္တေယျတရားတွေ ချွေးနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ
အစိန္တေယျအကျိုးတွေ ရကြတာဗျာ။ နည်းတဲ့ ကုသိုလ်တွေ
မဟုတ်ဘူး။

- ◆ အစိန္တိယေ ပဿန္နာနံ၊
- ဝိပါကော ဟောတိ အစိန္တိယော။
- (ဗုဒ္ဓ-အပဒါန-၇။)

- ◆ တိဋ္ဌန္တေ နိဗ္ဗုတေ စာပိ၊
- သမေ စိတ္တေ သမံ ဖလံ။
- (ပိတဝိမာနပါဠိ၊ ၆၆။)

သက်တော်ထင်ရှားရှိတဲ့ မြတ်စွာဘုရားရှင်လို့ စိတ်
ထားနိုင်ရင် အကျိုးပေးလဲ အတူတူပဲတဲ့။ အားရစရာကြီး
ပါလား။

မြတ်စွာဘုရားရှင် လက်ထက်တော်က သတင်း
စကားတစ်ဆင့်ကြားနှင့် . . . ဟို . . . သာဝတ္ထိနှင့် ယူဇနာ
၁၂၀ ဝေးတဲ့ ကုက္ကုဋ္ဌဝတီနေပြည်တော်ကနေပြီး မဟာ
ကပ္ပိနမင်းကြီးနှင့် အမတ်တစ်ထောင် မြင်းကိုယ်စီစီးပြီး
သာဝတ္ထိဘုရားရှင်ထံ လာကြတာ . . . ၊ ရှေ့နားမှာ မြစ်ကြီး
တစ်စင်းတွေ့၊ ဘယ်နှယ်မှ ကူးလို့မရတော့ဘူး။

အဲဒီတော့ မဟာကပ္ပိနမင်းကြီးက မြင်းပေါ်ကနေ
ဘုရားဂုဏ်တော်တွေ ဆင်ခြင်ပြီး သစ္စာဆိုလိုက်တယ်။

◆ ဘဝသောတံ ဟဝေ ဗုဒ္ဓေါ။

တိဏ္ဍော လောကန္တူ ဝိဒူ။

ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊

ဂမနံ မေ သမိဇ္ဈတု . . . အဲသလိုဆိုပြီး မြစ်ကြီးကို
မြင်းစီးဖြတ်သွားလိုက်တာ မြင်းခွာတောင်ရေမစွတ်ဘူးတဲ့။

နောက်တစ်ခါ မြစ်ကြီးတစ်ခု တွေ့ပြန်တော့ တရား
ဂုဏ်၊ နောက်တစ်ခါတွေ့တော့ သံဃာ့ဂုဏ် . . . အာရုံ
ပြု သစ္စာဆို ကူးတာပဲ’

အဲသလို သဒ္ဓါ ဝီရိယရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဆိုတော့
ဘုရားရှင်ကိုယ်တိုင် ယူဇနာ ၁၂၀ ခရီးကြွလာပြီး အကြို
တော် ထောက်၊ ချီးမြှောက်တော်မူရတယ် . . . ဆိုမဟုတ်
လား? ကဲ . . . ကြိုးစားပွားကြ။

မေတ္တာဂုဏ်ရည်

အိပ်နိုးချမ်းသာ၊ ကောင်းစွာအိပ်မက်
ချစ်လျက်လူနတ်၊ စောင့်လတ်နတ်များ၊
မီးဆိပ်-ဓားတို့၊ ရှောင်ရှားကိုယ်မှာ၊
လျင်စွာ စိတ်တည်၊ ရွှင်ကြည်မျက်နှာ
သေခါမတွေ့၊ လားလေဗြဟ္မာ၊
ဆယ့်တစ်ဖြာသည် ၊ မေတ္တာပွားမှု အကျိုးတည်း

(၂) မေတ္တာဘာဝနာ

သုခံ သုပတိ သုတ္တော စ၊
ပါပံ ကိဉ္စိ န ပဿတိ။ (မေတ္တသုတ်)

‘သုခံ၊ ချမ်းချမ်းသာသာ။ သုပတိ၊ အိပ်ရ၏။
သုတ္တော-စ၊ အိပ်ပျော်သော်လည်း။ ပါပံ ကိဉ္စိ န ပဿတိ၊
အိပ်မက်ဆိုး တစ်စုံတစ်ရာမမက်။ ဧဝမာဒိဂုဏူပေတံ၊ ဤသို့
အစရှိသော ကျေးဇူးဂုဏ်အပေါင်းနှင့် ပြည့်စုံတဲ့ မေတ္တာ...

ဦးပဉ္စင်းတို့ အမြဲရွတ်ဆိုနေတဲ့ မေတ္တာသုတ်ထဲမှာလေ။
မေတ္တာအကျိုး ၁၁-မျိုးကို ရည်ညွှန်းတဲ့ စကားပါပဲ။ ၁၁-မျိုး
အပြည့်အစုံဆိုရင်-

● အိပ်-နိုး-ချမ်းသာ၊ ကောင်းစွာအိပ်မက်၊

ချစ်လျက် လူနတ်၊စောင့်လတ် နတ်များ၊

မီး၊ ဆိပ်၊ ဓားတို့၊ ရှောင်ရှားကိုယ်မှာ၊

လျင်စွာစိတ်တည်၊ ရွှင်ကြည်မျက်နှာ၊

သေခါမတွေ့၊ လားလေ ဗြဟ္မာ၊

ဆယ့်တစ်ဖြာသည်၊ မေတ္တာပွားမှု အကျိုးတည်း။

ဒါက အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော် (အံ၊ ၃၊ ၅၄၂)မှာ 'ဟောတာ။
နောက် (နိဒါနဝဂ်၊ သြပမ္မသံယုတ်-၄၅၅)မှာတော့-

လူတစ်ယောက်ဟာ နံနက် ထမင်းအိုးကြီးတစ်ရာ လှူရ
တယ်။ ကျွေးမွေးတယ်။ နေ့လယ်တစ်ခါ အိုးကြီးတစ်ရာ
လှူတယ်။ ညနေ တစ်ခါလှူတယ်။ တစ်ယောက်ကတော့ နံနက်

နို့တစ်ညှစ်ခန့် မေတ္တာပွားတယ်။ နေ့လယ်တစ်ခါ၊ ညနေတစ်ခါ ပွားတယ်။

အဲဒီ ထမင်းအိုးကြီး တစ်ရာ ၃-ခါလှူတဲ့ အလှူဒါနထက် နို့တစ်ညှစ်စာ မေတ္တာ ၃-ကြိမ်ပွားတာက ပိုပြီး ကျေးဇူးကြီးတယ် လို့ ဆိုလိုတာပါ။

- တစ်နေ့သုံးခါ၊ အိုးတစ်ရာဖြင့်၊ ချက်ကာထမင်း၊ ကျွေးမွေးခြင်း ထက်၊ မယွင်းစင်စစ်၊ နို့တစ်ညှစ်စာ၊ ကြိမ်သုံးခါမျှ၊ မေတ္တာ ပွားများ၊ ကျိုးကြီးမားသည်၊ ဘုရားမြတ်စွာ မိန့်ခွန်းတည်း။

မှတ်သားစရာ ကြည်ညိုစရာ ကောင်းပါတယ်။ လက်တွေ့ လုပ်ကြည့်တော့ ပိုပြီး ကျေးဇူးကြီးတာ တွေ့ရပါလိမ့်မယ်။

အထူးသဖြင့် သာမန်အချိန်တွေမှာ မသိသာ မထင်ရှား ပေမယ့်၊ ခုလို ဦးပဉ္စင်းတို့တတွေ၊ ဒကာဒကာမကြီးတို့တတွေ တရားဘာဝနာအလုပ် လုပ်တဲ့အချိန် ပိုအရေးကြီးတယ်။ ပိုလဲ သိသာတယ်။ ဒါမပါလို့ ရကိုမရဘူး။

အထူးသဖြင့် မိဆိုင်ဖဆိုင် နတ်တွေ၊ ကွင်းပိုင် နယ်ပိုင် နတ်တွေကို အရေးကြီးတယ်။ တချို့ ဦးပဉ္စင်းငယ်တွေ လူငယ် တွေက မယုံကြဘူး။ မယုံမရှိနှင့်။ ခဏခဏ ပို့ရတယ်။ အမျှ ဝေရတယ်။

ကူညီမယ့်မိတ်ဆွေ နတ်တွေလဲ ရှိတယ်။ သူတို့နှင့် ဆန့်ကျင်တယ်ထင်ပြီး ရန်လိုတဲ့ နတ်တွေလဲ ရှိတယ်။ မေတ္တာပို့ရင် အားလုံးက ချစ်ကြတယ်။ အမျှဝေပေးရန် အားလုံး သဘောကျကြတယ်။ အားလုံးနှင့် သင့်အောင်နေရမှာ။ လောကကြီးဆိုတာက ကျယ်ဝန်းတယ်။ ကိုယ်ချည်းနေတာ မဟုတ်ဘူး။

လက်တွေ့ပွားပို့ပုံ

နောက် လက်တွေ့ပွားပို့ပုံ စူးစူးစိုက်စိုက်ပို့ရင် ကိုယ်တိုင်တွေ့ရမြင်ရတတ်ပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရားကလဲ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာ လက်ဖျစ်တစ်တွက် မေတ္တာပွားရုံနှင့် ဆွမ်းဖိုးကျေတယ်။ ဆွမ်းအလှူရှင် အကျိုးကြီးအောင် လုပ်သူဖြစ်တယ်။ ဘုရားစကား နားထောင်သူ ဖြစ်တယ် စသည်ဖြင့် (ဧက အင်္ဂုတ္တိုရ် အစ္ဆရာသဃိတသုတ်မှာ) ဟောတော်မူထားပါတယ်။

ဒါ အမြဲတမ်း ကိုယ်လုပ်ရမယ့် အလုပ်ပါပဲ။ တရားထိုင်တယ်ဆိုတော့ ပိုလုပ်ရမှာပေါ့လေ။ မေတ္တာဘာဝနာလဲ အားလုံးလိုလို လုပ်တတ်ကြပါတယ်။ မေတ္တာပို့နည်းတွေလဲ အများကြီး ရှိတာပေါ့။ ကိုယ်ကြိုက်သလို ပို့နိုင်ပါတယ်။ ဗဟုသုတအဖြစ် ပြောရရင် -

ဘုန်းကြီးတို့ ကျေးဇူးရှင် ကျောက်ဂူတောရ ဆရာ
 တော်ကြီး၊ တောင်တွင်းကြီးစခန်းမ အလယ်ရွာ ဇာတိ၊ မာန်လည်
 ဆရာတော်ကြီး တပည့်ပေါ့။ ဆရာတော်ကြီးကတော့ ‘အဟံ
 အဝေရော ဟောမိ’ ဦးပဉ္စင်းတို့ ရတဲ့အတိုင်း ပါဠိလိုရွတ်ပို့တာပါပဲ။
 ဒါပေမယ့် ဆရာတော်ကြီး မေတ္တာတစ်ခါပွားရင် အကြာကြီး။
 အဝေ...ရာ...ဟော...န္တ...ဆိုပြီး အသံတိုးတိုးနှင့် အရှည်ကြီး
 ဆွဲပြီး ရွတ်ပို့တယ်။ အာရုံညွတ်တာပေါ့လေ။

အင်ချောင်ဆရာတော်ကတော့ မိမိရှေ့မှာ စကောလောက်
 ဗန်းလောက် ကသိုဏ်းဝန်း ရည်မှတ်ထားပြီး ရှိသမျှ သတ္တဝါတွေ
 အားလုံးကို အဲဒီကသိုဏ်းဝန်းထဲမှာ စုထည့်ပြီး အာရုံညွတ်ပို့တယ်။

ဘယ်လိုပဲပို့ပို့ မေတ္တာဘာဝနာရဲ့ ထုံးစံအတိုင်း ပထမဆုံး
 ကိုယ်ချင်းစာ သက်သေထားတဲ့အနေနှင့် မိမိကိုယ်က စပွားရ
 တယ်။

ဥပမာ ‘ငါသည် ဘေးရန်ကင်းရပါလိမ့်။ ချမ်းသာရပါ
 လိမ့်။ ငါ ဘေးရန်ကင်းကွာ ချမ်းသာရာရသကဲ့သို့ အသက်နှင့်
 ခန္ဓာကိုယ် ထင်ရှားရှိကြကုန်သော သတ္တဝါအားလုံးတို့သည်လည်း
 ဆင်းရဲကင်းကြပါစေ၊ ချမ်းသာကြပါစေ’ ပို့ရမယ်။

ဩဒိဿလဲ ပို့၊ အနောဒိဿလဲ ပို့၊ အရပ် ၁၀ မျက်နှာလဲ
 ပို့။ အထူးသဖြင့်-

ကျောင်းစောင့်နတ်၊ တောင်စောင့်နတ်၊ သီတင်းသုံးဖော်
သံဃာတော်များ၊ ယောဂီများ၊ ဂေါစရဂါမ်ရွာစောင့်နတ်၊ ပစ္စည်း
လေးပါး ဒကာဒကာမ ဝေယျာဝစ္စလုပ်သူများ။

ပိုပြီး အရေးကြီးတာကတော့ မိဆိုင်ဖဆိုင် နတ်များ၊
ကွင်းပိုင်နယ်ပိုင်နတ်များ၊ ကျောင်းစောင့်နတ်များပေါ့။ ပို့ရမှာ
ကတော့ သတ္တဝါအားလုံးပေါ့လေ။

အရပ် ၁၀ မျက်နှာ ပို့တာနှင့် စပ်လို့ ဘုန်းကြီးပို့ပုံ
ပြောရရင် ဘုန်းကြီးက သောကြာသားဆိုတော့ မြောက်အရပ်က
စပြီး ပို့တယ်။ လကျာရစ်ပေါ့။ ရှင်းအောင်ပြောရရင် အရှေ့
အရပ်က စပြီး ပို့မယ်ဆိုပါတော့-

‘အရှေ့အရပ်၌ ရှိကြကုန်သော ကုန်းနေ ရေနေ ကောင်းကင်
နေ အသက်နှင့် ခန္ဓာကိုယ် ထင်ရှားရှိကြကုန်သော သတ္တဝါ
တွေအားလုံး ဘေးရန်ကင်းကြပါစေ၊ ချမ်းသာကြပါစေ’

ကျောက်ဂူဆရာတော်ကြီး ပို့သလိုပေါ့လေ။ ဖြည်းဖြည်း
အသံတိုးတိုး ဆွဲပြီး ပို့ရတယ်။ နောက် အသံမထွက်ဘဲ ပို့တတ်
အောင် ပို့ရမယ်။

အရှေ့အရပ်ပြီးတော့ အရှေ့တောင်၊ တောင်အရပ်၊
အနောက်တောင်၊ အနောက်အရပ်၊ အနောက်မြောက်၊ မြောက်
အရပ်၊ အရှေ့မြောက်၊ အထက်၊ အောက်၊ ပြီးတော့ ၁၀-မျက်နှာ

စေ့ပြီဆိုပြီး မရပ်နှင့်ဦး။ တစ်ခါ ထပ်ပြီး အရှေ့အရပ်ကို စပ်မိ သွားအောင် နှစ်ခါပို့။ လွယ်အောင် ထောင့်ဖြတ်မသွားဘဲ လကျာရစ် လှည့်သွားတဲ့နည်းပေါ့။

ဒီမှာ ကိုယ်ပို့တဲ့ အရပ်ဒေသမှာရှိတဲ့ သတ္တဝါတွေကို မြင်အောင် ရည်မှန်းပြီး စိတ်ကို လေးလေးနက်နက် ညွတ်ကိုင်ပြီး လှိုက်လှိုက်လှဲလှဲ ပို့ရမှာ။ စိတ်ထဲကပဲ ရွတ်။

တရားထိုင်လို့ စိတ်မရှင်းဘူး။ တစ်ခုခု မကြည်လင်ဘူး ထင်ရင် ထပ်ကာ ထပ်ကာ ပို့။ ပို့ပြီးရင်း ပို့။ ပို့နိုင်လေ ကောင်းလေ။ မိဆိုင်ဖဆိုင်နတ်တွေ အထူးပို့။

အင်္ဂုတ္တိုရ် ပါဠိတော် ပဉ္စကနိပါတ်၊ လိစ္ဆဝိကုမာရကသုတ် ဟောတော်မူတာကို ကြည့်ရင်လဲ ကိုယ်နှင့် အနေနီးတဲ့ နတ်တွေ သူတော်ကောင်းတွေ၊ လူတွေကို ဦးစားပေး မေတ္တာပို့ရ၊ ပွားရမယ် ဆိုတာ သိသာတယ်။

ဘုန်းကြီးတော့ ခရီးသွားရတဲ့အခါ ကား၊ ရထား၊ လေယာဉ် ဘာနဲ့ပဲသွားသွား ကား၊ ရထား၊ လေယာဉ်ပေါ်မှာ ပါတဲ့ ခရီးသည်တွေကို တစ်ယောက်မကျန် မေတ္တာပို့တယ်။ စိတ်ထဲကလဲ-

‘ဪ ဒီလူတွေဟာ ဒီတစ်ခါပဲ ဆုံစည်းရပြီ၊ နောင်

ပြန်တွေ့ချင်မှလဲ တွေ့ရတော့မယ်'ဆိုပြီး လူစေ့အောင် ပို့တာ။
လက်တွေ့အကျိုးကျေးဇူးလဲ ထင်ရှားတတ်ပါတယ်။

ကရုဏာပွား၍ ရောဂါပျောက်ကင်း

အများအားဖြင့် မေတ္တာပွားတာပဲ အသိများပြီး ကရုဏာ
ပွားတာကိုတော့ မေ့နေတတ်ကြတယ်။

မနှစ်က ဘုန်းကြီးတူမ ခင်ညွန့်၊ ဒီမှာ မီးဖိုချောင်
ဝေယျာဝစ္စလုပ်နေတာ ဦးပဉ္စင်းတို့ သိပါတယ်။ ခင်ညွန့် သွား
ကိုက်လို့ ငိုနေရတယ်။ နတ်ဖို့ ဆေးရုံသွားကြ၊ ကိရိယာ မစုံလို့
ဆိုလား ပြန်လာရတယ်။ သွားကိုက်တာက တော်တော် ဆိုးတယ်
နှင့် တူပါတယ်။

ဒါနဲ့ ဘုန်းကြီးက တစ်ညနေ အနားခေါ်ပြီး တော်တော်
ကလေး ကြာအောင် ကရုဏာ ပွားပေးတာပေါ့လေ။ ကြည့်လိုက်
တော့ မျက်နှာတစ်ခြမ်းလုံး ရောင်ကိုင်နေပြီ။ မေတ္တာရေလဲ
ငုံဖို့ လိမ်းဖို့ ပေးလိုက်တယ်။

နောက်တစ်ရက် နံနက် ခေါ်မေးတော့ မကိုက်တော့ဘူးတဲ့။
အရောင်တော့ နည်းနည်း ကျန်သေးတယ်။ နေ့လယ်ရောက်တော့
ရောင်တာပါ တစ်ခါတည်း ပျောက်ပြီး ပကတိဖြစ်သွားတယ်။

ဒီလိုပါပဲ-ဘုန်းကြီးကတော့ ကိုယ့်ဂေါစရဂါမ် ရွာထဲက
သေကောင်ပေါင်းလဲ ရောဂါရလို့ ဆေးရုံတက်ကြ၊ ဆရာဝန်က
'သေမှာပဲ'ဆိုပြီး အိမ်ပြန်လွှတ်၊ တချို့လဲ ကင်ဆာရောဂါလို့
ပြောတယ်။ သူ့ခများများ ကိုယ့်အိမ်ရောက်လဲ ဘာတတ်နိုင်မှာ
လဲလေ။ ထိုင်ကြည့်နေရုံပေါ့။

အားကိုးစရာ တရားဘာဝနာ အသိဉာဏ်ကလဲ မရှိရှာကြ။
ဘုန်းကြီးက သနားတာပေါ့လေ။ မေတ္တာပို့ရုံကလွဲလို့ ဘုန်းကြီးလဲ
ဘာတတ်နိုင်တာ မှတ်လို့။ ပထမ ၇-ခါလောက် ပို့တယ်။
၂၁-ခါ၊ ၃၇-ခါ၊ မရရင် အကြိမ် ၄၀၊ ၅၀ အဲသလိုပို့တာ။

'ဘာဝိတာ-ပွားတယ်။ ဗဟုလိကတာ-ကြိမ်ဖန်များစွာ
လုပ်တယ်'ဆိုတာ ဒါပဲ၊ များနိုင်သမျှ များများရအောင် ပွားရတာ
မျိုး မဟုတ်လား။ ဘာရောဂါကြီးပဲဖြစ်ဖြစ်၊ တော်တော်များများ
အသက်ချမ်းသာရာ ရကြပါတယ်။ သူတို့ကံကြွင်းကလဲ ရှိသေး
လို့ပေါ့လေ။

ပွားရင်း ပွားရင်းနှင့် သိတာပဲ။ ဒီလူနာဟာ ရမလား၊
မရဘူးလား။ ကြာမလား၊ မြန်မလား သိတယ်။ ဦးပဉ္စင်းတို့လဲ
စမ်းကြည့်ကြပေါ့။ ဘာမှ ဆေးဖော်သလို မထုရ၊ မထောင်းရ၊
အရင်းမစိုက်ရ၊ ကုသိုလ်လဲ ရသေး။

ဘုန်းကြီးရဲ့ ကရုဏာပွားနည်းကော သိချင်သေးလား။
ပြောပါ့မယ်။ ဦးပဉ္စင်းတို့ ရပြီးသားပါ။ အထူးမဟုတ်ပါဘူး။

ဒုက္ခပုတ္တာ စ နိဒ္ဒါက္ခာ၊
ဘယပုတ္တာ စ နိဗ္ဗယာ။
သောကပုတ္တာ စ နိဿောကာ၊
ဟောန္တု သဗ္ဗေပိ ပါဏိနော။

အဲဒီဂါထာပါပဲ။ လူနာရှိရာကို မှန်းပြီး စိတ်လွတ်၊
ညွတ်ပြီး အသံ တိုးတိုးဖြည်းဖြည်း တစ်လုံးချင်း သံရှည်ဆွဲပြီး
တော့ စိတ်ထဲက ရွတ်တာပါ။ အဆန်းမဟုတ်ပါဘူး။ စမ်းကြည့်ကြ
ပေါ့။ ဒါပေမယ့် စိတ်ရှည်ရတယ်။ အဟုတ်ကို သနားတဲ့
စိတ်ရှိဖို့က လိုရင်း။

ဘုန်းကြီး ပါဠိပဲ စိတ်ထဲက ရွတ်ပြီး အနက်အဓိပ္ပာယ်တော့
မရွတ်တော့ဘူး။ စိတ်ထဲကပဲ တစ်ပါတည်း ဆင်ခြင်သွားတာ။

ဘုန်းကြီး ဒီလိုပွားလို့ ဆရာဝန်လက်လွတ်တဲ့ ရောဂါ
အမျိုးမျိုးတောင် ပျောက်ကင်းချမ်းသာကြတဲ့အကြောင်း မောင်ဌေး
လှိုင်က လွန်ခဲ့တဲ့ အနှစ် ၂၀ ကျော်လောက်က မဂ္ဂဇင်း(ရတနာမွန်)
တစ်ခုထဲမှာ ဆောင်းပါးရေးတယ်။ နေရပ်လိပ်စာ အမည်နာမ
မဖော်ပါဘူး။ ‘ကျတ်တီးကုန်းမှာ ပွင့်သောပန်း’လို့ နာမည်

တပ်ရေးတာ။

ဒါကို အရှင်ဘုရားတို့ ရန်ကုန်မြို့က ရွှေဥမင် ဆရာ
တော်ဘုရားကြီး အားလုံးသိကြ၊ ဂိုဏ်းဂဏမရွေး လေးစားကြည်
ညိုခံရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ထူး ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ကြီးပါ။ ဆရာတော်ကြီးက
အဲဒီ ဆောင်းပါးထွက်ပြီး မကြာခင် မောင်ဌေးလှိုင်နှင့် တွေ့တော့
အမိန့်ရှိသတဲ့-

‘ဦးဌေးလှိုင်နောင်တော်ကြီးရဲ့ ကရုဏာပွားနည်းကို
ဘုန်းကြီး ယောဂီတွေအားလုံး သင်ပေးထားပြီးပြီ’တဲ့။

ရွှေဥမင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးလို နေလို လလို ထင်ရှားတဲ့
သက်တော်ရှည် အရှင်မြတ်ကြီးတွေကတောင် အလေးထား
ချီးမြှောက်တယ်ဆိုတော့လဲ ဝမ်းသာရတာပေါ့လေ။

မြတ်စွာဘုရား တရားတော်တွေက အံ့ဩစရာကောင်း
ပါတယ်။ အားထားစရာလဲ ကောင်းပါတယ်။ နှလုံးသွင်းရုံ
ရွတ်ရုံ ဖတ်ရုံ တင်မက ကိုယ်သဘောပေါက်သလို သတ္တဝါတွေ
ချမ်းသာရာရအောင်လဲ ဆောင်ရွက်ပေးလို့ ရသဗျာ။

မေတ္တာဘာဝနာက ဒါလောက်ဆို တော်လောက်ပြီ။
ကြိုက်သလို ပွားလို့ရပါတယ်။ ဘယ်လိုပွားပွား၊ ပို့ပို့၊ စူးစူး

စိုက်စိုက်နဲ့ ထိထိခိုက်ခိုက် လှိုက်လှဲစွာနဲ့ အကျိုးလိုလားစိတ်
 ထားဖို့ပါပဲ။ ပြောလို့ မကုန်ဘူး။ ကဲ-ကြီးစားပွားကြ။
 သာဓု-သာဓု-သာဓု

[မှတ်ချက် - ကရုဏာ ဘာဝနာကြောင့် ဆလုနီးပါး ရောဂါ
ကြီးများမှ ကင်းလွတ်၍ ချမ်းသာရာ ရကြသူများအကြောင်း၊
မေတ္တာကြောင့် သေလောက်သော အဆိပ်ပြေပုံနှင့် ပွားများပုံကို
‘ဓမ္မစက္ခုကျမ်း’ နောက်ပိုင်းတွင် ပါရှိသော ‘ကျတ်တီးကုန်းမှာ
ပွင့်သောပန်း’ ဆောင်းပါး၌ ဖတ်ရှုနိုင်ပါသည်။]

၃-မရဏဿတိဘာဝနာ

‘မရဏဿတိ-အရပ်အခေါ် မရဏာနုဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်း
ကလဲ ဦးပဉ္စင်းတို့ အားလုံး၊ ယောဂိတွေအားလုံး နားရည်ဝပြီးသား
ပါ။

မရဏဓမ္မောမှိ၊ မရဏံ အနတိ တောတိ
အဘိဏှံ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ။

မြတ်စွာဘုရားရှင်က နေ့တိုင်း မကြာခဏ ဆင်ခြင်အောက်
မေ့ရမယ်လို့ ဟောထားတယ်။ (ပဉ္စကအင်္ဂုတ္တိုရ်၊ အဘိဏှသုတ်)

‘ငါသည် သေခြင်းသဘောရှိ၏ ။ သေဘေးကြီးကို လွန်ဆန်
လို့မရ

- ရဝံ မေ မရဏံ- သေခြင်းသည် မြဲ၏၊ သေဖို့ကား သေချာ၏။
- အဒ္ဓုဝံ မေ ဇီဝိတံ- အသက်ရှင်ရမှုသည် မမြဲ။ နေရဖို့ကား မသေချာ။
- မရဏံ မေ ဘဝိဿတိ- ငါ...တစ်နေ့ မလွဲမသွေ သေရလိမ့်မယ်၊ သေရချည်သေး၊ သေရချည်သေး၊ အဲသလို ပွားရမယ်။
- ဖြစ်လာတာ-ပျက်ဖို့။
- မွေးလာတာ-သေဖို့။

‘မရဏဓမ္မော’ သေရမယ့် သဘော၊ သေရမယ့်မျိုးစေ့က နဂိုထဲက ပါလာပြီးသား။ ခုမှ သေတာမဟုတ်ဘူး။ သေချာပြီးသား၊ သေလက်မှတ် မွေးကတည်းက ထုတ်ပေးထားပြီးသား။

ဒါကို သိရင် သေတာ ကြောက်စရာလား၊ သေတော့ ငိုကြွေးမှာလား၊ ‘သေမယ့်ဘေး၊ ပြေးတွေ့’ ဆိုတာ ဒါပြောတာ၊ ကြိုတင်ဆင်ခြင် စဉ်းစားထားတော့ ကြောက်စရာ လိုသေးလား?

ဝိပဿနာရောက်တော့ ဖြစ်တာပျက်တာတွေ မမြင်ချင့် အဆုံး မြင်နေရတယ်။ သင်္ချိုင်းရောက်မှ သေတာမဟုတ်ဘူး။ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း သေနေတာပါလား။ ဟော...ဝိပဿနာ ရောက်တော့ ပိုရှင်းသွားပြီ။

‘အမာတာ ပုတ္တိက ဘေးကြီး’ ခေါ်တယ်။ အမေက သားကို မကယ်နိုင်ဘူး၊ သားသမီးကလဲ အမေမိဘကို မကယ် နိုင်ဘူး၊ ဘယ်သူ့ ဘယ်သူမှ မကယ်နိုင်ဘူး။ တရားကမှ ကယ်နိုင်တာ။

ဘုရားကြိုက်သော ပွားများပုံ

ဒီနေရာမှာ အကောင်းဆုံး ဘုရားအကြိုက်ဆုံး မရဏဿ- တိပွားများပုံကို ပြောကြစို့။(အဋ္ဌကအင်္ဂုတ္တိုရ်၊ ပထမ၊ မရဏ- သတိသုတ်-၁၃၅ မှာ)

အခါတစ်ပါး မြတ်စွာဘုရားရှင် နာတိက ရွာကလေး အုတ်ပြာသာဒ်ကျောင်းမှာ သီတင်းသုံးခိုက် ‘မရဏဿတိ ပွား များကြ၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ အလေးအလာပြုကြ၊ လွန်စွာ အကျိုး များတယ်’လို့ ဟောတော်မူတော့ ရဟန်းတစ်ပါးက ‘ပွားများ ပါတယ်ဘုရား’ လို့ လျှောက်တယ်။ ‘ဘယ်လို ပွားများသလဲ’ မေးတော်မူတော့-

‘အဟောဝတာ’ဟံ ရတ္တိန္ဒြိဝံ ဇီဝေယျံ၊ ဘဂဝတော သာသနံ မနသိ ကရေယျံ၊ ဗဟုံ ဝတ မေ ကတံ အဿ။’

‘ငါသည် တစ်ရက်(တစ်နေ့နှင့် တစ်ည)တာမျှ အသက် မသေနေရပါမူ ကောင်းလေစွာ။ ထိုသို့နေရလျှင် တစ်ရက်တာ

အတွင်း ဘုရားအဆုံးအမ တရားကို နှလုံးသွင်းရန် အကျိုးများပေ
ရာ၏'ဟု ပွားများကြောင်း လျှောက်ထားတယ်။ မကောင်းဘူး
လား။ သီလလဲ မရှိ၊ သမာဓိဘာဝနာလဲ မရှိတဲ့ လူတွေကတော့
တစ်ရက်နေရာ၊ တစ်ရက် ငရဲကြီးတာပါပဲ။ ဒါ့ကြောင့် သံကိစ္စ
သာမဏေ ခိုးသားငါးရာတို့နှင့် 'စပ်ပြီး ဘုရားဟောတာပေါ့။

ယော စ ဝဿသတံ ဇီဝေ၊
ဒုဿီလော အသမာဟိတော။
ဧကာဟံ ဇီဝိတံ သေယျော၊
သီလဝန္တဿ ဈာယိနော။

(ဓမ္မပဒနှင့် ထေရဂါထာ။)

နောက် တစ်ပါးပြီးတစ်ပါး ပွားများပုံကိုပါ လျှောက်
ကြတယ်။

- ၂။ တစ်ပါးက တစ်နေ့ခင်း...
- ၃။ တစ်ပါးက နေ့ဝက်...
- ၄။ တစ်ပါးက ဆွမ်းတစ်ထပ် စားချိန်အတွင်း...
- ၅။ တစ်ပါးက ဆွမ်းတစ်နပ်၏ ထက်ဝက်စားချိန်အတွင်း
- ၆။ တစ်ပါးက ဆွမ်းလေးငါးလုတ်၏ စားချိန်အတွင်း...
- ၇။ တစ်ပါးက ဆွမ်းတစ်လုတ်စားချိန်အတွင်း...
- ၈။ တစ်ပါးက ထွက်လေတစ်ရှူတစ်ရှိုက်အတွင်း...

မသေနေရ ကောင်းလေစွာ။ တရားနှလုံး သွင်းခွင့်ရ၍ အကျိုးများ လှပေရာ၏။

အဲသလို ရဟန်းတော်ရှစ်ပါးတို့ အသီးအသီး လျှောက်ကြ တဲ့အခါ မြတ်စွာဘုရားက ရှေ့က ၆-ပါးဟာ သေခြင်းတရားကို မေ့လျော့နေသူ၊ နုန့်နှေးနှေးပွားသူများလို့ မိန့်တော်မူတယ်။ နောက်ဆုံး နှစ်ပါးကမှ မမေ့မလျော့နေသူ၊ ထက်ထက်သန်သန် ပွားများသူများ ဖြစ်တယ်လို့ ချီးကျူးတော်မူတယ်။

- တစ်ရက်၊တစ်နေ့၊ တစ်ဝက်နေ့တည့်၊ တစ်လွေ့ဆွမ်းစား၊ နပ်ဝက်စားနှင့်၊ လေးငါးလုတ်စာ၊ တစ်လုတ်စာမျှ၊ တစ်ခါ ရှိုက်ရှူ၊ ရှစ်ဦးသူတွင်၊ ရှေးလူခြောက်ပါး၊ နှေးစွာပွား၍၊ တရားမေ့သူ၊ မိန့်တော်မူ၏။

အဟော ဝတာဟံ ဇီဝေယျံ၊
 ဧကာလောပဿ ဘောဇနံ။
 အဿာသန ပဿသနံ၊
 ကရေယျံ သတ္ထုသာသနံ။

အဟံ၊ ငါသည်။ ဧကာလောပဿ၊ ထမင်းတစ်လုတ်ကို။
 ဘောဇနံ၊ ကောင်းစွာ ဝါး၍ စားသောက်မျှပြီးသည့်တိုင်အောင်။
 ဇီဝေယျံ၊ အသက်ရှင်ရမှုကား။ အဟော ဝတာ၊ ကောင်းလေစွာ။

သတ္တုသာသနံ၊ မဂ်ဖိုလ်ဆုံးတိုင် ရွက်ဆောင်နိုင်ထ ဘုရား
အဆုံးအမတော်ကို။ ကရေယျံ၊ လိုက်နာကျင့်သုံး နှလုံးပြုအံ့။

အဟံ၊ ငါသည်။ အဿာသန ပဿသနံ၊ ရှုသည်ကကို
ရှိုက်သည်တိုင်အောင်။ ရှိုက်သည်ကကိုမူလည်း ရှုသည့်တိုင်
အောင်။ ဇီဝေယျံ၊ အသက်မသေ နေရပါမူကား။ အဟောဝတ၊
ရဟန်းတရား၊ ကိုယ့်စီးပွားကို၊ များစွာလုံ့လ အားထုတ်ရသဖြင့်၊
ကောင်းမြတ်လေစွာ။ သတ္တုသာသနံ၊ ဘုရားရှင်၏ အဆုံးအမ
တော်ကို။ ကရေယျံ၊ ပြုရပေအံ့။

(မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၊ ပရမတ္ထ သရူပ
ဘေဒနီ-ဒု၊ ၂၉၅)

* * *

(၄)

အာနာပါနိဿယ

(အိတ်ဆောင် လက်စွဲကမ္မဋ္ဌာန်း)

၁-ပထမစတုက္က

ဣဒ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အရညဂတော ဝါ ရက္ခမူလ
ဂတောဝါ သုညာဂါရဂတော ဝါ နိဿိဒတိ ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတွာ
ဥရံ ကာယံ ပဏိဓာယ ပရိမုခံ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာ-

ပထမနည်း

၁။ သော သတောဝ အဿသတိ၊

သတောဝ ပဿသတိ။

သော၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာ၌ ကိုယ်ကို ဖြောင့်မတ်စွာ
ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေနေလျက် နှာသီးဖျား၌ သတိထားပြီးသော

ယောဂီသူမြတ်သည်။ သတောဝ၊ သတိနှင့် ပြည့်စုံသည်
ဖြစ်၍သာလျှင်၊ (ဝါ) ထွက်တိုင်း ထွက်တိုင်း မှတ်မိ
သိရှိသည် ဖြစ်၍သာလျှင်။ အဿသတိ၊ ရှု၏
(ထွက်သက်လေကို ထုတ်၏။)

သတောဝ၊ သတိနှင့် ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၍သာလျှင်၊
(ဝါ) ဝင်တိုင်း ဝင်တိုင်း မှတ်မိသိရှိသည် ဖြစ်၍သာလျှင်။
ပဿသတိ၊ ရှိုက်၏။ (ဝင်သက်လေကို သွင်း၏။)

(၁-၂-အစဉ်၊ စတုက္ကယူပုံကို အာစရိယဝါဒအရ
ပြလိုက်သည်။)

ဒုတိယနည်း

- ၂။ (က) ဒီဃံဝါ အဿသန္တော ဒီဃံ အဿသာ
မိတိ ပဇာနာတိ။
ဒီဃံ ဝါ ပဿသန္တော ဒီဃံ ပဿသာ
မိတိ ပဇာနာတိ။
- (ခ) ရဿံ ဝါ အဿသန္တော ရဿံ အဿ
သာမိတိ ပဇာနာတိ။
ရဿံ ဝါ ပဿသန္တော ရဿံ ပဿသာ
မိတိ ပဇာနာတိ။

(က) ဒီဃံဝါ၊ ရှည်စွာမူလည်း-ရှည်ရှည်။ အဿသန္တော၊ ရှုသည်ရှိသော်။။ ဒီဃံ၊ ရှည်စွာ-ရှည်ရှည်။ အဿသာမိတံ၊ ရှု၏ဟူ၍။ ပဇာနာတံ၊ ပိုင်းပိုင်းခြားခြားမှတ်သားသိရှိရ၏။ ဒီဃံဝါ ပဿသန္တော၊ ရှည်ရှည် ရှိုက်သည်ရှိသော်။။ ဒီဃံပဿသာမိတံ၊ ရှည်ရှည် ရှိုက်၏ဟူ၍။ ပဇာနာတံ၊ သိရှိရ၏။

(ခ) ရဿံဝါ၊ တိုစွာမူလည်း-တိုတို။ အဿသန္တော၊ ရှုသည်ရှိသော်။။ ရဿံ၊ တိုတို။ အဿသာမိတံ၊ ရှု၏ဟူ၍။ ပဇာနာတံ၊ ပိုင်းပိုင်းခြားခြား မှတ်သားသိရှိရ၏။ ရဿံဝါ ပဿသန္တော၊ တိုတိုရှိုက်သည်ရှိသော်။။ ရဿံပဿသာမိတံ၊ တိုတိုရှိုက်၏ဟူ၍။ ပဇာနာတံ၊ သိရှိရ၏။

တတိယနည်း

(၃) သဗ္ဗကာယ ပဋိသံဝေဒီ အဿသိသာမိတံ သိက္ခတံ။

သဗ္ဗကာယ ပဋိသံဝေဒီ ပဿသိသာမိတံ သိက္ခတံ။

သဗ္ဗကာယ ပဋိသံဝေဒီ၊ အလုံးစုံသော ထွက်သက်၏ အစ အလယ် အဆုံး သုံးပါးအပေါင်းကို ကောင်းစွာ

ထင်ရှားစေလျက်။ အဿ သိဿာမိတိ၊ ရှုအံ့ဟူ၍။
သိက္ခတိ၊ အားထုတ်လေ့ကျင့်၏။

သဗ္ဗကာယ ပဋိသံဝေဒီ၊ အလုံးစုံသော ဝင်သက်၏
အစ အလယ် အဆုံး သုံးပါးအပေါင်းကို ကောင်းစွာ
ထင်ရှားစေလျက်။ ပဿသိဿာမိတိ၊ ရှိုက်အံ့ဟူ၍။
သိက္ခတိ၊ အားထုတ်လေ့ကျင့်၏။

စတုတ္ထနည်း

- (၄) ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ
အဿသိဿာမိတိ သိက္ခတိ။
- ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ
ပဿသိဿာမိတိ သိက္ခတိ။

ကာယသင်္ခါရံ၊ အရှုပြင်း၍ ရန်ရင်းကြမ်းတမ်းသော
ထွက်သက်ကို။ ပဿမ္ဘယံ- ပဿမ္ဘယန္တော၊ သာယာ
ဖြည်းညင်းရှုခြင်းဖြင့် ငြိမ်းစေလျက်။ အဿသိဿာမိတိ၊
ရှုအံ့ဟူ၍။ သိက္ခတိ၊ အားထုတ်လေ့ကျင့်၏။

ကာယသင်္ခါရံ၊ အရှိုက်ပြင်း၍ ရန်ရင်းသော ဝင်သက်
ကို။ ပဿမ္ဘယံ- ပဿမ္ဘယန္တော၊ သာယာဖြည်းညင်း
ရှိုက်ယူခြင်းဖြင့် ငြိမ်းစေလျက်။ ပဿသိဿာမိတိ၊

ရှိုက်အံ့ဟူ၍။ သိက္ခတိ၊ အားထုတ်လေ့ကျင့်၏။

(ဤပထမ စတုက္က ၄-ပါးစုသည် ကာယာနုပဿနာ၊ အာဒိကမ္ဘိက ရှေးဦးသင်ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် သမထ သက်သက်ပြုသည်။)

၂-ဒုတိယ စတုက္က

- (၁) ပီတိ ပဋိသံဝေဒီ (...သိက္ခတိ။) ဈာန်နှင့် ယှဉ်သော ပီတိကို(သမထ)၊ ပီတိနှင့် တကွသော ဈာန်စိတ်ကို ပီတိ အဦးမူသော ဝေဒနာကို၊ (ဝိပဿနာ)ထင်ထင်ရှားရှား သိလျက်။
- (၂) သုခပဋိသံဝေဒီ- ဈာန်နှင့်ယှဉ်သော သုခကို (သမထ)၊ သုခ အဦးမူသော ဈာန်စိတ်ကို (ဝိပဿနာ) ထင်ထင်ရှားရှား သိလျက်။
- (၃) စိတ္တသင်္ခါရ ပဋိသံဝေဒီ- ဝေဒနာသညာဟူသော စိတ္တသင်္ခါရကို (သမထ)၊ စိတ္တသင်္ခါရမည်သော သညာနှင့်ယှဉ်သော ဝေဒနာ၊ ထိုဝေဒနာ အဦးမူသော ဈာန်စိတ်ကို (ဝိပဿနာ) ထင်ထင်ရှားရှား သိလျက်။

(၄) ပဿမ္ဘယံ စိတ္တသင်္ခါရံ- ရုနံရင်းကြမ်းတမ်းသော စိတ္တသင်္ခါရကို ငြိမ်းစေ၊ချုပ်စေလျက်။

(ဤဒုတိယ စတုက္ကကား ဝေဒနာ နုပဿနာ၊ သမထဝိပဿနာ နှစ်မျိုး ပြသည်။)

‘ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်၌ ‘ဈာနာ ဝုဋ္ဌာဟိတွာ ဈာနံ ပစ္စဝေက္ခတိ-ဝိပဿန္တိ’။ အံ၊ ၄၊ ဒုတိယ မေတ္တသုတ် ‘ယဒေဝ ရူပဂတံ’ ပုဒ်အဖွင့်၊ အံ-နဝက-ဈာနသုတ်အဖွင့် အံ၊ ၅၊ ၂၇၇ တို့အရ ဈာန်စိတ်နှင့်တကွ ခန္ဓာ ၅ ပါးလုံး အနိစ္စရူပံပြဆို၏။)

၃-တတိယစတုက္က

(၁) စိတ္တပဋိသံဝေဒီ- ဈာန်စိတ်ကို ထင်ထင်ရှားရှား သိလျက်။

(၂) အဘိပ္ပမောဒယံ စိတ္တံ- ဈာန်စိတ်ကို လွန်စွာ ရွှင်လန်းဝမ်းမြောက် တက်ကြွစေလျက်။

(၃) သမာဒဟံ စိတ္တံ- ပဋိဘာဂဟူသော အာနာပါန အာရုံ၌ ဈာန်စိတ်ကို ကောင်းစွာ အညီအမျှထားလျက်။

(၄) ဝိမောစယံ စိတ္တံ- နီဝရဏစသော ဆန့်ကျင်ဘက်တရားတို့မှ စိတ်ကို လွတ်မြောက်စေလျက်၊ (သမထ၌ နီဝရဏနှင့် ဒု-ဈာန်၌ ဝိတက်၊ ဝိစာရ၊ တ-ဈာန်၌ ပီတိ၊ စ-ဈာန်၌ သုခတို့မှ လွတ်မြောက်စေရ၏။ ဝိပဿနာ၌

နိစ္စ၊ သုခ၊ အတ္တ၊ သုဘတို့မှ လွတ်မြောက်စေရသည်ကို
'ဝိမောစယံ'ဟု ဆို၏။)

(ဤတတိယစတုက္က-ကား စိတ္တာနုပဿနာ၊ သမထ၊
ဝိပဿနာ နှစ်မျိုးပြသည်။)

၄-စတုတ္ထ စတုက္က

- (၁) အနိစ္စာနုပဿီ၊ ခန္ဓာ၅-ပါး ရုပ်နာမ်တရားတို့ကို အနိစ္စဟု
အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။
- (၂) ဝိရာဂါနုပဿီ- သင်္ခါရတရားတို့၏ ချုပ်ပျောက်ပျက်စီး
ခြင်း (ခယဝိရာဂ) နှင့် ရာဂကင်းပြတ်ရာ (အစ္စန္တ ဝိရာဂ)
နိဗ္ဗာန်ကို အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။
- (၃) နိရောဓာနုပဿီ-သင်္ခါရတရားတို့၏ ချုပ်ပျောက်ပျက်
စီးခြင်း (ခယ နိရောဓ)နှင့် သင်္ခါရတရားတို့၏ အကြွင်းမဲ့
ချုပ်ငြိမ်းရာ (အစ္စန္တ နိရောဓ)နိဗ္ဗာန်ကို အဖန်ဖန် ရှုလေ့
ရှိသည်ဖြစ်၍။
- (၄) ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ-ခန္ဓာဘိသင်္ခါရနှင့်တကွ ကိလေသ
မာရ်ကို တဒင်္ဂံ၊ သမုစ္ဆေဒအားဖြင့် ပယ်စွန့်ခြင်း (ပရိစ္စာဂ
ပဋိနိဿဂ္ဂ)၊ သင်္ခါရ တရားတို့ကို အကြွင်းမဲ့ စွန့်လွှတ်၍

လွတ်လွတ်ပြေးဝင်ရာ (ပက္ခန္ဓန ပဋိနိဿဂ္ဂ) နိဗ္ဗာန်ကို
အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ အဿသိဿာမိတိ၊ ရှုအံ
ဟူ၍။ သိက္ခတိ၊ အားထုတ်လေ့ကျင့်၏။ (အံ၊ ၄၊ ၃၊
၁၇၅)

ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿိ-၍၊ ပဿသိဿာမိတိ၊ ရှိုက်အံဟူ၍။
သိက္ခတိ၊ အားထုတ်လေ့ကျင့်၏။

(ဤစတုတ္ထ စတုက္ကကား သုဒ္ဓဝိပဿနာ-ဝိပဿနာ
သက်သက်ကို ပြသည်။ မ၊ ၃၊ ၁၂၄။ ပဋိသံ-၁၇၃။ သံ၊ ၃၊
၂၇၉။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၊ ပ၊ ၂၅၈-စသည်။) အဒိကကမ္မိက အားထုတ်စ
ပုဂ္ဂိုလ်များမှာမူ ပထမ စတုက္က၊ သမထ သက်သက်ကိုသာ
ဦးစွာ ပိုင်နိုင်အောင် လုပ်ရမည်။

ဤစတုက္ကကို ကောင်းစွာနိုင်နင်းပါမူ ဝိပဿနာမှာ လွယ်
လှ၏။ လိုအပ်၍ ကျန်စတုက္ကများသို့ သွားလိုလျှင်လည်း
လွယ်ကူတော့သည်။ ပထမ သမထမပိုင်ဘဲ ဘယ်ကိုမှ ကူးလို့
မလွယ်ဟု မှတ်ပါ။ ထို့ကြောင့် အခြေပျိုးစ ပထမ စတုက္ကကို
အဝါးဝ ပိုင်နိုင်အောင် ကြိုးစားကြရာသတည်း။

* * *

(က)-သတိမြဲရာ ပထမာ

- ◆ သော သတောဝ အဿသတိ။
သတောဝ ပဿသတိ။ (ပါဠိတော်)
- သတိမြဲစွာ၊ ပထမာ၊ ဒု-မှာ တို-ရှည် သိ။
သုံးချက်သိမှာ၊ တတိယာ၊ လေးမှာ ငြိမ်းစေဘိ။
(ကနိဆရာတော်)
- သတိမြဲရာ၊ ပထမာ၊ ဒု-မှာ ရှည်-တို သိ။
လုံးစုံလင်းရာ၊ တ-ဌ်သာ၊ စ-မှာ ငြိမ်းစေဘိ။
(လယ်တီဆရာတော်)

မြတ်စွာဘုရားရှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းပေးတော်မူတာ ဘာမှ လိုလေ
သေးမရှိဘူး။ ဘယ်နေရာမှာ နေရမယ်။ ဘယ်လို ထိုင်ရမယ်။
စိတ်ကလေး ဘယ်မှာထားရမယ်။ အကုန်သင်ပေးတာ။

‘အရညဂတော ဝါ၊ ရုက္ခမူလဂတော ဝါ၊ သုညာဂါရဂတော
ဝါ’ တောထဲမှာဖြစ်စေ၊ သစ်တစ်ပင်ရင်း ဝါးတစ်ပင်အောက်မှာ
ဖြစ်စေ၊ ဘယ်မှာဖြစ်ဖြစ်၊ မြို့ထဲ ရွာထဲဖြစ်ပစေ ဆိတ်ငြိမ်ရာ
နေရာမှာ နေပါတဲ့။ ထိုင်တော့လဲ-

‘နိဿိဒတိ ပလ္လက္ခံ’ အာဘုဇိတွာ ဥရံ ကာယံ ပဏိဓာယ’
အမျိုးသားများ တင်ပျဉ်ခွေထိုင် အမျိုးသမီးများ ကျုံ့ကျုံ့စံပယ်
ထိုင်၊ ကိုယ်အထက်ပိုင်းကို ဖြောင့်ဖြောင့်ထား၊ စိတ်ကိုလဲ...

‘ပရိမုခံ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာ’-စိတ်ကို၊ သတိကလေးကို
ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံဖြစ်တဲ့ ထွက်လေဝင်လေသို့ ဦးတည်ပြီး စွဲမြဲစွာ
ထားပါ-တဲ့။

အသေခံ ကျင့်ဖို့မလိုတော့

□ သတိတစ်လုံး၊ အရှိသုံး၊ အဆုံးနိဗ္ဗာန်သာ။

‘သတိမမ္မာ-ဂူမမြင်၊ သတိမူတော့ မြူကြိုတောင်မြင်တယ်’
သတိဟာ သိပ်အရေးကြီးတယ်။ မြတ်စွာဘုရားရှင် ၄၅-
ဝါ၊ မနေမနား တက်သုတ်ရိုက်ပြီး ဟောရရှာတာ ဒီသတိကလေး
တစ်လုံး စွဲမြဲအောင် ထားဖို့ပဲ။

ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုခါနီးတောင်မှ နောက်ဆုံးသြဝါဒတော်
အနေနှင့် မှာတော်မူခဲ့တာလဲ ဒီသတိတစ်လုံးစွဲမြဲဖို့ပဲ။ ‘အပ္ပမာဒေန
သမ္မာဒေထ၊’ ဒီသတိကလေး တစ်လုံးရှိရင် လိုတာတွေ အကုန်
ပြည့်တယ်။ သမ္မာဒေထ-ပြည့်အောင် ဖြည့်ရစ်ကြ။

လိုတာတွေက ဘာတွေလဲ။ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ၊
သိက္ခာသုံးပါး၊ သာသနာသုံးရပ်လို့လဲ ခေါ်တယ်။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး၊
ဗောဓိပက္ခိယတရား ၃၇-ပါးဆိုတာလဲ ဒါပါပဲ။ ပိဋကသုံးပုံဆိုတာ
လဲ ဒါပဲ၊ သတိတစ်လုံးဟာ ပိဋကသုံးပုံလုံး ခြုံမိ ငုံမိတယ်။

- (၁) ဝိနည်းပိဋက-က သီလသိက္ခာ စည်းကမ်း၊
- (၂) သုတ္တန်ပိဋက-က သမာဓိသိက္ခာ နည်းလမ်း၊
- (၃) အဘိဓမ္မာပိဋက-က ပညာသိက္ခာအသိစခန်း။

စည်းကမ်းရှိရှိ၊ နည်းလမ်းသိသိနှင့် လုပ်မှ အသိဉာဏ် စခန်း ဆိုက်ရောက်မယ်။ လေးအသချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း ပါရမီတော်တွေ ဖြည့်ဆည်းပြီး ရှာပေးခဲ့တာလဲ ဒီသတိကလေး တစ်လုံးပဲ။

မိမိအသက်ကို မြက်ခြောက်လောက်မှ ပမာမထား။ သစ်ရွက်ခြောက်၊ ဖက်ရွက်ခြောက်လောက်မှ ပမာမထားဘဲ လေးအသချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း အနစ်နာခံ၊ အသက်အသေခံ ကျင့်ပြီး ပေးခဲ့တာ ဒီ သတိပဲ။

ဒီ‘သတိ’ ကလေးတစ်လုံးဟာ လေးအသချေနှင့် ကမ္ဘာ တစ်သိန်း တန်တယ်လို့ ပြောလို့ မရဘူးလား။ အရှင်ဘုရားတို့ ဘဝကောင်းလို့ အခါကောင်းလို့ ပါရမီတွေ ထက်သန်လို့ ယခု လို အားထုတ်ခွင့်ရတာ။

ဘုရားအလောင်းတော်လို ထီးနန်းတွေ၊ သားမယားတွေ စွန့်ဖို့လိုသေးလား။ အသက်စွန့်လုပ်ဖို့ လိုဦးမလား။ သူ့ အသက် စွန့်ကျင့်ပေးသွားလို့ အရှင်ဘုရားတို့ ဘုန်းကြီးတို့တတွေ လွယ် လွယ်ကလေးရတာဗျာ။ ကလျာဏမိတ္တဆိုတာ ဒါပါပဲ။

အားထုတ်ပုံ အားထုတ်နည်း

အားထုတ်ရမယ့် သဘောအချုပ်ကတော့ ထွက်လေဝင်လေ ထွက်တိုင်း ဝင်တိုင်း တိုးထိသွားတဲ့ နေရာကလေး၊ နှာသီးဖျား ဒါမှမဟုတ် အထက်နှုတ်ခမ်းဖျားမှာ စိတ်ကို စူးစိုက်ထားပြီး ထွက်တိုင်း ဝင်တိုင်းသော လေကို သိနေရုံပါပဲ။ (မှတ်ချက်- ထွက်လေဝင်လေ မှတ်လို့မရဟုဆိုလျှင် လက်ကို နှာခေါင်းဝအနီး ထားပြီး ရှူခိုင်းပါ။)

သော သတောဝ အဿသတိ- ထွက်တိုင်း ထွက်တဲ့လေကို သိပါ။

-သတောဝ ပဿသတိ-ဝင်တိုင်း ဝင်တဲ့လေကို သိပါ။
အပြောလွယ်ပေမယ့် တကယ်သိဖို့က စစဦး မလွယ် သေးဘူးပေါ့။ ဒီတော့ ကျေးဇူးရှင် ကနွိဆရာတော်ဘုရားကြီးက လက်ပံဆရာတော်ကြီးများထံက ဟတ္ထမုဋ္ဌိ ရရှိတော်မူတဲ့အတိုင်း ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာမှာ လာတဲ့ လုပ်နည်းလုပ်ထုံးတွေနှင့် ရောယှက်ပြီးတော့ သင်ပြပေးခဲ့တာ။

- အဋ္ဌကထာမှာ လာတဲ့ နည်းဆိုတာက-
- (၁) ဂဏနာနည်း-၁-၂-၃-၄ ရေတွက်တာ၊
- (၂) အနုဗန္ဓနာနည်း-ထပ်မံ ဖွဲ့ချုပ်ထားတာ၊
- (၃) ဖုသနာနည်း-ထွက်ဝင်လေ ထိခြင်း ထိရာဌာန။

(၄) ပထနာနည်း-စွဲမြဲစွာ သွင်းသားတာ။

ဒီအထဲမှ ၃ နှင့် ၄ ဟာ သီးခြားနည်းတစ်ခု မဟုတ်ပါဘူး။ သမာဓိထူထောင်စ ထိရာအရပ်မှာ ရေတွက်တာ၊ (ဂဏနာ)၊

ထိရာအရပ်မှာ ထွက်ဝင်လေကို ဖမ်းချုပ်ထားတာ (အနုဗန္ဓနာ) ဖြစ်လို့ ဖုသနဟာ သီးခြားနည်းတစ်ခုလို့ မဆိုရဘူး။ ဂဏနာလုပ်လုပ်၊ အနုဗန္ဓနာလုပ်လုပ် ထိတဲ့နေရာ ထိတာ (ဖုသန)ကတော့ ပါရတာချည်းပဲ။

အလားတူပဲ ပဋိဘာဂနိမိတ် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့အခါ အပ္ပနာသို့ ဆိုက်အောင် စိတ်ကို နိမိတ်အပေါ်မှာ စူးနေအောင် စိုက်နေအောင် ထားတာ ‘ထပနာ’ လို့ခေါ်တယ်။ အသီးအခြားနည်းတစ်ခု မဟုတ်ပါဘူး။ နည်းမဟုတ်သော်လည်း နည်းတစ်မျိုးလို့ ခေါ်နေကြတာပေါ့လေ။

ဂဏနာ- အနှေးအမြန်၊ အစဉ်မှန်၊ နှစ်တန်ရေတွက်နည်း။

အနုဗန္ဓနာ- အမြဲအမြန်၊ အတွယ်သန်၊ တဖန်ဖွဲ့ထားနည်း။

ထပနာ- ငြိမ်ဝပ်ပြန်ပြု၊ စိတ်စိုက်စူး၊ အထူးစိတ်ထားနည်း။

(လယ်တီဆရာတော်)

‘ဒူရင်္ဂမံ’-ဝေးရာထွက်ထွက်ပြေးတတ်တဲ့ စိတ်၊ ‘ယတ္ထ ကာမနိပါတိနော’ ကာမဂုဏ် အာရုံနောက်ကိုပဲ လိုက်နေရမှ ကြိုက်တဲ့စိတ်၊ နွားသိုးရိုင်းကို နှာသီးဖျားချည်တိုင်မှာ သတိကြီးနှင့်

အသေချည်ထားတာ။ အဲသလို ချည်တဲ့နေရာမှာလဲပဲ ဖုသန-
ဂဏနာ-အနုဗန္ဓနာခေါ်တဲ့ မလွတ်ထွက်နိုင်အောင် ချည်ပုံ
ချည်နည်းက သေချာခိုင်မာနေလို့ စိတ်ကလေး မပြေးနိုင်တော့
'စင်း' ခံရတော့တာပေါ့။ ကနွီနည်း ထိရောက်တယ်ဆိုတာ
ဒါပဲ။

ဝါရ (အကြိမ်) ရေတွက်နည်း

ထွက်လေဝင်လေ ရေတွက်တဲ့နေရာမှာ ၅-အောက်လဲ
မနည်းစေရဘူး။ ၁၀-အောက်လဲ မပိုစေရဘူး။ ကနွီဆရာတော်
ကြီးကတော့ ၈-အထိပဲ ရေတွက်တယ်။ ဥပမာ-

- ၁။ ထွက်သည်ဝင်သည် တစ်၊
- ၂။ ထွက်သည်ဝင်သည် နှစ်၊
- ၃။ ထွက်သည်ဝင်သည် သုံး၊
- ၄။ ထွက်သည်ဝင်သည် လေး၊
- ၅။ ထွက်သည်ဝင်သည် ငါး၊
- ၆။ ထွက်သည်ဝင်သည် ခြောက်၊
- ၇။ ထွက်သည်ဝင်သည် ခုနစ်၊
- ၈။ ထွက်သည်ဝင်သည် ရှစ် ၁-ဝါရ။

'ဝါရ'ဆိုတာ ရေတွက်ခြင်း၊ အကြိမ်တစ်မှတ်လို့ ပါဠိလို
ခေါ်တာပါပဲ။ ဒါကို အရပ်ခေါ် 'ဝါရ်ရေ၊ ဝါရ်မှတ်' ခေါ်ကြတာပါ။

အင်ချောင်ဆရာတော်ကြီးကတော့ ထွက်သွားတဲ့လေကို စိတ်ထဲက သိရုံ သိထားပြီး အဝင်ကိုပဲ ခေါင်းတပ်ရေတွက်တယ်။

ဥပမာ- ဝင်သည် တစ်

ဝင်သည် နှစ် စသည်ပေါ့။ ကြိုက်သလို အသိရှင်းသလို မှတ်လို့ ရပါတယ်။

(မှတ်ချက်။ ‘အာနာပါနဒီပနီ’၌ ၁ မှ ၅ ထိ မှတ်ပြီးလျှင် တစ်ခုတိုး ၁ မှ ၆၊ ၁-၇၊ ၁-၈၊ ၁-၉၊ ၁-၁၀ဟု မှတ်သည်။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ၂၇၁၌လည်း ဤသို့ယူရမည်ကဲ့သို့ ရှိ၏။ ‘ပရမတ္ထ သရူပဘောဒနီ’ ဒုတွဲ ၃၃၃ ၌ ‘ထိုသို့ တိုး၍ တိုး၍ မရေတွက် အပ်’ဟု ဆိုသည်။ စင်စစ် သမာဓိရမူသာ ပဓာနဟု ဆိုသင့်၏။)

မှတ်နေစဉ် သတိပြုစရာများ

အဲသလို မှတ်တဲ့အခါမှာ မျက်နှာပဝါစည်းထားပါ။

- (၁) ထိတဲ့ နေရာကလေးမှာ စိတ်က စိုက်ထားပြီး စိတ် နှင့်ပဲ မှတ်ရ ရေတွက်ရမယ်။ နှုတ်က မရွက်ဆို ရဘူး။ လက်တို့ ပုတီးတို့ မချိုးမစိပ်ရဘူး။ ဘာဝနာ ဆိုတာ ကာယကံ ဝစီကံ အလုပ်မဟုတ်လို့ပါပဲ။

ဒါပေမယ့် သက်တောင့်သက်သာ လက်လှုပ်ရုံကလေး ရေတွက်ရင်လဲ ရနိုင်ပါတယ်။

မှတ်ချက်။ ဘဿရာမ-စကားပြောခြင်းသည် အကြီးဆုံးသော အန္တရာယ်ဟု သတိပြုပါ။

(၂) အဲသလို ၈-ခု တစ်ဝါရ၊ တစ်ကြိမ်ကိုမှ တစ်မှတ်လို့ ယူရတယ်။ တစ်မှတ်ရရင် ဘယ်ဘက် လက် ကောက်ဝတ်မှာ စိတ်မှန်းနှင့် တင်ထား။ နောက် တစ်ခါ 'ရှစ်' ရောက်လို့ တစ်မှတ်ရရင် ဘယ်ဘက် တစ်တောင်ဆစ်မှာ စိတ်မှန်းနှင့်တင်။ နောက်ဘယ် ပခုံးပေါ်၊ နားရွက်၊ ချိုစောင်း ၅-မှတ်။

နောက် ညာချိုစောင်း၊ နားရွက်၊ ညာပခုံး၊ တတောင်ဆစ်၊ လက်ကောက်ဝတ် ၅-မှတ်။ (တစ်ပတ်ရလျှင် ၁၀-မှတ်။)

ဒါမှမဟုတ် လက်ချောင်းကလေးများကို ဘယ်ညာခွဲပြီး ရွရွကလေး ချိုးမှတ်လို့ ၁၀-ရရင် ဘယ်လက်ကောက်ဝတ် စသည် ရှေ့ကအတိုင်း စိတ်မှန်းနှင့် တင်ထား။ (တစ်ပတ်ရလျှင် -၁၀၀)

(မှတ်ချက်၊ ထိုင်လျက်မှတ်သော အမှတ်ကိုသာ အရေအတွက် ပြုရသည်။)

(၃) ထွက်လေဝင်လေကို သူ့သဘာဝအတိုင်း မနှေးမမြန် ပုံမှန် ရှုရှိုက်ရမယ်။

(မှတ်ချက်။ ထွက်လေက တိုပြီး ဝင်လေက ရှည်လျှင် နောက်လဲ ကျတတ်သည်။ ထွက်လေရှည်ပြီး ဝင်လေတိုနေလျှင် ကိုယ်ကြီး ရှေ့ကိုင်းကျလာတတ်သည်။)

(၄) အထဲကို ဝင်သွားတဲ့ လေနောက်ကိုဖြစ်စေ၊ အပြင် ထွက်သွားတဲ့ လေနောက်ကိုဖြစ်စေ၊ စိတ်မလိုက် ရဘူး။ တံခါးစောင့်၊ တံခါးမှူးလို လယ် ကတွေ ပေါက်က ငါးစောင့်ဖမ်းတဲ့ ဗျိုင်းလို ထိတဲ့ နေရာ ကလေးမှာပဲ စိတ်ကို ထားရမယ်။ ထိတာကိုလဲ သိရမယ်။ အကြိမ်အမှတ်လဲ မှတ်ရမယ်။

(၅) မထွက်ခင်လဲ ‘ထွက်သည်’ မမှတ်ရဘူး။ မဝင် ခင်လဲ ‘ဝင်သည်’ မမှတ်ရဘူး။ ထွက်တာဝင်တာ ထင်ထင်ရှားရှား သိပြီးမှ ‘ပစ္စုပ္ပန်တဲ့’ ဖြစ်ရမယ်။ ကြိုလဲ မှတ်ရမယ်။ မမှတ်ရဘူး။ နောက်ကျပြီး မနေစေရဘူး။

(၆) လျောင်းထိုင်ရပ်သွား စားသောက်ယိုပေါက် အမြဲ တမ်း အမှတ်ပါနေရမယ်။ ၁-၂-၃-၄- မရသာရင် ‘ထိသိ’ ပါရမယ်။

(၇) ထိ+သိ မှတ်ရာမှာ ဓာတ်သဘော ထိဆိုက်အောင်လဲ

မမှတ်ရဘူး။ (ဝိပဿနာ ဖြစ်သွားမယ်)၊ အလင်း
အရောင်ကိုလဲ မစွဲမှတ်ရဘူး။ (ဝဏ္ဏကသိုဏ်း
ဘက်လဲသွားမယ်၊ လဲသွားလဲ တကယ်ကသိုဏ်း
မဖြစ်နိုင်ဘူး။) နဝဏ္ဏော ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗော၊ နလက္ခဏံ
မနသိကာတဗ္ဗံ။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်-၁၂၁၊ ၂၇၈။)

- (၈) အလင်းရောင်ကို မြင်တွေ့လျှင်လဲ မစွဲလမ်းနှင့်၊
မကြည့်နှင့်။ ကိုယ့်အမှတ်ကိုယ်သာ မဲတင်းမှတ်။
မျှော်လဲ မမျှော်လင့်နှင့်။ အမှတ်များများ ရဖို့ပဲ
လိုတယ်။

အထူးသတိပြုရမှာကတော့-

- (၉) မှတ်ရင်း မှတ်ရင်း ၁-၂-၃ အရေအတွက် သံသယ
ဖြစ်နေရင် အမှတ်ထဲ မရေတွက်ရ (သံသယအမှတ်
ပယ်၊ သေချာတဲ့ သန္နိဋ္ဌာန်အမှတ်ကိုသာ ရေတွက်
ပါ။)

တကယ်လို့ သံသယဝင်လာရင် ဖျက်ဆီးပစ်ပြီး အစက
ပြန်မှတ်ပါ။ ရေတွက်ဆဲ အမှတ်ကိုသာ ပြောတာ။ အရင်ရပြီးသား
ဖျက်ပစ်စရာ မလိုဘူး။

(၁၀) မှတ်နေရင်း အာရုံ ၆-ပါး တစ်ပါးပါး ရောက်သွားရင် နိဝရဏ ၅-ပါး တစ်ခုခု ဝင်လာရင် ကာမဗျာပါဒ-ဝိဟိံသာ မိစ္ဆာဝိတက် ၃-မျိုး တစ်မျိုးမျိုး ဝင်လာရင် ဒီအမှတ် မအောင်တော့ဘူး။ မစင်ကြယ်တော့ဘူး။ ‘သံသယဝါရ’၊

အမှတ်တိုင်း သန့်ရှင်းနေရမယ်။ သန့်ရှင်းမှ သေချာမှ ‘သန္နိဋ္ဌာနဝါရ’ သံသယဝါရကို ‘ဝါရ်ကျိုးဝါရ်ပေါက်’ ခေါ်တယ်။ အရေအတွက်ထဲ မထည့်နှင့်။

(၁၁) မှတ်နေရင်း အသံ တစ်စုံတစ်ခု ကြားရင်လဲ ကြားကာမတ္တ ဖြစ်စေရမယ်။ ‘ဘယ်သူ့အသံပဲ’ စသည် လှုပ်ပန်း နိမိတ်ရော ခြေလက်အင်္ဂါ အသေးစိတ်ဆီရော စိတ် ရောက်မသွားစေရဘူး။ (န နိမိတ္တဂ္ဂါဟိ၊ နာနုဗျဉ္ဇနဂ္ဂါဟိ။) အလုပ်ဝေါဟာရ နှင့် ပြောရင် ကြားကာမတ္တကို ‘အာဝတ္တန’၊ လိုက်သွားရင် ‘အန္ဓာဝတ္တန’။ အသေးစိတ် လျှောက်လိုက်ရင် ‘ပတွာဝတ္တန’။

(၁၂) ရှေးမြန်မာ တစ်နာရီမှာ ဝင်လေပေါင်း ၃၆၀၊ ထွက်လေပေါင်း ၃၆၀၊ ယခုခေတ် စက်နာရီအရ ဆိုရင် ဝင်လေ ၉၀၀၊ ထွက်လေ ၉၀၀ ရှိတယ်။

အမေဝမ်းက ထွက်ထွက်ချင်း ထွက်လေက စဖြစ်
တယ်။ အမေမွေးကတည်းက သေတဲ့အထိ ရှိနေတဲ့
ဟာ အလကား ထွက်ထွက်ကုန်တာ နှမြောစရာပဲ။
ဒါ့ကြောင့် ဒီကနေ့ ၃၀၀၀၀၀ ရှိရေ ၀၀၀၀၀၀ အပ်ရင်
နောက်နေ့တွေမှာ တိုးတိုးအပ်နိုင်အောင် ကြိုးစားရ
မယ်။ တချို့ စ,စခြင်း ၅၀၀၊ ၁၀၀၀ အပ်ကြတယ်။

(၁၃) ဂဏနာ၊ ဖုသနာ၊ အနုဗန္ဓနာ၊ ထပနာ ဒီနည်းတွေ
ရောယှက်ပြီး စိတ်ကလေးကို မလွတ်တမ်း ဖမ်းတုပ်
ထားတော့ သမာဓိရလွယ်ပြီး အာရုံနိမိတ်တွေ
ထင်လာမယ်။

အရိုးစု စတဲ့ ကြောက်စရာတွေ၊ နှာခေါင်းကြီးပဲ ကြီး
လာသလိုလို၊ ကြည်ညိုစရာ ဘုရားရဟန္တာတွေ ကြွလာလိုလာ၊
ဒါတွေ အာရုံမပြုနှင့်၊ မကြည့်ရဘူး၊ မစွဲလမ်းရဘူး။ စွဲလမ်းရင်
ရှေ့တက်ဖို့ ခက်တတ်တယ်။ ကြောက်စရာလဲ မလိုဘူး။

ကနွီဆရာတော်ကြီးက ပြောလေ့ရှိတယ်။ ‘ဒါတွေ
မက်မနေပါနှင့်။ နောက် အများကြီး ဖူးရဦးမှာ’တဲ့။

(၁၄) ‘ဘယ်ဘဝက အမေတော်ခဲဖူးသူ’ စသည်ဖြင့်၊
အိပ်မက်အပူအကပ်တွေ လာတတ်တယ်။ ထို

ဂဏန်း ချဲဂဏန်းတွေ ပေးတတ်တယ်။ လုံးဝ
လက်မခံနှင့်။ မမက်မောနှင့်။ မေတ္တာနာနာပို့၊
အမျှဝေလိုက်ပါ။ တချို့ ထွက်ပြေးတယ်။ စိတ်ကို
ထိန်းရတယ်။

ဥပမာ လဲဝါဝွမ်းစ၊ လျှပ်နွယ်၊ ကြယ်၊ ပုလဲသွယ်၊ ပုလဲ
လုံး၊ မီးခိုး၊ ပန်းဆိုင်၊ ရေတံခွန်၊ ပုံသဏ္ဍာန်အမျိုးမျိုး အရောင်
အဆင်း မျိုးစုံပါပဲ။ ဒါတွေဟာ သမာဓိကောင်းလာလို့ စိတ်သညာ
အလိုက် ပေါ်လာတဲ့ ‘သညာ’ အာရုံနိမိတ်တွေချည်းပါပဲ။
မိမိရဲ့ရှေ့က ဘဝတွေလဲ ပေါ်တတ်တာပဲ။

(၁၅) နောက်ပြီး နှာသီးဖျားမှာဖြစ်ဖြစ်၊ မျက်နှာနားမှာ
ဖြစ်ဖြစ်၊ မျက်နှာရှေ့ တစ်တောင်လောက်အကွာမှာ
ဖြစ်ဖြစ် အလင်းနိမိတ်တွေ အမျိုးမျိုး လာတတ်
တယ်။

ဒီနေရာမှာ သောက်ရှူးကြယ်လို့အလင်းကြီး လာဦးတော့
ယောဂီက လျစ်လျူရှုထားရမှာ။ သူ့ကို ကျေနပ်ပြီး ကြည့်မနေ
ရဘူး။

မဂ္ဂင်စောင့်နည်း

အရေးကြီးတာက တစ်နေ့ထက်တစ်နေ့ အမှတ်များ သည်ထက် များဖို့ပဲ။ စင်ကြယ်သန့်ရှင်းဖို့က အရေးကြီးတာ။ အဲသလိုဖြစ်အောင် သမာဓိ အရေးကြီးတယ်။ သမ္မာသမာဓိ ဖြစ်အောင်

(၁) သမ္မာသတိ

(၂) သမ္မာဝါယာမ-

ဒီ မဂ္ဂင်နှစ်ပါးနှင့် ပို့တင်ပေး၊ ထိန်းပေးရတယ်။ အလုပ် ဝေါဟာရနှင့် 'မဂ္ဂင်စောင့်တယ်'လို့ ခေါ်တယ်။

ထိသိနှင့် အမှတ်နှင့် ချပ်ခနဲ သိနေအောင် ဝီရိယက အားစိုက်ပုံပိုးပေးရမှာ။ သူ့အလုပ် တစ်ချက် လစ်သွား ပေါ့သွား ရင် သမ္မာဝါယာမမဂ္ဂင် ကျိုးပေါက်သွားတာပဲ။ သိရမယ့်ဟာ ကို မသိလိုက်မိရင်လဲ သမ္မာသတိ ပေါက်သွားပြန်ပြီ။ အဲဒီတော့ သမ္မာသမာဓိက မလာတော့ဘူးပေါ့။

ဒါ မဂ္ဂင်စောင့်တယ်ခေါ်တာပါပဲ။ ဝိပဿနာမှာဆိုရင်တော့ 'အာတာပီ သမ္မဇာနော၊ သတိမာဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါ- မနဿံ' ဝီရိယ၊ ပညာ၊ သတိ အရေးကြီးတယ်။ ဒီသမထမှာတော့ ဝီရိယနှင့်သတိ အရေးကြီးတယ်။ ပညာနှင့် နှိုက်ပြီး သိဖို့

မလိုသေးဘူး။ အပေါ်ယံ ပညတ်သိရုံ မှတ်ရုံပဲ။ သမာဓိ လိုရင်း။

ဒါ ဘယ်ထိမှတ်နေရမှာလဲဆိုရင် (ဝိသုဒ္ဓိမဂ်-၂၇၁မှာ) ‘ရေတွက်မှု လွတ်ထားလဲ သတိကလေး ထွက်ဝင်လေမှာ အလိုလို တည်မြဲနေတဲ့ အထိ-ပဲ’တဲ့။

ပထဝီကသိုဏ်းခန်း (ဝိသုဒ္ဓိမဂ်-၁၂၂)မှာ ဆိုထားတာ ကတော့-

‘ဥဂ္ဂဟနိမိတ် မပေါ်မချင်း အရာ,အထောင် ပွားနေရမယ်’ ...တဲ့။

ဒီလိုပြောလို့ လန့်မသွားကြနှင့်ဦး။ လက်ပံဆရာတော်၊ ကနွီဆရာတော်ကြီးများက ဂဏနာ ဖုသနာ စတဲ့ နည်းတွေ ပေါင်းယှက်ပြီး ပေးခဲ့တော့။ ဟော...ခုပဲ ဦးပဉ္စင်းတို့တတွေ လွယ်လွယ်ကလေးနှင့် နိမိတ်စကား ပြောစပြုနေပြီ။

တစ်ပတ် ၁၀-ရက် ကျော်သွားရင် ဦးပဉ္စင်းတို့ မှတ်ချင်လို့ မှတ်ဖို့ မလိုတော့ဘူး။ ခုတော့ ကြိုးစားမှတ်ကြပါဦး။

ကလျာဏပုထုဇဉ် ဖြစ်ပြီ

သဗ္ဗတ္ထက ကမ္မဋ္ဌာန်းက စပြီး လေးလေးစားစား လုပ်ခဲ့တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအဖို့ ၃-၄ ရက်နှင့် စကားပြောတော့တာပါပဲ။

မကြာပါဘူး။ စကားပြောတယ်ဆိုတာ နိမိတ်ပေါ်တာ ပြောတာ။
နိမိတ်ဆိုတာက ပါဠိစကား၊ ‘နိမိတ္တ’ မြန်မာလို အကြောင်း၊
ကမ္မဋ္ဌာန်းရဲ့အကြောင်း၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံလို့ ဆိုလိုတယ်။

နိမိတ်ဆိုတာလဲ လူရုပ် နတ်ရုပ် သဏ္ဍာန် ပညတ်ကို
ပြောတာ မဟုတ်ဘူး။ အလင်းရောင် နိမိတ်-ကမ္မဋ္ဌာန်း ဘာဝနာ
သမာဓိ စွမ်းအားကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ အရောင်အလင်း။

ပထမတော့ မီးခိုးတိမ်တိုက်လို ခပ်ညစ်ညစ်မည်းမည်း၊
ဝါဂွမ်းမှု့စကလေးလို သာမညပဲ။ နောက် ကြာလေ လင်းလေ
လင်းလာတတ်ပါတယ်။ နေပူထဲမှာ ချထားတဲ့ မှန်ကို မကြည့်
နိုင်လောက်အောင်ကို ဝင်းဝင်းတောက် လင်းလာတာလဲ ရှိတယ်။

အဲဒီအခါမှာ ယောဂီစိတ်ထား သိပ်ကို အရေးကြီးတယ်။
နိမိတ်စပြီး စကားပြောလာတယ်ဆိုရင် မဲပြီးထိုင်၊ နိမိတ်တွေ
ဝင်းဝင်းလက်လက် ပေါ်နေတော့ ကိုယ်မမြင်ဖူး။ မရဖူးတာ
ဖြစ်လို့ အလွန်အမင်း ပျော်နေတတ်တယ်။ ဒါလဲ သတိထားရမှာပဲ။

ဒီအချိန်မှာ ဘယ်သူနှင့်မှ စကားမပြောမိဖို့ အရေးကြီး
တယ်။ ‘ငါ့မှာ ဒီလိုဖြစ်တယ်၊ သူများတွေ ဘယ်လိုများ မြင်ကြ
သလဲ’ မသိချင်နှင့်၊ မစပ်စုနှင့်၊ အသံမှန်သမျှ ဈာန်သမထ
ရန်သူ။ ‘သဒ္ဒကဏ္ဍကတ္တာ ဈာနဿ’ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ်။)

‘ဪ ငါ့မှာ ပါရမီရှိလို့ ဒီတရားရပေတယ်။ ဈာန်မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ကိုတော့ ဒီဘဝ ရတော့မှာပါကလား’ လို့ စိတ်ကို မတက် ကြွလွန်းစေဘဲ ဝမ်းမြောက်နေရမယ်။ နိမိတ်ကို သဏ္ဍာန်အမျိုးမျိုး အရောင်အမျိုးမျိုး ဖြစ်အောင်လဲ မကစားရဘူး။ တကယ်တော့ ဒီလိုအလင်းနိမိတ် ပေါ်လာတာဟာ ပါရမီရှိလို့။ ရှေးက အခံ ဓာတ်ရှိလို့။ ၃-၄ ရက်နှင့် ရလာတော့ လွယ်လိုက်တာလို့ မအောက်မေ့ရဘူး။ ပျော်လွန်းရင်လဲ ပျောက်သွားတတ်တယ်။

ဒါ ‘ကလျာဏ ပုထုဇဉ်’ အဆင့်ရောက်လာတာလို့ ဆိုနိုင် တယ်။ ‘ပဓာနိယင်္ဂံ တရားငါးပါး’ (မဂ်ဖိုလ်တရားထူး ရမယ့် ယောဂီအင်္ဂါ ၅-မျိုး)ထဲမှာ ‘ဥဒယတ္ထ ဂါမိနိယာ ပညာယ’ ဖြစ်ပျက်မြင်တဲ့ ပညာ ရှိရမယ်ဆိုတာ ပါတယ်။ သမထအလုပ်မှာ ‘နိမိတ်’ ရတာလဲ ဒီသဘောပေါ့။ ဈာန်၊ မဂ်၊ ဖိုလ်ရဖို့ လက်မှတ်ပေးလိုက်တာပါပဲ။

နိမိတ်နုသေးတဲ့အချိန်မှာ ထိသိနှင့် ရေတွက်မှု အံကျမိ အောင် ကသိဏနှင့် အာရမ္မဏ အံကျနေအောင် ကြိုးစားရတယ်။ နောက်တော့ တစ်ခန်းလုံး လင်းနေတယ်။ စကြဝဠာတစ်ခုလုံး စကြဝဠာ အနန္တ ဘာအရာဝတ္ထုမှ မရှိ။ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးလဲ မရှိဘဲ အလင်းပြင်ကြီးတောင် တချို့ ဖြစ်နေတတ်သေးတယ်။

ကောင်းကင်ထဲမှာ ထိုင်နေရသလိုပေါ့။

အလုပ်က စကားပြော

အဲသလို နိမိတ်ကလေး စပေါ်လာတဲ့ အချိန်ကို အလုပ်
ဝေါဟာရနှင့် ပြောရင် ‘မမေးရဘဲ ပြောလာသူ’ လို့ ခေါ်တယ်။

ဆရာက မမေးရသေးဘူး။ ပြောချင် လျှောက်ချင်လှပြီ။

ဒုတိယနည်း တက်ပေးခြင်းအားဖြင့် ဒုတိယနည်းနှင့်
မမေးရသေးဘဲနှင့် ပြောသူလို့ ဆိုလိုတယ်။

တချို့လဲ နိမိတ်မပေါ်ဘူး။ နောက်တစ်ဆင့် တက်ပေးမှ
ပေါ်တယ်။ ဒုတိယနည်းနှင့် မေးမှ ပေါ်လို့ ‘မေးမှ ပြောသူ’ လို့
ခေါ်တာ။

တချို့ကျတော့ မမေးဘဲနှင့်လဲ မပြော၊ မေးလို့လဲ မပြော။
မမေးဘဲနှင့် ပြောတဲ့လူဖြစ်မှ ပိုကောင်းတယ်။ ရိုးသား ကြိုးစား၍
အာရုံအာရမ္မဏိကမိပြီး သန္နိဋ္ဌာနဝါရချည်း ဖြစ်နေရင် ဒုတိယနည်း
ပြောင်းပေးလို့ ရပါတယ်။

(မှတ်ချက်။ နိမိတ်မရနိုင်တဲ့သူ ဖြစ်မှုကား နှာခေါင်းရှေ့၊
လက်ဖမိုးအပ်၍ အရောင်အလင်း တစ်မျိုးမျိုး စိတ်ကဖန်ဆင်း၍
ဖြစ်စေ၊ မနီးမဝေးမှ လက်နှိပ်ဓာတ်မီး စသည်ဖြင့် အရောင်ပေး၍

ဖြစ်စေ နိမိတ်လုပ်ယူသူများလည်း ရှိ၏။ ရတတ်ပါသည်။
တချို့ ပို၍ပင် မြန်တတ်သည်။)

သားလေးသား

အလုပ်ဝေါဟာရတွေလဲ သိဖို့တော့ လိုတာပေါ့လေ။
အဲသလို နိမိတ် ထင်လာတာနှင့် စပ်လို့ ‘သားလေးသား’ဆိုတာ
ရှိသေးတယ်။

- (၁) နိမိတ်ပေါ်လိုက် ပျောက်လိုက် ဖြစ်နေရင် ‘ဥပဋ္ဌာန
သား’။ (နိမိတ် ခ-သန္ဓေခ လာသူပေါ့လေ)
- (၂) နိမိတ် အတော်အသင့် ယူလို့ကိုင်လို့ ကြာကြာလဲ
ခံတယ်။ တန်သလောက် ရွှေ့လို့ပြောင်းလို့လဲ
ရလာတယ်ဆိုရင် ‘ဥဂ္ဂဟသား’။
- (၃) လိုတိုင်း စေတိုင်းလဲရ၊ တည်လဲတည်ငြိမ် ကြည်
ကြည်လင်လင် ပြတ်ပြတ်သားသား လင်းလဲလင်း
တယ်ဆိုရင် ‘ပဋိဘာဂသား’။
- (၄) နိမိတ်ပင် မရသော်လဲ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း အာရုံ
အာရမ္မဏိက အံကိုက်မိ၊ ထိသိနှင့် အမှတ် ချပ်ခနဲ
ချပ်ခနဲ ချက်ကျပြီး ဝါရ်ကျိုး ဝါရ်ပေါက် မရှိ။

သန္နိဋ္ဌာနချည်း ရတဲ့လူကို 'မဏ္ဍုလသား'ခေါ်တယ်။
 သူ့ကို ဒုတိယနည်း တက်ပေးချင်ပေးလို့ ရတာပေါ့။
 သမာဓိက ကောင်းနေတာကိုး။ ဝါရ်ရေ ဝါရ်မှတ်မှာ 'နိမိတ်ကို
 ယူသလိုရတဲ့။ ဥဂ္ဂဟသား' ဖြစ်ရမှာ။ စာလိုကတော့ 'ဥဂ္ဂဟ
 နိမိတ်'ရသူပေါ့။

နိမိတ်သုံးမျိုး

- (၁) ဦးပဉ္စင်းတို့ ပထမဆုံး နှာသီးဖျား၊ နှုတ်ခမ်းဖျားမှာ ထွက်လေဝင်လေကို ရှုတယ်။ အဲဒီလေကို 'ပရိကာမ္မ နိမိတ်' စတည်အခြေပျိုးယူတဲ့ အာရုံဆိုပါတော့။
- (၂) ပို့လို့ ယူလို့ ကိုင်တွယ်လို့ရတဲ့ အာရုံနိမိတ်ကို 'ဥဂ္ဂဟနိမိတ်'၊
- (၃) စေတိုင်းရပြီး တည်ငြိမ်တောက်ပတဲ့ အရောင် အလင်း နိမိတ်ကို 'ပဋိဘာဂ နိမိတ်'လို့ ခေါ်တယ်။ (ပဋိဘာဂ-ဆိုတာ မြန်မာလို 'အတူတူ' လို့ပြောတာ။ ဘာနှင့်တူတာတုံး။ ဥဂ္ဂဟနိမိတ်တုန်းက ယူထားတဲ့ အာရုံနိမိတ်နှင့် တူတယ်...တဲ့။)

ဒါတွေအားလုံးဟာ ယောဂီရဲ့ သညာမှတ်ထင်မှုကြောင့် ဖြစ်တဲ့ နိမိတ်တွေချည်းပါပဲ။ နိမိတ်မြင်ရပုံကတော့ ရေးပြ။

ပြောပြလို့တောင် ကုန်နိုင်စရာ မရှိပဲ' ဘူး။ သညာ ဆန်းကြယ်
တာကိုး။

‘ဥပဋ္ဌာနာကာရမတ္တံ သညဇ’ မေတံ။

(ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၊ ၁၂၂။)

(၁) ဝါရ်ရေဝါရ်မှတ်ကတည်းက ‘ဥဂ္ဂဟနိမိတ်’ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်
ရ၊ရမယ်။ ရေတွက်မှု(ဂဏနာ)ကို ထိသိ‘ဖုသနာ’ မလွတ်
တမ်း တွယ်ကပ်လိုက်ပြီး ဖွဲ့ချည်ဖမ်းတဲ့ ‘အနုဗန္ဓနာ’ နှင့်
တွဲယှက်ပေးမှ ရလွယ်တယ်။

(၂) ပဋိဘာဂရောက်တော့ ထွက်လေဝင်လေ ရေတွက်မှု
‘ဂဏနာ’ မလိုတော့ဘူး။ ‘ဖုသနာ၊ အနုဗန္ဓနာ’ တွေလဲ
မလိုတော့ဘူး။ ‘ထပနာ’ နှင့် စွဲစွဲမြဲမြဲ တစ်ခါတည်း
ဖိသွင်းပေးထားလိုက်ရုံပဲ။

သင်္ကြိုဟ်နှင့် ပြောရအောင်

ခု ...ဦးပဉ္စင်းတို့ ပရိကမ္မနယ်က ဥဂ္ဂဟထဲ ဝင်လာပြီ။
တချို့ လုံးလုံး ရောက်လာကြပြီပေါ့။

ကဲ...ဒီနေရာမှာ ဦးပဉ္စင်းတို့ ကိုရင်ကလေးထဲက ရနေ
သိနေတဲ့ သင်္ကြိုဟ်စကားနှင့် ပြောရအောင်၊ ဦးပဉ္စင်းတို့ သောဘဏ

သာဓာရဏ (ကုသိုလ်စိတ်အားလုံးမှာပါတဲ့) စေတသိက် ၁၉-
ပါး ရသေးလား၊ ရွတ်စမ်းပါ။ ကဲ ...ဘုန်းကြီး ရွတ်ပြပါမယ်။

အဲဒီ လှပတင့်တယ်တဲ့ အဲဒီစေတသိက်တွေ ဦးပဉ္စင်းတို့
သန္တာန်မှာ ရှိလာပြီလား၊ မရှိသေးဘူးလား စဉ်းစားကြည့်ဖို့ပါ။

‘သဒ္ဓါ သတိ ဟိရိ သြတ္တပုံ အလောဘော အဒေါသော
အမောဟော တတြမဇ္ဈတ္တတာ ...’

‘ရတနာသုံးပါးအပေါ် ယုံကြည်ခြင်း၊ အောက်မေ့ခြင်း၊
မကောင်းမှုမှ ရှက်ကြောက်ခြင်း၊ ကာမဂုဏ်ကိုမလိုချင်၊ မတပ်
မက်တော့ခြင်း၊ အဒေါသ-မေတ္တာတရားနှင့် အမောဟ အဝိဇ္ဇာ
အမှိုက်မှောင်ကင်းပြီး အသိမှန် အမြင်မှန် ရလာခြင်း၊ တတြမဇ္ဈတ္တ
တာ.ကောင်းမှုကိစ္စမှန်သမျှမှာ စိတ်ကို ဘက်မလိုက် မျှတအောင်
ညှိပေးခြင်း၊ လျစ်လျူရှုခြင်း...။’

ဒါတွေဟာ လှပတင့်တယ်စေတဲ့ နာမ်တရားတွေ သော
ဘဏ စေတသိက်တွေပဲ မဟုတ်ဘူးလား။ နောက်ပြီး ဆက်လာ
တယ်။

‘ကာယပဿဒ္ဓိ၊ စိတ္တပဿဒ္ဓိ’ စိတ်တွေ ငြိမ်းအေးခြင်း၊
ငြိမ်းအေးမလာကြဘူးလား။ (ဒီမှာ ကာယဆိုတာ ခန္ဓာကိုယ်
ပြောတာ မဟုတ်ဘူး။ စေတသိက်အပေါင်းကို ပြောတာ။)

‘ကာယလဟုတာ၊ စိတ္တလဟုတာ’-စိတ်တွေ ပေါ့ပါး
သွက်လက်လာခြင်း၊ ‘ကာယမုဒုတာ၊ စိတ္တမုဒုတာ’-စိတ်တွေ
နူးညံ့ပျော့ပျောင်းလာခြင်း၊ တရားထိုင်လို့ တစ်ပတ်ပဲ ရှိသေး၊
ကြည့်စမ်းလေ...ဒါတွေ တမင်လုပ်မယူရဘဲနှင့် ရလာကြပြီ။

နောက်ပြီး...

‘ကာကမ္မညတာ၊ စိတ္တကမ္မညတာ’-

နောက်-‘ကာယပါဂုညတာ၊ စိတ္တပါဂုညတာ’-

စိတ်စေတသိက်တွေ သမထလုပ်ငန်းကို လေ့လာပြွမ်း
တီးပြီး ကျွမ်းကျင်လာတယ်။ ‘ကာယုဇုကတာ၊ စိတ္တုဇုကတာ’
စိတ်စေတသိက်တွေ ဒုစရိုက်တွေ မဝင်တော့ဘဲ တစ်ခါတည်း
ရိုးဖြောင့်လာကြတယ်။

စိတ်စေတသိက်တွေ အလုပ်နှင့် အဝင်ခွင်ကျ ဖြစ်လာ
တယ်။ (ဒါကို အမှု၌ ခုံတယ်လို့ ပြောတာ။) ဒီနေရာမှာ
ရုပ်ပိုင်းက လဟုတာ၊ မုဒုတာ၊ ကမ္မညတာ ဝိကာရရုပ် ၃-မျိုး
ရှိသေးတယ် မဟုတ်လား။ ဒီတော့ စိတ်စေတသိက်တွေတင်
မဟုတ်ဘူး။ ရုပ်တွေပါ ပေါ့သွက်ပျော့အိပြီး ‘ခွင်’ ကျလာတယ်။
‘အထာ’ ကျလာတယ်။

လူ ဝကြီးတွေ သွက်လက်ပေါ့ပါးလာ

ရက်ပိုင်းနှင့် ဒီလို စိတ်ကောင်း စိတ်မြတ်တွေ တမင် လုပ်မယူရဘဲနှင့် အလိုလို ဖြစ်ပေါ်လာတယ်။ အဘိဓမ္မာအမြင် အရ ဝမ်းသာရအောင် ဘုန်းကြီးပြောတာပါ။ စာသင်တုန်းက နား မလည်ဘူး၊ တရားထိုင်မှ အဓိပ္ပာယ်သိလာတာ။

‘လဟုတာ မုဒုတာ ကမ္မညတာ ပါဂုညတာ’-

ပေါ့ပါးနူးညံ့ပြီး အလုပ်နှင့် အဝင်ခွင်ကျ ရှိလာပုံ၊ ကျွမ်း ကျင်နိုင်နင်းလာပုံနှင့် စပ်လို့ ကမ္မဋ္ဌာန်းမထိုင်ခင် လူတိုင်း လူတိုင်း ‘ငါနှင့် ဖြစ်မှ ဖြစ်ပါ့မလား’ စိုးရိမ်တတ်ကြတယ်။ တကယ်ထိုင်တော့လဲ စိတ်ရော ကိုယ်ရော ဘယ်လိုနေလို့မှ အသားမကျချင်ဘူး။ စနိုးစနောင့် ဖြစ်တတ်ကြတာချည်းပါပဲ။ ပိန်ပိန် ဝဝ ထိုင်ကြည့်တော့ တရားက တန်ခိုးပြလာတာပါပဲ။

ဒီမှာ မောင်းထောင်ရွာကြီးထဲက ပျံလွှားဆေးလိပ်ခုံပိုင်ရှင် ဒေါ်မေကြည်ဆိုတာ ရှိတယ်။ ဝလိုက်တာ လွန်ရော၊ တရား ထိုင်ဖို့လာတော့ သူထိုင်နေကျ ကုလားထိုင် ခွင်ကျယ်ကျယ်ကြီးပါ ယူလာတယ်။ ပြုစုမယ့်သူတစ်ယောက်လဲ ခေါ်လာသေး။

သူ့ခမျာ အထိုင်အထလဲ ခက်၊ ဝတဲ့လူဆိုတော့ ဒူးခေါင်းက နာပြီး လေးဘက်နာရောဂါမျိုးကလဲ ခံစားရ။ အသွားအလာလဲ

မလွယ်ပြန်။ ကုသိုလ်အလုပ်မို့သာ အားခဲလာရရှာတာ။

ဟော- ၃-၄ ရက်လောက်လဲ ရှုမှတ်မိရော ကုလားထိုင် မထိုင်တော့ဘူးဗျာ။ သူများလိုပဲ ထိုင်နိုင်ပြီ။ အထိုင်အထ အသွားအလာ ပေါ့ပါးသွက်လက်လာတာ အားလုံးက အံ့ဩယူရ တယ်။ သမာဓိကလဲ ကောင်း၊ သူများတွေ နိမိတ်လွတ်ရင် နံနက်၊ နေ့၊ ညတစ်ချိန်နှစ်ချိန်လောက်ပဲ ရတာ။ သူ့ကျတော့ ဘယ်အချိန်လွတ်လွတ်၊ လွတ်ချင်တဲ့အချိန် လွတ်လို့ရတာ။

၃-၄- ရက်ရှိလို့ နိမိတ်စ၊ စကားပြောတဲ့အခါ (ဥပဋ္ဌာန သား)၊ အထိုက်အလျောက် ကိုင်လို့ ယူလို့ ထားလို့ မြဲလာတဲ့အခါ (ဥဂ္ဂဟသား) တွေမှာ စိတ်ရောကိုယ်ပါ ပေါ့သွက်လာပြီး သဒ္ဓါ ဆန္ဒ ဝီရိယတွေ တိုးလာတော့တာပဲ။

တချို့ တစ်ခန်းလုံး လင်းနေတယ်။ နှစ်တောင်လောက် မြောက်တက်ပြီး လေထဲမှာ ထိုင်နေရသလိုလဲ ဖြစ်တတ်တယ်။ ကြမ်းပြင်နှင့် ခုတင်လဲ မွေ့ရာလို အိစက်ညက်ညောနေတယ်။ ၂-နာရီ ၃ နာရီလဲ ထိုင်နိုင်လာတယ်။

ကာယောပိ စိတ္တမ္ပိ လဟုကံ ဟောတိ၊ သရီရံ အာကာသေ လဃံနာကာရပ္ပတ္တံ ဝိယ ဟောတိ။ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၊ ၂၇၄။)

(မှတ်ချက်။ အဋ္ဌကထာ၌ ‘ကောင်းကင်ပျံတက်သကဲ့သို့’ဟု

ဥပမာစကား ဆိုထားသော်လည်း အမှန်တကယ် တက်ကြွ
သည်လည်း ရှိတတ်သည်။)

ကဲ...ဒီနေရာမှာ ဦးပဉ္စင်းတို့၊ ဟိုဘက်က သီလရှင်
ဆရာတို့ ကလေးကတည်းက ရထားတဲ့ သင်္ဂြိုဟ်စကားနှင့်
ပြန်ကြည့်ရအောင်- ‘ဥဂ္ဂဟနိမိတ်’ဆိုတာ ဘာလဲလို့။

ယဒါ ပန တံ နိမိတ္တံ စိတ္တေန
သမုဂ္ဂဟိတံ ဟောတိ၊ စက္ခုနာ
ပဿန္တု သေ’ဝ မနောဒွါရဿ အာပါထ မာဂတံ၊

စပြီး ရှုပွားတဲ့ ထွက်လေ ဝင်လေ ပရိကမ္မနိမိတ်ကိုပဲ
အကြိမ်ကြိမ် အဖန်ဖန် စိတ်ထဲက ပွားယူလိုက်တော့ ပကတိ
မျက်စိနှင့် မြင်နေရသလို မနောဒွါရ-စိတ်ထဲမှာ မြင်လာရတယ်
...တဲ့။

‘တဒါ တ မေဝါရမ္မဏံ ဥဂ္ဂဟနိမိတ္တံ နာမ၊
သာ စ ဘာဝနာ သမာဓိယတိ၊

အဲဒီ မြင်လာရတဲ့ အာရုံဟာ ဥဂ္ဂဟနိမိတ်ပါပဲ...တဲ့။
အဲဒီ ဥဂ္ဂဟနိမိတ်ကို အာရုံပြုနေတဲ့ အရင် ပရိကမ္မဘာဝနာလဲပဲ
ပိုပြီး တည်ငြိမ်လာတယ်...တဲ့။

ဒါ ကလေးတုန်းကရတဲ့ သင်္ဂြိုဟ်က ပြောတာ။ ဒီမှာ
‘မျက်စိနှင့် ကြည့်စဉ်ကကဲ့သို့ စိတ်ထဲမှာ မြင်ရတယ်’ ဆိုတာ

ပထဝီ စတဲ့ ကသိုဏ်းနိမိတ်တွေကို ဦးတည်ပြောတဲ့ စကားလို့ မှတ်ရမယ်။

ဘာပြုလို့လဲ။ အာနာပါန ပရိကံဟာ 'လေ'ပဲ။ မျက်စိနှင့် စကတည်းက မြင်ရတာမှမဟုတ်ဘဲ။ နောက် နိမိတ်ပေါ်လာလဲ စိတ်ကမြင်တာပဲ။ မျက်စိဖွင့်ကြည့်လဲ မြင်ရလောက်အောင် ထင်ရှားလွန်းတဲ့ အလင်းနိမိတ်လဲ ရှိတတ်ပါရဲ့။ (ဒါကို ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ၁၂၂- ရောက်တော့ တိတိကျကျ ပြောထားတယ်။)

* * *

(ခ) -ဒုမ္မာ ရှည်တိုသိ

- ဒီဃံဝါ အဿသန္တော ဒီဃံ အဿသာမိတိ ပဇာနာတိ၊ ဒီဃံ ဝါ ပဿသန္တော ဒီဃံ ပဿသာမိတိ ပဇာနာတိ။
- ရဿံ ဝါ အဿသန္တော ရဿံ အဿသာမိတိ ပဇာနာတိ၊ ရဿံ ဝါ ပဿသန္တော ရဿံ ပဿသာမိတိ ပဇာနာတိ။

ဒီအာနာပါန ဒုတိယနည်းက အပြင်ကို ထွက်ရှုမှာ၊ လာမယ့် တတိယနည်းကျတော့ အတွင်းရော အပြင်ပါ နှစ်ဌာန ရှုရမှာ။

သမထမှာ ဆရာအရေးကြီး

သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားသည် လောကုတ္တရာတရားကို အပိတ်အပင်၊ အဆီးအတားမရှိ၊ ထိုးထွင်း၍ သိရာ၌ 'န မေ အာစရိယော အတ္ထိ' ဟူသော ပါဠိတော်အရ ရှေ့ဆောင်လမ်းပြ ဆရာမရှိစေကာမူ လောကီဈာန်သမာပတ်အရာ၌ကား အာဠာရ၊ ဥဒကရသေ့ ဆရာကြီးတို့ထံ နည်းခံသင်ယူရသေးသည်။

(ကနိဆရာတော်ဘုရားကြီး)

‘အဇ္ဈတ္တံ ဝါ...ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ကာယေ ကာယာနုပဿီ
ဝိဟရတိ’ဆိုတာ သမထမှာဆိုရင် ဒီနေရာကို ပြောတာပဲ။

ပထမ ဆင်တို့၊ မြွေတို့လို ရှည်ရှည်၊ ခွေးတို့၊ ယုန်တို့လို
တိုတို၊ ပုံမှန်ရှူရှိုက်ပေး။ ရှည်ရှည်ရှူတဲ့လူက များပါတယ်။
ဒါကြောင့် အရှည်ကိုပဲ ဦးတည်သွားမယ်။

ဒီနေရာက ‘ပင်လယ်ကူး’ခေါ်တယ်။ မကူးတတ်ရင်
နစ်မယ်။ ကူးတတ်ရင် ဟိုဘက်ကမ်း ကိုယ်လိုတဲ့ ပန်းတိုင်
ရောက်တာပေါ့။ဒါကြောင့် ပင်လယ်ကူး...တဲ့။

‘ဘဝဟိုကမ်း၊ ဖြောင့်တန်းယောဂီ၊
ရုပ်နာမ်ကိုဆွဲ၊ သူလဲပါသည်။’

ဒီနေရာက သဘောပါရင် လွယ်တယ်။ သဘောမပါရင်
ခက်ဘတ်တယ်။ ‘ပင်လယ်ကူး’ဆိုလို့လဲ ကြောက်မနေနှင့်။
တချို့မှာ ဘုန်းကြီး ဒီကပြောလိုက်လို့ သူ့နေရာရောက်၊ ချက်ချင်း
ကူးကြည့်တာ၊ ရတယ်။

နိမိတ်ရရင် ရတယ်။ မရ မရှိဘူး။ လူတိုင်း ရတာ။
ပထမဆုံး သတိထားရမယ့် အချက်ကို ပြောမယ်။

ကြိုတင်သိထားရမှာက

- ၁။ ‘ငါ့ပို့တာ ရောက်မှ ရောက်ပါ့မလား’လို့ တရားတော် အပေါ်ကို သံသယ မရှိဘူး။ ယုံကြည်ရတယ်။
- ၂။ ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင်၊ ဝမ်းပန်းတသာနှင့် စိတ်အေးအေးထားပြီး ပို့ရယူရတယ်။ ‘သဒိသံ ပါကံ ဇနေတိ’ စိတ်ညစ်ရင် နိမိတ်လဲ ညစ်တယ်။ ပျောက်တယ်။ စိတ်က ရောက်တယ်ထင်ရင် ရောက်တယ်။ မရောက်ဘူးထင်ရင် မရောက်ဘူး။
- ၃။ ရှုမှတ်ပို့ယူလို့ မကောင်းရင် မိဆိုင်ဖဆိုင်နတ်တွေကို မေတ္တာပို့၊ အမျှဝေ။
- ၄။ ဥပမာ ခပ်ဝေးဝေးက သစ်ပင်တို့၊ စေတီတို့ဆီ နိမိတ်ပို့မယ်ဆိုရင် ကြိုတင်ပြီး မေတ္တာပို့ရတယ်။ ခွင့်လဲတောင်းရတယ်။ အစောင့်အရှောက်တွေ၊ ပိုင်ဆိုင်တဲ့သူတွေဆိုတာ ကြက်ဆူပင်ကစပြီး ရှိတယ် မယုံမရှိနှင့်။

ဘယ့်နှယ်ဗျာ သူ့အိမ်သူ့ယာ၊ သူ့ပိုင်နက်ထဲ မပြောမဆို ဝင်ချင်တိုင်းဝင်၊ ထွက်ချင်တိုင်း ထွက်လို့ ရမလား။ ဒါကြောင့်

မေတ္တာပို့၊ ခွင့်တောင်းရတယ်။ နောက် သူတို့ကတောင် ကူညီ
လာပါလိမ့်မယ်။

၅။ ဦးစွာ နိမိတ်ရအောင်ပွား။

၆။ မြင်းမြီးဆံလို နိမိတ်က ပြန်ကျဲနေရင် ‘စုပေး ...
စုပေး’လို့ ခိုင်း။ ခိုင်းလို့ရတယ်။ ကိုယ်ခိုင်းသလို
လိုသလို လုပ်ယူလို့ရတယ်။

၇။ နိမိတ်က မှန်နေလဲ ပို့သာပို့၊ နောက် လင်းလာမှာ။
စိတ်ထဲကပဲ ကိုယ်ပို့တာ ရောက်တယ်လို့ ယုံကြည်ရ
တယ်။ အမှတ်သညာလဲ ပြုပေး၊ ပြန်ယူလဲ ရောက်
တယ်လို့ အမှတ်သညာပြု။

၈။ အထူးမှတ်သားရမှာက ကိုယ်ပို့တာယူတာ နိမိတ်
မဟုတ်ဘူး။ ထွက်ဝင်လေကို ပို့တာ ယူတာ။ လေ
ဆိုတာ မြင်ရတာမှ မဟုတ်ဘဲ။ စိတ်က ရောက်
တယ်ထင်ရင် ရောက်တာပေါ့။ နိမိတ်က သူ့ဟာသူ
ပါချင်လဲ ပါ၊ မပါရင်လဲ နေပေါ့။

၉။ ၄-၅ ကြိမ် ၊ ၈-ကြိမ်ထက် မပို့နှင့်။

၁၀။ လူတိုင်း နံနက် နေ့ ည အချိန်တိုင်း နိမိတ်က
ကောင်းတာမဟုတ်ဘူး။ နိမိတ်အား အကောင်းဆုံး

အချိန်ပဲ ရွေးပို့။ နို့မဟုတ်ရင် စိတ်ပျက်တတ်တယ်။

(၁၁) ကိုယ်ပို့တဲ့ လေနိမိတ်ကို ပို့မယ့်နေရာအထိ တံမျဉ်း ကြိုးတန်းလို ဖြောင့်တန်းနေအောင် စိတ်က သတ်မှတ်ထားရတယ်။ ‘ဖြောင့်ပေး ဖြောင့်ပေး’ လို့ စိတ်ထဲက ရွတ်၊ ဖြောင့်သွားလိမ့်မယ်။ ဒီနေရာမှာ ‘ဖြောင့်ပေး-စုပေး’ စိတ်အဆိုကလေးနှင့် အမြဲ သွားရမှာ။ ကိုင်း ...နိမိတ်ပို့လွှတ်နည်း ယူနည်းကို ပြောကြရအောင်...

နိမိတ်ပို့လွှတ်ပုံ (ပထမသင်ခန်းစာ)

၁။ ပထမဆုံး မျက်နှာ ပဝါမစည်းခင် ကိုယ့်ကျောင်ကလေးရဲ့ နံရံကို မျက်နှာမူပြီး ၂-တောင် ၂-တောင့်ထွာလောက် အကွာအဝေးမှာ နေရာယူထား။

၂။ နံရံမှာ မိမိနှာခေါင်းနှင့် တည့်တည့်၊ မငုံ့မမော့ရတဲ့ အနေတော် နေရာကလေးတစ်ခု သတ်မှတ်ထား။

၃။ ပထမ မနှေးမမြန် ‘ရှည်...ရှည်ရှူမည်’ ဟု ရှည်ရှည် ဆွဲပြီး ထွက်လေနှင့် သတ်မှတ်ထားတဲ့ နေရာဆီပို့၊

ဖြည်းဖြည်းပို၊ ဖြောင့်လဲ ဖြောင့်ပစေ၊ 'ဖြောင့်ပေ...
စုပေး'။

၄။ အဲဒီ နိမိတ်ကို နှာသီးဝသို့ ပြန်ယူတော့ ရှိုက်လေ
နှင့် ဖြည်းညင်းစွာ 'ရှည်...ရှည်...ရှိုက်မည်' ဆိုပြီး
ပြန်ယူ။ ရောက်တယ်လို့ သညာလဲ ပြုပေး။ မြန်
မြန် ရှုရှိုက်ရင် ပြတ်သွား ပျောက်သွားတတ်တယ်။
လောကြီးလို့ မရဘူး။ (၄-၅-ခါလုပ်။)

တချို့ နှာခေါင်းပေါက်ကနေ မီးခိုးတန်းလို သွားတာလဲ
ရှိတယ်။ ဘယ်လိုပဲရှိရှိ ရောက်ဖို့က လိုရင်း။ နောက် နိုင်နင်းလာရင်
နဖူးက လွတ်လွတ်၊ နားထဲပဲ ပြန်ဝင်ဝင် ရတာပဲ။

သတိပြုစရာ ဥပမာများ

ဒီနေရာမှာ စိတ်ရှည်ရမယ်။ သတ်ကလေး အဆက်မပြတ်
ကပ်နေရမယ်။ စိတ်မပျံ့လွင့်ရဘူး။ ဝါဂွမ်းဆိုင်ကလေး လက်ထဲက
ကိုင်ပြီး ဗိုင်းငင်တဲ့သူလိုပေါ့။ ချည်မျှင်တန်းကလေးဆီပဲ စိတ်
ရောက်နေရသလိုပေါ့။

တချို့အရပ်မှာ တောက်လျှောက် အခေါင်းရှိတဲ့ ကျူရိုးကို
ထိပ်က ခွဲပြီး လက်တစ်ဆစ်ခန့် ၄-၅ ခြမ်းလောက် လှုပ်ချထား။

ကျူရီးထိပ်မှာ ရွံ့လုံး (ဒီလုံး)ကလေး အနေတော်တင်ပြီး လေ
 နှင့်တစ်ဖက်က မှုတ်ပေးတော့ ကျူရီးထိပ်ဖျားက ရွံ့လုံးကလေးက
 မှုတ်တဲ့လေပြင်းရင် မြင့်မြင့်တက်သွား၊ မှုတ်တဲ့အားနည်းရင်
 နိမ့်နိမ့်တက်သွား။ တက်ချည်ကျချည် နေသလို အပိုအယူ
 အချိန်အဆလဲ လိုတယ်။

သိပ်မှုတ်လိုက်ရင် ဒီလုံးကလေး ကျူရီးထိပ်က လွင့်ထွက်
 ကျသွားပြီး၊ အသာလေး မှုတ်နေရင်လဲ ဘယ်တက်မလဲ။ သတ်
 မှုတ်ထားတဲ့ နေရာက လွန်ထွက်သွားအောင်လဲ သိပ်ပြင်းပြင်း
 ကြီး မရှူရဘူး။ မရောက်ပဲလဲ မရှိစေရဘူး။

ဒီနေရာမှာ မဂ္ဂင်စောင့် သတိ၊ ဝီရိယ၊ သမာဓိ အချိန်အဆ
 အရေးကြီးတယ်။ ကိုယ့်အလုပ်ကိုယ် ယုံကြည်ဖို့က အရေးအကြီး
 ဆုံးပဲ။

ရှေးက ရသေ့ကြီးတစ်ယောက် တောထဲမှာ တရားအား
 ထုတ်နေတာ၊ တူမက ဆွမ်းပို့လာတုန်း မိုးကြီးရွာချလို့ ချောင်းရေ
 တွေကြီးနေတော့ ရသေ့ကြီးက သူ့တူမကို 'ရေပေါ်က ဖြတ်ကူး
 သွား၊ ရတယ်'လို့ ပြောတယ်။ တူမလေးကလဲ ရသေ့ကြီး
 စကားယုံပြီး ကူးသွားတယ်။

နောက် ကိစ္စရှိလို့ ရသေ့ကြီးကိုယ်တိုင် ဟိုဘက်ကမ်း
 သွားဖို့ ချောင်းရေထဲ စမ်းဆင်းကြည့်တယ်။ ခါတိုင်း ရေပြင်
 ပေါ်က လမ်းလျှောက်နေကျပဲ။ ဒီတစ်ခါကျမှ-

‘ငါ့ ကူးလို့ ရမှရပါ့မလား။ နစ်များ သွားလေမလား’
ဟော...သံသယစိတ်လဲ ဝင်လာရော၊ ရသေ့ကြီး ချောင်းထဲ
မျောပါသွားသတဲ့။

တရားတော်အပေါ်ရော၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုပါ ယုံကြည်မှုရှိဖို့က
သိပ်လိုတယ်။ အင်္ဂုတ္တိုရ် ဆက္ကနိပါတ် သီတိဝဂ်(အံ၊ ၂၊ ၃၇၉)
အဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ် (မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် မရနိုင်သူ) ၆-ယောက်ထဲမှာ
မယုံတဲ့လူ၊ လိုချင်စိတ်ဆန္ဒဓာတ် မရှိတဲ့လူ နိဗ္ဗာန်ကို မရ
ဘူး...တဲ့။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ‘နိမိတ္တာဘိမုခ ပဋိပါဒန- နိမိတ်သို့ ရှေးရှု
ဖြစ်စေခြင်း’ (နာ-၁၃၂) ဆိုတဲ့အခန်းမှာ

၁။ ပန်းဝတ်မှုန်စုပ်တဲ့ ပျား ၃-မျိုး၊

၂။ ခွဲစိတ်ပညာသင်သူ၊ ကြာရွက်အကြောမျှင်ကို ခွဲ
လေ့ကျင့်သူ ၃-ဦး၊

၃။ ၁၆-တောင် လောက်ရှိတဲ့ ပင့်ကူမျှင်ကို မပြတ်၊မငြိ
အောင် ယူရသူ ၃-ဦး၊

၄။ ရေနင့်လေကို ချိန်ဆပြီး ရွက်လွင့်ရသူ လှေသမား
၃-ဦး၊

၅။ အပေါက်ကျဉ်းတဲ့ ဆီကျည်တောက်ထဲ ဆီထည့်သူ
၃-ဦး။

ဥပမာတွေ ပြထားတယ်။ ဝီရိယ လွန်သွားရင်လဲ မရဘူး။
မရဲတရဲ တွန့်ဆုတ်ဆုတ် လုပ်နေရင်လဲ မရဘူး။ အသာအယာ
မနှေးလွန်း၊ မမြန်လွန်း၊ မပြင်းလွန်း၊ မပျော့လွန်း၊ စိတ်ရှည်ရှည်
သတိရှိရှိနှင့်မှ လုပ်ရတဲ့ အလုပ် ၅-မျိုးကို ပြတာ။

နိမိတ်ကို ကိုင်တွယ်တဲ့နေရာမှာလဲ ဒီအတိုင်းပါပဲ။ ဝီရိယ၊
ကသာ အပိုအလိုရှိတာ။ သတိဆိုတာက ပိုတယ်မရှိဘူး။

(မှတ်ချက်။ ၂-တောင်၊ ၂-တောင့်ထွာလောက် အကွာအဝေးကို
တစ်ရက် လေ့ကျင့်ခိုင်းသည်။) မရလျှင် ၂-ရက် ၃-ရက်
ခိုင်း၏။ ဤပထမခြေလှမ်း အောင်မြင်သွားလျှင် နောက်ပိုင်း
အခက်အခဲ မရှိတော့ပြီ။)

အထိုင်သုံးမျိုး

ဒီနေရာမှာ အလုပ်ဝေါဟာရတစ်ခု ရှိသေးတယ်။ ယောဂီ
သုံးမျိုးသုံးစားရှိတယ်တဲ့။ နောက်ဆုတ်ထိုင်သူ၊ ရှေ့တိုးထိုင်သူ၊
ငုတ်တုတ်ထိုင်သူရယ်လို့ သုံးမျိုး။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၊ သီလခန်း (နှာ-၁၅)မှာ ပြဆိုတဲ့ ဟာနဘာဂိယ (နောက်ဆုတ်)၊ ဌတိဘာဂိယ (တန့်ရပ်)၊ နှင့် ဝိသေသဘာဂိယ (ရှေ့တိုး) ဆိုတဲ့ ဝေါဟာရနှင့် ခပ်ဆင်ဆင်ပဲ။

(၁) ‘နောက်ဆုတ်ထိုင်’ ဆိုတာကတော့ ဥပမာ ရေနံဆီ မီးခိုင်းလို ညစ်ထေးထေး နိမိတ်ရထားသူဟာ တစ်ရှုထက် တစ်ရှု၊ တစ်ရှိုက်ထက် တစ်ရှိုက်၊ တစ်ထိုင်ထက် တစ်ထိုင်၊ တစ်နေ့ထက်တစ်နေ့ သမာဓိအားကောင်းလာလို့ မည်းညစ်တဲ့ နိမိတ်ကနေ အနည်းငယ် ဖြူလာသန့်ရှင်းလာမယ်။ နောက် ပိုပြီး ကြည်လင်တောက်ပလာမယ်။ ဒါ ထုံးစံပဲ။

ဒါပေမယ့် ယောဂီက သူ့မူလ နိမိတ်ကလေးကိုပဲ စွဲလမ်းပြီး နေတယ်။ သူ့နိမိတ် ပျောက်သွားပြီ ထင်ပြီး စိတ်မကောင်းဘူး။ ကိုယ်အရင်ကရထားတဲ့ နိမိတ်ကိုပဲ လိုက်ရှာနေတယ်။ ဒီယောဂီ မျိုးကို ‘နောက်ဆုတ်ထိုင်သူ’လို့ ခေါ်ရတယ်။

(၂) ‘ရှေ့တိုးထိုင်’ ဆိုတာကတော့ ကိုယ်ရနေတဲ့ နိမိတ် ကို အားမရဘဲ ကိုယ့်နိမိတ်ကို အာရုံမပြုဘဲ ဝင်းဝင်းတောက် တောက် ကြည်ကြည်လင်လင် နိမိတ်တွေကိုမှ မလာသေးဘဲနှင့် လှမ်းမျှော်နေသူလို့ ဆိုလိုတယ်။ ဒါ ကိုယ်မရောက်သေးဘဲနှင့် ရှေ့တိုးထိုင်တဲ့ ယောဂီလို့ ဆိုလိုတာပေါ့။

(၃) ‘ငုတ်တုတ်ထိုင်’ ဆိုတာက နိမိတ်က အဆင့်ဆင့် ကြည်လင်သန့်ရှင်းတောက်ပပြီး ရှေ့တိုးလာပေမယ့် ကိုယ်ရနေတဲ့ နိမိတ်ကလေးနှင့်ပဲ ကျေနပ်ပြီး ရပ်တန့်နေသူကို ‘ငုတ်တုတ် ထိုင်သူ’ လို့ခေါ်တယ်။

ဒီအထိုင် သုံးမျိုးသုံးစားထဲမှာ ‘ငါဟာ နံပါတ်တစ်လား၊ နှစ်လား၊ သုံးလား’ ကိုယ့်ဟာကိုယ် မေးကြည့်ပေါ့။ သုံးမျိုးထဲက ဆိုရင် မဟုတ်သေးဘူး။ ‘ရေမြင့်ကြာတင့်’ သဒ္ဒါသတိ ဝီရိယနှင့် အလိုက်သင့်ကလေး စိတ်အေးအေးထားပြီး ပို့သွားရင် မခက်ပါ ဘူး။ နိမိတ်သာ ရပါစေ။ နိမိတ်ရ ရတာပဲ။

ဒီနေရာမှာအများဖြစ်တတ်တာက နိမိတ်ဆိုရင် ‘ဝင်းဝင်းကြီး လုံးလုံးကြီး’ ထင်ပြီး ကိုယ့်နိမိတ်ကိုယ် အားမရဘူး။ လောဘကြီး နေတယ်။ နိမိတ်ပို့ခိုင်းတာဟောင် ဆုတ်ဆိုင်းဆိုင်းနေတတ်ကြ တယ်။ ဝင်းဝင်းကြီးရမှ ပို့မယ်ပေါ့လေ။

ဒါနှင့် နိမိတ်ကို စုလိုက်၊ ဝင်းလာအောင် ကျိုးစားလိုက်နှင့် ရှိတဲ့ နိမိတ်ကလေးတောင် ပျောက်သွားတတ်တယ်။ မည်းမည်း ကြီး မဟုတ်ပြီးတာပဲ။ လင်းလင်းမှိန်မှိန် လုံးလုံးပြားပြား ပို့တာပို့။ နောက် ကိုယ်ခိုင်းသလို ရလာမှာပါ။

တချို့ကလဲ တစ်ခန်းလုံး လင်းနေတဲ့ အလင်းရောင်၊ တစ်လောကလုံးလင်းနေတဲ့ အလင်းရောင်။ နောက်ပြီး ရှိသေး။ နေပူကျဲကျဲမှာ ချထားတဲ့ မှန်ချပ်ကြီးလို ကြည့်လို့မရအောင် ဝင်းဝင်းတောက်နေတဲ့ အလင်းရောင်ကို ပို့ရမယ် ထင်နေတာ။

ဘယ်အရောင်မှရယ်လို့ သတ်မှတ်ချက် မရှိပါဘူး။ ပို့တဲ့ အချိန်မှာ ‘စုစေ-ဖြောင့်စေ’ ခိုင်းပြီး ပို့လို့ ယူလို့ ရပြီဆိုရင် ဒါ ရတော့တာပဲ။ အရင်က ကိုယ်ဖြစ်ဖူးတဲ့ အလင်းရောင်တွေ ဟုတ်ချင်မှ ဟုတ်မှာပေါ့။

နိမိတ်က မှိန်နေရင် ‘လင်းစေ လင်းစေ’လို့ ဆိုပေး။ နိမိတ်ဆိုတာ ကိုယ့်စိတ်လိုက်ပြီး ဖြစ်တာ။ ကိုယ်က မှိန်တယ် ထင်ရင် သူကလဲ မှိန်တော့တာပေါ့။ သဒိသံ ပါကံ-ပဲ။

(မှတ်ချက်။ နိမိတ် အပို့အယူလုပ်ရာ၌ တချို့ယောဂီများ စိတ်ဆန်းကြယ်ပြီး ဘယ်အရောင်မျိုးရှိမှ၊ ဖားလို ခုန်ဆွခုန်ဆွ သွားမှ၊ စက်ဝင်ရိုးလို လည်ပြီးသွားမှ စသည်ဖြင့် စိတ်ကစားကြရာ ထိုယောဂီများ ရရှိပြီးနိမိတ်ပင် ပျောက်၍ ပြန်မရ။ ရသော်လည်း စေလို့မရသဖြင့် ကျောင်းမှ ငိုပြီး ပြန်ရသူများပင် ရှိလေသည်။ စိတ်မကစားပါနှင့်။ လောဘမကြီးပါနှင့်။ ဆရာခိုင်းသည့်အတိုင်း လေးလေးစားစား၊ ရိုရိုသေသေလုပ်သော ယောဂီမှ လိုအပ်သော

ပန်းတိုင်သို့ ရောက်ကြသည်။ ဤပထမ '၂-တောင်၊ ၂-တောင် ထွာ' သင်ခန်းစာ အချိုးကျသွားလျှင် ရှေ့လွယ်ပြီ။)

စိတ်ထားနည်း အာကာရကြီးသုံးပါး

ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာမှာ လာတဲ့ စာနှင့် လက်တွေ့ ညှိပြီး သိထားဖို့လိုသေးတယ်။ အလုပ်ဝေါဟာရလို့ ပြောရင်လဲ ရတယ်။

အဲဒါက ဘာလဲဆိုရင် 'ဥဂ္ဂဟနိမိတ်' ဆိုတဲ့ ယောဂီယူထား ရမယ့် အာရုံဆိုတာ ဦးပဉ္စင်းတို့ သိပြီးသား။ အဲဒီအာရုံကို မလွတ်တမ်း ဆုပ်ယူကိုင်ဆောင်ထားဖို့က အရေးကြီးတာ။

အဲသလို အပိုင်ဆုပ်ကိုင်ထားနိုင်အောင် ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် ပါဠိတော် (၁၇၅) နှင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ် (၁၆၄)၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ (၃၁၉) တွေမှာ ရှုပ် ရှနည်း စိတ်ထားနည်းကို အထူးဖော်ပြ ထားတာ။ အဲဒါ ပြောမလို့။ စာလိုပြောရင် ခက်တယ်။ အရှင်းဆုံး ပြောရအောင်...

အလုပ်ဝေါဟာရနှင့် ပြောရင် 'အာကာရကြီး ၃-ပါး၊ ၉-ပါး'လို့ ခေါ်တယ်။

- (၁) အဒ္ဓါနာကာရ-ကာလတိုရှည်ပုံ အခြင်းအရာ။
- (၂) ဆန္ဒဝသာကာရ-ကုသိုလ်ဆန္ဒ ဖြစ်ပွားလာပုံ၊
- (၃) 'ပါမောဇ္ဇဝသာကာရ-ပီတိအနုစား ဖြစ်ပွားလာပုံ။

အာကာရကြီး၃-မျိုး ခေါ်တယ်။ ဒီ ၃-မျိုးထဲမှာ (၁)ရှုချိန် ရှုပုံ (အဿာသာကာရ)၊ ရှိုက်ချိန်ရှိုက်ပုံ (ပဿာသာကာရ)၊ ရှုရှိုက် ချိန် ရှုရှိုက်ပုံ (အဿာသပဿာသာကာရ) အချိန်ကာလကို စ၊ လယ်၊ ဆုံး သဲသဲကွဲကွဲ သိအောင် ပို့ရယူရမယ်။ ဒါ ‘အဒ္ဓါနာကာရ’ (ကာလတိုရှည် အနေထား) ကို သိပုံပဲ။

ဥပမာ နိမိတ်လွတ်တဲ့အခါ ထွက်လေကို ရှည်ရှည်နှင့် နှေးနှေးလွတ်။ ထွက်လေကုန်သွားမှ ရှိုက်ရမယ်။ ထွက်လေကို ရှည်ရှည်နှေးနှေး သတ်မှတ်ထားတဲ့ နေရာရောက်အောင် ၄-၅ ကြိမ် တွန်းတွန်းပို့။ ထွက်လေကလေး ကြိုးတန်းတစ်လျှောက် သွားနေပုံ ကာလကို သိ၊ ဖြောင့်ဖြောင့်ပို့၊ ရှုတဲ့လေကိုလဲ သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့ကလေး သွားအောင် ပို့ရတယ်။ (မောရင် ပါးစပ်နှင့် လေကိုရှု။)

ဒါကို ‘အဒ္ဓါန’-သွားလမ်းကာလ တစ်လျှောက်ကိုလဲ သိနေတယ်။ ‘သုခုမ’-သိမ်မွေ့လဲ သိမ်မွေ့တယ်။ ဝင်လေနှင့် ထွက်ဝင်လေမှာပဲ သည်အတိုင်း သိတာကို အဒ္ဓါန ခေါ်တာ။ ရှိုက်လေနှင့် နိမိတ်ပြန်ယူတော့လဲ ပြန်လာတဲ့ လမ်းကာလ တစ်လျှောက် သိမြင်နေအောင် သိမ်မွေ့နေအောင် ဖြည်းဖြည်း ဆွဲယူ။

အဲသလို ပို့ယူဖန်များတော့ တစ်ရှူထက် တစ်ရှူ၊ တစ်နေ့ ထက်တစ်နေ့ တိုးတက်ထူးခြားလာတာကလေးတွေ တွေ့ရ၊ မြင်ရတော့ ကုသိုလ်ဆန္ဒတွေ ဖြစ်ပွားလာတယ်။ ဒါကို ‘ကုသ လန္တုန္ဒဝသာကာရ’ ခေါ်တယ်။ ကုသိုလ်ဆန္ဒတွေ တိုးတိုးလာတော့ ရှုရှိုက်လေက ပိုပြီး သိမ်မွေ့လာတာပေါ့။ ‘သုခုမတရ’လို့ခေါ်တာ။

အဲသလို ပို့ရင်း ယူရင်း ကိုယ်စိတ်တွေ ငြိမ်းအေးလာပြီး ဝမ်းမြောက်မှု ပီတိအနုစား ‘ပါမောဇ္ဇ’စိတ် ဖြစ်လာရော။ ပီတိ ဖြစ်လာတော့ ထွက်လေဝင်လေက အနူးညံ့အသိမ်မွေ့ဆုံး ဖြစ် သွားတယ်။ ‘သုခုမတမ’ လို့ ပါဠိလို့ ခေါ်တယ်။ ဒီအခြေအနေ ရောက်လာတာကို ‘ပါမောဇ္ဇဝသာကာရ’ပီတိ အခြေဆိုက်ပြီလို့ ဆိုလိုတာပေါ့။ အလုပ်နှင့်ပြောရင် ပဋိဘာဂထဲ သွားတာပါပဲ။

ဘာဝေတဗ္ဗ ရူပွားပုံသုံးမျိုး

ဒါ့ကြောင့် ပျော်ပျော်ပို့၊ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာနှင့် ပို့လို့ ပြောတာ။ နောက် တိုးတိုးပြီး ပျော်ရမှာပါ။ ပျင်းနေလို့ စိတ် ပျက်လို့ ဘယ်ဖြစ်မတုံး။ တရားအလုပ်ဆိုတာ စိတ်ပျက်စရာမှ မဟုတ်ဘဲ။

ဒါနှင့် တစ်ဆက်ထဲ သိဖို့လိုတာက ဘာဝေတဗ္ဗ ရူပွားပုံ သုံမျိုး၊ ဝိသုဒ္ဓိ မဂ်(၁၂၂)မှာ ဥဂ္ဂဟကနေ ပဋိဘာဂ အကူးကောင်း အောင် ဖွင့်ပြထားတာ။

(၁) သုခနိသိန္ဓေန ဘာဝေတဗ္ဗ- ချမ်းချမ်းသာနေပြီး နိမိတ်ကို ပွားယူပါတဲ့။

(၂) ပုနပျန် သမန္တာဟရိတဗ္ဗ-နေ့ရော ညဉ့်ပါ အထပ် ထပ် အပြန်ပြန် နိမိတ်ထဲကို စိတ်၊ စိတ်ထဲကို နိမိတ်ရောက်အောင် သိမ်းကျုံးယူဆောင်ထားပါ၊ သွင်းထားပါ။

(၃) တက္ကာဟဟံ၊ ဝိတက္ကာ ဟဟံ ကာတဗ္ဗ-နေ့ရော ညဉ့်ပါ ပွားများယူဆောင်ထားတဲ့ ဥဂ္ဂဟနိမိတ်ကို သမ္မာသင်္ကပ္ပ မဂ္ဂင်နှင့် အပြန်ပြန် အလှန်လှန် မရ၊ရအောင် အာရုံပြုပေးပါ။ အာရုံပေါ် ဘာဝနာ စိတ်ကို ထိုးတင်ပေးပါလို့ ဆိုလိုတာပါ။ ‘ဝိတက္ကာ အာရမ္မဏေ အဘိနိရောပန လက္ခဏော’ဆိုတယ် မဟုတ်လား။ စာလို သဒ္ဓါလို ပြောရင် ခက်နေ ဦးမယ်။

သမထအပြစ်ပြောသူများ

ဘုန်းကြီးတို့ ကနိဆရာတော်ဘုရားကြီးထံ အားထုတ်ကြတဲ့ အခါ သမထချည်း တစ်နှစ်လောက် လုပ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ရှိတယ်။ တစ်နည်း တစ်နည်း အနည်းဆုံး ၁၅ရက် တစ်လ အားထုတ် ကြရတာ။ ဆရာတော်ကြီးဆီ လုပ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းလဲ ဌာန်ကုန် အောင် မရဘူးဗျာ။ ဆရာတော်ကြီးက အမိန့်ရှိတယ်။ အလောင်း တော် သိဒ္ဓတ္ထဟာ လောကုတ္တရာမှာ ဆရာမရှိပေမယ့် လောကီ ဈာန်သမာပတ် အရာမှာတော့ အာဠာရ၊ ဥဒကဆိုတဲ့ ရသေ့ကြီး တွေဆီမှာ နည်းယူရသေးတယ်တဲ့။

တချို့က သမထကို ရှုတ်ချချင်ကြတယ်။ သာသနာပ တရားကြီးပါကွာ...တဲ့။ ပါဠိတော်ကြီးတွေမှာ ကြည့်၊ နေရာများစွာ သမထဈာန်ကို ပေးပြီးမှ ဝိပဿနာ သွားတာချည်းပဲ။ ‘အန္တောဇော ဗဟိ ဇော’ အတွင်းရော အပြင်ပါ ရှုပ်နေတဲ့ လောကကြီးကို ဘယ်လိုရှင်းရမလဲလို့ နတ်သားတစ်ယောက်က လျှောက်တော့ ဘုရားရှင်က ‘စိတ္တံ ပညဉ္စ ဘာဝယေ’ သမထရော ဝိပဿနာပါ လုပ်လို့ ဟောလိုက်တယ် မဟုတ်လား။ အဲဒီအမေးကနေ ‘ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်းကြီး’ ဖြစ်လာတာ။

ဘုရားရှင်အဆူဆူတို့လဲ ဒီအာနာပါနပဲ။ ဒီအာနာပါန ကမ္မဋ္ဌာန်းကို မြတ်စွာဘုရားရှင် အများကြီး ချီးကျူးဂုဏ်ပြု တော်မူတာ။ ဒီအာနာပါန ပွားရင်-

သန္တ - ငြိမ်းအေးတယ်။

ပဏိတ - တင်းတိမ်အားရခြင်းမရှိအောင် မြန်မြတ်
တယ်။

အသေစနက - ဘာမှ အပိုဆောင်ရွက်စရာ မရှိ၊ ထည့်စွက်
စရာမလိုဘဲ ကောင်းမြတ်တယ်။

သုခဝိဟာရ - ကိုယ်ချမ်းသာ စိတ်ချမ်းသာနေရတယ်။

အေး-သူများပြောတိုင်း နားမယောင်ကြနှင့်။ အပြစ်
ပြောတဲ့သူဟာ ‘အမှေစ အတ္တာစိက္ခတိ’ ဘုရားကိုလဲ စွပ်စွဲရာ
ရောက်တယ်။ ‘အတ္တာနန္ဒ ခဏတိ’ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုလဲ တူးဖြိုဖျက်
ဆီးရာ ရောက်တယ်။ ‘ဗဟံစ အပုညံ ပသဝတိ’ အကုသိုလ်လဲ
ပွားစီးတယ်။ (ခတသုတ်များ။)

ခု...ဦးပဉ္စင်းတို့၊ သီလရှင်တို့ စာတွေ တတ်ကြသားပဲ။
လက်တွေ့လုပ်ကြည့်တော့ သမာဓိကို ဘယ်လို လွယ်လွယ်နှင့်
ရတယ်။ ဝိပဿနာကျရင်လဲ ဘယ်လို မြင်လွယ်တယ်ဆိုတာ
ပိုပြီး သိမယ်။ သမထအရင်လုပ်ပြီးမှ ဝိပဿနာသွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ
သမုဒ္ဒရာ တစ်ဖက်ကမ်းကို လှေဖောင်သင်္ဘောနှင့်ကူးပြီး၊ ဝိပဿနာ

သက်သက်က လက်ပစ်ကူးတာနှင့် တူတယ်...တဲ့။ ဥပရိပဏ္ဏာသ
အာနေဉ္စ သပ္ပာယ်သုတ်အဋ္ဌကထာမှာ ပြဆိုထားတာ ရှိတယ်။

ရှေ့တိုး ရှုဖွားပုံ၊ လွတ်ပုံ

ကဲ...မနေ့က ၂-တောင်၊ ၂-တောင့်ထွာ ပို့လို့ ကောင်း
ကောင်း မရသေးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များ ဒါကိုပဲ ဆက်လုပ်ဦး။

ရတဲ့ ဦးပဉ္စင်းများ၊ ယောဂီများက မိမိကျောင်းကလေးထဲမှာ
မနေ့ကလိုပဲ နံရံကို မျက်နှာမူပြီး ၄-တောင်၊ ၅-တောင်လောက်
နောက်ဆုတ်ထိုင်။

အဲဒါ ရတယ်ဆိုရင် ကိုယ့်ကျောင်းအရှေ့ဘက်က၊ ကျောင်း
ရဲ့ အနောက်ဖက်က အပြင်နံရံကို ရွှေ့ပို့၊ ကိုယ်ကျောင်းနံရံကို
နိမိတ်က ဖောက်သွားလိမ့်မယ်။ ပြီးရင် အဲဒီကျောင်း အရှေ့ဘက်
နံရံ အတွင်းဖက်ကို ပို့၊ ဟို...အရှေ့ဖက်က ကျောင်းကလေးတွေလဲ
အဲသလိုပဲ ဆက်ကာဆက်ကာ ဖောက်ပြီး လွတ်ရတယ်။
သံသယမရှိနဲ့။

ဒါပေမယ့် အထဲကလူတွေကို အာရုံမပြုရဘူး။ မကြည့်
ရဘူး။ ကိုယ်သတ်မှတ်ထားတဲ့ နံရံကိုပဲ ကြည့်ပို့။ တချို့
ကြမ်းဘယ်နှစ်ချောင်း ခင်းထားတယ်ဆိုတာတောင် သိသေး။

နေတွေ လတွေ အရာအထောင် ရှိပေမယ့် နံရံတို့
တံတိုင်းတို့ မြေကြီးတို့ကို မဖောက်နိုင်ဘူး။ ဖောက်ပြီး မလင်း
နိုင်ဘူး။ တရားရဲ့အရောင်က ဒီလိုမဟုတ်ဘူး။ စကြဝဠာအနန္တ
ဘာမှ အပိတ်အပင်မရှိဘူး။ အကာအကွယ်မရှိဘူး။ အဆီးအတား
မရှိဘူးဗျာ။ ဗုဒ္ဓဓမ္မာ အစိန္တိယာ။

ဒါတွေက ပြတတ်တဲ့ ဆရာမရှိဘဲနဲ့ ကိုယ့်ဟာကိုယ်
လျှောက်လုပ်လို့ မရဘူး။ လွဲချော်စရာတွေ အများကြီး၊ အယူ
အဆမှားစရာတွေ၊ အန္တရာယ်တွေလဲ ရှိတယ်။ သမထလုပ်ရင်
ရူးတတ်တယ်ဆိုတာ ဒါပြောတာ။ ဘုန်းကြီး အနှစ် ၃၀-ကျော်
ပြီ၊ သမထလုပ်လို့ တစ်ယောက်မှ လမ်းချော်တာ အန္တရာယ်
ဖြစ်တာ မရှိဖူးပါဘူး။

ဆရာလုပ်တဲ့သူဆိုတာ တပည့်ယောဂီတွေ မသိတဲ့ တာဝန်
ဝတ္တရားတွေကလဲ အများသား။ ဆရာလုပ်ရတာ လွယ်တယ်များ
မထင်ကြနဲ့။

(မှတ်ချက်။ ထို့နောက် ကျောင်းဝင်းအတွင်းရှိ စေတီများ၊
ကျောင်းတွင်းရှိ ဘုရားခန်း၊ ကျောင်းစည်းရိုးရှိ ထင်ရှားသော
နေရာနှင့် ကျောင်းဝင်းအပြင်ဘက် ကိုက် ၂၀၀၊ ၅၀၀ ကွာ
သစ်ပင်ကြီးများမှစ၍ တစ်မိုင်အတွင်းရှိ ကျောင်းကန်ဘုရားများ

ကို တစ်နေ့လျှင် ရှုကွက်နှစ်ခုသုံးခုထက် မပိုစေဘဲ ဝေးရာသို့ တိုး၍တိုး၍ အပို့ အယူခိုင်းသည်။ မကျေနပ်သေးလျှင် ထပ်၍ ထပ်၍ အပို့ခိုင်းသည်။)

အဲဒါတွေ ဦးပဉ္စင်းတို့ ရပြီဆိုရင် ဟိုအရှေ့မြောက်ထောင့် တိုင်ဝက် (၁-မိုင်ကျော်ခန့်) လောက်ဝေးမယ်။ ဘုန်းကြီးနေခဲ့တဲ့ ယွန်းဆက်ကျောင်းက ဘုရားစေတီကို ကနေ ဖူးရမယ်။

မပို့ခင် မဖူးခင် မေတ္တာပို့၊ ခွင့်တောင်းဦး။ ထီးတော်က စ၊ဖူး၊ ပြီးတော့ သပိတ်မှောက်၊ ဖိနပ်တော်၊ တစ်ခါ ဖိနပ်တော်က ထီးတော်၊ နောက်...ပတ်ပတ်လည် လှည့်ပတ်ဖူး၊ ခြေလှမ်း စရာမလိုဘူး။ ကိုယ့်စိတ်က လှည့်ချင်ရင် လှည့်သွားတယ်။

တရားက အင်မတန် ကြည်ညိုစရာကောင်းတယ်။ အံ့ဩ စရာလဲ ကောင်းတယ်။ ကိုယ်ကိုယ်တိုင် ကိုယ်ပို့တဲ့ နိမိတ်နဲ့ အတူ ပါသွားတာ။ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကတော့ ကိုယ့်ကျောင်းကလေး ထဲ ရှိနေတာပေါ့လေ။

နောက် ပြောဦးမယ်။ ထီးတော်ဖူးလို့ ဦးပဉ္စင်းတို့ ခါတိုင်းဖူးသလို မော့ဖူးနေရတာ မဟုတ်ဘူး။ ထီးတော်နှင့်အညီ ရောက်သွားတာ။ စိန်ဖူးတွေ၊ ငှက်မြတ်နားတွေ၊ ရတနာတွေ

ဘယ်လို စီခြယ်ထားတယ်ဆိုတာ ကိုယ့်မျက်စိရှေ့မှာလိုပဲ စေ့စေ့ စပ်စပ် ကြည့်လို့ ဖူးလို့ရတာ။

နှစ်မိုင်အထက် ပို့လွှတ်ပုံ

ဦးပဉ္စင်းတို့တတွေ ခရီးတစ်တိုင်လောက် (၂-မိုင်)အတွင်း ပိုင်နိုင်ဖို့ အရေးကြီးတာပါပဲ။ ဒါ နိုင်သွားရင် ရှေ့မခက်တော့ဘူး။ အခက် မရှိတော့ဘူး။ အလုပ်က ပြောရတာထက်တောင် လွယ်သေး။ ခက်တာက...စိတ်။

အဲသည်အတွင်းမှာရှိတဲ့ ဘုရားကျောင်းကန်တွေ ဖူးပြီးရင် တစ်ရက်လောက် ပို့တာ ယူတာ နားလိုက်ဦး။ ဆေးဆယ်ချက် လေ့ကျင့်ကြဦး။

‘ဆေးဆယ်ချက်’ ဆိုတာ နိမိတ်ကို ကိုယ်လိုး ၁ လို စေစား လို့ရအောင် သမာဓိအား ပိုကောင်းလာအောင်ပေါ့။ လေ့ကျင့် ပွားများဖို့ လိုလာပြီ။ ဆေးဆယ်ချက်ဆိုတာ-

- ၁။ လင်းစေ...စုစေ၊
- ၂။ ကြီးစေ...သေးစေ၊
- ၃။ ရှည်စေ...တိုစေ၊ (ဝေးစေ...နီးစေ
- ၄။ ဖြောင့်စေ...ကောက်စေ၊
- ၅။ ထောင်စေ...စိုက်စေ

ဒါပေမယ့် ဒီမှာ ‘ကြီးစေ သေးစေ’ ဆိုရင် လုံလောက်ပါပြီ။
 နိမိတ်ကို မိမိမျက်နှာရှေ့မှာ တထောင့်ထွာလောက် အနေထားပြီး
 ‘ကြီးစေ...’ လို့ စိတ်ထဲက ရွတ်ပေး၊ ညွတ်ပေး။ မတရားကြီး
 အလွန်အကျွံလဲ မကြီးစေရဘူး။ ဥပမာ လင်ပန်းအငယ်စား
 လောက်ဆိုရင် တော်ပြီ။

‘သေသေးစေ’ လဲ လက်ဖက်ရည်ပန်းကန်လုံးလောက်ပေါ့။
 သိပ်မသေးရဘူး။ သေးလွန်တော့ ပျောက်သွားလိမ့်မယ်။

‘ကြီးစေ သေးစေ...သေးစေ ကြီးစေ’ အကြီးခိုင်းလိုက်၊
 အသေးခိုင်းလိုက်လဲ မလုပ်နှင့်။ ဖြေးဖြေးကလေး တစ်ခုချင်း
 ခိုင်းရတယ်။

(မှတ်ချက်။ ‘ကြီးစေ, သေးစေ’ ခိုင်းခြင်းမှာ ယောဂီသည်
 ဥက္ကဟနိမိတ်မှ ပဋိဘာဂထဲ ဘယ်ရွှေ့ ဘယ်မျှ သက်ဝင်လာပြီကိုလဲ
 စမ်းသပ်ခြင်းဖြစ်သည်။ လွယ်လွယ်မမှတ်သင့်။)

နိမိတ်က မှိန်နေမယ်ဆိုရင်လဲ ‘လင်းစေ...လင်းစေ’ ပေါ့။
 ရွှေတိဂုံပို့လွှတ်ဖူးပြီး နိမိတ်ကို ပြန်မသိမ်းဘဲ ဗုဒ္ဓဂယာ
 ဖူးချင်ရင် ‘ကောက်စေ ကွေးစေ ကွေ့စေ’ ဆိုပြီး အနောက်မြောက်
 အိန္ဒိယဘက် လှည့်ဖူးလဲ ရတာပဲ။ ကိုယ်ခိုင်းသလို ရတာ။
 ဦးပဉ္စင်းတို့ ‘စေ’ တစ်လုံးတင်မကဘူး။ ‘စေဆယ်လုံး’ တောင်

ပိုင်နေပြီပေါ့။ ဘုန်းကြီးတို့ကျောင်းဒကာ ဦးဖိုးအောင်ဆိုရင်
လူက အရှေ့ဘက် လှည့်နေရင်းက အနောက်ကျောဘက် လူမလှည့်
ဘဲတောင် ပို့တယ်။

‘ဆန္ဒဝတော ကိံနာမ ကမ္မံ နသိဇ္ဈတိ၊
ဝီရိယဝတောကိံနာမ ကမ္မံ နသိဇ္ဈတိ’
ဘုရားဟောထားသားပဲ။ ဒါတွေဟာ ဣဒ္ဓိပါဒ်တွေပဲ
မဟုတ်လား။

နတ်ကတော် မှော်ဆရာ မဖြစ်စေနဲ့

အဲသလို နိမိတ်ကို ခိုင်းသလို ရသွားပြီဆိုရင် ၇-မိုင်၊
မိုင် ၂၀၊ ၅၀၊ ၁၀၀၊ ၅၀၀ တစ်ရက်စီ တစ်ရက်စီ နိုင်သလောက်
ခိုင်းသွားမယ်။ လောဘကြီးလို့ မရဘူး။ ပျောက်သွားလိမ့်မယ်။

မုံရွာက ဘုရားတွေ၊ စစ်ကိုင်း၊မန္တလေး၊ အမရပူရ၊ ပဲခူး၊
ရန်ကုန်၊ နောက် အိန္ဒိယဗုဒ္ဓဂယာ မဟာဗောဓိ စေတီတော်ကြီး၊
သီဟိုဠ်(သီရိလင်္ကာ)က ထူပါရုံ၊ မဟာစေတီ စသည်ပေါ့။
အိန္ဒိယနှင့် သီဟိုဠ် တစ်ရက်ပေါ့။ (ဗုဒ္ဓဂယာက ကချင်ပြည်နယ်
ဗန်မော်မြို့နှင့် အရှေ့အနောက်တည့်တည့်။ အနောက်မြောက်
ထောင့် မှန်းပို့၊ သီဟိုဠ်က အနောက်တောင်ထောင့်။

ဦးပဉ္စင်းတို့ အထူးလေးလေးနက်နက် လိုက်နာရမှာ ရှိသေးတယ်။ အဲဒါ ဘာလဲဆိုရင်-

ရွှေတိဂုံစေတီကြီး ဖူးတဲ့အခါ အထဲက ဌာပနာတိုက်ကို ဖောက်မကြည့်ရဘူး။ ဖောက်ကြည့် ဖောက်ဖူးတော့ ဘာဖြစ်လဲ။ သူတို့ကမှ မကြိုက်တာ၊ ဒုက္ခရောက်မှာပေါ့။ ဒါတော့ သတိ ထားကြ။

ဘုန်းကြီး ကနွိဆရာတော်ကြီးထံမှာ နေတုန်းက ဆရာ တော်ကြီးက ပြောတယ်။

‘ဦးသုဇာတ...’တဲ့။ (ဘုန်းကြီးဘွဲ့တူနေလို့ အဲဒီမှ ဘွဲ့ ပြောင်းထားတာ) ဗုဒ္ဓဂယာ ဖူးပြီးပလား...တဲ့။ ဘုန်းကြီးဖြင့် ဖူးပြီးပြီ...’တဲ့။

ဆရာတော်ကြီးကလဲ ကုသိုလ်ရမယ့် ဌာနတွေကို အဖူးခိုင်း ပါတယ်။ ယောဂီပါရဂူကျမ်း (ဒုတိယခန်း) မှာလဲ အတိအလင်း ရေးထားပါတယ်။

‘အကယ်၍ ထက်ခဲ့ပါမူ ကောင်းကင်သို့လည်းကောင်း၊ စကြဝဠာသို့လည်းကောင်း ရောက်အောင် လွတ်လိုက်နိုင်၏’တဲ့။ လောကုတ္တရာ မရမီအတွင်း အကျိုးများစွာ ရှိကြောင်းလဲ မိန့် တော်မူပါတယ်။ ‘ဒါ ခုမှမဟုတ်ဘူး။ ရှေးက ထားခဲ့တဲ့

သာသနာဝင်ကျမ်းစာလာ စကားတွေပဲ။ လေးစားရမယ်’ လို့လဲ အမိန့်ရှိတယ်။ (ဆပဿ ဒီပနီ-၇၇၊ ၉၅။)

ဒါပေမယ့် လောကုတ္တရာနှင့် ဆန့်ကျင်တာတွေကိုတော့ ကြည့်ခွင့်မပြုဘူး။ ဒါ...သတိထားကြ၊ နတ်ကတော်၊ မှော်ဆရာ၊ ဗေဒင်ဆရာ ဂိုဏ်းဘုန်းကြီး ဖြစ်သွားပြီး ကိုယ်တည်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် သာသနာတော်ပါ မှေးမှိန်စရာ မဖြစ်စေရဘူး။ လောကုတ္တရာအတွက် ခြေထောက်တပ်ပေးနေတာ သတိပြု ရမယ်။

ခြေထောက်မခိုင်ခင် ပြေးချင်လို့လဲ မရဘူး။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် (၁၂၃)မှာ ‘ယထာနာမ ဒဟရော ကုမာရကော’ဆိုတဲ့ အတိုင်း ကလေးလို အရပ်၊ အသွား သင်နေတာ။ ‘ရပ်နိုင်ပေ့ ရပ်နိုင်ပေ့’ အားပေးနေတုန်း ဗိုင်းဆို လဲကျသွားသလို ဖြစ်နေမယ်ဗျာ။ လောဘမကြီးရဘူး။ ဒါကြောင့် ဆရာနှင့် ကင်းလို့မရဘူး ပြောတာ။

နတ်ပြည် ဗြဟ္မာပြည်ရှိ ဘုရားများဖူး

စကားအနေနှင့် ပြောရရင် သီဟိုဠ်ပြီးရင် ဦးပဉ္စင်းတို့ တာဝတိံသာ ပို့မှာပါ။ လူ့ပြည်က စတုမဟာရာဇ် ယူဇနာ

၄၂၀၀၀၊ အဲဒီကမှ တာဝတိံသာ ၄၂၀၀၀။

အဲဒီမှာ သိကြားမင်းစံရာ မဟာသုဒဿန မြို့တော် ဝေဇယန္တာပြာသာဒ် အရှေ့ဘက်မှာ နန်းဦးဘုရား စုဋ္ဌာမဏိ စေတီ။ ဒီစကြဝဠာမှာ အရင်ဆုံးတည်တဲ့ စေတီ။ အလောင်းတော်ရဲ့ ဆံတော်နှင့် စွယ်တော်ဓာတ် ဌာပနာပြီး တည်ထားတာ။ ‘သျှောင်တော်’စေတီပေါ့။

အဲဒီ မြောက်ဘက်မှာ မြတ်စွာဘုရား ၇-ဝါအရ တစ်ဝါ တွင်းလုံး အဘိဓမ္မာ ၇-ကျမ်းဟောရာ ပဏ္ဍိကမ္မလာ မြကျောက် ဖျာနှင့် ကမ္ဘာဦး ပင်လယ်ကသစ်ပင်။

အဲဒီ အနောက်ဘက်မှာ နတ်ဗြဟ္မာတွေ စည်းဝေးရာ တရားဟောရာ သုဓမ္မာဇရပ်ကြီး။ ဒီစကြဝဠာမှာ သာသနာပြုတဲ့ ဌာနချုပ်ကြီးပေါ့။ နတ်တွေ စည်းဝေးတဲ့အချိန် တက်ရင် စည်းဝေးနေတာ တွေ့ရမယ်။

ကြိုတင်ပြီး မေတ္တာပို့၊ ခွင့်တောင်းသွားရင် သိကြားနတ်မင်း နတ်သမီးတွေကတောင် လမ်းညွှန် လမ်းပြပေးပါလိမ့်မယ်ဗျာ။

တချို့ယောဂီတွေ တက်သွားလို့၊ ဒီက နိမိတ်အလင်း တန်းကြီး လွတ်လိုက်တယ်ဆိုရင်ပဲ အလင်းတန်းကြီးရဲ့ ဝဲယာ နတ်သား နတ်သမီးတွေ တန်းစီ လက်အုပ်ချီပြီး ကြည်ညို

ကြိုဆို နေကြတာတောင် တွေ့ရတတ်ပါတယ်။ ယုံနိုင်စရာ မရှိဘူး။

‘ဪ ဒါ...အတုမရှိတဲ့ မြတ်စွာဘုရား တရားတော်ရဲ့ ရောင်ခြည်တော်တွေပါလား။ ကမ္ဘာအသင်္ချေ နေရပေမယ့် တွေ့ဆုံ ဖူးမြော်ရခဲပါကလား’ ဆိုပြီး ကြည်ညိုရှာကြတာ။ ‘ဒဿနာနုတ္တရိယ (အမြတ်ဆုံး ဖူးတွေ့ရခြင်း) ကုသိုလ်ပါလား။ စက္ခု ဥဒပါဒိ အာလောကော ဥဒပါဒိ။ ကိုယ်လဲ လာဘာနုတ္တရိယ၊ ဒဿနာ နုတ္တရိယ ကုသိုလ်တွေရ၊ ကိုယ့်ကို အကြောင်းပြုပြီး သူ့ခမျာများလဲ ရတယ်ဆိုတော့ မကြိုဆို မကြည်ညိုဘဲ နေပါ့မလား။

(မှတ်ချက်။ သုတ်မဟာဝဂ္ဂ-သက္ကပဉ္စသုတ်အဖွင့်၊ ဓမ္မပဒ အဋ္ဌကထာ မဃဝတ္ထု၊ အင်္ဂုတ္တိုရ် သတ္တက ပါရိစ္ဆတ္တကသုတ် စသည်တို့၌ လာသော အတိုင်းအတာ ကြည်ညိုဖွယ်ဖြစ်ရပ် များနှင့် တံတားဦး၊ မင်္ဂလာစေတီ၊ မင်းကွန်း၊ မြသိန်းတန်၊ မြောင်မြို့ စုဠာမဏိစေတီသမိုင်းများ ဖော်ပြရန် များစွာ ရှိပေ၏။)

နတ်ပြည် ဗြဟ္မာ့ပြည်က ဘုရားစေတီများကို ဖူးကြရာ၌ မိမိတို့ စိတ်ဝင်စားရာ ပိုပြီး အားသန်ရာကို စူးစိုက်ဖူးကြသည်ဖြစ်၍ တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် အသေးစိတ် ပုံသဏ္ဍာန်များ ကွဲပြား ခြားနားကြသော်လည်း ယေဘုယျ အဓိကအချက်မှာ လွဲခြင်းမရှိ

ကြပေ။ တစ်ထပ်တည်း တူညီကြပေသည်။

တာဝတိံသာပြီးရင် ဗြဟ္မာ ၂၀-မှာ ဟို အမြင့်ဆုံး အက-
နိဋ္ဌဘုံက ‘ဒုဿစေတီ-ဝတ်လဲတော်စေတီ၊ ဃဋိကာရ ဗြဟ္မာ
မင်းကြီး အလောင်းတော်ရဲ့ ဝတ်လဲတော်များကို ယူဆောင်ပြီး
ဌာပနာထားတာ။

မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ ဖူးရတဲ့ ယောဂီတွေ ပြောလို့မကုန်ဘူး။
ကြည်ညိုလို့ ဖူးလို့ မဝကြဘူး။ ဗြဟ္မာ့ပြည် မပြောနဲ့။ နတ်ပြည်
တောင်မှ လူသားတွေ ရောက်နိုင်တဲ့နေရာ မဟုတ်ဘူး။ နေမိမင်းတို့
မန္တာတု စကြာမင်းတို့လို တစ်ယောက်စ နှစ်ယောက်စလောက်
ရောက်ဖူးကြတာ။

ယုံနိုင်စရာမရှိလောက်အောင်ကို တရားတန်ခိုးတော်တွေ-
ဗုဒ္ဓဓမ္မာ အစိန္တိယာ။ လူတိုင်းပြောလို့မဖြစ်ဘူး။ ထားတော့...

နိမိတ်လွတ်ပုံ အကျဉ်းချုပ် ပြောစို့။
တာဝတိံသာ လွတ်တော့မယ်ဆိုရင် အရှေ့မြောက် (အရှေ့
ဘက် ခပ်ယွန်းယွန်း) အထက်ကို မှန်းပြီးလွတ်။ ဝါးလုံးများ
လဲ့ရာကနေ တဖြည်းဖြည်း ထောင်လိုက်သလိုပို့။ လူက ခေါင်းအုံး
ခုပြီး နောက်လှန်၊ ခပ်လဲ့လဲ့ အနေအထားနှင့် ထွက်လေနှင့်
‘ရှည်ရှည် ရှူမည်’ဆိုပြီး ဖြည်းဖြည်းပို့။ တစ်ခါနှင့်မရရင်

နှစ်ကြိမ်သုံးကြိမ် ထွက်လေ ဆင့်ဆင့်ပြီးပို့။

ကြည့်တဲ့နေရာ၊ ပို့တဲ့နေရာမှာ မမောအောင် ပါးစပ်နှင့် အသက်ရှူပေး။ နှာခေါင်းနှင့်ရှူရင် နိမိတ်ပျောက်သွားတတ်တယ်။ နှိုင်းနင်းသွားပြီဆိုတော့ ကိုယ်က ပို့လွတ်လိုက်ရတယ် မထင်ဘဲနဲ့ကို ဟို...သွားမယ့်နေရာမှာ လ,ကြီးသာနေသလို လင်းနေနှင့်ပြီ။ တကယ်တော့ စိတ်က မြန်လွန်းလို့ မသိတာပါ။ ကိုယ်ပို့လိုက်တဲ့ အလင်းနိမိတ်ပါပဲ။

ဒုဿစေတီ ပို့မယ်ဆိုရင် အဲသည်ထက် မြင့်ပြီးလွတ်။ နေရာကလဲ သိပ်မကွာဘူး။ သူက အရှေ့ဘက် ပိုကျတယ်။ အရှေ့တည့်တည့်ကြီးလဲ မဟုတ်တတ်ဘူး။ အချို့ စူဠာမဏိပို့တာ နိမိတ်က လွန်သွားပြီး ဒုဿစေတီ ရောက်သွားတဲ့သူတောင် ရှိသေး။

နတ်ဗြဟ္မာတွေ ပူဇော်ပုံတွေက အံ့မခန်းပါပဲ။ အရဟံ ဂုဏ်တော်ကြီးကို ကြည်ညိုလို့ မဆုံးကြဘူး။ ဒါကနေ လွတ်ဖို့ မဟုတ်ဘူး။ သဘောလောက် ပြောနှင့်တာ။ တာဝတိံသာမှာ အနည်းဆုံး ၄-ရက်၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်မှာ ၂-ရက်လောက်မှ ရိပ်စားမိရုံ လောက်ရှိသေးတာ။

ဒီနေရာမျိုးမှာ ဆရာမရှိဘဲ ပို့ပြီး မလုပ်သင့်ဘူး။

(မှတ်ချက်။ ‘သတိမြဲရာ ပထမာ’အရ သမာဓိရအောင် ကိုယ့် ဘာသာ ထူထောင်ပြီး သမာဓိလုံလောက်လျှင် နီးရာဆရာနှင့် လုပ်မှ သာ၍ကောင်းပါ၏)

စူဠာမဏိစေတီ၊ ဗုဒ္ဓဂယာ၊ မဟာဗောဓိစေတီ၊ သီဟိုဠ် ထူပါရုံ၊ မဟာစေတီနှင့် ရန်ကုန် ရွှေတိဂုံစေတီတော်များကို ယောဂီတိုင်း နေ့စဉ် အိပ်ရာဝင် ဦးချကန်တော့ကြရသည်။)

မျက်စိနှစ်ကွင်း အလင်းမရသော်လည်း

ဓမ္မစက္ခုရသူ ယောဂီဒေါ်ခင်သိန်း

ဒီနေရာမှာ ခင်သိန်းအကြောင်း ပြောရဦးမယ်။ ခင်သိန်း ဆိုတာ ဘုန်းကြီးတို့ယောဂီ။ ဒီတော့ကျောင်းတောင်ဘက် အလယ်စုဆိုတဲ့ ရွာကလေးက ဦးကြော်ငြာ + ဒေါ်အေးငွေတို့ရဲ့ သမီး။ ၃-နှစ်သမီးထဲကတည်းက မျက်စိကွယ်သွားရှာတာ။ ၄၂ နှစ်ရှိပြီ။

ဒီကောင်မလေး အိမ်မှုဝေယျာဝစ္စအတွက်ပဲ အသုံးမကျ အတူတူ ကျောင်းကို ပို့ပေးဖို့ ဘုန်းကြီးက သူ့မိဘတွေကို ပြောတယ်။ သူ့မိဘတွေက ဘုန်းကြီးနဲ့ ညီအစ်ကိုတွေပါပဲ။

မျက်မမြင် ဒုက္ခိတဆိုတော့ ပြုစုမယ့်အဖော်လဲ ရှာရသေး

တာကိုး။ တော်တော်နှင့် ကျောင်းမလာဖြစ်ဘူး။ ရောက်လာတော့ ဦးပဉ္စင်းတို့လိုပဲ ပရိကံကစပြီး တရားပေးတယ်။ စာကလဲ မတတ်တော့ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာအကြောင်း ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်အကြောင်း ပိုပြီး ပြောပေးရတာပေါ့လေ။

သူ့အတွက်တော့ ပိုပြီး နေရာကျသွားတာပေါ့လေ။ စာတွေ့ ရော လက်တွေ့ရော ကျောင်းတက်နေရသလို ပိုအကျိုးရှိသွား တာပေါ့။ ဗုဒ္ဓဝင်တို့၊ စေတီသမိုင်းတို့ ဗုဒ္ဓဘာသာအကြောင်း တော်တော်ကလေး နားရည်ဝသွားတယ်။

တိုတိုပြောကြပါစို့။ ဘုန်းကြီးက ဒီတော့ကျောင်းအတွင်း အပြင် နိမိတ် အပို့အယူခိုင်းပြီး ခု ယောဂီတွေလိုပဲ ယွန်းဆက် တိုက်ထဲက စေတီတန်ဆောင်းတွေ လှည့်ပတ်ဖူးဖို့ တရားပေး တဲ့နေ့။

အံ့ဩစရာကောင်းလိုက်ပုံက မျက်စိမြင်တဲ့ လူတွေကမှ လျှမ်းသေးတယ်။ စုံစုံစေ့စေ့ မမြင်ကြဘူး။ ဘုရားဖူးပြီးလို့ ဘုရားဝင်းထဲ လှည့်ပတ်ကြည့်တော့ တံခွန်တိုင်ခြေမှာ သူဌေးကြီး လင်မယား ရုပ်လုံးရှိတယ်။ အနားမှာ သူဌေးသမီးကလေး တစ်ယောက်လဲ ပါသေးတယ်။ ဆံတောက်ကလေးနဲ့တဲ့။ သူက ပြောတာ၊ ဟုတ်ရဲ့လားဟာ...ဆိုပြီး ဘုန်းကြီးတောင် သတိ

မရဘူး။ နောက်ကြိုမှ ကြည့်စမ်းတော့ ခင်သိန်းပြောတာ ဟုတ်
နေတယ် ကိုယ်တော်ရေ။

ဒီနည်းကလွဲလို့ မကယ်နိုင်

‘ခင်သိန်း နင့်အတွက် ဟိုနားမှာ ဘုရားစေတီတစ်ဆူ
တည်ထားတယ်။ သွားဖူးချေ’ခိုင်းရင် တိုက်ပြီးလဲမှာပဲ။ ဖူးလို့
ဘယ်ရမလဲ။ ခုတော့ စေတီလဲ ထီးတော်ကနေ ဖိနပ်တော်၊
ဖိနပ်တော်က ထီးတော်၊ ဘုရားဝင်းထဲက တံခွန်တိုင်မှာ မြတ်စွာ
ဘုရားနှင့် တိတ္ထိတွေ တန်ခိုးပြိုင်ကြပုံ ရုပ်လုံးတွေ အကုန်ဖူးရတာ။

အဲဒီဇာတ်လမ်းတွေပါ ပြောပြတော့ မျက်စိမြင်တဲ့ လူတွေ
ထက် သူကတောင် ဗဟုသုတ သာသွားသေး။

ဒါနဲ့ အဲဒီ စေတီရှေ့၊ အရုဏ်ခံ တန်ဆောင်းထဲမှာ
တော်တော်ကို သပ္ပာယ်တဲ့ ရုပ်ပွားဆင်းတုကြီး တစ်ဆူရှိတယ်
မဟုတ်လား။ အဲဒီ ရုပ်ပွားတော်ရှေ့လဲ ရောက်ရော၊ သူများဆို
၂-မိနစ်တောင် မကြာဘူး။ သူ့မှာ ကျုံ့ကျုံ့ကလေးထိုင်ပြီး
တစ်နာရီကျော်ကျော် ကြာသွားသတဲ့။

အဲဒီနေ့က တရားစစ်တော့ ဖူးရတာနည်းနေလို့၊ ‘နင့်
ဒီလောက်တောင် တစ်နေရာထဲ ကြာရသလားဟာ’လို့ ပြောမိသေး

တယ်။ နောက် ပြန်စဉ်းစားတော့ သူ့ခမျာ ၃-နှစ်သမီးကတည်းက မျက်စိကွယ်တာဆိုတော့ ‘ဘုရားဆိုတာ ဒီလိုပါလား’ လို့တောင် သိချင်မှ သိရှာမှာ။ နောက်မှ ဘုန်းကြီး သူ့ကို သနားသွားတယ်။

ခင်သိန်းလို ဒုက္ခိတ သတ္တဝါတစ်ဦးအတွက် ဒီကန့် သမထနည်းဟာ တန်ဖိုးမဖြတ်နိုင်ပါလား...လို့။ ဘုန်းကြီးလဲ ပိုပြီး သဘောပေါက် ဝမ်းသာနေမိတယ်။ ဟုတ်တယ်လေ... ဒီနည်းကလွဲလို့ ခင်သိန်းလိုလူကို ကယ်တင်ဖို့ တခြားနည်းလမ်း ရှိပါဦးမလား။ ကြည့်စမ်းလေ-သူ့ဘဝ လမ်းဆုံးနေပြီ။ ဘယ် လောက် ဝမ်းသာရှာမလဲ စဉ်းစားကြည့်စမ်း။

အင်မတန်ကံကောင်းတဲ့ ကောင်မကလေး။ ဘုရားရှင်ရဲ့ တရားတန်ခိုးတော်တွေကလဲ တကယ် အစိန္တေ ယျပါပဲကလား။ ဘုန်းကြီးစိတ်ထဲမှာလဲ ပိုပြီး လေးနက်သွားတယ်။ သူ့ကိုလဲ သိသင့်သိထိုက်တာ တခြားလူတွေထက် ပိုဟောပေးရတာပေါ့။

တန်ဖိုးမဖြတ်နိုင်တဲ့ ရတနာ

- စိတ္တိကတံ မဟာဣန္ဒြ
- အတုလံ ဒုလ္လဘဒဿနံ၊
- အနောမ သတ္တ ပရိဘောဂံ၊
- ရတနံ တေန ဝုစ္စတိ။
- (ခုဒ္ဒကနှင့် သုတ္တနိပါတ်၊ ရတနသုတ်အဖွင့်။)

‘ခင်သိန်း၊ နင် အဲဒီလို ဘုရားဖူးရတော့ နင့်စိတ်ထဲ ဘယ့်နှယ်နေသလဲ’

‘ဘယ့်နှယ်ပြောပါလိမ့်ဘုရား’တဲ့။

‘အေး ဟုတ်တယ်။ ဒဿနာ နုတ္တရိယ ဆိုတာ နင့်အတွက် ပိုမှန်တာပေါ့’လို့ ဘုန်းကြီးဟောပေးရတယ်။

ရတနာဆိုတာ လောကမှာရှိတဲ့ စိန်ရွှေကျောက်သံ ပတ္တမြားတွေကိုလဲ ၊ ရတနာခေါ်တယ်။ လောကီရတနာပေါ့။ တကယ့် ရတနာအစစ်ဆိုတာ အရည်အချင်း ဂုဏ်ငါးမျိုး ရှိ ရတယ်။

(၁) စိတ္တိကတဂုဏ် - သတ္တဝါတွေရဲ့ စိတ်ကို ကြည်နူး နှစ်သက် စေတတ်တဲ့ ဂုဏ်၊ စိန်ရွှေရတနာတွေမှာလဲ တန် သလောက် ဒီဂုဏ်ရှိတာပေါ့။

နင်အခု ဘုရားဖူးရလို့ ကြည်နူးနှစ်သက်ရတာနှင့် စိန် လက်စွပ်ရလို့ ကြည်နူးရတာနှင့် တူပါ့မလား။ ဘယ်တူမလဲ။ ဒီကြည်နူးမှုပီတိက စကြဝတေးမင်း စည်းစိမ်နှင့်တောင် မလဲ နိုင်ဘူး...တဲ့။ နင်ယုံပလား။ အဲဒါ စိတ္တိကတ ဂုဏ်။ ဒါ့ကြောင့်

ဘုရားကို ဘုရားရတနာ၊ တရားတော်ကို တရားရတနာ၊
သံဃာတော်ကို သံဃာရတနာလို့ ရတနာတပ်ပြီး ခေါ်ရတာ။
ဒါကမှ တကယ့် ရတနာအစစ်။

(၂) မဟာဋ္ဌဂုဏ် - ဘယ်ရွှေ ဘယ်မျှ တန်တယ်လို့
တန်ဖိုးဖြတ်လို့ မရနိုင်အောင် ထိုက်တန်တဲ့ဂုဏ်။ ကဲ...နင်
ခုဖူးရတာကို တစ်သိန်းနှင့် လဲပါဆိုရင် ရောင်းပါဆိုရင် လဲမလား။
ရောင်းမလား။ ကိုယ်ရထားတဲ့ တရားကော ရောင်းနိုင်မလား။

ကားကြီး ဆယ်စီးနှင့် ရတနာတွေ အပြည့်တိုက်ပေးမယ်
လေ။ အိမ်အရောက် ပို့ပေးမှာ။ ကိုယ်ဖူးတဲ့ကုသိုလ် လဲနိုင်ပါ
မလား။ ဒါ့ကြောင့် စကြဝဠာတိုက်ကြီးနှင့် အပြည့် ရွှေငွေရတနာ
တွေ ပုံပေးလဲ မတန်သေးဘူးတဲ့။ တန်ဖိုးကို မဖြတ်နိုင်ဘူး။

အဲဒါကြောင့် ဘုရားရတနာ၊ တရားရတနာ၊ သံဃာ
ရတနာ။ ခု နင်ရတဲ့ တရားတွေ ရောင်းနိုင်ပါ့မလား။ အဲသလောက်
မြင့်မြတ်တာဗျာ။

(၃) အတုလဂုဏ် - ဒီရတနာသုံးပါးဟာ လောကမှာ
ဘာနဲ့ဖြင့် တူတယ်လို့ကို နှိုင်းစရာမရှိ။ ခံထိုးစရာ မရှိ။ ဥပမာ
ပြုစရာ မရှိလို့ 'အတုလဂုဏ်' နဲ့လဲ ပြည့်စုံတဲ့ ရတနာမြတ်
သုံးပါး။

(၄) ဒုလ္လဘ ဒဿနဂုဏ်-ဆိုတာ ဖူးရတွေ့ရဖို့ ကြံရ ဆုံရဖို့ အလွန်ခဲယဉ်းတယ်...တဲ့။ မဟုတ်ဘူးလား။

ဖူးတွေ့ရဖို့ ခက်ခဲတာကတော့ မပြောနှင့်တော့။ ဘယ်လိုမှ မလွယ်ဘူး။

လောကမှာ လူတွေ ဟိုနိုင်ငံ သည်နိုင်ငံ လူတွေ၊ မရေမတွက်နိုင်တဲ့ ခွေး၊ ဝက်၊ ကြက်၊ ငှက်၊ ပိုးရွခြပုန်း၊ ပရွက်ဆိတ် အများကြီးပါပဲ။ သူတို့တွေ ဒီရတနာသုံးပါးဆိုတာ သိရှာကြရရဲ့လား။ နင့်လို ဖူးကြရ တွေ့ကြရရဲ့လား။ အဲဒါ ကြောင့် ဘုရားရတနာ၊ တရားရတနာ၊ သံဃာရတနာခေါ်တာ။

(၅) အနောမ သတ္တ ပရိဘောဂဂုဏ် - ဘုန်းကံပါရမီ နည်းတဲ့သူတွေ၊ လူညံ့တွေနှင့် မတန်မရာဘူး။ ဘုန်းကံရှိတဲ့လူ၊ ပါရမီရှိတဲ့ လူတွေမှ သုံးစွဲခွင့်ရတာတဲ့။

အဲ...နင် ဘုန်းထူး ကံထူးရှိလို့။ ပါရမီထူးရှိလို့ ဖူးရတာ။ ဒီတရားရတာ၊ ဒီရတနာသုံးပါး သုံးစားခွင့်ရတာဗျာ။ ကြိုးစား မှတ်...ဆိုပြီး ဟောပေးရတယ်။ ၃၂-နှစ်က အားထုတ်တာ ၃၄ နှစ်ရှိပြီ။

ကမ္ဘာပေါ်မှာ အဦးဆုံးစေတီ

ဒါနဲ့ - ခင်သိန်းအကြောင်း ဆက်ပြောရဦးမယ်။ အဲဒီ ယွန်းဆက်ကျောင်းထဲက ဘုရားနှင့်အရုဏ်ခံပြီးတော့ အလယ်က ကျောင်းကြီးပေါ် ဆက်ဖူးလို့ ပြောထားတော့ ကျောင်းကြီးပေါ် သွားတာပေါ့လေ၊ ကျောင်းကြီးက နေ့လယ်မှာတောင် တံခါးတွေ ပိတ်ထားတော့ မှောင်မဲနေတယ်။

ကျောင်းကြီးအပေါ်ထပ် အရှေ့ဖက်ထိပ်မှာ စာအုပ်ဘီရိုတွေ၊ ရုပ်ပွားဆင်းတု စာတိုက်တွေထားတယ်။ အဲဒီထဲမှာ လေးဘက်လုံး မှန်တပ်ထားတဲ့ဘီရိုထဲမှာ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်း ၂၀၀ကျော်က စေတီ ဟောင်းတွေ ပြိုပျက်လို့ ပူဇော်ထားတဲ့ ရွှေ၊ငွေ ရုပ်ပွားဆင်းတု ကလေးတွေ လက်သန်း လက်ညှိုးလောက်နှင့် သတ္တဌာနရုပ်လုံး ကလေးတွေလဲပါရဲ့။

ခင်သိန်းက အဲဒီ လက်သန်း လက်ညှိုးလောက်ရှိတဲ့ ရုပ်ပွား ဆင်းတုတော်လေးတွေကို သေသေချာချာ ဂယနဏ ပြောနိုင်တယ်ဗျာ- -အံ့ရော---အံ့ရော--။

နောက်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံက ဘုရားစေတီတွေပြီးလို့ အိန္ဒိယ ဗုဒ္ဓဂယာက မဟာဗောဓိစေတီတော်ကြီးနှင့် ဗောဓိညောင်ပင်တို့ --- သံဝေဇနိယဌာနက ဘုရားတွေ အကုန်အဖူးခိုင်းတာပေါ့လေ--။

ဗုဒ္ဓဂယာရောက်တော့ ညောင်ပင်ကြီးနှစ်ပင်တော့ သူ တွေတယ်၊ ဘုရားရှာလို့မရဘူး၊ ညောင်ပင်ကြီးနှစ်ပင်မှာ တောင်ဖက်က ညောင်ပင်က ဘုရားပွင့်တော်မူတဲ့နေရာမှာ ထပ်ပြီးစိုက်ထားတဲ့အပင်၊

မြောက်ဖက်က စည်စည်ကားကားနဲ့အပင်ကြီးက ဟိန္ဒူကုလားတွေ
သေတဲ့လူတွေရည်စူးပြီး ပ,သ တဲ့အပင်၊ ခေါစာပစ်တဲ့အပင်ပေါ့လေ။

“ဘာလို့ ဘုရားမတွေ့ရမှာတုံး၊ အကြီးကြီးပဲဟာ၊ လှည့်ပတ်
ကြည့်၊ မော့ကြည့်၊ ဒီလောက်ကြီးတဲ့ဘုရား စေတီကြီးများ မတွေ့ဘူး
ရှိရသေး” လို့ အပြစ်တင်သံနှင့်ပြောလိုက်တော့-ခင်သိန်းက ---

“လေးထောင့်ကြီးတစ်ခုတော့တွေ့တယ်ဘုရား၊ အပေါ်ရောက်
တော့ရှူးသွားတယ်” တဲ့။

ဒီတော့မှ ဘုန်းကြီးကစဉ်းစားမိတယ်၊ သူများတွေလို ဘာ
ဗဟုသုတမှလဲမရှိ၊ ဘုရားစေတီဆိုတာလဲ မြန်မာပြည်ကဘုရားတွေလို
ထီးနှင့်၊ သပိတ်မှောက်နှင့်၊ ဖောင်းရစ်တွေနှင့် သိဦးတောင်မှ ဒီလို
ထင်ရှာမှာ၊ မဟာဗောဓိ စေတီတော်ကြီးကို ဘုရားလို့ သူ့စိတ်ထဲ
ထင်မှာမှ မဟုတ်ဘဲကိုး။

ဒါနဲ့ သနားပြီး --- ဘုရားအဆူဆူ ဒီနေရာမှာပဲပွင့်တဲ့
အကြောင်း၊ ကမ္ဘာပေါ်ဦး မြေထူးမြေမြတ်မို့ ကမ္ဘာပျက်လဲ ဒီနေရာက
နောက်ဆုံးမှပျက်မှာ၊ ကမ္ဘာတည်စ ပထမဆုံးကုန်းမြေပေါ်လာတဲ့နေရာ၊
ဒီကမ္ဘာမှာ ဘုရား ၅-ဆူပွင့်မယ်ဆိုရင် ကမ္ဘာဦးကတည်းက ကြာပွင့်ကြီး
၅-ပွင့် နိမိတ်ပေါ်လာတဲ့အကြောင်း၊ အသောကမင်းကြီးက ဒီစေတီ
ကြီးကို တည်ထားခဲ့ကြောင်း၊ ဒို့မြန်မာနိုင်ငံက ရွှေတိဂုံစေတီကြီးက
ကမ္ဘာပေါ်မှာအရင်ဆုံးတည်တာ၊ ရွှေတိဂုံပြီးရင် ဒီစေတီကြီးက

ကမ္ဘာပေါ်မှာ ဒုတိယဖြစ်ကြောင်း ဘုရားပွင့်ပုံအကြောင်းတွေပါ
ခင်သိန်းကိုဆက်ပြီး ဟောပြပေးတော့ သူ့မှာ ဝမ်းသာလွန်းလို့။

ဒီနည်းကလွဲလို့ သူ့ကို ကယ်မရ

ဗုဒ္ဓဝင်အကြောင်းတွေ၊ စေတီသမိုင်း၊ သာသနာသမိုင်းတွေပါ
စပ်ရာ စပ်ရာ နာယူရတော့ သဝနာနုတ္တရိယကုသိုလ်တွေ၊ လာဘာ
နုတ္တရိယ၊ ဒဿနာနုတ္တရိယ ကုသိုလ်တွေ ဒုက္ခိတဘဝ တန်ဖိုးမဖြတ်
နိုင်အောင် အကျိုးများသွားတာပေါ့။

ဒီ အာနာပါနု ကမ္မဋ္ဌာန်းနည်းသာမရှိရင်လဲ သူ့ကို ဘုန်းကြီးလဲ
ဘယ်လိုလုပ်ကယ်နိုင်မလဲ၊ စဉ်းစားကြည့်လေ---။

သူလဲ ဒီလိုအခွင့်ကောင်းတွေရနေမှန်းသိတော့ ပိုပြီးကျိုးစား
တာပေါ့။ လူ့ပြည်ကဘုရားတွေ၊ နတ်ပြည်ကဘုရားတွေလဲ ကျကျနန
ဖူးရတာ။ လျှောက်နိုင်တာ။

မျက်စိမမြင်တဲ့သူဆိုတော့ မြင်တဲ့လူတွေထက် ဒီနေရာမှာ
သာသွားတာပဲ။ သူ့ခမျာ ဒီသမထနိမိတ်ပဲ အားကိုးရှိရာတာကိုး။

တာဝတိံသာကဘုရားဖူးတော့လဲ ဘုရားအလောင်းတော်
တောထွက်ပြီး အနော်မာသောင်ကမ်းမှာ ဆံတော်ပယ်ပုံ၊ သိကြားမင်းက
ရွှေပန်းတောင်းနှင့် ပင့်သွားပုံ၊ ပင်လယ်ကသစ်ပင်အောက် ပဏ္ဍု

ကမ္မလာ မြကျောက်ဖျာပေါ်မှာ တစ်ဝါတွင်းလုံး အဘိဓမ္မာတရားဟော
တော်မူရပုံ စသည် ဗုဒ္ဓဘာသာစကားတွေ နေ့တိုင်း အသစ် အသစ်
ကြားကြားနေရတော့ သဒ္ဓါတရားတွေဘယ်လောက်ဖြစ်မလဲ စဉ်းစား
ကြည့်စမ်းပါ။

ခင်သိန်းမပြောပါနှင့်လေ--၊ ခု ဦးပဉ္စင်းတို့ယောဂီတွေပဲကြည့်
ပါဦး။ ဗုဒ္ဓဝင်တွေ စေတီသမိုင်းတွေ၊ သာသနာတော်မှာ သမိုင်းဦး အဖြစ်
အပျက်တွေ၊ စေတီတော်တွေ၊ ဓာတ်တော် မွေတော် ဆံတော် စွယ်တော်
တွေ၊ ပရိဘောဂထိုက်တဲ့ ကသစ်ပင်၊ ပဏ္ဍုကမ္မလာ မြကျောက်ဖျာ
ဒါတွေ စာအုပ်ထဲရှိတာတောင် တချို့ ဖတ်ဖူးမှာမဟုတ်ပါဘူး။

သဒ္ဓါစိတ်တွေ အထွတ်အထိပ်ဖြစ်ပွား

ခုတော့ တကယ့်ဓမ္မဇာစ်တွေ အရင်းကျကျ ဖူးရ တွေရတော့
ခင်သိန်းမပြောနှင့်၊ လူကောင်းတွေ၊ စာတတ်တဲ့ဦးပဉ္စင်းတို့တတွေအဖို့ပါ
ဒဿနာနုတ္တရိယ ကုသိုလ်ထူးကြီးမဟုတ်ဘူးလား၊ နတ်တွေ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု
ရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှ ဖူးတွေရတဲ့ဟာတွေပါလား။

ဒီ ကနွီနည်းအပေါ် ဘုန်းကြီးထပ်ပြီး ဝမ်းသာအားရမိတာက
လူတိုင်း သဒ္ဓါတရားတွေ တိုးကြရတယ်၊ ရှေးက ဒီလိုသဒ္ဓါတရားမျိုး
မဖြစ်ဖူးကြပါဘူး၊ ခိုင်မာတဲ့ဗုဒ္ဓဘာသာတွေ ဖြစ်သွားပြီလေ။

ဒါလိုရင်းပဲ၊ ‘သဒ္ဓါ’ လိုရင်းပဲမဟုတ်လား၊ အာဠာကဘိလူး ကြီးကလျောက်လို့ ဘုရားကဖြေတယ်လေ---“သတ္တဝါတွေမှာ အရေး ကြီးဆုံး၊ အမြတ်ဆုံးဥစ္စာဟာ သဒ္ဓါတရားပဲ”---တဲ့။

‘သဒ္ဓိ ဓ ဝိတ္တံ ပုရိသဿ သေဋ္ဌံ’ ဆို မဟုတ်လား?

ဣဓ-ဤလောက၌၊ ပုရိသဿ- သတ္တဝါ၏။ သေဋ္ဌံ- အမြတ်ဆုံး အရေးအကြီးဆုံးဖြစ်သော။ ဝိတ္တံ- မရှိမဖြစ် ပိုင်ဆိုင်ရမည့် ဥစ္စာကား။ သဒ္ဓါ-ယုံကြည်မှုသဒ္ဓါတရားသာတည်း။

ဦးပဉ္စင်းတို့သိပြီးသားပါ။ သဒ္ဓါတစ်ခုရှိထားရင် ကျန်တာတွေ ဘာမှမလိုတော့ဘူး၊ အားလုံးပြည့်စုံတော့တာပဲ။ သဒ္ဓါရှိရင် ဝီရိယရှိ၊ ဝီရိယရှိတော့ သတိရှိ၊ သတိရှိတော့ သမာဓိဖြစ်၊ သမာဓိရတော့ ပညာ ဖြစ်၊ ဣန္ဒြေငါးပါး၊ ဗိုလ်ငါးပါး အကုန်ပါလာတော့တာပါပဲ။

နတ်သားတစ်ယောက် စုတေခါနီးလို့ရှိရင် အဖော်နတ်သား တွေဝိုင်းအုံလာပြီး ‘အဆွေနတ်သား၊ လူ့ပြည်သွားပြီး သဒ္ဓါတရားယူ ချေပါ’ လို့ ဝမ်းသာအားရ လာပြောကြတယ်ဆို မဟုတ်လား။

ဒုက္ခိတသတ္တဝါတွေအတွက်

အဲ---ခင်သိန်းအကြောင်းနောက်တစ်ခုပြောရဦးမယ်၊ ဒီမှာ မောင်သန်းအောင်တို့၊ မောင်လူခင်တို့ဆိုတဲ့ယောဂီဟောင်းတွေရှိတယ်၊ ခင်သိန်းဦးလေးတွေပါပဲ။ တစ်ညနေမှာ မောင်သန်းအောင်က ဘူတုမကို ပြောတယ်။

မြေစင်းတောရဆရာတော်

‘ခင်သိန်း- နင်ဘုရားတွေလဲဖူးလို့စုံပြီ၊ နင့်တရားပြတဲ့ ဆရာတော်ကြီးကို မဖူးမြင်ထိုက်ဘူးလား၊ ဖူးကြည့်ပါလား’ ပြောပြီး မောင်သန်းအောင်နှင့် မောင်လူခင်က ဘုန်းကြီးဆီလာပြီး ဝတ်ဖြည့်ကြတယ်။

‘လေးသန်းခိုင် ဖူးရတာပေါ့’ ဆိုပြီး သူတို့နှစ်ယောက် ဝတ်ဖြည့်နေတုန်း သူ့ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းကလေးကနေ ဘုန်းကြီးကျောင်း လှမ်းကြည့်မှာပေါ့လေ။ ဘုန်းကြီးကလဲမသိပါဘူး၊ မောင်သန်းအောင်တို့လဲ ဝတ်ဖြည့်ပြီး ခင်သိန်းကျောင်း တန်းသွားကြတာ။ ဟိုရောက်တော့ ခင်သိန်းက ဆီးပြောတယ်---တဲ့။

‘ဆရာတော်ကြီးက အသားကတော့ဖြူပါရဲ့။ မျက်နှာတစ်ခုလုံးလဲ မှဲ့ချည်းပါလား’ လို့ပြောသတဲ့။ ပြီးတော့ ဆရာတော်ကြီးကို ဝတ်ဖြည့်နေတာ တောင်ဖက်က ညိုညိုဝဝ၊ မြောက်ဖက်က ဖြူဖြူပိန်ပိန်’ မောင်သန်းအောင်နှင့်မောင်လူခင်ကိုပြောတာ၊ သူ့ဦးလေးနှစ်ယောက်ကိုလဲ သူ့သေသေချာချာ မှတ်မိအောင် မြင်ဖူးတာမှမဟုတ်ဘဲကိုး။

အဲဒီမှာ မောင်သန်းအောင်တို့ မောင်လူခင်တို့က ရယ်မောပြီး ဘုန်းကြီးလာလျှောက်ကြတာ ‘ သူ့မလဲ ဒီလိုမှ မြင်ဖူး-ဖူးဖူးမှာပဲလေ’ ဆိုပြီး နေလိုက်တာ၊ ကုသိုလ်ရမယ့် ဘုရားဖူးတာကလွဲလို့လဲ ဘုန်းကြီးက ဘယ်သူ့ကိုမှ အပြင်အာရုံ မကြည့်ကြဖို့ တားမြစ်ထားတာ။

ခင်သိန်းလို ဒုက္ခိတသတ္တဝါတွေအဖို့ ဒီနည်းက ပိုပြီးအကျိုး ရှိသွားတာပေါ့လေ။

ကဲ--ဦးပဉ္စင်းတို့လဲ နိမိတ်တွေကောင်းပြီး ဖူးချင်တဲ့ဘုရား တွေလဲ ဖူးပြီးကြပြီ။ ဒီနေ့ 'လုံးစုံလင်းရာ တ-၌သာ' တတိယနည်း တက်ပေးမယ်။

+++++

(၈)-လုံးစွဲလင်းရာ တ-ဋ္ဌိသာ

သဗ္ဗကာယ ပဋိသံဝေဒီ အဿသိဿာမိတိ သိက္ခတိ။

သဗ္ဗကာယပဋိသံဝေဒီ ပဿသိဿာမိတိ သိက္ခတိ။

ယောဂီအများအားဖြင့် ဥဂ္ဂဟနိမိတ်ကနေ ပဋိဘာဂနိမိတ်ထဲ
ရောက်လာကြပြီ။ ပဋိဘာဂနိမိတ်အလင်းအားနည်းသေးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များ
ရှေးကအတိုင်းပွားပြီး နိမိတ်သန်သန်ရအောင် လုပ်ရမယ်။

တကယ်တော့ ဒီတတိယနည်းရောက်ရင် ဂဏနာ-ရေတွက်ဖို့
မလိုတော့ဘူး။ နိမိတ်ကို မလွတ်တမ်းလိုက်ပြီး ဖွဲ့ချုပ်ဖမ်းတဲ့ အနုဗဒ္ဓနာ
နှင့် ထိသိ ဖုသနာ ၂- ခုနှင့်ပဲ သွားရမှာ။ အဲသလိုသွားနိုင်အောင် ၊
ဝါရ်ရေ ဝါရ်မှတ်လွတ်ပြီး သွားနိုင်အောင် ပိုပြီး ကြိုးစားကြရမှာ။

ကြောင့်ကြမစို့က်အဲ သိရုံသိ

ဒီမှာ ဦးပဉ္စင်းတို့ သတိထားမိမှာပါ။ တတိယနည်းပြတဲ့ ပါဠိ
နတ်ဟာ အရင်ပထမ ဒုတိယနည်းတွေတုန်းကလို အဿသတိ၊ ပဇာ

ယခုအခါ

ဈာန်အဘိညာဉ်တွေရနိုင်ပါသလား

ဒီနေရာမှာ မေးစရာရှိပါတယ်။ ဒီဈာန်အဘိညာဉ်တွေ ဆိုတာက ယခုအခါ ရနိုင်ပါသလားလို့ မေးစရာရှိပါတယ်။ ရနိုင်ပါတယ်လို့ပဲ ဖြေရပါမယ်။ ဘာကြောင့်လည်းဆိုရင် မရနိုင်ဘူးလို့လည်း ပယ်မြစ်ချက်မရှိပါဘူး။ ယခုတရားအားထုတ်နေကြတဲ့ အချို့ယောဂီတွေမှာလည်း ဒီလို အမြင်အကြားသဘောတွေ တွေ့နေကြပါတယ်။ ဒါကြောင့်ပါပဲ။ ဒါပေမယ့် အဘိညာဉ်ဆိုတာကတော့ အင်မတန် သမာဓိအားကောင်းမှ ပြည့်စုံတယ်။ လွယ်လွယ်ကလေးတော့ မဟုတ်ဘူး။

(မဟာစည်ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတော်၊ ၈၁-၁၅)

နာဏိလောကတွင် သာမန်မဟောဘဲ 'အဿသိဿာမိ' ဆိုပြီး အနာဂတ်
ဝိဘတ်နှင့်ဟောတယ်။ ပြီးတော့ 'သိက္ခတိ-လေ့ကျင့်ရမယ်' လို့လဲ
ဟောပြန်တယ်။

အဓိပ္ပါယ်ကတော့ ရှေ့မှာ ပညာစခန်းတက်တော့မှာမို့ ဒီ
တတိယအဆင့် ကတည်းက အသိဉာဏ် ဖြစ်ပွားအောင်
ဝီရိယစိုက်ထုတ်ပြီး အထူးလေ့ကျင့်ရမယ်လို့ ဆိုလိုတာပါပဲ။ 'ထွက်လေ
ဝင်လေ အစ အလယ် အဆုံး သုံးပါးလုံးကို သိသာထင်ရှားအောင်
ရှုရှိုက်လေ့ကျင့်ရမယ်' ပေါ့။ [ဝိသုဒ္ဓိမဂ်-၂၆၆။ ဋီကာ-၃၂၂]

ဒီတတိယနည်းမှာ ကနွိဆရာတော်ကြီးက 'သုံးချက်သိမှာ၊
တတိယာ' လို့ဆိုပြီး၊ လယ်တီဆရာတော်ကြီးကတော့ 'လုံးစုံလင်းရာ၊
တ-၌သာ' လို့ ဆိုပါတယ်။

ပဋိဘာဂနိမိတ်-စတဲ့စာအဓိပ္ပါယ်တွေကို နောက်မှပြောမယ်။
လောလောဆယ် ဒီ တတိယနည်းမှာ 'သုံးချက်သိရပုံ၊ အလုံးစုံ လင်းရပုံ'
ရှုမှတ် ပွားများနည်း အရင်ပြောမယ်။

ထုံးစံအတိုင်း ပထမဆုံး နိမိတ်ရအောင်ပွား၊ ပြီးမှ ကြီးစေ၊
သေးစေ၊ နီးစေ၊ ဝေးစေ- ရပြီးသားဖြစ်နေအောင်လုပ်။ ဒီအဆင့်မှာ
အထူးပြောဖို့တောင်မလိုတော့ဘူး။ ခိုင်းတိုင်း လွယ်လွယ်နှင့်မရသေးတဲ့
ယောဂီတွေအတွက် ပြောတာ။

နိမိတ်နောက် စိတ်က လိုက်ရှုံလိုက်သွားတဲ့ အနုဗန္ဓနာ၊ သူ ထိရာအရပ်ဆိုတာ ဒီနှာသီးဖျားမဟုတ်တော့ဘူး။ အဲ-သူထိရာအရပ် ဆိုတဲ့ ဖုသနာနှင့် သိရမှာပဲ။ ပဋိဘာဂရောက်လာပြီဖြစ်လို့ စိတ်ကို နိမိတ်ထဲမှာ သွင်းထားပြီးသား။ အဲဒါ ထပနာပေါ့။

အထူးကြောင့်ကြစိုက်ပြီး ‘ဒါ--အစ၊ ဒါ--အလယ်၊ ဒါ--အဆုံး’ မှတ်နေစရာမလိုဘူး။ အလိုလို သိသိသွားရုံ ကြည့်သွားရမှာပဲ။ မလွတ် တမ်းသိနေအောင် သမ္မာဝါယာမ၊ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာဓိမဂ္ဂင်နှင့် စောင့်ကြည့် သိရုံကလေး သိသွားဖို့ပဲ။

ခ--လယ်-ဆုံး

တွင်းပြင်, ထက်အောက်, ရှေ့နောက်, ဝဲယာ

ကဲ---ပထမဆုံး နိမိတ်ကိုရအောင်ပွား၊ ပြီးပြီလား?၊ နိမိတ်ကို သံပုရာသီးလုံးကြီးကြီးလောက် မျက်နှာရှေ့မှာထား၊ လင်းပစေ၊ လုံးပစေ၊ အသက်မှန်မှန်ရှုပြီး ဖြည်းဖြည်းကလေး နှာခေါင်းဝကနေ အထဲကိုသွင်း၊ ဝင်လေ ရှိုက်လေနှင့် နှာသီးဖျားကနေ ရင်ချိုင့်၊ ရင်ချိုင့်ကနေ ချက်အထိ ဖြည်းဖြည်းချင်း ရှိုက်သွင်းချ။

ဒါ---‘အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ကာယေ’---အထဲသွင်းတာ၊ ဒုတိယနည်း တလျှောက်လုံး ‘ဗဟိဒ္ဓါ ဝါကာယေ’ အပြင်သွားတာ။

အဲဒီလို နှာခေါင်းကနေရင်ချိုင့်၊ ရင်ချိုင့်ကနေ ချက်ထိအောင် ဖြည်းဖြည်းချင်းရှိုက်သွင်းလိုက်တဲ့အခါ အသိကလေးက နှာသီးဖျားမှာ

စပြီးဝင်တာကိုလဲသိ၊ ရင်ချိုင့်ရောက်သွားချိန်လဲသိ၊ ချက်ရောက်တော့လဲ သိ၊ ဒါ အစ၊ ဒါ-အလယ်၊ ဒါ-အဆုံး' ကြောင့်ကြစိုက်နေဖို့လဲမလိုဘူး၊ စိတ်က၊ နှုတ်က ရွတ်နေဖို့လဲမလိုဘူး၊ အနုဗန္ဓနာ၊ ဖုသနာနှင့်အသာ ကလေး ကပ်လိုက်သွားရုံပဲ။

တမင်ကြောင့်ကြစိုက်ပြီး၊ အစ-အလယ်-အဆုံး လုပ်နေရင် စိတ်ပျံ့ထွက်သွားပြီး သမာဓိမရနိုင်ဘူး၊ ကိုယ်ရောစိတ်ရော ပင်ပန်းမယ် တုန်လှုပ်မယ်၊ ဒါကို--ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိတော်(၁၆၅)နှင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်(၂၇၂) မှာရော ---

'တသ္မာ အနုဗန္ဓနာယ မနသိကရောန္တေန အာဒိ မဇ္ဈ ပရိ- ယောသာနဝသေန န မနသိ ကာတဗ္ဗ'-အတိအလင်းမိန့် ဆိုထားတယ်။

ကဲ---ဒါက အဝင်ကိုသိပုံ၊ တစ်ခါ--ချက်တိုင်ကနေ ရင်ချိုင့်၊ ရင်ချိုင့်ကနေ နှာသီးဖျားရောက်အောင် ထွက်လေ-ရှူလေနှင့်ပြန်ပြီး တင်ပေး။ ဖြည်းဖြည်း မဂ္ဂင်စောင့်ပြီးတင်။

တင်တော့ကာ---ချက်တိုင်ကစပြီးတက်လာတာ၊ ရင်ချိုင့် ရောက်နေတာ၊ နှာသီးဖျားရောက်လာတာ စ-လယ်-ဆုံး ထင်ထင် ရှားရှား သိနေရမယ်။ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးပေါက်သွားပြီထင်ပြီးလဲ ကြောက် မနေနှင့်ဦး။

အဲသလို နိမိတ်လုံးကလေးဆင်းသွား၊တက်သွားရာ
လမ်းတလျှောက်လုံး ကြည့်လိုက်တဲ့အခါ သွားလမ်းတစ်လျှောက်လုံး
ကိုးလျှိုပေါက်လင်းချင်းနေတာတွေမယ်။ လျှပ်စစ်ဘတ်သီးကလေး
လက်သမားတွေသုံးတဲ့ 'ချိန်သီး'လို တဖြည်းဖြည်းကျကျသွားတာ၊
တက်တက်လာတာတွေလိမ့်မယ်၊ ဝမ်းပိုက်တစ်ခုလုံး ဟင်းလင်းဖြစ်သွား
သလိုလဲဖြစ်ရတတ်တယ်။

'ဒါဆိုရင် သဗ္ဗကာယ ပဋိသံဝေဒီ' 'လုံးစုံလင်းရာ၊သုံးချက်
သိမှာ' ဆိုတာ နားလည်သွားပြီပေါ့။

[မှတ်ချက်။ ။ အစဉ်သာ သိသူ-အာဒိလဒ္ဓ၊ အလယ်ဉ်သာသိသူ-
မဇ္ဈေလဒ္ဓ၊ အဆုံးဉ်သာသိသူ အန္တောလဒ္ဓ မဖြစ်ဘဲ၊ စ-လယ်-ဆုံး
သုံးဌာနလုံး သိသူဖြစ်ရမယ်။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်-၂၆၅။ ဋီကာ-၁၊၃၂၁။]

ခြေဆုံးခေါင်းဆုံး

ကဲ---ဒါနိုင်ပြီဆိုရင် တစ်ဆင့်တက်မယ်၊ နိမိတ်ကိုရအောင်
ပွား၊ လက်ဖက်ရည်ပန်းကန်လုံးလောက် အလုံးဖြစ်စေ၊ မီးချောင်း
လုံးလောက်အချောင်းဖြစ်စေ နိမိတ်ကိုရအောင်ပွားထား၊ ပြီးရင်
ခေါင်းပေါ်တည့်တည့်တင်ထား၊ ခန္ဓာကိုယ်ထဲ ဖောက်ရမှာနော်---။

တဖြည်းဖြည်း ငယ်ထိပ်ဆံစ၊ကနေပြီး ဝင်လေ ရှိုက်လေနှင့်
တဖြည်းဖြည်းဖောက်သွင်း။

မြေစင်းတောရဆရာတော်

ဆံဖျားအစ၊ ရင်ချိုင့်အလယ်၊ ခြေဖျားအဆုံး၊ တစ်ခါ-ခြေဖျား
ကနေ ဆံဖျားထိ ထွက်လေနှင့်ပြန်ပြီး ဆင့်ကာ ဆင့်ကာ ပြန်တင်။
အဝင်,အထွက် စ-လယ်-ဆုံး သုံးချက်သုံးလဲ သိပစေ။

မှတ်ချက်။ ။ နှာဖျားမှ ချက်ကား သိမြင်ကာမျှ ပဋိသံဝေဒီသာ
အတ္တက္ခရဖြစ်သေးသည်။ ဆံစမှ ခြေဖျားရောက်မှ သဗ္ဗကာယ၏
အတ္တက္ခရ ဖြစ်သည်။

အဲဒီအခါခန္ဓာကိုယ်ဝမ်းဗိုက်ထဲမှာ မီးချောင်းကြီးထွန်းထား
သလို တိုးလျှိုပေါက် လင်းနေလိမ့်မယ်။ ဗိုက်ထဲက ကိုယ်အင်္ဂါ
ကလီစာတွေကို မြင်ရတယ်။ ဒါပေမယ့်---အဲဒါတွေကြည့်မနေရဘူး။
ဒါ---ပြီးရင်---

“အထက် ၁၂-တောင်အစ၊ ရင်ချိုင့်အလယ်၊ အောက် ၁၂-
တောင် အဆုံး။”

ဒီနေရာမှာ မြေကြီးထဲ ၁၂-တောင်ထိအောင် နိမိတ်ကို ပို့ရမှာ၊
အလုံးက အနေတော်ပေါ့။ နေတွေ လတွေ အရာအထောင် ထွက်နေ
ပေမယ့်၊ နံရံတွေ အကာအရံတွေဖောက်ပြီး မလင်းနိုင်ဘူး။ မြေကြီးထဲ
ဖောက်ပြီးလင်းဖို့ဆိုတာ သာပြီးမဖြစ်နိုင်ဘူး မဟုတ်လား။

ဒါပေမယ့် မြတ်စွာဘုရားရှင်ရဲ့ အစိန္တေယျ တရားအလင်း
ရောင်ကတော့ နှစ်သိန်းလေးသောင်းအထူရှိတဲ့ မဟာပထဝီမြေကြီးလဲ
ဖောက်သွားနိုင်တာပဲ။

မြေပြိုမှုစိုးလို့

အဲ--တစ်ခုတော့ရှိတယ်။ အလင်းနိမိတ်လုံးက အောက်မြေကြီးထဲ ၁၂-တောင်လောက် ဖောက်ပြီးဝင်သွားတော့ ကိုယ့်ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းကလေး ပြိုကျသွားပြီထင်ပြီး ထပြီး ထွက်ပြေးတတ်တယ်။ ခိုချောင်းရွာက မိညို(ယောဂီဒေါ်ညို) ကျောင်းကလေးပြိုကျသွားပြီထင်ပြီး အပြင်ထွက်ပြေးတာ၊ ‘မပြိုပါဘူး၊ ဘာမှကြောက်စရာမရှိဘူး’ လို့အားပေးမှ ဆက်ထိုင်တော့တယ်။

- * အထက်အတောင် ၅၀၊ ၁၀၀ အစ၊ ရင်ချိုင့်အလယ်၊ အောက်အတောင် ၅၀၊၁၀၀ အဆုံး။
- * အထက်အတောင် ၅၀၀၊၁၀၀၀ အစ၊ ရင်ချိုင့်အလယ် အောက် အတောင် ၅၀၀၊ ၁၀၀၀ အဆုံး။
- * အထက်ဘဝင်(မမြင်ရတဲ့ကောင်းကင်)အစ၊ ရင်ချိုင့်အလယ်၊ အောက် အာကာသ-အဆုံး(မြေအောက်ရေရေအောက်လေ၊ အာကာသ)။

ဒါလဲ ခန္ဓာကိုယ်ဝမ်းဗိုက်ထဲက ဖောက်သွားရမှာချည်းပဲ။ ဒါကအတွင်းနှင့်အပြင်၊ အထက်နှင့်အောက်၊ နောက် ---

- * ဘယ်ဘက် ၁၂-တောင်အစ၊ ရင်ချိုင့်အလယ်၊ ညာဘက် ၁၂-တောင်အဆုံး၊ (ဘယ်ဘက် ညာဘက် စကြဝဠာ တံတိုင်းအထိ သွား။)
- * ရှေ့၊နောက်လဲ သည်အတိုင်းပဲ။

‘အဇ္ဈတ္တံဝါ---ဗဟိဒ္ဓါဝါ ကာယေ ကာယာနုပဿီ၊ လို့ဟော
တော်မူတာ ဒါကိုပြောတာ၊ မဟာဝါနှင့် ပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာကြီးတွေ
မှာလဲ ‘အပရာပရံ သဗ္ဗရဏာကာလော - အဆက်မပြတ်၊ ထက်အောက်
ပြန်လှန်သွားရမယ်--တဲ့။ (ဒီ၊ ၄၊ ၂၊ ၃၅၅။ ဒီ၊ ၆၊ ၂။ ၂၀၁။)

နဂါးမြည်နှင့် ငရဲဘုံရောက်သူများ

မြတ်စွာဘုရားရှင် တရားတော်တွေက ယုံနိုင်စရာမရှိလောက်
အောင် ဆန်းကြယ်တာ--

* ဧဝံ ဗုဒ္ဓါ အစိန္တိယာ၊
 ဗုဒ္ဓ ဓမ္မာ အစိန္တိယာ။

ဒါတွေ ဒီလိုလုပ်လို့ရတယ်။ ဘုရားတွေ ဒီလိုဒီလို ဖူးရတယ်
ဆိုတာ ယုံစရာမရှိဘူး။ ဘုန်းကြီး အနှစ် ၃၀ ရှိပြီ တောထဲမှာတရားပြ
လာတာ။ စောစောကတော့ ဒါတွေ ဘယ်သူမှမပြောကြနှင့်လို့ ပိတ်ခဲ့
ရတယ်။ သဒ္ဓါတရားမရှိတဲ့လူတွေ ငရဲကြီးကြမှာစိုးလို့။

ဟို မနှစ်က ရန်ကုန်၊ မှော်ဘီမြို့၊ လှပဒါးရွာ ဦးသုစိတ္တ---
ဘုန်းကြီးတပည့်ကြီးပါပဲ။ အဲဒီ ဦးသုစိတ္တကျောင်းမှာပြတော့ ဓမ္မာစရိယ
ခေတ်ပညာတတ်တွေပေါ့။ လူ ၄၀ ကျော် ၅၀ ရှိတယ်။

အဲဒီထဲမှာလဲ နိမိတ်အမြင်သန်တဲ့ ယောဂီတွေ၊ ဝိပဿနာ အားကောင်းတဲ့ယောဂီတွေ တော်တော်များများပါတယ်။ ဦးသန်းအောင် တို့၊ ဦးစောသာယံတို့၊ ဦးထွန်းရွှေတို့၊ မောင်ဌေးလှိုင်တို့ အကုန်အကျခံပြီး လုပ်ရှာကြတာ။ အတော်လဲ ကျေးဇူးများသွားတယ်။

အဲဒီတရားစခန်းကစပြီး ဘုန်းကြီးလဲ သိပ်ပြီး မပိတ်ပင်တော့ ပါဘူး။ မပိတ်ပင်တဲ့အပြင် ခေတ်ပညာတတ် စာတတ်ပေတတ် ဦးပဉ္စင်း တွေ၊ သီလရှင်တွေ ယောဂီတွေ အားလုံး သမထရော၊ ဝိပဿနာပိုင်းပါ ကိုယ်တွေ့မှတ်တမ်း အသိအသီးရေးကြရမယ်-လို့ ဘုန်းကြီးကခိုင်းလို့ အားလုံးရေးထားကြပြီး ဘုန်းကြီးကို ကပ်ထားကြတယ်။

ဒီလိုမှ လုပ်မထားရင် တရားတွေက နှမြောစရာကြီးဗျာ။ သိတဲ့လူ၊ မြင်တဲ့လူ၊ မှန်တဲ့လူကပဲ အရှုံးပေးရမလိုဖြစ်နေပြီ၊ တရားတွေ ကွယ်တယ်ဆိုတာ ဒီလိုကွယ်တာပဲ။

ဘုရားတောင် သက်သေရှိမှ ဖမာ

မြတ်စွာဘုရား တောင်မှ သက်သေမရှိရင် မဟောဘူး ဦးပဉ္စင်းတို့ရဲ့။

တစ်ခါက အရှင်မောဂ္ဂလာန်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးနှင့် အရှင် လက္ခဏတို့ ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်မှာ သီတင်းသုံးပြီး ရာဇဂြိုဟ်မြို့ထဲ ဆွမ်းခံ ကြွဖို့ တောင်ပေါ်က ဆင်းလာကြသတဲ့။

လမ်းခုလတ်ရောက်တော့ အရှင်မောဂ္ဂလာန်ကပြုံးတော်မူတယ်။ ဒါကိုသိလို့ အရှင်လက္ခဏက 'ဘာကြောင့်ပြုံးတော်မူပါသလဲ' လျှောက်တယ်။ ဒီတော့ အရှင်မောဂ္ဂလာန်က 'ငါ့ရှင်၊ အခု မမေးနှင့် ဘုရားရှင်ရှေ့တော်မှောက်ရောက်မှ မေးပါ--' တဲ့။

ဒီလိုနှင့် ရာဇဂြိုဟ်မြို့ထဲ ဆွမ်းခံ ဆွမ်းစားပြီးလို့ ဝေဠုဝန် ကျောင်းတော် ဘုရားရှင်ထံမှောက်ရောက်ကြလို့ အရှင်လက္ခဏက ထပ်ပြီးမေးတော့ ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်အဆင်း ကောင်းကင်ထဲမှာ နွားသတ် သမား အရိုးစု၊ အသားစု ပြိတ္တာကြီးတွေ ကျီးကန်းသိန်းစွန်တွေ နောက်ကလိုက်ပြီး ဆိတ်ကြဆွကြလို့ အော်မြည်ပြီးပြေးနေကြရတာ အရှင် မောဂ္ဂလာန်က မြင်တော်မူတာကိုး။

'ဪ--ဒီသတ္တလောကကြီးထဲမှာ ဒီလိုဆန်းကြယ်တဲ့ အတိ ဒုက္ခရောက်နေတဲ့သတ္တဝါ အထူးအဆန်းတွေလဲ ရှိပါသေးကလား'လို့ သံဝေဂဖြစ်တော်မူတယ်။ ဒီအကြောင်းကို မြတ်စွာဘုရားရှင်ရှေ့မှာ အရှင်လက္ခဏကို အရှင်မောဂ္ဂလာန်က ပြောပြတာ။

ဒီတော့မှ မြတ်စွာဘုရားရှင်က ရဟန်းတော်တွေကို ဆက် ဟောတယ်။

'စက္ခုဘူတာ ဝတ ဘိက္ခုဝေ သာဝကာ ဝိဟရန္တိ၊ ဉာဏဘူတာ' 'မျက်စိအမြင် ဉာဏ်အမြင်ရှိတဲ့ အရှင်မောဂ္ဂလာန်လိုတပည့်သာဝက ကြီးတွေ ထွက်ပေါ်လာမှကိုး' ဆိုပြီး ဝမ်းမြောက်တော်မူတာ။ ဆက်ပြီး ဟောတယ်။

‘ချစ်သားတို့ ငါဘုရားလဲ လောကကြီးထဲမှာ ဒီလိုဆန်းကြယ်တဲ့ သတ္တဝါတွေ ဟို--အစောကြီးကတည်းကမြင်ခဲ့တယ်။ ဒါပေမယ့် ဘယ်သူ့ကိုမှ မပြောခဲ့ဖူးဘူး--တဲ့။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ ---

‘အဟဉ္ဇေတံ ဗျာကရေယျ- ငါပြောရင်လဲပဲ’ တဲ့၊ ‘ပရေစ မေ န သဒ္ဓဟေယျ- ယုံကြည်မှုမဟုတ်ဘူး’ -တဲ့၊ မယုံတော့ ဘာဖြစ် မယ်ထင်သလဲ? ယေ မေ န သဒ္ဓဟေယျ - တေသံ တံ အဿ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ-မယုံတဲ့လူတွေ တစ်သံသရာ လုံး ဒုက္ခရောက်ကုန်ရှာကြမှာပေါ့---တဲ့။ (သံ-၁၊၄၄၆။ လက္ခဏ သံယုတ်၊ အဋ္ဌိသုတ်၊ ပေသိသုတ်-စသည်။)

တို့များ အိုပါပြီ

ဘုန်းကြီးလဲ ခုတော့ ဦးပဉ္စင်းတို့လို လောကုတ္တရာစာရော၊ လောကီပညာတွေရော တတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေပေါ်လာပြီဆိုတော့ ခပ်တိုး တိုးတော့ ပြောရမှာပဲ။ စောစောကဆိုရင် ‘ဘယ်သူယုံယုံ၊ မယုံယုံ၊ ငါ့ဘက်က ခင်သိန်းတစ်ယောက်ရှိတယ်’ ဆိုပြီး နေခဲ့တာ။

လှပဒါး တရားစခန်းတုန်းက ကိုယ်တွေရေးကြရမယ်ဆိုတော့ မဟာသန္တိသုခ ပြည်ပသာသနာပြုကျောင်းက၊ အခု ထိုင်ဝမ်သွားပြီး သာသနာပြုနေပြီ ပြောတာပဲ။ ဓမ္မာစရိယ ဦးဝေပုလ္လလဲ တရားစခန်း မှာပါတယ်။ သူကဘုန်းကြီးဖြစ်နေပေမယ့်၊ နတ်တို့ ပြိတ္တာတို့ နဂါး ဂဠုန် တို့ ဒါတွေရှိတာ သူမယုံဘူးတဲ့။ သူ့ဟာသူဝန်ခံရေးတာ ဖတ်ရတာပါ။

မြေဇင်းတောရဆရာတော်

အဲဒီကပြန်လာတော့ လမ်းမှာ တစ်ယောက်ကပြလို့ ငရဲ ပြည်လဲရောက်ခဲ့သတဲ့။ ဘယ်မကောင်းမှုလုပ်လို့ ဘယ်ငရဲခံရတယ် ဆိုတာပါ သူက အသေးစိတ် လျှောက်တယ်။

ငရဲနှင့်နတ်ပြည်ပြပြီး တရားဟောသူ

နတ်တွေ နဂါးတွေ မြတ်စွာဘုရားရှင်ရဲ့ဓာတ်တော်မွေတော် တွေ ခမ်းခမ်းနားနား မြတ်မြတ်နိုးနိုး ပူဇော်ထားတာတွေ ဖူးရတော့ အရဟံဂုဏ်တော်ကြီး ကြည်ညိုရ သဒ္ဓါတရားတွေ တိုးတာပေါ့။ ငရဲကို တွေ့တော့လဲ သံဝေဂ ရတာပေါ့လေ။

တကယ်တော့ ဒါတွေဟာ လောဘ ဒေါသမကင်းသေးတဲ့ ပုထုဇဉ်တွေအဖို့ မကြည့်သင့်ဘူး၊ စိတ်မနိုင်နိုင်ဘူး၊ ဆရာသမားဆီမှာ တွေ့တာဆိုတော့ တော်သေးတာပေါ့။ ကိုယ့်ဟာကိုယ်ဆိုရင် အန္တရာယ် ကြီးတယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက-ဥပရိပဏ္ဏာသ၊ ဥပက္ကိလေသ သုတ်မှာ ဒိဗ္ဗစက္ခုမှာ ဧတဒဂ်တောင်မှရတဲ့ အရှင်အနုရုဒ္ဓါနှင့်စပ်ပြီး

‘အတိ နိဇ္ဈာယိတတ္တံ ရူပါနံ စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသော-ဗဟိဒ္ဓ အာရုံတွေ တစ်မ့်စိမ့် ကြည့်နေရင် စိတ်ညစ်ညူးတယ်’လို့ ဟောတော်မူတာကိုး၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မှာလဲ အန္တရာယ်များလို့ ဝိပဿနာ မြန်မြန်တက်ရမယ်လို့ ပြောတာပေါ့။

ကောင်းတဲ့ဘက်ကပြောရင်လဲ ရှိတော့ ရှိသေးသပေါ့။ ဟိုး-
ရှေးက သီဟိုဠ်ကျွန်းမှာ ဓမ္မဒိန္န မထေရ်ခေါ်တဲ့ ရဟန္တာအရှင်မြတ်ကြီး
တစ်ပါး ရှိခဲ့ဖူးတယ်။

ပရိသတ်တွေကို မူလပဏ္ဏာသမှာပါတဲ့ အပဏ္ဏကသုတ်ကို
ဟောတော်မူတဲ့အခါ ကိုင်ဆောင်ထားတဲ့ယပ်တောင်ကို အောက်ဖက်
ထိုးပြလိုက်ရင် ပရိသတ်တွေအားလုံး ငရဲပြည် အဝီစိအထိ
တိုးလျှိုပေါက် ဒုက္ခရောက်နေတာ မြင်ကြရသတဲ့။

တစ်ခါ ယပ်ကို အပေါ်ထောင်ပြလိုက်ရင်လဲ နတ်ပြည် ၆-
ထပ်၊ ဗြဟ္မာ ၂၀ အကုန်လုံးမြင်ကြရသတဲ့။ အဲသလို လက်တွေ့ပြ
ဟောလိုက်တော့ လူတွေဟာ အားလဲကျ၊ သတိသံဝေဂလဲရပြီး
အကျွတ်တရား ရလွယ်ကြတယ်တဲ့။(ဝိသုဒ္ဓိမဂ်-၂၂၁။)

နိမိတ်ကို ချဲ့ပြီး ပွားသင့်၊မပွားသင့်

ဦးပဉ္စင်းတို့လဲ ဟိုဟာ ဒီဟာတွေ မကြည့် မမြင်ချင်ကြပါနှင့်ဦး၊
အရှင်ဓမ္မဒိန္နမထေရ်ကြီးလို အဘိညာဉ်ရအောင်လုပ်ကြပေါ့။

မှတ်ချက်။ ။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်(၁၀၈-၉)မှာ ကမ္မဋ္ဌာန်း ၄၀-တို့တွင်
ကသိုဏ်း ၁၀-ပါး ကိုသာချဲ့ဖြန့်ပြီး နိမိတ်ပွားရမည်၊ပွားလျှင်လည်း
ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ ဒိဗ္ဗသောတ၊ ပရစိတ္တများဖြစ်နိုင်သည်။ ကျန်ကမ္မဋ္ဌာန်းများ
နိမိတ်မချဲ့ပွားရ၊ အာနာပါနကိုချဲ့ပွားလျှင် လေတွေသာတိုးပွားလာ
နိုင်၏-ဟုဆိုသည်။ မပွားရ။ သို့ရာတွင် တဆက်တည်းပြထားသော

‘ပဋိဘာဂနိမိတ္တံ ဝဗ္ဗေတဗ္ဗံ နာမ ဘဝေယျ’ - ပဋိဘာဂကိုမူ ပွားရမည် ဆိုသောစကားနှင့်ကား ကိုက်ညီနေ၏။ ဒိဗ္ဗစက္ခုစသည်လဲ ဖြစ်လာ နိုင်ကြောင်း တွက်ဆရသည်။ ဤ၌ လေကိုပွားတာမဟုတ်၊ နိမိတ်ကိုသာ ပွားခြင်းဖြစ်သည်။

ဦးပဉ္စင်းတို့၊ သီလရှင်ဆရာတွေ အဝေးကြီးကလာပြီး ခုလို အားထုတ်နေကြတာ ဝမ်းသာပါတယ်။ ဒါမှ တရားတွေမကွယ်ပမှာ၊ တရားတော်ကိုလဲ ပူဇော်ရာရောက်တယ်၊ ကိုယ့်ဟာကိုယ်လဲ ကယ်ဆယ် ရာရောက်တယ်။ သာသနာပြုရာလဲရောက်တယ်။ တရားတော်တွေ မကွယ် မပ-ရအောင် ထိန်းသိမ်းရာလဲရောက်တယ်။

စကြဝဠာတစ်ခုလုံး ရတနာတွေပုံး

ဦးပဉ္စင်းတို့တတွေ အဲသလိုနတ်ပြည် ဗြဟ္မာပြည် နဂါးပြည်က စွယ်တော် ဆံတော် ဓာတ်တော် မွေတော်တို့ အရင်းအတိုင်း ဖူးကြရ တာတွေလျှောက်တော့ ဘုန်းကြီးလဲ ကုသိုလ်တွေတိုးရ၊ ဟို---မဟာ ပရိနိဗ္ဗာနသုတ်ကြီး၊ ဓာတ်တော်ဝေခန်းတွေပါ သတိရ၊ ကြည်ညိုရ၊ လွမ်းစရာကြီးပါပဲ။ စွယ်တော်လေးဆူနှင့်စပ်လို့ မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်မှာ-

ဧကာ ဟိ ဒါဌာ တိဒိဝေဟိ ပူဇိတာ၊ (တာဝတိံသာမှာ စွယ်တော်တစ်ဆူ) ဧကာပနဂန္ဓာရပူရေ မဟီယတိ။ (ဂန္ဓာရ တိုင်းမှာတစ်ဆူ၊ တလောက စစ်ဖြစ်တဲ့ဒေသလို့ပြောတယ်။ အဲဒီအဆူ ဘယ်ရောက်နေတယ်မသိဘူး။) ကာလိင်္ဂရညော ဝိဇိတေ ပုနေ’ ကံ။ (ကာလိင်္ဂတိုင်း၊ ဒန္တပုမြို့က စွယ်တော်

ကတော့ အခုသီဟိုဠ်မှာ။)ဧကံ ပန နာဂရာဇာ မဟေတိ။

(တစ်ဆူက ခုနကပြောတဲ့ နဂါးပြည်မှာ။)

ဦးပဉ္စင်းတို့ကြားဖူးပါတယ်။ ဒေါဏပုဏ္ဏားကြီး ဓာတ်တော်
တွေဝေတော့ ဆံပင်ထဲမှာ စွယ်တော်တစ်ဆူဝှက်ထားတာကို သိကြား
မင်းက သူမသိအောင် ပင့်သွားတာ။ ခု ဦးပဉ္စင်းတို့ ဖူးရတဲ့စူဠာမဏိ
စေတီက စွယ်တော်ပေါ့။

နောက် စွယ်တော်တစ်ဆူကိုတော့ သူ့ခါးပိုက် ခါးပုံစထဲ
ဝှက်ထားသတဲ့၊ အဲဒါလဲ နဂါးမင်းက ပင့်ဆောင်ပြီးကိုးကွယ်နေတာ။

တခြား မြတ်စွာဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မှ ပြိုကွဲမသွားတဲ့
(အသမ္ဘိန္ဒ)ဓာတ်တွေရှိသေးတယ်။ နဖူးသင်းကျစ်တော်၊ ညှပ်ရိုးတော်
အခု သီဟိုဠ်မှာ။ နောက်ပြီး သွားတော် ၄၀-ဆံတော်မွေးညှင်းတော်-
ဒီအတုမရှိ၊ တန်ဖိုးမဖြတ်နိုင်တဲ့ဓာတ်တော် မွေတော်တွေကို နတ်ဗြဟ္မာ
တွေက စကြဝဠာအနှံ့ ဖြန့်ဝေပင့်ဆောင်ပြီး ပူဇော်ကြတာဗျာ။

ဦးပဉ္စင်းတို့ ဒါတွေဖူးရတာ နည်းတဲ့ကံလား။

* စတ္တာလီသ-သမ ဒန္တာ၊
ကေသာ လောမာစ သဗ္ဗသော။
ဒေဝါ ဟရီသု ဧကေကံ၊
စက္ကဝါဠ ပရမ္မရာ။
(မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် နိဂုံး။)

မြေစင်းတောရဆရာတော်

* တသေဝ တေဇေန အယံ ဝသုန္ဓရာ၊
 အာယာဂသေဋ္ဌေဟိ မဟိ အလင်္ကတာ။

အဲသလို တန်ဖိုးမဖြတ်နိုင်တဲ့ ဓာတ်တော် မွေတော်တွေနဲ့ ဦးပဉ္စင်းတို့ ဘုန်းကြီးတို့နေတဲ့ ကမ္ဘာမြေပြင်ကြီးတစ်ခုလုံး၊ စကြဝဠာကြီး တစ်ခုလုံး အထွတ်အမြတ်တွေနှင့် ဖုံးလွှမ်းပြီး တန်ဆာဆင်ထားတာ- တဲ့ဗျာ့--။

သံဂါယနာတင်တော်မူသွားကြတဲ့ ရဟန္တာအရှင်မြတ်ကြီး တွေက မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်မှာ မှာသွားရှာကြတာနော်---။

* တံ ဝန္ဓထ ပဉ္စလိကာ လဘိတွာ၊
 ဒါလောကံ တန်ဖိုးရှိတာတွေ ‘လာဘာနုတ္တရိယ’ ရနေမှ၊ လက် အုပ်ချီမိုး ရှိခိုးရစ်ကြ-တဲ့။ ဘာ အပန်းကြီးလို့လဲ၊ တစ်ကြိမ်ရှိခိုး ကမ္ဘာ တစ်သိန်း အပါယ်မလားဘူး--တဲ့။ ဘာလို့ရှိခိုးရစ်ကြ မှာတော်မူကြရ တာတုန်းဆိုတော့ ကြည့်စမ်းလေ--။

* ဗုဒ္ဓေါ ဟဝေ ကပ္ပသတေဟိ ဒုလ္လဘောတဲ့။
 ကမ္ဘာအသင်္ချေ နေပင်နေရသော်လဲ ဘုရားဆိုတာ ဖူးတွေ့ဖို့၊ ဘုရားသာသနာနှင့် ကြုံတွေ့ဖို့မပြောနှင့်၊ ‘ဘုရား’ဆိုတဲ့ အသံကလေး တောင် ကြားရဖို့မလွယ်တဲ့အတွက် ရှိခိုးရစ်ကြ ခိုင်းရတာ---တဲ့။

ဦးပဉ္စင်းတို့ သိပ်ကိုကံကောင်းတယ်နော်။

ပါးဖောက် နားဖောက်

ဒီ တတိယနည်းမှာ 'ပါးဖောက် နားဖောက် လှီးစား ဖြတ်စား' ဆိုတာ ကျန်သေးတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့ အင်ချောင်ဆရာတော်ကတော့ ဒုတိယနည်း အဆုံးကတည်းက ဒါကိုပေးတာပါ။

'ပါးဖောက် နားဖောက်' ဆိုတာလဲ နိမိတ်နိုင်ထားရင် မခက် တော့ပါဘူး။ ဒါမလုပ်ခင် နိမိတ်ရအောင်၊ အားကောင်းအောင်ပွား၊ ကြီးစေ၊ သေးစေ၊ ကောက်စေ၊ ကွေးစေ၊ နီးစေ၊ ဝေးစေ လေ့ကျင့်ပြီး ရင် လွယ်တော့တာပါပဲ။

ယမိုက်ပြာဋိဟာ သတိရဗ္ဗယ်

ဦးစွာ နိမိတ်ရပြီ၊ လင်းလဲလင်းတယ်ဆိုရင် မျက်နှာနှင့် အကွာ အဝေး တစ်တောင်လောက်မှာ နိမိတ်ကိုထား၊ အရွယ်အစားကတော့ သံပုရာသီး အလုံးကြီးကြီးလောက်ဆို တော်ပြီ၊ အဝင်အထွက် ကြိုက်သလိုခိုင်းရုံပါပဲ။ ဥပမာ -

၁။ ဘယ်ဘက်မျက်စိကဝင် ညာဘက်မျက်စိက ထွက်၊ ညာဘက်မျက်စိကဝင်၊ ဘယ်ဘက်မျက်စိက ထွက်။ မှတ်ချက်။ ။ မျက်နှာရှေ့တစ်တောင်လောက်အဝေးခွာပြီး ဝိုက်ပြီး ဝင်ထွက်လုပ်ပါ။ အနီးကပ်ပြီး မသွင်းရ။

ဘယ်ဘက်နားဝင်---ညာဘက်နားထွက်။

ဘယ်ဘက်ပါးဝင်--- ညာဘက်ပါးထွက်။

ဘယ်ဘက်ပခုံးဝင်---ညာဘက်ပခုံးထွက်။

ဒီအခန်းရောက်တော့ မြတ်စွာဘုရားရှင် ကိုယ်တော်မြတ်ကြီး တန်ခိုးပြတော်မူတဲ့အခါ မျက်စိ-နား တစ်ပေါက် တစ်ပေါက်စီက ရေအလျှံ၊မီးအလျှံတွေကွန့်မြူးတဲ့ ယမိုက်ပြာဋိဟာခန်းကို သတိရ ကြည်ညိုစရာပေါ့။

လှီးစား ဖြတ်စား

‘လှီးစား ဖြတ်စား’ လဲ မခက်တော့ပါဘူး။ မခက်ဘူးဆိုလို့ မပေါ့နှင့်၊ ဒါတွေက သိပ်ပြီးအကျိုးရှိတာ၊ အသုံးတည့်တာ။ နောက် ဆက်ပြောမယ်။

လှီးစား ဖြတ်စားလုပ်တော့မယ်ဆိုရင် စောစောကလို နိမိတ် အားကောင်းအောင်လုပ်၊ တကိုယ်လုံး ခြုံငုံမိအောင် လင်ပန်းငယ် လောက်ဖြစ်စေ၊ သည့်ထက်ကြီးကြီး အိုးလောက်ဖြစ်စေ ခေါင်းပေါ်မှာ စိတ်ညွတ်ထား။

ခန္ဓာကိုယ်ကြီးတစ်ခုလုံးကို ပျောက်သွားအောင် ဖြတ်စားသွား မှာ၊ မကြောက်နှင့်။ ဘုန်းကြီးတို့ ကန္ဓိနေတုန်းက ‘ဘယ်သူဟာဖြင့် တစ် ကိုယ်လုံး ကျေပျောက် ပျက်စီးသွားအောင် လှီးစား ဖြတ်စားတတ်နေ ပြီ’ ဆိုတော့ ကြားစက ကြောက်ရမလိုလိုဘဲ။ စုန်း နတ် ပယောဂလို ထင်တာကိုး။ အဲသလိုမဟုတ်ပါဘူး။

အဲ --- ခန္ဓာကိုယ်ကို စားတော့မယ်ဆိုရင် အသက်ကို ပုံမှန် ရှည်ရှည်ရှူပြီး ဝင်လေ ရှိုက်လေနှင့် အောက်ကို တဖြည်းဖြည်းဆွဲချ။ ခါးလောက်မှာခဏတန်ပြီး အပေါ်ပိုင်းနှင့် အောက်ပိုင်း၊ စားပြီးသားနှင့် မစားရသေးတာ နှစ်ပိုင်းယှဉ်ကြည့်။

စားပြီးသားနေရာက မှန်တုံးလို၊ ရေခဲတုံးလို၊ ဝါဂွမ်းပုံကြီးလို
ဖြစ်သွားပြီး၊ အောက်ပိုင်းကတော့ ပကတိအတိုင်းပဲပေါ့။ နောက်
တဖြည်းဖြည်း ခြေဖျားထိ စား။

နောက်တစ်ကြော့ပြန်ပြီး ခြေဖျားကနေ ခေါင်းထိ ထွက်လေ
ရှုလေနှင့် ပြန်ထပ်စားသွား။ အသွားအပြန် သတိ၊ သမာဓိ၊ ဝီရိယ၊
မဂ္ဂင် စောင့်သွားရမှာ၊ တောက်လျှောက် အသိရှိနေရမယ်။

လောကကြီးတစ်ခုလုံး သူ့ည

ဒါက ထောင်လိုက်စားတယ်ခေါ်တယ်။ ကန့်လန့်ဖြတ်လဲစားလို့
ရတယ်။ ခုနကလို နိမိတ်ကို ခေါင်းပေါ်မှာပဲထား၊ တဖြည်းဖြည်းချင်း
ခေါင်းထိပ်ကနေစပြီး ကန့်လန့် ဘယ်ပြန် ညာပြန် လက်နှစ်လုံးလောက်
လက်နှစ်လုံးလောက် စားစားပြီး အောက်ဆင်းခဲ့။

ခုနကလိုပဲ ခါးလောက်ရောက်တော့ ခဏရပ်ပြီး အထက်ပိုင်း
ကိုယ်နှင့် အောက်ပိုင်းကိုယ်ကြီးနှစ်ခု နှိုင်းယှဉ်ကြည့်။

ဖြတ်ပြီး စားပြီးသားနေရာက အဝတ်ဖြူကြီးနှင့်ထုပ်ထား
သလိုလို ရေခဲ နှင်းခဲကြီးလို ထင်ရတယ်။ တကယ်လို့ ခန္ဓာကိုယ် တစ်
နေရာရာမှာ အဲသလို လင်းမနေဘူး။ ခပ်မည်းမည်း ကျန်နေသေးတယ်
ထင်ရင်အဲဒီနေရာမှာ ထပ်စား။

အစ အလယ် အဆုံး လွတ်တဲ့နေရာမှာရော၊ ဒီလှီးစား ဖြတ်
စားမှာရော ခန္ဓာကိုယ်ကြီးတစ်ခုလုံး ဖန် သား မှန်သားနှင့်ထားတဲ့

လူရုပ်ကြီးလို ထင်ရတယ်။ လူကောင်ကြီး ပျောက်ပြီး တစ်ကိုယ်လုံး လင်းချင်းနေတယ်။

ငယ်ထိပ်ကနေ ခြေဖျားထိ နိမိတ်သွင်းတဲ့အခါများဆိုရင် ရေ တံလျှောက်ထဲ ရေတွေစီးဆင်းနေသလို၊ ရေတံခွန်ကြီး ကောင်းကင် ကနေ လူထဲဖြတ်သွားသလို တစ်လောကလုံး ဘာမှ အရာဝတ္ထုမရှိ တော့ဘဲ လောကီသုညတ-ဆိုက်သွားတာကိုး။

အလုပ်ခွင် ဝေါဟာရများ

မှတ်ချက်။ ။ စ,လယ်,ဆုံး သုံးချက်မှတ်ရာတွင် ထင်မြင်ပုံ သုံးမျိုး အလိုက် အခေါ်အဝေါ် ဝေါဟာရလည်း သုံးမျိုးရှိ၏။

၁။ မဏ္ဍလုပဋ္ဌာန် - ခန္ဓာကိုယ်အလယ် မှန်တုံး မှန်တိုင်စသည် ကဲ့သို့ ထင်မြင်သူ။

(မဏ္ဍလ = ဗဟိုမဏ္ဍိုင်၊ ဥပဋ္ဌာန=ထင်မြင်ခြင်း။)

၂။ ဥပမုပဋ္ဌာန - ခန္ဓာကိုယ် ထက်ဝက်သာ တင်မြင်သူ။ ၁-၂ နှစ်မျိုးလုံး ကွင်းလုံးကျွတ်အောင်စား(ဥပမု-ထက်ဝက်)။

၃။ သကလုပဋ္ဌာန- ခန္ဓာကိုယ်ကြီး ဖြစ်သဏ္ဍာန် ကွယ်ပျောက်ပြီး စ,လယ်,ဆုံး ကောင်လုံးကျွတ် ထင်မြင်သူ။

(သကလ= အလုံးစုံ) ။

တစ်ဖန် ထင်မြင်ပုံသုံးမျိုးရှိသကဲ့သို့ သက်ရောက်ပုံရိပ်ဝန်း လည်း သုံးခုရှိပြန်သည်။ အလုပ်ဝေါဟာရကား-မဏ္ဍလ, အမုမဏ္ဍလ,

ဒဿနပါရဂူကျမ်း

မဟာမဏ္ဍလ၊ သို့မဟုတ် သြဓိ၊ အန္တောဓိ၊ အနန္တောဓိ။ (သြဓိ-ရပ်ဝန်း၊ နယ်ပယ်။)

၁။ မဏ္ဍလ - သြဓိ - (အပေါ်ကပြခဲ့သော) ထင်မြင်ခြင်းသုံးမျိုး ဆိုက်အောင် အားထုတ်ရူပားသူ။

၂။ အမုမဏ္ဍလ-အန္တောဓိ - မိမိခန္ဓာကိုယ်ကို အလယ်ဗဟိုပြု၍ ထက်အောက်၊ ရှေ့ နောက်၊ ဝဲယာ ၁၂ တောင် အကွာအဝေး ပြု၍ ရူပားရာ အာကာသ ဂင်္ဂါမှ သက်တုံတက်တုံစီးနေသော ရေလုံး ရေဆိုင်ကြီးကဲ့သို့ တင်မြင်သူ။

၃။ မဟာမဏ္ဍလ-အနန္တောဓိ-မိမိခန္ဓာကိုယ်ကို အလယ်ဗဟိုပြု၍ ထက်အောက်၊ ရှေ့နောက်၊ ဝဲယာ အထက်ဘဝဂ်၊ အောက် အာကာသ၊ ပတ်ဝန်းကျင် စကြာ ဝဠာအထိ ရူပားရာ ဝါယော သံဝဋ္ဋ လေတိုက်ဖျက်ကြေမှု၍ စကြာဝဠာ တိုးလျှံပေါက် ထက် အောက် ကောင်းကင် တစ်ပြင်တစ်စပ်တည်းဖြစ်ကာ ကမ္ဘာ ပြုမိုးရွာရာ၌ အဆီးအတားမရှိ အောက်ကောင်းကင်အထိ သက်ရောက်သည်ကို မြင်ရသကဲ့သို့ ထွက်ဝင်လေနိမိတ် အားလျော်စွာ ထင်မြင်သူ။

ထိုမဏ္ဍလ၊ သြဓိသုံးမျိုးတို့တွင် မဏ္ဍလ၊ သြဓိ အတွင်း၌သာ မိမိ၏ ပဋိဘာဂနိမိတ်ကို အမြဲထားပါ။ အမု၊ မဟာမဏ္ဍလ၊ အန္တောဓိ၊ အနန္တောဓိတို့၌ကား နိမိတ်ကွန်မြူး စူးစမ်းလေ့လာသမှုပြုရုံ ရံခါရံခါ မျှသာ ရှုကြည့်ပွားများပါလေ သူတော်ကောင်းတွေတို့ မဂ္ဂင်သုံးပါး အစောင့်လည်း မလွတ်ကြစေရာ။

မြေဇင်းတောရဆရာတော်

အပို့ဆူရသို့ ဒေါ်မြမြဝင်း

ဒီ တတိယနည်းမှာ အထက်ဘဝဂ်၊ အောက် အာကာသ၊ ပတ်ဝန်းကျင် စကြဝဠာအထိ ဖြန့်ကျက်ပြီး ပဋိဘာဂနိမိတ်ကို စေစား တဲ့အခါ ခန္ဓာကိုယ် ဖြစ်ဝတ္ထု ဆိတ်သုဉ်းသွားတယ်။ တိုးလျှို့ပေါက် ဟင်း လင်းပြင်ဖြစ်နေတယ်။

ဒီလို ဘာလို့ရှုပွားရတာလဲဆိုရင် ဝိပဿနာသွားတဲ့အခါ သမာဓိ အင်အားတွေပိုကောင်းပြီး ရုပ်နာမ်အဖြစ်အပျက်တွေလဲ အလွန် ထင်လွယ် မြင်လွယ်တယ်။ ဒါကတော့ လောကုတ္တရာ အကျိုးကျေးဇူး ပေါ့။

ခု ပစ္စက္ခ လောကီအကျိုးကျေးဇူးလဲ များပါတယ်။ ဒါကို ဘုန်းကြီးက ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း မပြောထားပေမယ့် ယောဂီတွေက သိနေ ကြတယ်လေ ---။

အဲသလို သိနေကြတာ အတူတူ၊ ပြောရဦးမယ်။ အရင်ကလဲ ယောဂီတွေအများကြီးပါပဲ။ ခုလောလောဆယ်အားဖြင့် ဒီတောရ ကျောင်းကို ရန်ကုန်က ဦးပဋ္ဌင်း လူ ယောဂီ ၂၀ ကျော်လာပြီး တရား အားထုတ်ကြတဲ့အထဲမှာ ဘာသာခြား ကုလားမကြီးတစ်ယောက်လဲ ပါတယ်။ အသက်က ၆၀ လောက်၊ နာမည်က ဒေါ်မြမြဝင်း --တဲ့။

ဒီ တတိယနည်း အားထုတ်တဲ့နေရာမှာ သူလဲ ထူးခြား မှတ် သားလောက်တဲ့ ယောဂီတပည့်မတစ်ဦးပဲ။ သူက မညံ့ဘူး၊ လူ လောက မှာလဲ ဂုဏ်ရှိသိရိရှိ နေခဲ့တာ၊ သူ့ခင်ပွန်းဆုံးကတည်းက ခြေသလုံး အိမ်တိုင် ၇-နှစ်လုံးလုံး ရိပ်သာ တစ်ခုပြီးတစ်ခု အားထုတ်သတဲ့။ ဣန္ဒြိယ ဘုံဘေတောင်သွားပြီး အားထုတ်တယ်ပြောတယ်။

ဒဿနပါရဂူကျမ်း

ခုအခါ ထင်ရှားတဲ့ ရိပ်သာတရားဌာနဆိုလို့ သူမဝင်ဖူးတဲ့ ရိပ်သာမရှိဘူးတဲ့။ အနည်းဆုံး တစ်လကနေ နှစ်လ သုံးလ။ ဝိဇ္ဇာဖြစ် ချင်လို့ လောကီဂိုဏ်းအလုပ်တွေလဲ တစ်နှစ်လောက်လုပ်ဖူးဆိုလား၊ အာဂဒကာမကြီး၊ သားချည်း ၇-ယောက်ရှိသတဲ့၊ တချို့လဲ နိုင်ငံခြား မှာလို့ပြောတယ်။

သူက ဒီကိုလိုက်လာတာလဲ တကယ်တရားလိုချင်လို့ချည်း ဟုတ်ပုံမရပါဘူး၊ မရောက်ဖူးတဲ့ဒေသ ဗဟုသုတရအောင်၊ နောက်ပြီး အသွားအပြန် နေရေးထိုင်ရေး စားရေးသောက်ရေး အကုန်တာဝန်ယူ တယ်ဆိုတော့ လွယ်လွယ်ပဲလိုက်လာတာပေါ့။

တရားထိုင်၍ ခိုရခြင်း

စစချင်း ဘုန်းကြီးက အရဟံ အပ္ပားခိုင်းတော့ ‘ဒါများ အလွယ်ကလေး’ ဆိုပြီး သူက ခပ်ပေါ့ပေါ့ပဲလုပ်နေတာ။ နှစ်ရက် သုံးရက်ရှိတယ်ဆိုရင်ပဲ သူများတွေက နိမိတ်တွေရတယ် ဘာညာ ဆို တော့ သူ့မှာ အံ့အားသင့်ပြီး လုပ်တော့တာ။ ပထမ အထင်သေးတာလဲ ပါတယ်ပေါ့။ သူက နည်းစုံ အားထုတ်ခဲ့တာကိုး။

သနားစရာကောင်းတာက၊ တကယ် တရားလိုချင်လို့ အား ထုတ်ပြန်ပါတော့လဲ ကျန်းမာရေးကညံ့၊ ဒီအတိုင်းမထိုင်နိုင်ဘူး၊ နံရံကို မှီပြီးထိုင်ရ၊ နံရံမှီရုံတင်မဟုတ်ဘူး၊ ဒူးနှစ်ဘက်က ပုဆစ်တုပ်ထိုင်မရဘဲ ထောင်ထောင်လာလို့ ထင်းခွဲလို့မရတဲ့ သစ်တုံးကြီးနှစ်တုံး ယူထားပြီး ပေါင်ပေါ်တင်ဖိထားရသတဲ့။

မြေစင်းတောရဆရာတော်

ညာဘက်လက်ကလဲ မြောက်ငို့ ရမ်းလို့မရ၊ ခေါင်းဖြိုးတာ ဆံထုံးထုံးတာ၊ အင်္ကျီကြယ်သီးတပ်တာ၊ အစ၊ သူများအားကိုးနေရ ရှာတယ်။ လေဖြတ်သလိုဖြစ်တာ ၄- နှစ်ကျော်ပြီတဲ့။

ထမင်းစားပြန်တော့လဲ ဝမ်းဗိုက်ကတောင့်တောင့်နေလို့ ဝအောင်မစားနိုင်ဘူး။ ဝမ်းဗိုက်အဆီဖုံးရောဂါဆိုလား၊ တရားထွက်မှ ခွဲစိတ်ဖို့ ချိန်းထားသတဲ့။

ထမင်းစားပြီး ထပြန်တော့လဲ ခြေထောက်နှစ်ဖက်လုံး လေ ဖြတ်သလိုဖြစ်တာ ၁၂-နှစ်တောင်ရှိနေပြီဆိုတော့ အထိုင် အထကလဲ ခက်။ ထတော့မယ်ဆိုရင် အဖော်တစ်ယောက်ကို လှမ်းဆွဲပြီးမှထလို့ ရတာ။ သူ့ဟာက တစ်ကိုယ်လုံး ရောဂါချည်းပဲကိုး။

ကြမ္မာဝင်္ဂကြွေး ပြေးလို့မလွတ်

ဒါတင်လားဆို မကသေးဘူး၊ ကလေးကတည်းက နှာခေါင်း အနံ့မရ၊ ရှူရှိုက်လို့မကောင်း၊ မြူမှုန်ကလေးဝင်တာတောင် နှာချေလို့ မပြီးဘူး--တဲ့၊ ဖွတ်စအိုနှာခေါ်မှာပေါ့။

ဒီမှာ ထွက်လေ ဝင်လေ ရှူရှိုက်ရတဲ့အလုပ်ဆိုတော့ မထိုင် နိုင်တာကတစ်မျိုး၊ နှာခေါင်းပိတ်တာကတစ်ဖုံ၊ ရောဂါတွေက စုံလွန်း မက စုံနေတော့ နေ့တိုင်းလိုလို မျက်ရည်နှင့်မျက်ခွက်ဖြစ်နေရှာတယ်။ ယောဂီအဖော်တွေကလဲ အားပေးကြပေါ့လေ။ တစ်ခါ တစ်ခါ တရား လျှောက်တာတောင် မျက်ရည်နှင့်။

ဒီကြားထဲ တောကျောင်းက အိတ်ဆွဲပြီးထွက်ပြေးဖို့ သုံးခါတောင် ကြိုးစားသေးတာ၊ ပြေးမရလို့။ သနားစရာကောင်းလိုက်တာ ---။

မြမြဝင်းဟာ သူ့ဘဝ သူ့လဲသိပါတယ်၊ သူ့ဘယ်ဘဝတွေက လာတယ်ဆိုတာ။ နောက်ပြီး သူ့သိပ်ချစ်တဲ့ သူ့အမေ၊ သူ့ကိုသူတို့ ဘာသာထုံးစံအရ စာသင်ပေးတဲ့လက်ဦးဆရာ၊ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဘယ် ရောက်နေတယ်ဆိုတာလဲ ဦးလှရွှေတို့လို သူ့လဲမြင်တာပဲ။ သူ့မြတ်နိုး ချစ်ခင်တဲ့ သွားလေသူတွေ အဲလို အဲလို ဒုက္ခခံနေကြရတာ မြင်ပြန် တော့လဲ ငိုရပြန်ရော။ သံဝေဂတော့ အမြတ်ထွက်တယ်ပေါ့လေ။

သူ့ဘဝက သနားစရာချည်းပါလား၊ ဘာသာလဲ ဘာသာခြား ကလာတာ၊ ကျန်းမာရေးကလဲ မကောင်းတဲ့လူဆိုတော့ ဘုန်းကြီးလဲ တတ်နိုင်သလောက် စောင့်ရှောက်ပေးပါတယ်။ ဘယ်လိုစောင့်ရှောက် တယ်ဆိုတာလဲ သူ့သိနေတယ်။

မြမြဝင်းဟာ ဝိပါကဝဋ်လဲကြီးတယ်၊ ပါရမီလဲထူးပါတယ်။ သမထရော၊ ဝိပဿနာပါ အမြင်သန်တယ်။ ဒီမှာတစ်ဝါတွင်း (သုံးလ) နေလိုက်ရတာ သူ့အဖို့ သံသရာနဲ့ချီပြီးရသွားတာပါ။ ဒီဘက်ကကြည့်ရင် အတိုင်းမသိ ဝမ်းသာစရာပေါ့။

တရားကျေးဇူးတွေ-တရားကျေးဇူးတွေ။ ဘုရားဖူးရာမှာလဲ အမြင်သန်တယ်။ သူ့မှာ လာဘာနုတ္တရိယ၊ ဒဿနာနုတ္တရိယကုသိုလ် တွေ မနည်းပါဘူး။

ဧရာဂါတွေက နှုတ်ဆက်သွား

ဒီမှာ တရားရတဲ့အပြင် အပိုဆုရတာ အတိုချုပ်ပြီး ပြော
ချင်လို့။

ဒီ တတိယနည်းရောက်တော့ ဘုန်းကြီးက လှီးစား ဖြတ်စား
ခိုင်းတယ်၊ ပါးဖောက် နားဖောက်ခိုင်းတယ်။ ဘုန်းကြီးခိုင်းတာက ပါး
နား မျက်စိလောက်ခိုင်းတာ၊ သူက 'နှာခေါင်းတစ်ဖက်တစ်ချက် အဝင်
အထွက်လဲ လုပ်ကြည့်ဦးမှ' ဆိုပြီး--ဘုန်းကြီးမခိုင်းပါဘူး--သူစိတ်ကူးနဲ့
သူလုပ်တာ တဲ့(တည့်)သွားတယ်ဗျာ---

ကံလဲစပ်လို့---ကျွတ်ရမယ့်အချိန်လဲရောက်လို့ဆိုရမှာပဲ။
နိမိတ်ကို ဘယ်ဘက်နှာခေါင်းပေါက်ကဝင်၊ ညာဘက်ကထွက်၊ အပြန်
ပြန် အလှန်လှန်လုပ်တာ၊ အထဲကို နိမိတ်နှင့်တောင် ကလိလိုက် မွေ
လိုက်သေးဆိုကိုး။

တကတည်း နာရီပိုင်းအတွင်းမှာပဲ ပထမ နှာခေါင်းထဲက
အရေ ကြည်တွေစီးကျ။ နောက် ပျစ်ပျစ်ခွဲခွဲ၊ နောက်အမဲဖတ်တွေ၊
ချိုးတွေ အမှုန်တွေပါ အကုန်ထွက်သွားပြီး ကလေးကတည်းက
ဖြစ်နေတဲ့ ဖွတ်စအိုနာယူပစ်လိုက်သလို ပျောက်သွားတာ။ ဗုဒ္ဓဓမ္မာ
အစိန္တိယာ--ပေါ့။

ဝိပဿနာမကူးခင်မှာဘဲ ထမင်းတွေ လူကောင်းလိုစားနိုင်
လာတယ်၊ အထိုင်အထ အလှမ်းအယူတွေလဲ ကောင်းသွားတယ်။
ခြေရော လက်ရော ဝမ်းဗိုက်ရော။ ပျောက်စက သူ့ဟာသူတောင်
ပျောက်သွားမှန်း မသိဘူးတဲ့---။

လက်စသတ်တော့ သူများပြောသံကြားနှင့် ဝမ်းဗိုက်အဆီပြင်
ရောဂါ။ ခြေလက် အကြောတင် လေဖြတ်တဲ့ရောဂါ။ ရောဂါရှိတဲ့နေရာ
တွေကို အထပ်ထပ် အသွားအပြန် နိမိတ်နှင့် အလှီး အစား အဖြတ်
ခိုင်းတာကိုး။

အဲသလို လှီးစား ဖြတ်စားခိုင်းတော့ ရောဂါရှိတဲ့နေရာတွေက
အရိုးတွေ၊ အကြောတွေ၊ သွေးလေတွေ ပြောင်းလဲ ဖြစ်ပျက်သွားတာ
မျက်စိနှင့်မြင်ရသလို 'ဖျောက်ခနဲ' အသံပဲကြားလိုက်ရသလိုလို ဖြစ်
သွားသတဲ့။ ရောဂါတွေက နှုတ်ဆက်သွားကြတယ်ထင်ပါရဲ့။

ဒါတွေ ဘုန်းကြီး ရှေးကမပြောဖူးပါဘူး။ ခုတော့ ဖုံးထားလို့လဲ
မရတော့ဘူးလေ။ တရားဆိုတာ 'ဖွင့်' နိုင်လေ ကောင်းလေပါပဲ။ တရား
အစွမ်းသတ္တိ ဓမ္မအစိန္တေယျဂုဏ်ကိုမသိကြတော့ ငရဲကြီးကြမှာစိုးလို့
ဘုန်းကြီးတို့က ခပ်ထိန်းထိန်းပြောနေကြရတာကိုး။ ကဲ--ကြိုးစားကြ။

သာဓု---သာဓု---သာဓု

သေမင်းလက်မှတ်ရသူများ

[မှတ်ချက်။ ဆေးရုံမှ ဆရာဝန် သမားတော်ကြီးများက
သေနေ့ သတ်မှတ်ပေးလိုက်သော ယောဂီများကိုမူ သမထကို သမာဓိ
ရရုံမျှခိုင်းပြီး ဝိပဿနာ အမြန်ပေးလေ့ရှိ၏။ ရက်ပိုင်း လပိုင်းနှင့် သေဝ
ပါးနီး ရောဂါကြီးများမှ ချမ်းသာရာရကြသူ -

ညောင်ကန်ဆရာမ ဒေါ်မြင့်(နှလုံး)၊

ရေကန်စုရွာ ဒေါ်ဆန်း (အစာအိမ်)၊

ပဇိမွန်စုရွာ မသန်းတင် (ကင်ဆာ)၊

မုံရွာမြို့ မဝင်းရွှေ (နှလုံး)-

စသော ယောဂီများအကြောင်း ဝိပဿနာစခန်းမှာ တွေ့ရပါ
လတ္တံ့။ ကင်ဆာနှင့် ဖွတ်စအိုနာပျောက်၍ ‘ဘုရားပေးသော တရားဆေး
တော်ကြီး’ဟု ဝန်ခံရေးသားသူ ရန်ကုန် မြေနီကုန်းမှ စိုးကြီးခေါ် ဒုလ္လဘ
ဦးပညာသီဟ၏ ဆောင်းပါးကို ‘ဓမ္မရသစာတမ်းများ’တွင် ရှုပါလေ။
(စာတည်းသူ)

*

ဧဝံ အစိန္တိယာ ဗုဒ္ဓါ

လောကမှာ မွေးမွေးချင်း စကားပြောတဲ့သူ ကြားဖူး
သလား။ စကားပြောရုံတင်မဟုတ်ဘူး၊ မွေးမွေးချင်း ခုနစ်လှမ်း
လမ်းလျှောက်လိုက်သေးတယ်ဆိုရင် ယုံနိုင်ပါ့မလား။

တို့ဘုရားက မွေးကတည်းက အဲဒီလို အစိန္တေယျဂုဏ်တွေ
ရှိတာ။

ပဋိသန္ဓေနေတော်မူတယ်၊ ဖွားတော်မူတယ်၊ ဘုရားဖြစ်
တော်မူတယ်ဆိုရင်ပဲ တစ်လောကလုံးအလင်းဓာတ်တွေ ပွင့်ထွန်း
လာတော့တာပဲ။ မျက်စိမမြင်တဲ့သူတွေ မျက်စိမြင်ကြတယ်။
နားမကြားတဲ့သူတွေ နားကြားလာကြတယ်။ ဆွံ့အတဲ့သူတွေ စကား
ပြောနိုင်လာကြတယ်။ ကောက်ကွေးနေတဲ့သူတွေ လမ်းလျှောက်လာ
နိုင်ကြတယ်။ ထောင်အကျဉ်းကျနေတဲ့သူတွေ လွတ်မြောက်လာ
ကြတယ်။

ဒါ ဘုရားရှင်ရဲ့ အစိန္တေယျတန်ခိုးပဲ။ တရား တစ်လုံး
တစ်ပါဒမျှတောင် မဟောရသေးဘူးမဟုတ်လား။

(မြေဇင်းတောရဆရာတော်ဘုရားကြီး)

(ဃ)-စ မှာ ငြိမ်းစေဘိ

ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ အဿသိဿာမိတိ
သိက္ခတိ။

ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ ပဿသိဿာမိတိ
သိက္ခတိ။

ဒီစတုတ္ထ နောက်ဆုံးနည်းကတော့ ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းတဲ့
ထွက်သက်ဝင်သက်ကို တဖြည်းဖြည်းသိမ်မွေ့ပြီး ငြိမ်းသွားအောင်
လုပ်တဲ့နည်းပေါ့။

သမထ စခန်းသိမ်းတာလို့လဲ ပြောလို့ရပါတယ်။

(၁) ပထမနည်းတုန်းက နှာသီးဖျားမှာ ထွက်လေဝင်လေကို သတိမြဲရုံ၊ မှတ်မိရုံမျှသာလုပ်တာဖြစ်လို့ 'သတောကာရီ' ခေါ်တယ်။

(၂) ဒုတိယနည်းကတော့ နှစ်တောင် သုံးတောင် ဥက္ကဟနိမိတ် နှင့် ပဋိဘာဂနိမိတ်အစလောက် ထင်ရုံမျှလုပ်ပေးတဲ့နည်းဖြစ်လို့ 'သတု ပဋ္ဌာန' ခေါ်တယ်။

(၃) တတိယနည်းကျတော့ ဗဟိဒ္ဓအာရုံ အလွန်ကြည်လင် သန့်ရှင်းတဲ့ ပဋိဘာဂနိမိတ်ကို အဇ္ဈတ္တထဲ မဝင် ဝင်အောင်၊ မထင် ထင်အောင်၊ မစား စားအောင် ထွက်သက် ဝင်သက် သတိဖြင့် အတော် အတန် ပြုလုပ်နိုင်ခဲ့တာကို ပြုလုပ်တာဖြစ်လို့ 'သတိ ဒုက္ကရ ကာရီ' လို့ခေါ်တယ်။

(၄) ဒီအဆင့်သုံးဆင့်လုံးမှာ အဿာသပဿာသ နိမိတ်ဟာ ကြမ်းသေးတယ်။ ယခု စတုတ္ထနည်းရောက်တော့ အဲဒီရုန့်ရင်းကြမ်း တမ်းတဲ့လေကို 'ငြိမ်းစေ့မယ်၊ ငြိမ်းစေ့မယ်' ဟု အာရုံညွှတ်ပြီး ငြိမ်း သည်ထက်ငြိမ်း၊ သိမ်မွေ့သည်ထက် သိမ်မွေ့အောင်၊ နောက်ဆုံး--- 'ငါ့ထွက်လေ ဝင်လေ ရှိမှရှိသေးရဲလား'လို့ ထင်ရလောက်အောင် ပြု လုပ်ကျင့်ပွားတဲ့အဆင့်ပေါ့။

ဒီနေရာမှာ နည်းနည်းကလေးနားစိုက်ပြီးထောင်ပါ။ သိမ်မွေ့တယ်။

ဒီစတုတ္ထနည်းကို အားထုတ်တဲ့အခါ ကိုယ်ရော၊ စိတ်ရော ငြိမ်းအေးသက်သာနေဖို့လိုတယ်။ ကမ္မဋ္ဌာန်းစလုပ်ကတည်းက ကိုယ်နှင့်

စိတ်ကို တည်ငြိမ်အောင် ထိန်းသိမ်းရတာပါပဲ။ သို့သော် ဒီနေရာမှာ ပိုပြီးထိန်းသိမ်းရမှာ။

ကိုယ်ကို ငြိမ်သက်အောင်ထားရမယ်။ ‘ပလ္လင်္ကီ အာဘုဇိတွာ’ ဆိုတဲ့အတိုင်း တင်ပျဉ်ခွေပြီး ခြေလက် ဦးခေါင်း ဘာဆို ဘာမှ မလှုပ် မယှက်အောင် ပိုပြီးထိန်းသိမ်းရတယ်။

လျောင်း ထိုင် ရပ် သွား ဘယ်ကုရိယာပုတ် မဆို ခါတိုင်းထက် တည်ငြိမ်စေရမှာ။ ပါဠိလို ‘ကာယ ပရိဂ္ဂဟိတ’ ကိုယ်ကို သိမ်းဆည်းခြင်း။

စိတ်ကိုထိန်းသိမ်းရာမှာလဲ ထို့အတူပဲ၊ ‘ပရိ မုခံ သတိ ဥပဋ္ဌ- ပေတွာ ဆိုတဲ့အတိုင်း ကိုယ်ယူနေတဲ့ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံကလွဲလို့ စိတ် ကလေး ဘယ်ကိုမှမရောက်စေရဘူး။ ဒါ ‘စိတ္တ ပရိဂ္ဂဟိတ’ စိတ်ကို သိမ်းဆည်းခြင်း။

ငြိမ်းစေ့မယ် - ငြိမ်းစေ့မယ်

အဲဒီလို ကိုယ်ရောစိတ်ပါ ပိုပြီး တည်ငြိမ်အောင်လုပ်ပေးလိုက် တဲ့အခါကျတော့ နှာသီးဖျားမှာ လက်လေးသစ်၊ တစ်မိုက်လောက်--- တလက်လက် ကွန့်မြူးနေတဲ့ ပဋိဘာဂနိမိတ်ကို တွေ့ရမှာပဲ။ အစတော့ မီးလင်းဖိုကထွက်တဲ့ မီးလျှံလောက်ပေါ့လေ။ အဲဒီပဋိဘာဂနိမိတ်ကိုပဲ စိတ်က သိနေရမယ်၊ ကြည့်နေရမယ်။ ဒီနေရာက သိမ်မွေ့ရမယ့် အပိုင်းနော်-----။

ပထမဆုံး အဲဒီနိမိတ်ကို ဝင်သက်လေနှင့် ဖြည်းဖြည်းကလေး ရှိုက်သွင်းပြီး 'ဒီနိမိတ်ကို ငြိမ်းစေ့မယ်၊ ကြမ်းတမ်းပူလောင်နေတဲ့ ငါ့ ထွက်လေ ဝင်လေကိုလဲ ငြိမ်းစေ့မယ်--ငြိမ်းစေ့မယ်' ဆိုပြီး ရှုပွားနေ ရမယ်။

အဲဒီအခါ ထွက်လေကိုလဲ သာသာယာယာ ဖြည်းညှင်းစွာ ရှုရမယ်။

နောက် တစ်ကြိမ် ထွက်သက်၊ နောက်တစ်ကြိမ် ဝင်သက်-- တစ်ဆင့်ထက်တစ်ဆင့် သန္တ-ငြိမ်းစေ့မယ်။ ဝူပသန္တ- အထူးကို ငြိမ်းစေ့မယ်။

အထူးကြောင့်ကြစိုက်ပြီး ရှုရှိုက်တာမျိုး ဇွတ်အငြိမ်း ခိုင်းတာမျိုး မရှိရဘူး။ ထွက်လေ ဝင်လေလိုက်ပြီး နှာသီးဖျားက ပဋိဘာဂ နိမိတ် ကလေး ဆင်းလိုက် တက်လိုက်၊ တိုးလိုက် ဆုတ်လိုက်နေတာကိုပဲ ငြိမ် ငြိမ်ကလေး ရှုသိနေရမှာ။

အဲသလို ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံတစ်ခုထဲအပေါ်မှာပဲ စိတ်စိုက်ထား လိုက်တော့ တစ်ချိန်ထက်တစ်ချိန် ပိုပြီး သိမ်မွေ့လာမယ်။

စိတ်ကလေးငြိမ်နေတာနှင့်အမျှ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်ရတဲ့ ကိုယ် လက် ခေါင်း စတဲ့လှုပ်ရှားမှုတွေ၊ ပေါ့သွက် နူးညံ့ မွတ်ထွတ်ပြီး အလုပ် နှင့် ကိုယ်နှင့် သက်သောင့်သက်သာ ခွင်ကျပြီးနေတော့တာပေါ့။

မြေဇင်းတောရဆရာတော်

လူလဲ အလင်းတုံးကြီးလို့၊ အလင်းထဲမှာထိုင်နေရသလို ငြိမ်း
သည်ထက်ငြိမ်း။ အေးသည်ထက်အေး။ သိမ်မွေ့သည်ထက် သိမ်မွေ့
လာရော (သုခုမ၊ သုခမတရ၊ သုခုမတမ)။

သိမ်မွေ့လာမှာပေါ့၊ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ရုပ်အမှုအရာတွေ
ငြိမ်းလာတော့ ဥတုဇရုပ်(အပူအအေးကြောင့် ဖောက်ပြန်ပြောင်းလဲမှု)၊
အာဟာရဇရုပ် (အစားအစာလိုက်ပြီး ပြောင်းလဲမှု)တွေလဲ တစ်ခါတည်း
ငြိမ်းပြီး နေကြတော့တာပေါ့။

ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို မှီနေလို့ 'ကာယသင်္ခါရ'ခေါ်တဲ့ ထွက်လေ
ဝင်လေဟာလဲ သိမ်မွေ့သည်ထက် သိမ်မွေ့ပြီး နူးညံ့ပေါ့သွက်လာတော့
တာပေါ့။

(ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ-၁၊ ၃၂၃။)

အသက်မရှူ လှူခွန်ယောက်

အဲဒီလို သုခမရုပ်အဆင့်ဆိုက်လာတော့ စောစောကပြော
သလို 'ငါ့ရဲ့ထွက်လေဝင်လေဟာ ရှိမှရှိသေးရဲ့လား' လို့ အောက်မေ့
ရလောက်အောင် ဖြစ်သွားရော။ (ဒါ ဝိစေတဗ္ဗ-ဆိုက်တယ်ခေါ်တာ)

(ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၊ ၂၇၄။)

ပဋိဘာဂ နိမိတ်ကလေးပဲ နှာသီးဖျားမှာ ရှူတဲ့အခါ တက်
သွားလိုက်၊ ရှိုက်တဲ့အခါ ကျလာလိုက်နှင့် အင်မတန်ငြိမ်းအေးတယ်၊
ဇိမ်ရှိုတယ်။ ကြာလာတော့ တစ်ကိုယ်လုံး ရုန်းတက်လာပြီး ကောင်းကင်
ပျံတက်သွားသလား အောက်မေ့ရတယ်။

တစ်ခါတလေလဲ မီးခိုးမှိုင်းတွေပြည့်လျှံနေတဲ့ မီးပုံးပျံကြီးလို့၊
ကိုယ်ကြီးကပဲ အဆမတန် ကြီးမား ပွရွလာသလို ဖြစ်တတ်တယ်။

ဒီနေရာမှာ အသက်ရှူတယ် ရှိုက်တယ်ကို မထင်ရတော့ဘူး၊
ထွက်သက် ဝင်သက်မရှိတော့သလိုပဲ။ ဒါပေမယ့် မသေပါဘူး။ပျောက်
လဲမပျောက်ပါဘူး၊ ရှိနေပါတယ်၊ ရှာမတွေ့လဲ ခါတိုင်းသိနေကျနေရာ
ကလေးမှာပဲ သိနေ ရှုနေပါ။ ရဲရဲလုပ်ပါ။ စာပေကျမ်းဂန်တွေမှာ
အဿာသ ပဿာသ-ထွက်လေ ဝင်လေမရှိတဲ့-‘အသက်မရှူ လူ ၇-
ယောက်ဆိုတာ ရှိတယ်။

- ၁။ အမိဝမ်းတွင်း ပဋိသန္ဓေနေသူ၊
- ၂။ ရေ၌နစ်မြုပ်နေသူ၊
- ၃။ သတိမေ့မော့နေသူ၊
- ၄။ သေသောသူ၊
- ၅။ စတုတ္ထဈာန်ဝင်စားသူ၊
- ၆။ ရှုပ်, အရှုပ် ဗြဟ္မာ၊
- ၇။ နိရောဓသမာပတ်ဝင်စားသူ။

ယောဂီဟာ ဒီအသက်မရှူ လူ ၇-ယောက်ထဲမပါဘူး မဟုတ်
လား? သူနေနေကျ နေရာလေးမှာပဲရှိပါတယ်။ မြင်အောင်ကြည့်ပါ။

မြတ်စွာဘုရားရှင်က-‘နာဟံ ဘိက္ခဝေ မုဋ္ဌသတိဿ, အသမ္ပ-
ဇာနဿ အာနာပါနဿတိဘာဝနံ ဝဒါမိ’ (မ-၃၊ ၁၂၇။ သံ-၃၊ ၂၉၄)

‘သတိ,ပညာမရှိတဲ့လူကို ဒီ အာနာပါနကမ္မဋ္ဌာန်း ငါမပေးဘူး’ တဲ့။
ဒီနေရာက ပိုးစပိတ်ကို ချုပ်နေတာ, အပ်ကောင်း, ချည်ကောင်းမှ၊
လေးလေးစားစားချုပ်မှ။(ဝိသုဒ္ဓိမဂ် - ၂၇၆)

သတိထား၊ လဲတတ်တယ်

ဒီစတုတ္ထနည်းကျတော့ ကာယ ပရိဂ္ဂဟိတ-ကိုယ်ကိုလဲ ထိန်း
ချုပ်ထားတယ်၊ စိတ္တ ပရိဂ္ဂဟိတ-စိတ်ကိုလဲ ထိန်းချုပ်ထားတယ်။

ကြမ်းတမ်းရုန့်ရင်းတဲ့ ထွက်လေ ဝင်လေ အဆင့်ဆင့် တစ်ရှူ
ပြီးတစ်ရှူ တစ်ရှိုက်ပြီးတစ်ရှိုက် သိမ်မွေ့ သိမ်မွေ့လာတယ်။

ကိုယ်ရောစိတ်ရော လေးလံတာတွေ၊ တင်းကျပ်ပူပန်
တာတွေ၊ မအီမသာဖြစ်တာတွေ ဘာမှမရှိတော့ဘဲ ငြိမ်းသည်ထက်ငြိမ်း၊
နူးညံ့ သိမ်မွေ့သည်ထက် သိမ်မွေ့သွားတော့ ကိုယ်ရောစိတ်ပါ ပေါ့သွက်
လာတယ်။

ခန္ဓာကိုယ်ကြီးဟာ ကောင်းကင်ပျံတက်တော့မလို၊ တအိအိနှင့်
ကျုံးရုန်းပြီး ကြွကြွတက်လာတယ်။(ဝိသုဒ္ဓိမဂ်- ၂၇၄)

အဲဒါသတိထား၊ လဲကျသွားတတ်တယ်။ အဲသလို ယိမ်းယိုင်
လဲကျသွားရင် ‘ပဘာဝနတရားလေးပါး’ မပြည့်စုံတော့ဘူး။ ဒါတွေဟာ
ပဘာဝန အညစ်အကြေးတွေလို့ခေါ်တယ်။ အဲဒါတွေက ဘာတွေလဲ
ဆိုတော့-

- ၁။ အာနမနာ - ရှေ့သို့ညွတ်ကိုင်ခြင်း၊
- ၂။ ဝိနမနာ - ဘေးသို့ညွတ်ကိုင်ခြင်း၊
- ၃။ သန္ဓမနာ - ထက်ဝန်းကျင်သို့ညွတ်ကိုင်ခြင်း၊
- ၄။ ပဏမနာ - နောက်သို့ညွတ်ကိုင်ခြင်း၊
- ၅။ ဣဇ္ဇနာ - တုန်ခြင်း၊
- ၆။ ဖန္ဒနာ - လှုပ်ခြင်း၊
- ၇။ စလနာ - ရွေ့လျားခြင်း၊
- ၈။ ကမ္ပနာ - တုန်လှုပ်ခြင်း၊

ဒါတွေမဖြစ်အောင် စောင့်ထိန်းရှောင်ကြဉ်ရတယ်။ (ပဋိသန္တိ ဒါမဂ်-၁၈၃။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၊ ၂၆၈-၉။) ဒီအညစ်အကြေးရှစ်မျိုးကင်းစင်မှ ပဋိသန္တိဒါမဂ်ပါဠိတော်မှာ ဟောတော်မူတဲ့ ‘ပဘာဝနာတရားလေးပါး’ ဖြစ်ပေါ်မယ်။ ပဘာဝနာဖြစ်မှ ဥပစာရမှ အပ္ပနာသမာဓိကိုတက်နိုင်မှာ။

ပဘာဝနာတရားလေးပါး

ပဘာဝနာလေးပါး ဆိုတာကတော့-

၁။ ဝါတူပလဒ္ဓ ပဘာဝနာ- ပြောခဲ့တဲ့အညစ်အကြေးရှစ်မျိုး ကင်းပြီးတော့ ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းတဲ့ထွက်လေကို ‘ငြိမ်းစေ့မယ်-ငြိမ်းစေ့မယ်’ လို့ စိတ်ညွှတ်ပြီး ရှူတယ်။ ဝင်လေကိုလဲ ထိုနည်းအတူပဲ ‘ငြိမ်းစေ့မယ်၊ ငြိမ်းစေ့မယ်’ ဆိုပြီးရှိုက်တယ်။ အဲသလို ဖြည်းညှင်းစွာ ရှူရှိုက်လို့ ငြိမ်းအေးသိမ်မွေ့သွားတဲ့အခါ ထွက်လေ ဝင်လေကိုပဲ ကပ်ပြီး လိုက်ပြီး

တစ်သိတည်းသိနေတဲ့စိတ် (အဿာသ ပဿာသ ခေါ်တဲ့လေကို အရအမိဖမ်းတဲ့စိတ်) အဲဒီစိတ်ဖြစ်ပေါ်တာကို 'ဝါတူပလဒ္ဒ'ခေါ်တာပါပဲ။

(၂) အဿာသ ပဿာသ ပဘာဝနာ - ထွက်လေ ဝင်လေလဲ ဖြစ်ပွားနေရမယ်ပေါ့။

(၃) အာနာပါနဿတိ ပဘာဝနာ - ထွက်လေ ဝင်လေ၊ ထွက်လေ ဝင်လေ နိမိတ်ကိုသာ အာရုံပြုနေတဲ့ သတိကလေးလဲဖြစ်ပွားစေရမယ်။ ထင်ရှားစေရမယ်။ နောက်ပြီး -

(၄) အာနာပါနဿတိ သမာဓိ ပဘာဝနာ - အဲဒီသတိနှင့် ယှဉ်ပြီး စိတ်ကလေး ဘယ်ကိုမှ မရွေ့လျားပဲ အဲဒီနိမိတ်အာရုံပေါ်မှာပဲ ကျရောက်တည်ရှိနေရမယ်။

အဲဒီပဘာဝနာတရားလေးပါးဆိုက်အောင် ရှုပွားရမယ်။ အဲသလိုရှုပွားနိုင်ရင် ဥပစာရဘာဝနာဆိုက်ရောက်ဟော့တာပါပဲ။ အဲဒီကနေ အပ္ပနာ တက်ချင်လဲ တက်လို့ရပြီပေါ့။ ဤကဲ့သို့ -

- (၁) အာနာပါန၊
- (၂) အာနာပါနဿတိ၊
- (၃) အာနာပါနဿတိ သမာဓိ-

သုံးချက်ဆိုက်အောင် ဆံဖျားမှသည် ခြေဖျား၊ ခြေဖျားမှသည် ဆံဖျား ဒီတစ်လံမျှသော ဒီခန္ဓာကို မဏ္ဍလအတွင်းမှာပဲ ကောင်လုံးကျွတ် ဝင်းဝင်းတောက် စားမယ်။

ခန္ဓာကိုယ်မှာ ထင်မြင်ပုံသုံးမျိုး

ခန္ဓာကိုယ်ကြီးတစ်ခုလုံးဟာလဲ ဖန်တုံး ဖန်တိုင်၊ မှန်တုံး မှန်တိုင် ဖန်ရုပ် မှန်ရုပ်ကြီးလို ဖြစ်လိုဖြစ်၊ မီးတုံး မီးကျည်ရှိသလို တဖွားဖွား ကျလိုကျ။ ဝါဂွမ်းပုံကြီးလို အရောင်အမျိုးမျိုးရှိတဲ့ ကမ္မလာ အစုအပုံကြီးလို--ပုံသဏ္ဍာန်အမျိုးမျိုးပေါ့လေ--ခန္ဓာကိုယ်ကြီးပျောက် ပြီး သုညတ-ဘာမှရှာလို့ ကြည့်လို့မရတဲ့သဘော ဆိုက်သွားရော။

ထင်လာတဲ့အာရုံကိုပဲ ယောဂီဟာ အာရုံပြု ရှုပွားနေရမှာ။ ထင်ပုံက သုံးမျိုးသုံးစား ခွဲလို့ရတယ်။

(၁) ကမ္မလာရောင်စုံ အပုံကြီးလို အဆင်း(ဝဏ္ဏ)က ထင်ရှား ချင်လဲ ထင်ရှားမယ်။

(၂) ဒါမှမဟုတ် အူသိမ် အူမနှင့်တကွ ပိုးလောက်တွေကျ၊ ပုပ်ပွနေတာမျိုး အရိုးစုအကောင်ကြီး စသည်ဖြင့် အသုဘအမျိုးမျိုး ဖြစ်ချင်လဲ ဖြစ်မယ်။

(၃) ခုနကပြောခဲ့တဲ့ ဖန်တုံး ဖန်ရုပ်ကြီးလို သုညတ-သဘော ဖြစ်ချင်လဲဖြစ်မယ်။

ဘာပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ယောဂီက အဲဒီအာရုံအပေါ် ဝီရိယ၊ သတိ၊ သမာဓိဆိုတဲ့ အစောင့်မဂ္ဂင်သုံးပါး အားရှိရှိနှင့် စောင့်ကြည့် သိနေရုံ ပါပဲ။

အဲသလို စူးစိုက် စောင့်ကြည့် သိနေပြီလားဆိုရင် -

၁။ ညစ်ကြေးမဟင် တဲ့ ကြေးမုံမှန်သားပြင်လို့၊

၂။ ပွတ်သစ်စ ခရုသင်းလို့၊

၃။ တိမ်တိုက်ကြားကထွက်ပြုလာတဲ့ လပြည့်ဝန်းကြီးလို့၊

၄။ မှောင်မည်းတဲ့ မိုးတိမ်ထဲမှာ ဗျိုင်းဖြူကလေးပျံနေသလို၊

ယခင်ရခဲ့တဲ့ ဥဂ္ဂဟနိမိတ်ထက် အဆအရာအထောင် သာလွန်သန့်ရှင်း စင်ကြယ်ပြီး တောက်ပခိုင်ခံ့တဲ့ ပဋိဘာဂနိမိတ်ကြီး ဆိုက်ရောက် ဖြစ်ပေါ်လာတော့တာပါပဲ။ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ၁၂၂။ ၎င်းဋီကာ-၃၂၆)။

ပဋိဘာဂ ရမ္မိမလ္လယံဘူ

ဒီနေရာမှာ ပဋိဘာဂနိမိတ် မည်သည်မှာ အဆင်းလဲမရှိဘူး။ (တဉ္စ ခေါ် နေဝ ဝဏ္ဏဝန္တံ)။ ပုံသဏ္ဍာန်လဲမရှိဘူး။ (န သဏ္ဍာနဝန္တံ) လို့ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်(၁၂၂)မှာ ဆိုတယ်။

ဒါနှင့်စပ်လို့ ကျေးဇူးရှင် ကန္တိဆရာတော်ဘုရားကြီးက ‘မျက်စိနှင့်မြင်ကောင်းတဲ့ အဆင်းသာမရှိတာ၊ မနောထဲကမြင်တဲ့ အဆင်းတော့ ရှိပါတယ်’ လို့ ဆုံးဖြတ်တော်မူတယ်။ ဒါ - ဟုတ်တာပေါ့။

ကျန်းဂန်တွေမှာ ပဋိဘာဂနိမိတ်ဟာ အလွန်အရေးကြီးတယ်။ တန်ဖိုးရှိတယ်။ စကြာမင်းလောင်း ပဋိသန္ဓေလို စောင့်ရှောက်ရမယ်။ လယ်သမားဟာ စပါးပင်တွေ ဖုံးလုံးလာတဲ့အခါ အထူးစောင့်ရှောက် ရသလိုလဲ စောင့်ရှောက်ရမယ်-တဲ့။ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ်-၁၂၃။ ၂၇၈။)

ဟုတ်တာပေါ့။ ယောဂီဟာ နိမိတ်ရလာကတည်းက အစားအသောက် အနေအထိုင် အကုန်သတိထားနေရမှာ၊ ဒါကိုပဲ သပ္ပာယ် ၇-ပါး(ဝိသုဒ္ဓိ-၁၂၃)၊ အပ္ပနာ ကောသလ္လော ကောသလ္လ ၁၀-ပါး(ဝိသုဒ္ဓိ-၁၂၅)လို့ ဆိုတာပဲ မဟုတ်လား။

အဲသလိုမှမစောင့်ရှောက်ရင် နိမိတ်က ပျောက်သွားမှာပေါ့။

“ပဋိဘာဂနိမိတ်ဆိုတာ အလွန်တရာမှ ရခဲတာ”-တဲ့။

‘တဿ(ပဋိဘာဂနိမိတ္တဿ) ဥပ္ပါဒနံ နာမ အတိဒုက္ကရံ။’
(ဝိသုဒ္ဓိမဂ်-၁၂၃။)

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဆရာတော်ကြီးက ပဋိဘာဂနိမိတ်ရခဲတယ်--သာ ဆိုတယ်၊ ခု--ဦးပဉ္စင်းတို့ ရနေမှကော။ ဒါ---နည်းတဲ့ဘုန်းကံပါရမီ မဟုတ်ဘူးဗျာ။

ဒီအာနာပါနဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်းဟာ ခက်တယ်၊ ခက်ခက်ခဲခဲ ပွားရတယ်၊ ဘုရား ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ ဗုဒ္ဓသားတော် လူ ရင့်မကြီးတွေ၊ မဟာ ပုရိသတွေ-လူ့အာဇာနည်တွေမှ ပွားလို့ရတဲ့ကမ္မဋ္ဌာန်း ဆိုပြီး ဝိသုဒ္ဓိ-မဂ်(၂၇၆)မှာ ဆိုထားတယ်လေ။

ခုတော့ ဦးပဉ္စင်းတို့အဖို့ ဘယ်မှာခက်လို့လဲ။ အေး---ကိုယ့် ပါရမီ ဘုန်းကံကိုလဲ သိရတယ်။ ပေါ့ပေါ့ဆဆ မနေကြနှင့်။ ဒီတရား တွေ ပြန်ပွားထွန်းကားဖို့က ဦးပဉ္စင်း တို့ကိုပဲ အားကိုးရမှာ--၊ ‘ဆရာတော်နန်’ ပြောသလို ‘ဒို့များ အိုပါပြီမောင်ပဉ္စင်းတို့ သာသနာက မောင်တို့လက်ထဲ လွှဲခဲ့ရမှာ---တဲ့။

မြေစင်းတောရဆရာတော်

ဆင်ထားလို့ ညွှန်စီးပါဦး

အေး---တစ်ခုတော့ရှိတယ်။ ဒီစဟုတ္ထနည်းရောက်တော့
ကောင်းကင်မှာ ထိုင်နေရသလို၊ ဘာအပူအပင် ကြောင့်ကြမ္မာမရှိ၊
အရသာရှိတယ်။ အင်မတန် ဇိမ်ကျတယ်ဆိုတော့ တချို့က 'ငါ တရား
ထူးရပြီ၊ဆိုပြီး ဘဝင်မြင့်သွားတယ်။

တချို့ကလဲ ဈာန်ရနေပြီ ထင်ကတ်ကြတယ်။ တချို့ ကမ္မဋ္ဌာန်း
စာအုပ်တွေကလဲ ရေးကြ ပြောကြသကဲ့---အာနာပါန ပထမ နည်းက
ပထမဈာန်၊ ဒုတိယနည်းက ဒုတိယဈာန်---စသည်ပေါ့လေ။

ဒီအပြောအဆို အရေးအသားတွေက ကျမ်းဂန်နှင့်စိစစ်ဖို့
လိုတယ်။ တစ်ချို့က 'အပ္ပနာ ဆိုက်ပြီ၊ ဈာန်အဘိညာဉ်ကဘယ်လို'
ဆိုတဲ့ အပြောအဆိုတွေနှင့်စပ်ပြီး ကန့်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက
ပြောတယ်။

'ဆင်စီးဖို့ နေနေသာသာ ညွှန်(ကျွဲ)ပဲ စီး စီးပါဦးတော့'--' ဟဲ့။

ဒါပေမယ့် ဒီလောက်ထိရောက်လာပြီဆိုတော့ ဈာန်တွေ၊
အဘိညာဉ်တွေလဲ လမ်းပွင့်သွားပြီပေါ့လေ။ အချိန်ရလို့ ကျန်းမာလို့
ငယ်ရွယ်သေးလို့ လုပ်ချင်သပဆိုရင် တကယ်တော့ ဒုက္ခသစ္စာတွေပါပဲ။

ဘုရားရှင် အာနာပါန ချီးကျူးပုံ

မြတ်စွာဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီး ဒီ အာနာပါနကို ချီးကျူးဂုဏ်ပြုတော်မူတဲ့စကားတော်တွေထဲမှာ- 'သန္တ၊ ပဏီတ၊ အသေစနက၊ သုခဝိဟာရ-ငြိမ်းတယ်၊ မတင်းတိမ်နိုင်အောင် မြန်မြတ်တယ်၊ အပိုကြောင့်ကြစိုက်စရာ၊ ဖြည့်စွက်စရာမလိုဘူး၊ ကိုယ်ရောစိတ်ပါ ချမ်းသာရာကို ရစေနိုင်တယ်' ဆိုတဲ့အပြင် -

'ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နေ စ ပါပကေ အကုသလေ ဓမ္မေ ဌာနသော အန္တရဓာပေတိ ဝူပသမေတိ-' (မ၊၃၊၁၃၉၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၊ ၂၅၈။)

'သတ္တဝါတွေရဲ့သန္တန်မှာ ပေါ်ပေါ်လာနေတဲ့ ယုတ်ညံ့ညစ်ဆိုး အကုသိုလ်တရားမျိုးတွေကိုလဲ ချက်ချင်း ကွယ်ပျောက်သွားစေနိုင်တယ်။ ငြိမ်းစဲသွားစေနိုင်တယ်' တဲ့။

ဒီအာနာပါန သမထ သမာဓိဟာ ဝိပဿနာသွားတဲ့အခါမှာ လဲ အခြားသမထတွေနှင့်မတူ၊ အလွန်အားကောင်းတယ်၊ အားကိုးလောက်တယ်လို့ ဆိုလိုတာပေါ့။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်(၂၇၈)မှာပြောတယ်။ ဒီပဋိဘာဂနိမိတ်စတင်ပေါ်လာပြီဆိုကထည်းက-တဲ့။ ဦးပဉ္စင်းတို့မှာ ဒုတိယနည်းကတည်းက-ပဋိဘာဂ က နှုတ်ဆက်ခဲ့ပြီလေ။

မြေစင်းတောရဆရာတော်

‘နီဝရဏ တရား၅-ပါး၊ ကုသိုလ် အာရုံကို ပိတ်ဆို့ ဟန့်တားတဲ့တရား ၅-ပါး၊ ခွာရဲ့သွားကြပြီ(ဝိက္ခမ္ဘိတာ)၊ ကိလေ သာတွေလဲ အနယ်ထိုင်သွားပြီ(သန္နိသိန္နာ)၊ သတိတွေလဲ ကောင်းကောင်းထင်လာပြီ’ -တဲ့၊ ပဋိဘာဂနိမိတ် စပေါ်လာ ကတည်းက ရလာတဲ့ အကျိုးကျေးဇူးတွေ။

ငယ်ငယ်က ရတဲ့စာ၊ ခုမှ လက်တွေ့

ဦးပဉ္စင်းတို့ ကလေးကတည်းကရနေတဲ့ သင်္ဂြိုဟ်(အဘိဓမ္မတ္ထ သင်္ဂဟ)က ဘယ်လိုပြောလဲ၊ မေ့ကုန်ကြပါလား။ ခုမှ အဲဒီစာတွေက တန်ဖိုးရှိတာဗျာ။

‘ယဒါ တပုဋိဘာဂံ ဝတ္ထုဓမ္မ ဝိမုစ္စိတံ ပညတ္တိသင်္ခါတံ ဘာဝနာမယ’ မာရမ္ဗဏံ စိတ္တေ သန္နိသိန္နံ သမပ္ပိတံ ဟောတိ၊ တဒါ တံ ပဋိဘာဂနိမိတ္တံ သမုပ္ပန္နန္တိ ပဝုစ္စတိ။(သင်္ဂဟ-၁၂၅)

ရလာတဲ့ ဥဂ္ဂဟနိမိတ်ကို ဆက်ပြီးပွားရင် ‘ဥဂ္ဂဟနိမိတ်နှင့် အလားတူတဲ့၊ ဝတ္ထုဓမ္မ ပရမတ်သဘောမရှိ၊ ပညတ္တိသက်သက်ဖြစ်သော ဘာဝနာကြောင့်ဖြစ်တဲ့အာရုံ၊ အဲဒီပဋိဘာဂနိမိတ်အာရုံဟာ မနောဒွါရ မှာ တည်ငြိမ်ပြီးတော့ နေတယ်၊ ကောင်းစွာထည့်သွင်းထားသလို ဖြစ်တယ်။ အဲဒီနိမိတ်ကို ပဋိဘာဂနိမိတ် ခေါ်ရတာပါပဲ’--တဲ့။

ဦးပဉ္စင်းတို့ ဘုန်းကြီးတို့ ငယ်ငယ်ကရတဲ့စာ မကောင်းဘူး လား၊ဘယ်လောက်တန်ဖိုးရှိလဲ၊ တန်ဖိုးမဖြတ်နိုင်ဘူးဗျာ။ ခု စာကဆို

တာနှင့် ဦးပဉ္စင်းတို့စိတ်ထဲမှာ ဖြစ်နေပုံနှင့် တစ်ထပ်တည်းပဲမဟုတ်လား။
နေရာကျလိုက်တာ---။

သဂြိုဟ်မှာ ပဋိဘာဂနှင့်စပ်ပြီး ဆက်ပြောတာရှိသေး
တယ်လေ-

‘တတော ပဋ္ဌာယ ပရိဗန္ဓဝိပ္ပဟီနာ ကာမာဝစရ
သမာဓိ သင်္ခါတာ ဥပစာရဘာဝနာ နာမ ဟောတိ။’

‘ ပဋိဘာဂနိမိတ် ထင်လာတဲ့အချိန်ကစပြီးတော့
သမာဓိရဲ့ဘေးရန်ဖြစ်တဲ့၊ နီဝရဏတရား ၅-ပါးကို ဖယ်ရှား
နိုင်တဲ့ ကာမာဝစရ သမာဓိခေါ် ဥပစာရဘာဝနာ ဆိုက်
သွားပြီ’ --တဲ့။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်(၁၂၂၊ ၂၇၈)အဆိုအမိန့်တွေကိုယူပြီး သဂြိုဟ်
ဆရာကပြောထားတာ၊ အဲဒီ ပဋိဘာဂနိမိတ် ထင်လာကတည်းက
ဈာန်အင်္ဂါတွေလဲ ပေါ်လာပြီ---တဲ့။ ဒါပေမယ့် အားမကောင်း
သေးဘူးပေါ့ (ဝိသုဒ္ဓိ မဂ်၊ ၁၂၃။)

နီဝရဏ ၅-ပါး သရုပ်နှင့် ဥပမာ

၁။ ကာမစ္ဆန္ဒ နီဝရဏ - လိုချင်တပ်မက်ခြင်း(အပိတ်အဆို့၊
အကာအဆီး)

၂။ ဗျာပါဒနီဝရဏ - စိတ်ဆိုး၊ စိတ်ပျက် စိတ်ညစ်၊ တစ်ဖက်
သား နစ်နာစေလိုခြင်း။

မြေစင်းတောရဆရာတော်

- ၃။ ထိန် မိဒ္ဒ နိဝရဏ - အိပ်ချင် ထိုင်းမှိုင်းခြင်း၊
- ၄။ ဥဒ္ဒစ္စ ကုက္ကုစ္စ နိဝရဏ - စိတ်ပျံ့လွင့်၊ ပူပန်ကြောင့်ကြခြင်း၊
- ၅။ ဝိစိကိစ္ဆာ နိဝရဏ - စိတ်မဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်း၊ မပြတ်သားခြင်း၊ သို့လော သို့လော ချီတုံ ချတုံရှိခြင်း။

နိဝရဏ ၅-ပါး ဥပမာ

- ၁။ ကြွေးတင်နေသူနှင့်တူ၏။
 - ၂။ အနာရောဂါဖိစီးခံနေရသူနှင့်တူ၏။
 - ၃။ ထောင်အကျဉ်းကျခံနေရသူနှင့်တူ၏။
 - ၄။ ကျွန်ခံနေရသူနှင့်တူ၏။
 - ၅။ အန္တရာယ်ရှိသောခရီးသွားနှင့်တူ၏။
- (သီလက္ခန္ဓဝဂ္ဂ၊ သာမညဖလသုတ်-၆၈)

အင်္ဂုတ္တိရ် သင်္ဂါရဝသုတ်၌ကား -

- ၁။ ရေထဲ၌ ဆေးရောင်ဆိုးသည်နှင့်တူ၏။
- ၂။ ပွက်နေသော ရေနှင့်တူ၏။
- ၃။ မှော်အမှိုက်ရှိသော ရေနှင့်တူ၏။
- ၄။ လှိုင်းဂယက်ထနေသော ရေနှင့်တူ၏။
- ၅။ ရွံ့နွံ့ ဗွက်ထနေသော ရေနှင့်တူ၏။

(ထိုရေ၌ငုံကြည့်လျှင် ပီပြင်စွာမမြင်ရသကဲ့သို့ နိဝရဏတရား ၅-ပါးကို ဥပမာပြဟောတော်မူသည်။)

ထွက်လေ ဝင်လေ၏ ကိုယ်စားလှယ်

အဲဒီပဋိဘာဂနိမိတ်ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့အချိန်ဟာ ဒုတိယနည်း
လောက်က စတာပါပဲ။ ကိုယ့်နိမိတ်၊ ကိုယ်စိတ်ကိုယ် သတိထားမိကြ
မှာပါ။

ပဋိဘာဂနိမိတ်ဖြစ်လာတယ်ဆိုရင်ပဲ ရှုသိနေတဲ့စိတ်ကလေး
က ထွက်လေ ဝင်လေဆီမှာ မရှိတော့ဘူးလေ။ စဉ်းစားကြည့်စမ်း၊
ထွက်လေ ဝင်လေအစား နိမိတ်နောက်ချည်းလိုက်သွားပြီ။ ထွက်လေ
ဝင်လေကို ထားပစ်ခဲ့တော့တာ။

ထွက်လေဝင်လေက နောက်ဆုတ်ပေးပြီး သူ့အစား နိမိတ်ကို
ကိုယ်စားလှယ်လွှဲလိုက်တာ။ အဲဒီနိမိတ်ကိုပဲ အဿာသ ပဿာသလို့
ခေါ်ရတော့တာ။ နာမည်ပါ အပြီးလွှဲပေးလိုက်တာပေါ့။

ထွက်လေဝင်လေသည်ပင် နိမိတ်၊ နိမိတ်သည်ပင် ထွက်လေ
ဝင်လေ ဖြစ်သွားတော့တာကိုး။

‘အဿာသ ပဿာသတော စိတ္တံ နိဝတ္တတိ။-----
အဿာသ ပဿာသေ နိဿာယ ဥပ္ပန္နနိမိတ္တမ္ပေတ္ထ
အဿာသ ပဿာသ သမညမေဝ ဝုတ္တံ။

(ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ - ၁၊ ၃၁၉။)

ပဋိဘာဂပေါ်လာတော့ ဥပစာရဘာဝနာဖြစ်သွားပြီ၊ အပ္ပနာ
နားကပ်သွားပြီ ဆိုလိုတာပေါ့။ အပ္ပနာနှင့်စာရင်တော့ ဒီဥပစာရသမာ
ဓိက ကလေးအသွားသင်သလောက် ဆိုရမှာပေါ့။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့
ဥပစာရဘာဝနာသို့ ဆိုက်ရောက်လာတဲ့ယောဂီဟာ မိမိနိမိတ်ကို အာရုံ
ပြုနေတော့ ကိလေသာ နီဝရဏတွေကင်းကွာပြီး၊ ဝိက္ခမ္ဘန ပဟာန်
ဖြစ်နေတယ်။

တစ်ခါတလေ ပဋိဘာဂနိမိတ်ကို လွတ်ပြီး ဘဝင်ကျ
သွားတယ်။

တစ်ခါတလေလဲ တခြားအာရုံတွေဆီရောက်သွားတတ်သေး
တယ်၊ ဝိတက်၊ ဝိစာရ၊ ပီတိ၊ သုခ၊ ဧကဂ္ဂတာဆိုတဲ့ ဈာန်အင်္ဂါ ခြေလက်
တွေခိုင်မှ မခိုင်ခံ့သေးပဲကိုး။ ဒါလဲ---ကိုယ့်မှာဖြစ်နေတာဘာလဲ---
ဘယ်လိုလဲဆိုတာ သတိပြုကြဖို့ပါပဲ။

ရုပ်ဥပစာ နာမ်ဥပစာ

နောက်ပြီး ဒီနေရာမှာ အလုပ်ဝေါဟာရ အရရော၊
တရားသဘောဖြစ်ပုံနှင့်ရောစပ်ပြီး မှတ်သားစရာ တစ်ခုရှိသေးတယ်။
အဲဒါကဘာလဲဆိုတော့ -

‘ဥပစာဆိုက်တယ်’ ဆိုတဲ့နေရာမှာ ရုပ်ဥပစာ၊ နာမ်ဥပစာလို့
နှစ်မျိုးရှိတယ်။

စတုတ္ထနည်းနှင့် သမထကို ရုပ်သိမ်းလိုက်တဲ့အခါမှာ ထွက်လေဝင်လေ ငြိမ်းသည်ထက်ငြိမ်း၊ သိမ်မွေ့သည်ထက် သိမ်မွေ့လာတော့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးဟာ စောစောကပြောခဲ့သလို လေပြည့်နေတဲ့သားရေ အိတ်ကြီးလို မီးအိမ်ပျံကြီးလို ပျံတက်တော့မလို ဖောင်းကြွပြည့်တက် လာတာကို ရုပ်ဥပစာဆိုက်ပြီလို့ ခေါ်တယ်။

အဲဒီအခါ မဏ္ဍလခေါ်တဲ့ တစ်လံမျှသော ကိုယ်ခန္ဓာထဲမှာပဲ လွန်စွာကြည်လင်တောက်ပနေတဲ့၊ သန့်ရှင်းတည်တံ့နေတဲ့အဿာယ ပဿာသ ပဋိဘာဂနိမိတ်ကိုပဲ မြင်နေရမယ်၊ ကြည့်နေရမယ်။ ဒါ--- နာမ်ဥပစာဆိုက်တယ်ခေါ်တာပါပဲ။ ဒါပါပဲ---ကဲ--ကြိုးစားကြ။

သာဓု --- သာဓု --- သာဓု။

*

ကိုယ့်ဝေခူကိုယ် ရအောင်ယူကြ တရားတော်

သာသနာက ရှိနေပေမယ့် ဒီသမထ ဝိပဿနာတရားတွေက အမြဲထွန်းကားနေတာမဟုတ်ဘူး။ တစ်ခါတစ်ရံမှသာ ထွန်းကားတာ။

ယခုအခါလို ဒကာ ဒကာမတွေစုပေါင်းပြီး တရားထိုင်ကြရ တယ်ဆိုတာ ရှေးက ကြားဖူး မြင်ဖူးသလား၊ မရှိဘူးဗျား။ တရားထိုင် ရကောင်းမှန်းတောင် သိရတာမျိုးမဟုတ်ဘူး။ လွန်ခဲ့တဲ့ အနှစ် ၆၀ လောက်ကမှ တရားထိုင်ကြရတယ်။

ဝိမုတ္တိယူဂခေတ်ဆိုတာ ဒါ ပြောတာ။ ရှေးက ဘုန်းတော်ကြီး တွေ စာတတ်ပေတတ်ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေလဲ ဒီဝိမုတ္တိယူဂခေတ်ကြီးနှင့် မပွင့် ထွန်းသေးတော့ သီလမူတင်တွေကိုပဲ လုပ်သွားကြရတာ။

ဒကာဒကာမတွေလဲ ဘုရားဒကာ ကျောင်းဒကာ ဆွမ်းဒကာ ဆွမ်းအမ၊ လှူကာ တန်းကာ ဥပုသ်စောင့်ကာနှင့် ဒါနသီလလောက်ပဲ ယူသွားနိုင်ကြတာ။ ဆရာတွေကလဲ မပြနိုင်ဘူး။

လောကမှာ ဥတုရာသီတွေ သူ့ရာသီနှင့်သူ ပြောင်းလဲနေသလို ခေတ်တွေကလဲ သည်အတိုင်းပဲ။ အမြဲတမ်း မိုးကရွာနေတာမဟုတ်ဘူး။ ဒါကြောင့် မိုးရွာဘုန်း ရေခံကြ။

သာသနာကလဲ ၂၄၀၀ ကျော် ကျန်သေးတယ်ဆိုပေမယ့် ကိုယ်နှင့်မဆိုင်ဘူး။ ကိုယ်ကယူမှ ကိုယ့်သာသနာ။ မိုးရွာနေပေမယ့် ကိုယ်ကထွက်ပြီး မိုးရေမခံဘူး၊ မချိုးဘူးဆိုရင် ကိုယ့်မှာ အမွတ်သိပ် အဆာလောင် ဘယ်ပြေပါ့မလဲ၊ ချေးညော်တွေလဲ ဘယ်မှာပြောင်ပါ့မလဲ။

- မစင်လူးလျှင်၊ အေးကြည်လင်သည့်၊ ရေစင်ရှိလျက်၊
မဆေးခက်၊ ကန်တွက်မရှိပေ။
- ရန်သူဝိုင်းထား၊ ထိုယောက်ျားကား၊ ပြေးသွားဖို့ရာ၊ လမ်း
ပေါက်သာလျက်၊ ပြေးမထွက်၊ လမ်းတွက်မဟုတ်ချေ။

မရှိတာထက် မသိတာခက်

လူတွေဟာ အင်မတန် သနားစရာကောင်းတယ်။ “မရှိ
တာထက် မသိတာခက်။” မရှိတာက ကိုယ်လည်သလို ခိုးစား၊ လုစား၊
တိုက်စား၊ လိမ်စား ရသေးတယ်။ မသိပြီလားဆိုမှဖြင့် ဘယ်သူကမှ
မကယ်နိုင်ဘူး။ ဆုံးမမယ့်လူမရှိ၊ သွန်သင်မယ့်လူမရှိ၊ သြဝါဒပေးမယ့်လူ
မရှိ။

ဒီမသိတဲ့ အဝိဇ္ဇာဟာ တစ်သံသရာလုံး နှိပ်စက်ခဲ့တာ၊ ဒုက္ခ
ပေးခဲ့တာဗျာ။

ဘုရားသာသနာနှင့်တွေ့တုန်း ကိုယ့်မှာ အခွင့်ကောင်းကြီး
ရလို့ရမှန်းမသိ၊ လာဘ်ကြီးဆိုက်လို့ ဆိုက်မှန်းမသိ၊ လွန်ခဲ့တဲ့အနှစ် ၇၀
လောက်ကစပြီး လူတွေပါ စုပေါင်းပြီးတရားထိုင်ကြတဲ့ အခွင့်ကောင်း
တွေပေါ်ပေါက်လာတယ်ဆိုပေမယ့် ခုထိ တရားဆိုတာ ဘာမှန်းမသိတဲ့
လူတွေက တစ်ပုံကြီး။

ခုအခါ နိုင်ငံခြားသားတွေတောင် တရားထိုင်ကြလို့၊ ကံကောင်းတဲ့လူတွေများ အဲသလိုရကြတာ။ ဝေးတဲ့လူတွေက နီးကုန်ကြပြီ။ တချို့ နီးတဲ့လူတွေက ခုထိ ဝေးနေကြတုန်း၊ ကိုယ့်အလုပ်ကလေးနှင့် ကိုယ့်သားသမီး မြေးမြစ်တွေနှင့်ကိုယ် မေ့နေလိုက်ကြတာ။

မသိပြီလားဆိုမှဖြင့် အတော်သနားစရာကောင်းတာ၊ မသိတာလောက်ကြောက်စရာကောင်းတာ လောကမှာမရှိဘူး။ အဝိဇ္ဇာတဏှာဝသေန ဒွေ မူလာနိ၊ အဝိဇ္ဇာနှင့်တဏှာရေ သောက်မြစ်ကြီး ဟာလဲ ခိုင် မှ ခိုင်၊ မြ မှ မြ။

မြတ်စွာဘုရားကလဲ တဖွဖွပြောပါတယ်။ ‘စတုန္ဒ အရိယသစ္စာနံ အနနုဗောဓာ’ ဒီသစ္စာလေးပါးတရားတွေကို မသိမမြင်ကြလို့ ‘သံသရိတံ’ သန္ဓာဝိတံ အမှာကဉ္စေတ တုမှာကဉ္စ’ သင်တို့တစ်တွေရော ငါဘုရားပါ ဒီသံသရာဝဲဂယက်ကြီးထဲမှာ တဝဲလည်လည် မြုပ်ချည်ပေါ်ချည် နေခဲ့ရ---လည်ခဲ့ရတယ်---တဲ့။

လယ်တီဆရာတော် ဩဝါဒ

လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးများ သူ့ခေတ် သူ့အခါ လူတွေ နိုးကြားအောင် အများကြီးနိုးဆော်တိုက်တွန်းတော်မူရှာတာ--- သူ့ကိုယ်တိုင်လဲ တစ်တောဝင် တစ်တောထွက် သက်စွန့်ကြိုးပမ်းအားထုတ်တော်မူရှာတာဗျာ။

ဆရာတော်ကြီးက ဓမ္မဒီပနီ၊ စာမျက်နှာ ၁၂၀-မှာ အခုလို ရေးခဲ့တာ--

‘ယခု ဘုရားသာသနာတော်မှာ ရဟန်းဘဝ လူ့ဘဝ ရကြသ္မတို့ နောက်ဘုရားသာသနာနှင့်အလွန် စခန်းတိုက် ဆိုင်ကြကုန်ပြီ။

ယခုလို အလွန်ကြံ့ကြိုက်ခဲ၏။ ယခုကြံ့ကြိုက်နေ ကြပေသည်။

ယခုမျက်မြင် လူ့အပေါင်းတို့သည် စခန်းကောင်းကို ‘ထိုင်မိ’ လျက် ရှိကြသည်။

အရိမေတ္တေယျဘုရားရှင် ယခုအန္တရကပ်ကုန်၍ နောက်ဆုတ်ကပ်တွင် တစ်သိန်းတမ်း ပွင့်လတံ့။ အနှစ် နှစ်သိန်း သုံးသိန်း သာသနာထွန်းလင်း၍ ကွယ်လတံ့။ ဘုရား သာသနာ ကွယ်သည့်နောက် ဤကမ္ဘာမှာ ပွင့်လာရန် ဘုရားမရှိပြီ။

ဤကမ္ဘာကုန်လျှင် သုညကမ္ဘာတွေများစွာလာ၍ မှောင်အတိသွားတော့မည်။

ယခုအခါ သာသနာတွင်းကြံ့ကြိုက်၍ ရသော မျက်စိနှစ်လုံးသည် ‘ဒဿနာနုတ္တရိယ’အကြောင်းဖြစ်ပေ၏။

မြေစင်းတောရဆရာတော်

စကြာမင်းစည်းစိမ်၊ သိကြားမင်းစည်းစိမ်၊ ဗြဟ္မာမင်း
စည်းစိမ်တို့ထက်မြတ်၏။ တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှ မြင်ရခြင်းသည်
အကုဋေမက အဖိုးထိုက်တန်၏။ ‘

လယ်တီဆရာတော်ကြီးများ အမျိုးမျိုး နှိုးဆော်တိုက်တွန်း
တော်မူရရှာတယ်။ ‘ပုထုဇ္ဇနော ဥမ္မတ္တကော’ ပုထုဇဉ်တွေဟာ အရှုံးတွေ
ပဲတဲ့၊ အရှုံးဆိုတာ ကိုယ့်စိတ်ကိုယ်အစိုးမရလို့ ထမင်းတစ်လုတ်တောင်
ဟုတ္တိပတ္တိမစားနိုင်ရှာဘူး--တဲ့။

အရွယ်သုံးပါး တစ်ပါးပါးမှာ အရအမိ အားထုတ်ကြ---ဆိုပြီး
မဟာဓနသုဋ္ဌေးသားဥပမာပြုပြီး ပထမအရွယ်ကအားထုတ်ခဲ့မယ်ဆိုရင်
အရဟတ္တဖိုလ်ဆုကြီးရမယ်။ ဒုတိယအရွယ်အားထုတ်ရင် အလတ်စား
အနာဂါမ်၊ တတိယအရွယ်အားထုတ်ဦးတော့ အနည်းဆုံး သောတာပန်
ဖြစ်မယ်။

စီးပွားလုပ်မယ်ဆိုလဲ ပထမအရွယ်မှာ အချိန်ရိုတုန်း လုံ့လစိုက်
က ပထမတန်းစား သုဋ္ဌေးကြီးဖြစ်နိုင်ပုံ စသည်ဖြင့် - ယခုတော့ သုဋ္ဌေး
သားဟာ ‘ဖွတ်မရ ဓားမဆုံး’ လောကီရော၊ လောကုတ္တရာပါ ဆုံးရှုံးရ
တာတွေ ဥပမာပြုပြီး ရေးပြ ဟောပြတော်မူခဲ့တယ်။

‘တိဏ္ဍ မညတရံ ယာမံ၊ပဋိဇဂ္ဂေယျ ပဏ္ဍိတော’ အရွယ်သုံးပါး
တစ်ပါးပါးမှာ အရအမိ ကြိုးစားအားထုတ်ရမယ်တဲ့။

သူကိုယ်တိုင်လဲ ကြိုးစားပမ်းစား အားထုတ်တော်မူတာဗျာ၊
အာဂအာဇာနည်ကြီးတွေဗျာ။ ဦးပဉ္စင်းတို့ ဆရာတော် ဒီပနီတွေ အဆုံး
အမတွေ ဖတ်ကြဗျာ၊ သူ့ထေရုပ္ပတ္တိတွေ အတုယူကြ၊ ကြိုးစားကြဗျာ။

ပြောရဦးမယ်--၊ သူ့ထေရုပ္ပတ္တိတစ်နေရာမှာ ပဋိဘာဂနိမိတ်
နှင့်စပ်ပြီး ဆရာတော်ကြီးအတွေ့အကြုံ သူကိုယ်တိုင်မိန့်တော်မူခဲ့ပုံ--
ပြောရဦးမယ်။

လယ်တီဆရာတော်နှင့် ပဋိဘာဂနိမိတ်

၁၂၅၇ ခုနှစ်က၊ လယ်တီဆရာတော်ကြီး မဇ္ဈိမဒေသ အိန္ဒိယ
ဘုရားဖူးကြွတယ်။ သူတို့ခေတ်က လေယာဉ်ပျံမပေါ်သေးဘူး။
သင်္ဘောနှင့် ငါးရက်လေးညသွားရတယ်။ လမ်းမှာလဲ ပင်လယ်ခရီး
မူးနောက် အော့အန်ပြီး ဒုက္ခခံသွားကြရတာ။

မဇ္ဈိမဒေသ ဘုရားပွင့်တော်မူတဲ့နေရာတွေလိုက်ဖူးတော့
အကြီးအကျယ် သံဝေဂဖြစ်တော်မူပုံရပါတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့ရောက်
သွားတော့လဲ သည်အတိုင်းပါပဲ၊ ဘုရားမွေးဖွားပြီး သဗ္ဗညုတဉာဏ်ရ
ဘုရားဖြစ်တော်မူတဲ့ဒေသမှာ သာသနာဆိုတာ လုံးဝမရှိသလောက်
ဖြစ်နေပြီလေ။

ဘုရားပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပြီး အနှစ် ၃၀၀ လောက်ပဲ တည်တည်
ငြိမ်ငြိမ်ရှိတာ၊ အနှစ် ၅၀၀ လောက်ပဲ ခံတယ်။ နှမြောစရာကြီး၊ လွမ်း
စရာကြီး။

မြေစင်းတောရဆရာတော်

လေးအသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း ဖြည့်ခဲ့ရတဲ့ပါရမီတွေနှင့် မကာမိဘူးဗျာ။ အဲဒီမှာ သာသနာက အပြစ်ပြတ်သလောက်ဖြစ်သွား ရတာ။ ဦးပဉ္စင်းတို့ ဘုန်းကြီးတို့ ကံကောင်းလို့ ဒီမှာ ခုလိုရနေကြတာ။

အရှင်မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿ တတိယသံဂါယနာ ဦးဆောင် မထေရ်ကြီးနှင့် အရှင်သောဏ၊ အရှင်ဥတ္တရတို့ကျေးဇူးကြောင့် ဘုရား ပွင့်တဲ့အိန္ဒိယမှာ သာသနာပြတ်သွားပေမယ့်၊ ဦးပဉ္စင်းတို့ ဘုန်းကြီးတို့ သာသနာနှင့် တွေ့နေကြရတာ---။

အဲ--လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးက အဲသလို သံဝေဂတွေ ဖြစ်တော်မူပုံရပါတယ်။ အိန္ဒိယကပြန်လို့ ရန်ကုန်ရောက်တော့ တကတည်း သူ့ မုံရွာလယ်တီတိုက် မပြန်တော့ဘူးဗျာ။

ရန်ကုန်တောင်ဘက် ဒလတောကြီးတန်းကြွပြီး ဆပင်-တောရ မှာ တရားကို ဇောက်ချလုပ်တော့တာပဲ။ ဘယ်သူပင့်ပင့် မပြန်တော့ဘူး။

တိုတိုပြောကြပါစို့၊ ဆပင်တောထဲမှာ ပထမ ကသိုဏ်းတွေ အားထုတ်တယ်။ နောက် အာနာပါန အားထုတ်တယ်လို့ ထေရုပ္ပတ္တိ မှာ ဆိုတယ်။

ပြောချင်တာက အဲသလိုအားထုတ်တော့ နိမိတ်တွေဘာတွေ ခု ဦးပဉ္စင်းတို့လိုရတာပေါ့လေ---။ အဲသလို နိမိတ်တွေရလာပေမယ့် ဘာလုပ်ရမှန်း မသိဘူး။ ရှေ့ဆက် ဘယ်လိုသွားရမှန်း မသိဘူး။ ဘာနိမိတ်ဆိုတာလဲ သဲသဲကွဲကွဲ မသိဘူး။

အဲဒီမှာ အခက်တွေ့တော့တာပါပဲ။ စာတွေ သူမတူအောင် တတ်ပေမယ့်၊ အလုပ်နည်းပြမယ့်ဆရာမှ မရှိပဲဟာကိုး။

အဲသလို အလင်းရောင်နိမိတ်ကြီးက ပထမ ဆီးဖြူသီးခန့်၊ နောက် ဂုံညင်းလုံးခန့်--ချဲ့ ချဲ့ ပြီးပွားလိုက်တာ အလင်းနိမိတ်ကြီးက တဖြည်းဖြည်း ကျယ်ကျယ်သွားပြီး ပင်လယ်ပြင်ကြီးလို အလင်းကြီးဖြစ် သွားသတဲ့။

အဲဒီမှာ ဘာလုပ်ရမှန်းမသိဘဲ၊ ‘တွေ့’သွားပုံရတယ်၊ အဲဒီမှာ ဆရာတော်ကြီးက စဉ်းစားသတဲ့။

‘ပဋိဘာဂနိမိတ်တို့မည်သည်မှာ ငြိမ်သက်တည်ကြည်ရမယ်လို့ ကျမ်းဂန်ကဆိုတယ်၊ ယခုမူ ငါ့နိမိတ်ကား မငြိမ်သက်ပါကလား၊ လှုပ် ရှားနေပါကလား၊ ပဋိဘာဂနိမိတ် ဟုတ်ပုံမရဘူး၊ အာရုံလိမ်ကြီး ဖြစ်မယ်။’

ပြမယ့်ဆရာမရှိတော့ အခက်အခဲတွေ့ပုံနော်--၊ တကယ့် အာဇာနည် ဒေါင်ဒေါင်မြည်၊ ဒင်ဒင်ပြေး ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေတောင်မှ အဲသလိုဗျာ၊ ‘ဆရာမပြ၊ ငါးပိဖုတ်တောင် မတတ်’ ဆိုတာလို၊ တရား အလုပ် လွယ်တာမဟုတ်ဘူး။

ဒါနဲ့--အဲဒီနိမိတ်ကြီး မလိုချင်တော့ဘူး။ မလိုချင်ပေမယ့် မျက်စိမှိတ်လေ ပေါ်လေ--ပိုထင်ရှားလေဖြစ်နေရော။ ခု--ဦးပဉ္စင်းတို့ ဖြစ်တာမျိုးပေါ့။

မြေစင်းတောရဆရာတော်

အဲသလို အထင်မှားသွားပြီး ဒီနိမိတ်ကြီးကို ဖျက်ပစ်ဖို့ ကြိုးစား
တာ၊ ဖျက်လို့ကမရ၊ နောက်ဆုံး ကြံရာမရတော့--တစ်ညမှာ ရသမျှ
ဖယောင်းတိုင်တွေ၊ ဆီမီးခွက်တွေ ပတ်ပင်လည်ထွန်းညှိပြီး မချိမဆံ့
မရအရ အလင်းရောင်အစားထိုး ဖျက်ရှာရတာ၊ နောက်တော့လဲ
ပဋိဘာဂနိမိတ်ကြီး ပျက်ရောဆိုပါတော့လေ။

အဲဒီမှာ ပထမတော့ စိတ်ဓာတ်တွေတက်လာပြီး -

‘သာသနာနောက်ဖျား၊ ပေါက်ဖွားကြဆူဆူ၊
ယောက်ျားပ ငါလိုလူ၊ ဇမ္ဗူမှာ ရှာစမ်း၊ အားလုံ့လ အလံထူ၊
စံမတူ ထိုးတော့ ဥဒါန်း’ ဆိုပြီး ကြုံးဝါးတဲ့တေးထပ်တွေ
ရေးစပ်ပြီး အားတက်နေပုံရပါတယ်၊ ထင်ရတာပေါ့လေ။

အဲသလို မချိမဆံ့ ပဋိဘာဂနိမိတ်ကြီးဖျက်ပစ်ပြီးတော့ ဆရာ
တော်ကြီး အဲဒါ အလွန်ရခဲတဲ့ ပဋိဘာဂနိမိတ်ကြီးဆိုတာ သိသွားပြီ၊
သိသွားပေမယ့် လွယ်လွယ်နှင့် ပြန်ထူထောင်လို့ ရတာမှမဟုတ်ဘဲ။

နောက်တော့ ဆရာတော်ကြီး သေသေချာချာ သိပါတယ်။
ဒါနှင့် လယ်တီဝဏ္ဏိတ(ဦးလှတင်)တို့၊ ဆည်ကြီးတောရဆရာတော်
(ဦးဇေန)တို့ကို အမိန့်ရှိဖူးတယ်။

‘ငါ--အဲဒီတုန်းက ပဋိဘာဂနိမိတ်ကို အတုကြီး အာရုံလိမ်
ကြီးထင်ပြီး ဖျက်ဆီးလိုက်ရတယ်၊ ဒီနိမိတ်ကြီးကိုသာ ပိုင်ရင်ကွာ စကြာ
ဝဠာတစ်ခွင်လုံး လိုရာသုံးလို့ရတယ်’ တဲ့။

ဒါ တကယ်ပိဋက အာဇာနည်ကြီးတွေတောင် ဆရာမရှိတော့
အဲလိုဗျာ။ တရားနည်းလမ်းတွေက သာသနာရှိတယ်ဆိုပေမယ့်၊ အချိန်
အခါတိုင်း ထွန်းကားတာမဟုတ်တော့ လမ်းတွေတိမ်ကော၊ တိမ်ကော
ရာက ပျောက်၊ သာသနာဆိုတာ ဒီလိုကွယ်တာပဲ---။

ကင်းဝန်မင်းကြီး မျက်ရည်ကျတဲ့တရား

ဒါ့ကြောင့် 'ယထာဘူတံ ဉာဏာယ သတ္တာပရိယေသိတဗ္ဗော'
အမှန်အတိုင်းသိအောင် တကယ်တတ်သိတဲ့၊ လမ်းညွှန်ပြသနိုင်တဲ့
ဆရာ---ရှာရမယ်' ဆိုတာပေါ့။

ဒါ ဆရာတော်ကြီးကို အပြစ်ပြောတာမဟုတ်ဘူးနော်၊ ဦးပဉ္စင်း
တို့ အချိန်အခါတန်ဖိုး၊ တရားတန်ဖိုး၊ ဆရာတန်ဖိုး သိဖို့ ဘုန်းကြီး
ပြောတာပါ။

နောင်အခါရောက်တော့ ဆရာတော်ကြီး ကောင်းကောင်းကြီး
သိရုံမကပါဘူး၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျမ်းတွေ အများကြီး လက်တွေ့နှင့်စာတွေ
ဟပ်ပြီး ရေးပြသွားတယ်။

ဟို--၁၂၆၅ ခုနှစ်လောက်က အာနာပါနရူပွားပုံတရားကို
မန္တလေးနန်းတော်ထဲမှာ ကင်းဝန်မင်းကြီးစတဲ့ ဝန်ကြီး များကြီး လူကုံထံ
တွေကို ဟောပြောတော့ ကင်းဝန်မင်းကြီးခမျာ မျက်ရည်တောင်မဆည်
နိုင်ဘူးဆို---မဟုတ်လား။ သွားလေသူ ပါတော်မူ သီပေါမင်းကြီးကို
လွမ်းတာရော၊ ဒီလိုအသက်ကြီးမှ ဒီတရားမျိုးနာရ ကြားရတာရော--
ရောထွေးပြီး စိတ်နှလုံးမသာမယာ ငိုကျွေးရရှာတာပေါ့။

မြေစင်းတောရဆရာတော်

ခု ဦးပဉ္စင်းတို့တတွေ 'မုတ်ဆိတ်ပျားစွဲ' လွယ်လွယ်ကလေး
ရနေတာမဟုတ်လား၊ ဒီတရားတွေက အမြဲထွန်းကားနေမှာမဟုတ်ဘူး
ဗျာ။ မိုးရွာတုန်းရေခဲ၊ နေပူတုန်းစပါးလှန်း၊ လ သာတုန်းဦင်းငင်။

- ခွင့်သာခိုက်ကမှ မလိုက်ချင်ရင်
အမိုက်နှင့်ပြင် ရှိသေးလိမ့်လား။
- ခွင့်သာဆဲကမှ မခဲချင်ရင်
အလွဲနှင့်ပြင် ရှိသေးလိမ့်လား။
- ခွင့်သာတုန်းကမှ မရုန်းချင်ရင်
အရှုံးနှင့်ပြင် ရှိသေးလိမ့်လား---တဲ့။

လယ်တီဆရာတော်ကြီး ဘုန်းကြီးတို့၊ ဦပဉ္စင်းတို့တတွေကို
မာန်မဲခွဲတာလေ၊ ကြိုးစားကြဗျား။

လယ်တီဆရာတော်သာလား၊ ဘုန်းကြီးတို့ဘုရားလောင်း
ကော ဒီတရားအလုပ်တွေမှာ ဆရာရှိလို့လား။ စဉ်းစားကြည့်လေ--။

သူ့ခမျာ--ကိုယ့်လမ်းကိုယ်ထွင်ပြီး သွားရရှာတာ၊ မသေ
ကောင်း မပျောက်ကောင်း---ဗျာ။

အလောင်းတော်၏ ဇာတိဒုက္ခ

အလောင်းတော်ရဲ့ ဘဝလာပုံခရီးကို နည်းနည်းလေး
နောက်ပြန်ဆုတ်ပြီး ကြည့်ရအောင်။

သူဟာ ဘုရားလောင်းဟာ ဟိုတုသိတာနတ်ပြည်ကနေ
သတ္တဝါတွေ ကယ်ဖို့ဆိုပြီး ဝိုင်းတောင်းပန်ကြလို့ ‘သေတကေတု’
နတ်သားဘဝကနေ ပြည့်ရှင် ဘုရင်သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီး၏ မိဖုရား
ခေါင်ကြီး မယ်တော်မာယာဝမ်းကြာတိုက်မှာ ကိုးလဆယ်လ
ပဋိသန္ဓေ နေတော်မူရတယ်။

အလွန်ချမ်းသာတဲ့ နတ်စည်းစိမ်တွေ စွန့်လွှတ်ပြီး လူ့ဘဝ
အမိဝမ်းပုပ်ခေါင်းထဲ ကိုးလဆယ်လ အောင်းရတာ...သူ့
အတွက် ငရဲခံရတာပဲ မဟုတ်ဘူးလား။

စဉ်းစားကြည့်စမ်းလေ၊ ဇာတိဒုက္ခကြီး ဘယ်လောက်
ကြီးသလဲ၊ ဘယ်လောက် ကြောက်စရာကောင်းသလဲ၊ အလောင်း
တော်ရဲ့ သတ္တဝါတွေ ကယ်ချင်တဲ့ ကရုဏာ ဘယ်လောက်
ကြီးမားသလဲ။

လူ့ခန္ဓာ၊ လူ့ဘဝ စပြီး သန္ဓေတည်ကတည်းက ဆင်းရဲလိုက်
ရတာ...ငရဲတစ်မျိုးပါပဲ။ ဒါတောင် တချို့က “ဇာတိပိ ဒုက္ခာ” လို့
ဟောတော်မူတာတောင် ဒုက္ခလို့ မထင်ကြဘူး။ ပဋိသန္ဓေနေရတာ
ဘာန်းတာမှတ်လို့ သဘာဝပဲဆိုပြီး လွယ်လွယ် ပြောကြ
ထင်ကြတာ။ ဘုရားက ဒုက္ခပါဆိုတာတောင် ဒုက္ခမှန်း မသိအောင်

ကန်းနေကြတာ။

မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက သတ္တဝါတွေရဲ့ ပဋိသန္ဓေနေရတဲ့ ဘဝအစ ဇာတိဒုက္ခကြီး ကြီးမားကြောက် လန့်ဖွယ်ကောင်းပုံကို လင်္ကာရေးထားတာ ရှိတယ်ဗျာ။

“အသစ်စာကျက်၊ ထက်အောက်ဝန်းရံ၊ ပုပ်နံညှီလှောင်း၊ ကျဉ်းမြောင်းမဲမိုက်၊ မိဝမ်းတိုက်ဝယ်၊ ဘင်ဌ်လောက်လို (မစင် ဘင်ပုပ်ထဲက လောက်လို)၊ ကျောက်ကို ဝမ်းပြု၊ (အမေ့ကျော ကုန်းဘက်မျက်နှာလှည့်ပြီး)၊ ဒူးနှစ်ခုကြား၊ ဦးခေါင်းထားလျက်၊ မေးကြားလက်ဆုပ်၊ သစ်ငုတ်တိုမှာ၊ မျောက်အိုကုတ်သည့်နှယ်...၊ မလှုပ်မယှက်၊ သေသောက်လက်ဝယ်၊ ဆိတ်သူငယ်လို၊ အလမ္ဗာယ်မိ၊ မြွေမချိုသို့၊ အမိစပ်ခါး၊ ပူအေးစားလည်း၊ ကိုယ်သားဆတ်ဆတ်၊ သက်ပြတ်တစေ၊ ဆယ်လနေ၍၊ လေကမ္မဇ၊ ဦးစောက်ချသား၊ (ကမ္မဇလေမှုတ်လိုက်တော့ ဗိုက်ထဲမှာပဲ ကျွမ်းပြန်ကျတာကို ပြောတာ)၊ မဂ်ဝသို့ရောက်၊ သံကောက်ပေါက်မှာ၊(သံကောက်ပေါက်ဆိုတာ တံခါးခတ်တဲ့ သော့ပေါက်ကို ပြောတာ။) ဆွဲမြောက်ဆင်ပြောင် (အပေါက်ကျဉ်း ကျဉ်းကလေးထဲက ဆင်ပြောင်ကြီးကို မချိမဆန့် ဆွဲထုတ်လိုက် သလို)၊ သံတောင်ကြိတ်ချေ၊ (သံတောင်ကြီး နင်းဖိကြိတ်ချေ ခံရသလို)၊ ပုံ-နေရယိက၊(ငရဲသားလိုပါပဲ...တဲ့)၊ ပြင်သို့ကျလည်း၊ အပ်ဆွသည့်ဟန်၊ ကြီးပြန်ဒုက္ခ၊ (အသားကလေးက နုနု၊

အဝတ်အနီးတွေ ကြမ်းကြမ်းကြီးနှင့် ထွေးကြ ပိုက်ကြ၊ လေစိမ်း
ကတိုက်၊ အပ်နှင့်ဆွသလား အောက်မေ့ရလောက်အောင်
ဆတ်ဆတ်ခါသနာတဲ့)၊ အပ်ဆွသည့်ဟန်၊ ကြီးပြန်ဒုက္ခ...)
များပြားလှသည်၊ လက်စ ဇာတိမူရင်းတည်း။

ကြိုက်ရာ ပုံဖော်လိုရတဲ့ လူ့ဘဝ

အဲသလို ဒုက္ခနှင့် စရပေမယ့် လူ့ဘဝရတာ အလောင်းတော်
ကြီးက အင်မတန် ပျော်သတဲ့ဗျာ၊ ဒီလူ့ဘဝမှာပဲ တရားအလုပ်က
လုပ်လိုရတာ မဟုတ်လား။

မြောက်ကျွန်း၊ တာဝတိံသာတို့ထက် ဇေမ္ဗူဒိပ်ကျွန်း၊ လူ့
ဘဝက အသာရတာ ၃-မျိုး။

‘သူရာ၊ သတိမန္တာ၊ ဣဓ ဗြဟ္မစရိယဝါသော’

ရဲရင့်တယ်၊ သတိရှိတယ်၊ ဒီမှာမှ တရားကျင့်လိုရတယ်...
ဆို မဟုတ်လား။ ဒီတော့ အလောင်းတော်ကြီး ပျော်တာပေါ့။

မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿ ဖြစ်မယ့် တိဿဗြဟ္မာကြီးကလဲ
လူပြည်ဆင်း သာသနာပြုရမှာ ပျော်လိုက်တာတဲ့ဗျာ။ အမိဝမ်း
ပုပ်ခေါင်းထဲ အောင်းရမယ့်ဒုက္ခတွေ မမြင်တော့ဘူး။

သာသနာပြုရမယ်ဆိုရင် လူ့ဘဝမှာ ဘယ်လောက် ဒုက္ခ
ရောက်ရောက်၊ နတ်စည်းစိမ်၊ ဗြဟ္မာ့စည်းစိမ်တွေနှင့်တောင်
လဲနိုင်ကြတာဗျာ။

ဦးပဉ္စင်းတို့ သီလရှင်တို့ ကိုယ်ရနေတဲ့ ဘဝ ဘယ်လောက် တန်ဖိုးရှိတယ်ဆိုတာ သိရမှာဗျာ၊ မေ့မေ့လျော့လျော့ နေလို့ မတော်ဘူး၊ နတ်တွေက လူ့ဘဝကိုမှ သုဂတိဘဝတဲ့။ (ဣတိဝုတ်၊ ပဉ္စပုဗ္ဗနိမိတ္တသုတ်၊ ၂၄၇။)

ခုလို တရားအားထုတ်ရတာဟာ သာသနာတော်ကို ပူဇော်ရာလဲ ရောက်တယ်။ တရားတော်တွေ မပျောက်မပျက် ရအောင် စောင့်ရှောက်ရာလဲကျတယ်၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ကယ်တင် ရာလဲ ရောက်တယ်....ဟုတ်ဘူးလား။

နတ်ပြည်ဆိုတာက ကာမဂုဏ်ချမ်းသာတွေနှင့် နစ်နေကြ တာ၊ အပါယ်လေးပါး ကျပြန်တော့လဲ ဒုက္ခကြီးလိုက်တာ၊ ချမ်းသာလွန်ကဲ ဆင်းရဲလွန်ကဲတဲ့ ဘဝတွေ၊ လူ့ဘဝကတော့ ချမ်းသာဆင်းရဲ ဒွန်တွဲနေတာ၊ သတိသံဝေဂရှိရင် ကိုယ်လို သလောက် အထက်တန်း ရောက်နိုင်တဲ့ဘဝ၊ မဟုတ်ဘူးလား။

တိပိဋကဓရ မင်းကွန်းဆရာတော်ကြီးက အမိန့်ရှိတယ်။ လူ့ဘဝဆိုတာ အပူအအေး ရောနေတဲ့ ဘဝ၊ ပန်းပဲသမားဟာ သံချောင်းသံပြားကို မီးရဲရဲထဲ ထည့်လိုက်၊ ရေထဲချလိုက်နှင့် သံချောင်းသံပြားကို ကိုယ်လိုချင်တဲ့ တံစူး၊ ဆောက်၊ ကိရိယာ လုပ်လို့ ရသလိုပဲ...တဲ့။ ကောင်းလိုက်တဲ့ ဥပမာ။

တချို့က ကုသိုလ်ကောင်းမှုလုပ်ရင် ဒီဘဝကသေတော့ နတ်ပြည်ရောက်ဖို့ မျှော်လင့်နေကြတာတွေ ရှိသေးတယ်။ သူတို့က

လက်ရှိ လူ့ဘဝတန်ဖိုး သိမှ မသိကြပဲ။

နတ်ဘဝဆိုတာ သက်တမ်းတွေကလဲ ရှည်ပါဘိသနှင့်၊
နတ်ပြည်က တစ်ကြော့ပြန်လာရင် ဒီမှာ သာသနာက မရှိတော့
ဘူးလေ။ စဉ်းစားကြည့်စမ်း၊ အပါယ်ငရဲကိုလဲ သည်အတိုင်းပဲ။
သာသနာတော်နှင့် တွေ့ရတဲ့ လူ့ဘဝ နှယ်နှယ်ရရ မဟုတ်ဘူးဗျာ။

မင်းစည်းစိမ်နှင့် တောင်းစားရတဲ့ ဘဝ

သိဒ္ဓတ္ထမင်းသား ဘုရားအလောင်းတော်ဟာ မင်္ဂလာမရှိတဲ့
အနိဋ္ဌာရုံတွေ မမြင်ရအောင် ခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဒန မင်းကြီးက
အစောင့်အရှောက်တွေ ဝန်းရံချပြီး စီစဉ်ထားတာ။

မာတုဂါမ အဆိုအက အရံအရွှေတွေနှင့်၊ ဆောင်းနေ့မိုး
သင့်တော်တဲ့ ရမ္မ၊ သုဘ၊ သုရမ္မ နန်းသုံးဆောင်နှင့်
ပျော်အောင်ထားတာ၊ တောထွက်သွားမှာစိုးလို့။

ဘုရားအလောင်းတော်က သည့်ထက် ချမ်းသာတဲ့၊ ကြီး
ကျယ်တဲ့ နတ်စည်းစိမ်တွေ စွန့်လွှတ်ခဲ့ပြီးမှ ဒီလူ့စည်းစိမ်လောက်
ဘယ်မက်မောလိမ့်မတုံး။

ဒါနှင့် အမျိုးမျိုး ချုပ်ချယ်ဟန့်တားထားတဲ့ ကြားထဲက
တောထွက်ဖြစ်အောင် ထွက်ခဲ့တယ်။ အနော်မာသောင်ကမ်း
တစ်ဘက်ရောက်တော့ ဆံတော်ပယ်ဖြတ်ပြီး ရသေ့ ရဟန်း
ပြုလိုက်တယ် မဟုတ်လား။

အဲဒီ ဆံတော်၊ ဝတ်လဲတော်တွေ ခုထိ တာဝတိံသာ
နတ်ပြည်က စူဠာမဏိစေတီနှင့် အကနိဋ္ဌ ဗြဟ္မာ့ဘုံက ဒုဿ
စေတီတော်တွေထဲမှာ ရှိနေတုန်း မဟုတ်လား။

ဦးပဉ္စင်းတို့တစ်တွေ ကြီးစားပမ်းစား ရူပွားကြလို့ ရက်ပိုင်း
ကလေးနှင့် နတ်ဗြဟ္မာတွေ၊ ဈာန်အဘိညာဉ်ရ ပုဂ္ဂိုလ်တွေသာ
ဖူးရတာ နည်းတဲ့ကံလား၊ လာဘာနုတ္တရိယ၊ ဒဿနာနုတ္တရိယ
ဆိုတာ ဒါခေါ်တာ။

အလောင်းတော် တောထွက်ပြီး ရာဇဂြိုဟ်ရောက်တော့
မြို့ထဲ လှည့်လည်ဆွမ်းခံ၊ ပဏ္ဍဝတောင်ခြေမှာ ဆွမ်းစား၊ ရှင်
ဘုရင်ဘဝက လာတာ၊ ဆင်းရဲသား အစားအစာတွေ ဘယ်မှာ
မျိုကျလိမ့်မတုံး၊ ရှင်ဘုရင်ဘဝက ကောင်းမှ စားရတဲ့ဘဝ။

ကြည့်စမ်းလေ...၊ သတ္တဝါတွေ ကယ်ချင်လို့ ဘယ်လောက်
ဒုက္ခခံရသလဲ။

ရာဇဂြိုဟ် အနီးပတ်ဝန်းကျင်မှာ ထင်ရှားကျော်ကြားတဲ့
နေရာဒေသတွေ တစ်နေရာပြီး တစ်နေရာ၊ တစ်ဆရာပြီး တစ်ဆရာ
နည်းခံအားထုတ်တယ်။ အာဠာရ ကာလာမရသေ့ကြီး၊ ရာမပုတ္တ
ဥဒက ရသေ့ကြီး၊ ဒါ လောကီဆရာတွေပေါ့၊ ဘုရားဟာ
လောကီမှာသာ ဆရာထားတာ၊ လောကုတ္တရာမှာ ဆရာမရှိဘူး။
'န မေ အာစရိယော အတ္ထိ'။ ပြိုင်ဘက် မရှိဘူး၊ 'သဒိမော မေ
နဝိဇ္ဇတိ'။

ဥရုဝေလတော ဒုက္ကရစရိယာဂူလိုဏ်

အာဠာရတို့၊ ဥဒကတို့ ဆရာကြီးတွေ ပေးတာက မြေလျှိုးမိုးပျံတဲ့ အတတ်၊ သူ့လိုချင်တာက မသေတဲ့တရား၊ ဒီတော့ ရာဇဂြိုဟ်ကနေ တောင်ဘက်ဆက်သွားတယ်။ ဥရုဝေလတော၊ ဂယာသီသတောင်၊ နေရဉ္စရာမြစ်။

အဲဒီနေရာရောက်တော့ အလောင်းတော်က သိပ်ကျေနပ် သွားပြီး အဲဒီမှာပဲ စတည်းချတရားအားထုတ်ဖို့ ဆုံးဖြတ်လိုက် တာ။ အခု ဗုဒ္ဓဂယာ အရှေ့မြောက်ဘက်၊ နေရဉ္စရာမြစ်ရဲ့ အရှေ့ဘက်ကမ်းပေါ့၊ အင်မတန် သာယာတယ်။

ဘုန်းကြီးရောက်တယ်၊ တောတောင်ရေမြေ အင်မတန် ကြည်နူးစရာ ကောင်းပါတယ်၊ အဲဒီမှာ သူဌေးသမီးသုဇာတာရွာ သေနာနိဂုံး၊ ရသေ့တစ်တောင် ရှင်တစ်ထောင်ချွတ်ဖို့ အသွား နဂါးမင်းနှင့် တန်ခိုးပြိုင်တဲ့နေရာ၊ ရွှေခွက်မျှာတဲ့ နေရာ၊ လွမ်းစရာတွေပေါ့လေ၊ ခုထိ ရှိသေးတယ်။

ဘုန်းကြီး ဥရုဝေလတော ဒုက္ကရစရိယာ ၆-နှစ် ကျင့် တော်မူတုန်းက သီတင်းသုံးတဲ့ ကျောက်လိုဏ်ဂူကြီးလဲ ရောက် တယ်။ အဝင်ပေါက်က ထက်အောက်ဝဲယာ တစ်လံကျော်ကျော် ကလေး ရှိတယ်။

နွေရာသီမှာ အလွန်ပူပြီး၊ ဆောင်းတွင်းမှာ အလွန်ချမ်း အေးတဲ့ ဒေသ။

“အလောင်းတော်ခမျာဟာ ဖျာတို့၊ ခေါင်းအုံးတို့လဲ မပါ။ ခြုံစရာစောင်လဲ မရှိ။ ဘယ်လိုများ နေရှာပါလိမ့်မတုန်း။ နေမကောင်းလို့မှ စားစရာဆေးက မပါ။

ဘုန်းကြီး စဉ်းစားမိတယ်။ ဦးပဉ္စင်းတို့ ဘုန်းကြီးတို့ အတွက် သူ့ခမျာ ဒုက္ခခံ လုပ်သွားလိုက်တာ၊ မတွေးဝံ့စရာကြီး၊ ခု ဦးပဉ္စင်းတို့ တုံးခေါက်သွားစားရုံပဲ၊ နေစရာ ဆေးဝါး ဘာမှ မလိုဘူး။

ဘုန်းကြီးက အဲဒီ ဒုက္ခရစရိယာ ကျောက်လိုဏ်ဂူကြီးကိုလဲ ပေါင်ဒါတွေ ရေမွှေးတွေနှင့် အားရအောင် ပူဇော်ခဲ့တာ။

ဒုက္ခရစရိယာကျင့်ပုံ ပြန်ဟော

မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော် ဒုက္ခရစရိယာ ကျင့်တော် မူခဲ့ရပုံကို ပဏ္ဏာသပါဠိတော်ကြီး၊ ဗောဓိရာဇ ကုမာရသုတ်၊ ပါသရာသိသုတ်တွေမှာ ပြန်ပြီး ဟောပြတော်မူထားတယ်။

“ဒုက္ခရစရိယာ ကျင့်တဲ့နေရာမှာ သည့်ထက် ပြင်းပြင်း ထန်ထန်ကျင့်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် ရှေးကလဲ မရှိခဲ့ဖူးဘူး။ ခုလဲ မရှိပါဘူး။ နောင်လဲ ရှိမှာ မဟုတ်ပါဘူး” ...တဲ့။ မိန့်တော်မူတယ်။ ‘ဧတာဝ ပရမံ၊ နယိတော ဘိယျော (မဇ္ဈိမ၊ ၂၈၉။) ဘယ်သူမှ သည့် ထက် ပင်ပန်းအောင် ကျင့်နိုင်တဲ့သူ မရှိနိုင်တော့ဘူး’ဆိုလို တာပေါ့။

ကိုယ်နှင့် အသက်ကို ဖက်ရွက်လောက်မျှ အမှုမထား၊
မြက်ခြောက်လောက်မျှ အမှုမထား၊ အသက်စွန့်ပြီး ကျင့်ရှာရ
တာဗျာ။

အစားအစာကို စားတယ်ဆိုရုံ စား၊ သစ်သီး တစ်ခြမ်း၊
သစ်သီးတစ်လုံး၊ ပဲပြုတ်ရေ တစ်လက်ဆွန်းလောက် သောက်ပြီး
ကျင့်တာ၊ တစ်ခါတလေ ဘာမှ မစားဘူး။

ကြာတော့ အသားအရေတွေ ခြောက်ကပ်ပြီး ညိုမည်းလာ
တယ်၊ ၃၂-ပါးသော လက္ခဏာတော်တွေ ပျောက်ကုန်တာပေါ့။

အရိုးပေါ် အရေတင်၊ ဦးခေါင်းတော်ဟာလဲ ဗူးသီးနုနု
နေလောင်ထားသလို တွန့်ရှုံ့ပြီး အရိုးခေါက်ခက် မျက်တွင်း
ဟောက်ပက်ဖြစ်သွားတယ်၊ ဝမ်းရေကို ကိုင်လိုက်ရင် ကျောထိ
သွားအောင် ရှိုက်သွားတယ်။ တကယ့် မသေကောင်း၊ မပျောက်
ကောင်း၊ အရိုးအခြင်ကျဲကျဲ မဲခြောက်သွားတာ။ ဆီးသွားလို့မရ၊
ဝမ်းသွားလို့ မရ။

အေး...တရားဆိုတာ ပြင်းပြင်းထန်ထန် ကျင့်တိုင်း
ကောင်းတာမဟုတ်ဘူး၊ လမ်းစဉ်မှန်ကန်မှုက အဓိက၊ 'လမ်းမှားတဲ့
အကျင့်မှာ ဝီရိယများတဲ့လူ ဆင်းရဲတယ်၊ လမ်းမှန်တဲ့ အကျင့်မှာ ဝီရိယ
နည်းတဲ့လူ ဆင်းရဲတယ်'တဲ့။ အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်မှာ ဟောတော်
မူတယ်။

အံပွါဏက ဈာန်အကျင့်

ဘုရားအလောင်းတော် အားထုတ်တာ ဘယ်လောက်ထိ အားထုတ်လဲဆိုရင် အံကြိတ်တက်ခေါက်ပြီး ကိလေသာစိတ်ကို ဖိနှိပ်တယ်။ တစ်ကိုယ်လုံး ချွေးတွေ ပြန်ပြီး ပူလောင်လာသတဲ့။

နောက်...ထွက်လေဝင်လေတွေ ပါးစပ်၊ နှာခေါင်းနှင့် နားမှ မထွက်အောင် ထိန်းချုပ်ပြီး အောင့်ထားတဲ့အကျင့် ကျင့်ပြန်တယ်။ ဆရာမရှိတော့ စိတ်ကူးတည့်ရာ ရမ်းလုပ်နေရရှာ တာလေ...။

ထွက်လေဝင်လေ ထိန်းချုပ်အောင့်ထားတဲ့ အကျင့်ကို ‘အပွါဏကဈာန်’ ခေါ်တယ်။ အာနာပါနတော့ အာနာပါနပါပဲ၊ ဒါပေမယ့် လမ်းမှားတဲ့ အာနာပါနပေါ့။

လေကို အောင့်ချုပ်ထားတော့ နားကွဲထွက်သွားမတတ် ခံရတယ်။ ခေါင်းတွေ၊ ဝမ်းဗိုက်တွေလဲ ပွင့်ထွက်သွားမတတ် နာတယ်ပေါ့။ မသေရုံတစ်မယ်ပဲ။ စကြံ့ လျှောက်ရင်း ပုံလျက်သား မူးမေ့ လဲကျသွားတော့ နတ်တွေက သေပြီထင်ကြတာပေါ့။ မွေးညှင်းပေါက်က နတ်ဩဇာထည့်မှာကိုလဲ ငြင်းပယ်ပြီး အသေ အလဲ ကျင့်တော်မူရတာ။

ဘုန်းကြီးတို့ ဦးပဉ္စင်းတို့တစ်တွဲ အပုံတစ်ထောင်ပုံ တစ်ပုံ တောင် ရှိပါ့မလား။ ပြီးတော့ ဘုရားအလောင်းတော်လို ရမ်းပြီး လုပ်ရတာလဲ မဟုတ်။ သေချာပေါက် အကျိုးရမှာ။ ထုပ်ဆီး

တိုးသလို ခေါင်သူကြီးက အနိုင်ရသွားတော့ နောက်လူတွေ
ချွေးထွက်အောင် တိုးစရာ မလိုတော့ဘူးဗျာ၊ အလောင်းတော်ကြီး
အသက်နှင့်ရင်းပြီး အနစ်နာခံ ကျင့်ပေးသွားလို့ ခု လွယ်လွယ်
ကလေး ရတာဗျာ။

အဲသလို ဒုက္ကရစရိယာ လွန်စွာ ခဲယဉ်းပင်ပန်းတဲ့ အကျင့်
ကြီးကို ၆-နှစ်လုံးလုံး ကျင့်တော်မူခဲ့တဲ့ ဒဏ်ကြောင့် တစ်သက်လုံး
ခေါင်းကိုက် ခါးနာ စွဲတော်မူရတာတဲ့ဗျာ၊ အရပ်ပြောပြောရင်
သေရာပါတော့တာပါပဲ။

ဘုရားဖြစ်မယ့် အာနာပါန

ဒါ့ခြောက်နှစ်လောက်လဲ ရှိရော၊ ဒါဟာ ဘုရားဖြစ်မယ့်
သဗ္ဗညုတဉာဏ်ရမယ့် အကျင့်မဟုတ်ဘူးလို့ စဉ်းစားမိတယ်။

နောက်ပြီး ကံကောင်းထောက်မလို့ ရက်သား လသား
ဘဝ ခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီး လယ်ထွန်မင်္ဂလာပွဲလုပ်
စဉ်က ဇမ္ဗူသပြေပင်ရိပ်မှာ အာနာပါနရှုလို့ ပထမဈာန်ရတာကို
သွားပြီး သတိရတယ်။

‘ဧသေဝ မဂ္ဂေါ ဗောဓာယ’ - ဒီအာနာပါန အကျင့်ကမှ
ငါလိုချင်တဲ့ ဘုရားစင်စစ် ဧကန်ဖြစ်မှာပါလားလို့ သဘောပေါက်
သွားသတဲ့။ ကံကောင်းပေလို့ပေါ့။

အဲသလို ဒုက္ကရစရိယာ မသေကောင်း မပျောက်ကောင်း

အကျင့်ကြီးကနေ မဇ္ဈိမ ပဋိပဒါလမ်းစဉ် ပြောင်းတာက ၆နှစ်
လုံးလုံး ပြည့်ပြီး မဟာသက္ကရာဇ် ၁၀၃-ခုနှစ်၊ ကဆုန်လဆန်း
၁-ရက်လောက် ဖြစ်တယ်။

နည်းလမ်းမှန်တော့ ၁၅-ရက်လောက်ပဲ ကျင့်ရတယ်လို့
ပြောလို့ရတယ်။ ကဆုန်လပြည့် ဘုရားဖြစ်တာ မဟုတ်လား။

အတုယူစရာ ကောင်းတာက အဲသလို ၆-နှစ်လုံးလုံး
ပင်ပန်ကြီးစွာ မချိမဆန် ဒုက္ခတွေ ခံစားရပေမယ့် စိတ်ဓာတ်ကျ
မသွားဘူး၊ ဝီရိယတွေလဲ လျော့မပစ်ဘူးတဲ့။ ခု လူတွေက
နည်းနည်းအခက်တွေ့ နောက်ဆုတ်ဖို့ပဲ။

ထီးနန်းစည်းစိမ် ပြန်ပြီး ခံစားဦးမှပဲလို့လဲ တစ်ခါမှ
စိတ်မကူးမိဘူး...တဲ့။ ရှေ့ကိုသာ မဲပြီး တိုးကျင့်တာတဲ့ဗျာ။
အားကျစရာ မကောင်းဘူးလား။

ဒီလို ကျင့်ရတာလဲ သားစဉ်မြေးဆက် အတုယူ အားကျရ
အောင် ကျင့်ရတာတဲ့ဗျာ၊ ဒုက္ခရစရိယာ အကျင့်ကို ပဓာန
အလုပ်လို့လဲ ခေါ်တယ်။

အတွင်းအပြင်ရန် မာရ်ဆယ်တပ်

သူတော်ကောင်းတရားဆိုတာ လွယ်လွယ်နှင့် မရနိုင်ဘူး၊
မဟုတ်တဲ့ အလုပ်သာ ကူညီမယ့်လူရှိတာ၊ ကောင်းတဲ့အလုပ်ဆို
တာ ကူညီမယ့်လူ မရှိတဲ့အပြင် ဝိုင်းပြီး ဖျက်ဆီးချင်ကြသေး။

အလောင်းတော် တောစထွက်ကတည်းက မာရ်နတ်က
လာတာ၊ ‘မကြာမီ စကြဝတေးမင်း ဖြစ်တော့မှာ၊ တောမထွက်
ပါနှင့်’တဲ့။

ပဓာနအလုပ် ဒုက္ကရစရိယာ ကျင့်ပြန်တော့လဲ အကျိုးလို
လားသလိုလိုနှင့် ‘သေသွားလိမ့်မလဲ၊ ရပ်လိုက်ပါ။ အသက်ရှင်နေ
သေးရင် ကုသိုလ်တွေ အများကြီး ရနိုင်တာလဲ’ ဆိုပြီး ထား
တာ။

ဟော...ဘုရားဖြစ်တော့မယ်ဆိုတော့ သူမခံနိုင်တော့ဘူး၊
စကြဝဠာနှင့် အပြည့် စစ်တပ်တွေနှင့် ဝိုင်းတိုက်တော့တာပဲ၊
၄၅-ဝါ ကာလပတ်လုံးလဲ နှောင့်ယှက်၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူတဲ့
အထိ မလွတ်တမ်း ဒုက္ခပေးခဲ့တာကလား။

ဘုရားရှင်ဟာ တစ်နေ့မှ တစ်နာရီကျော်ကျော်ကလေး
အနားယူပြီး မနားမနေ ဟောပြော၊ သက်တမ်းကတိုတော့
တက်သုတ်ရိုက် ဟောရရှာတာ။ အတိုက်အခိုက်တွေကလဲ
ပေါ့ပါဘိသနင့်။

မာရ်နတ်ကြီးတင် မဟုတ်ဘူးဗျာ။ တိတ္ထိဂိုဏ်းအသီးသီး
ကလဲ ဘုရားကိုပဲ ဝိုင်းတိုက်ကြ၊ အသရေ ဖျက်ကြ။ အကြိမ်ကြိမ်
သေကြောင်းကြံတဲ့အထိ လုပ်ကြတာ မဟုတ်လား။ သူ့လို
ကိုယ့်လိုဆိုရင် လွင့်သွားမှာပေါ့။

သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ၊ ပါရမီ လက်နက်တွေကျတော့
ဘယ်လူ၊ ဘယ်နတ်၊ ဘယ်ဗြဟ္မာကမှ မပြိုင်ရဲဘူးဗျာ။ ပွဲတိုင်း

အောင်တဲ့၊ သိပ်အားကိုးရတဲ့ တရားတွေ့ဗျာ။ ဘုရားရှင်
သုံးသွားတာ အများအားဖြင့် ‘ခန္တီမေတ္တာဗလေန စ’၊ ဒီလက်
နက်ပဲ မဟုတ်ဘူးလား။

သေလူထားလုပ် နောက်မဆုတ်

ဦးပဉ္စင်းတို့ ကြပ်ကြပ် မေတ္တာပို့ကြ၊ အမျှဝေကြဆိုတာ
ဒါဗျာ။ မေတ္တာရှင်ဆိုတာ ဓားတွေ လှံတွေလို အမြဲထက်ရှနေတော့
ဘယ်သူကမှ မထိရဲဘူး။ (သံယုတ်၊ သတ္တိသုတ်။)

အဲဒီ အပြင်က ရန်တွေ ကြည့်ရင်လဲပဲ သူတော်ကောင်း
တစ်ယောက်၊ သူတော်ကောင်းအလုပ်၊ သူတော်ကောင်း တရား
ဖြစ်ထွန်းပြန်များဖို့ မလွယ်ဘူးဆိုတာ ပေါ်လွင်တယ်။

“ဧဝံဗုဒ္ဓါ အစိန္တိယာ၊ ဗုဒ္ဓဓမ္မာ အစိန္တိယာ”

အဲဒီ အဒိန္နေယျ ဂုဏ်သတ္တိတွေ သိနေ၊ ရှိနေတော့လဲ
တစ်လောကလုံး ဘာမှ ကြောက်စရာ မရှိဘူးဗျာ။ ဘယ်သူတွေ
ဘယ်လောက် တန်ခိုးကြီးတဲ့လူတွေ ဘယ်လိုနှောင့်ယှက်
နှောင့်ယှက်၊ သူတော်ကောင်းတရားက အမြဲအနိုင်ရနေမှာ မလွဲ
ဘူးဗျာ။

ဝီရိယရှိရှိ၊ သတ္တိရှိရှိ ကြိုးစားကြဗျာ။ ပြောရဦးမယ်။

ဘုရားအလောင်းတော် ဒုက္ကရစရိယာအကျင့် ကျင့်တုန်းက
မာရ်နတ်က ရပ်ဖို့လာပြောတော့ အလောင်းတော်က ပြောတယ်။

“ဟဲ့...မာရ်နတ် ဖြူဆံမြတ်ကို ခေါင်းမှာထိုးပြီး တိုက်တဲ့ အသေခံစစ်သားလို ငါက သေလူ၊ စစ်ပွဲမှာ အရှုံးပေးပြီး အသက်ရှင်နေရတာထက် သေတာက မြတ်တယ်။

‘န နံ အသူရော ဇိနာတိ’ -

‘သူရဲဘောကြောင်တဲ့သူသာ ရှုံးတာ၊ ငါ အရှုံးမခံဘူး။ အဲသလို မာရ်နတ်နှင့် အချီအချ ပြောကြတာတွေ၊ မာရ်နတ် ပရိယာယ်၊ မာရ်နတ်ရဲ့ တပ်မကြီးဆယ်တပ် ရှိပုံတွေ၊ ဘုရားလောင်းက ကြိမ်းပပြောဆိုပုံ ဘုရားဖြစ်တော်မူပြီး ပြန်ဟောပြတာ၊ သုတ္တနိပါတ် ပဓာနသုတ်ဆိုတာ ရှိတယ်။

လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးက မြန်မာပြန် ဖွင့်ဆိုထားတာ၊ ယောဂီတိုင်း ဖတ်ဖို့ကောင်းတဲ့ စာအုပ်။ အင်မတန် လက်သံပြောင်တဲ့ အရေးအသား။ အပြင်ရန်ထက် အတွင်းရန်က ပိုပြီး ကြောက်စရာကောင်းပုံ သတိပြုဖို့ပေါ့။

ဒီမှာတော့ ယောဂီတိုင်း ရင်ဆိုင်ရမယ့် ပဓာနသုတ်လာ မာရ်တပ်မကြီး ၁၀-ခုပဲ အတိုချုပ် ပြောရအောင်။

၁။ ကာမာ တေ ပထမာ သေနာ။

ဝတ္ထုကာမ၊ ကိလေသာကာမတပ်ကြီး၊ လူ
ကာမဂုဏ်၊ ရဟန်းကာမဂုဏ် နစ်သေကြပုံ။

ပျားသကာ တင်လဲထဲ ပရွတ်ဆိတ်တွေ၊ ယင်တွေ စားရင်းနှင့် နစ်သေရသလို၊ နောက်တပ်တွေ မရောက်ခင် ဒီကာမတပ်ထဲမှာ သေကြရတယ်။

၂။ ဒုတိယာ အရတိ ဝုစ္စတိ -

သံဝေဂရလို့ တရားလုပ်ပြန်ပါတော့လဲ တဆန်
ငင်ငင် မပျော်ပိုက်နိုင်ပြန်ဘူး၊ ဘောထဲမှာ ရိပ်သာမှာ မပျော်ဘူး။

၃။ တတိယာ ခုပ္ပိပါသာ တေ-

တရားအလုပ်ခွင်မှာ ရသမျှနှင့် မျှတရောင့်ရဲမှု
မရှိဘဲ မွတ်သိပ်ဆာလောင်မှု နှိပ်စက်ခံရပြီး အလုပ်ခွင်က
လက်လျှော့ ထွက်သွားသူသွား။ အစားသည်းမခံနိုင်တဲ့ လူတွေပေါ့။

၄။ စတုတ္ထိ တန္တိ ဝုစ္စတိ။ (ပါဠိတော်မှာ စတုတ္ထိ တဏှာ
ပဝုစ္စတိ။)

စတုတ္ထတပ်မကြီးက တရားလုပ်ရာမှာ အပျင်းကြီးခြင်း၊
ဒီတပ်မှာ လန်တဲ့လူလန်ကျပေါ့။ တချို့များ တောကျောင်းက
ထွက်ပြေးကြတယ်။

၅။ ပဉ္စမံ ထိနမိဒ္ဓံ တေ -

ပဉ္စမက ထိန မိဒ္ဓံ တသမ်းသမ်း တဝေဝေ
အိပ်ချင်ထိုင်းမှိုင်းတဲ့တပ်။

၆။ ဆဋ္ဌာ ဘိရု ပဝုစ္စတိ -

နံပါတ်ခြောက်က ကြောက်စိတ်ဝင်လာတာ။
တစ်ယောက်ထဲ မအိပ်ရဲဘူး၊ သစ်ငုတ်တို့ တစ္ဆေထင်
ကြောက်တာ။

၇။ သတ္တမိ ဝိစိကိစ္ဆာ တေ-

တရားက ဟုတ်မှ ဟုတ်ရဲ့လား၊ တရားရမှ ရပါ့မလား၊ သံသယတွေ ဝင်နေတာ။

၈။ မက္ခော ထမ္ဘော တေ အဋ္ဌမော-

တရားက နည်းနည်း ထူးလာတယ်ဆိုရင် ငါမှ ငါ၊ ငါတို့တရားမှ ငါတို့တရား မာန်တက်လာရော၊ နိမ့်ချမှုမရှိ၊ မောက်မောက်မာမာ ပြော၊ တစ်ဘက်သား ဂုဏ်ကျေးဇူး ပယ်ဖျက်၊ ဒီနံပါတ်ရှစ် တပ်မကြီးထဲ သေသွားတဲ့ ယောဂီလို့ ဆိုရတယ်။

၉။ လာဘော သိလောကော သက္ကာရော၊ မိစ္ဆာလဒ္ဓေါ

၈ ယော ယသော။

ဟော...တရားတွေ ကြိုးစားအားထုတ်လို့ အထိုက် အလျောက် တိုးတက်လာတယ်၊ အသိအမြင်ကလေး ဘာလေး ရှိလာတယ်၊ သမာဓိ ပညာတွေ တိုးလာပြီဆိုရင် တရားတန်ခိုးနဲ့ လာဘ်လာဘတွေ ပေါ်လာ။ ကျော်ကြားမှုတွေ ပူဇော်သက္ကာရတွေ ရောက်လာ။ ဒါနှင့် မကျေနပ်တော့ ဉာဏ်နီ ဉာဏ်နက်တွေ လုပ်ပြီး အခြံအရံ အကျော်အစောဖြစ်အောင် လုပ်ရော၊ ဒီနံပါတ် ၉- တပ်မကြီးရှေ့မှာ မှောက်လျက်လဲ ကျဆုံးရတော့တာပါပဲ။

၁၀။ ယော စတ္တာနံ သမုက္ကံသေ၊ ပရေ စ အဝဇာနတိ။

ဒီနံပါတ် ၁၀-တပ်မကြီးဆိုတာက ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် မြှောက်ပင့်ချိုးပပြီး သူတစ်ဘက်သားကို ရှုတ်ချတာပါပဲ။ တရား

တစ်စွန်းတစ်စ တိုးတက်လာရင် ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် အထင်ကြီး၊
သူများ အထင်သေး ရှုတ်ချ။

ရှေ့က တပ်တွေ အောင်ခဲ့ပြီးမှ နောက်ဆုံးတပ်ရောက်မှ
လက်မြောက်အရုံးပေးရမယ်ဆိုရင် သာပြီး မနစ်နာပေဘူးလား။
ဒါကြောင့် အပြောအဆို မာန်မာနတွေလဲ စောင့်စည်းရတယ်။

အရိယူပဝါဒကံကြီး သတိပြုကြ

ဒီမာရ်ဆယ်တပ်နှင့် စပ်လို့ ယောဂီတွေအတွက် အရေး
အကြီးဆုံး လိုက်နာဖို့အချက် ပြောရဦးမယ်။ ဒါ သိပ်အရေး
ကြီးတယ်။

ယောဂီဟာ ကိုယ်အားထုတ်တဲ့ တရားကလွဲလို့ အခြား
တရားနည်းတွေကို အထင်သေး အမြင်သေး ဖြစ်တတ်တယ်။
ကဲရဲ့ရှုတ်ချမိတတ်တယ်၊ တခြား ဆရာ၊ တခြားဂိုဏ်းတွေကိုလဲ
အထင်သေး အမြင်သေး ပြောဆိုမိတတ်တယ်။

ဒါ သိပ်ကြောက်စရာကောင်းတဲ့ အပြစ်ကြီးဗျာ၊ အရိ
ယူပဝါဒကံခေါ်တယ်။ အဝီစိကို စောက်ထိုးဆင်းမှာ ကြားလား။
ဘယ်နည်းမဆို ကောင်းတာချည်းပဲ။ ဘယ်ဆရာမဆို ကျေးဇူး
ကြီးတာချည်းပဲ။ ကိုယ့်ဟာမှ ကိုယ့်ဟာ မလုပ်နှင့်။

နောက်ပြီး ရှိသေးတယ်။ ဒါက ပိုလို့တောင် အရေးကြီး
သေးတယ်။

ယောဂီအချင်းချင်း ပြိုင်ဆိုင်တဲ့ စိတ်တွေ ဖြစ်တတ်တယ်။
မနာလိုဝန်တိုတဲ့ စိတ်တွေလဲ ဖြစ်တတ်တယ်။ အထင်သေး
အမြင်သေး ရှုတ်ချကဲ့ရဲ့ ပြောဆိုမိရင် ပြီးပါရောလား၊ အဖတ်
ဆယ်လို့ မရဘူး၊ ဘယ်သူမှ ကယ်လို့ မရဘူးဗျာ၊ သိပ်ကို
အပြစ်ကြီးတာ။

တရားအားထုတ်ဖော်အချင်းချင်း အင်မတန် ဖြစ်လွယ်
တယ်။ အလွန် ကြောက်စရာကောင်းတယ်။

အရပ်ထဲမှာ ရောင်းရင်း ဝယ်ရင်း ဖြစ်တဲ့ငရဲက ဒီတရား
ရိပ်သာတွေ သူတော်ကောင်းတွေကြားမှာ ဖြစ်တဲ့ ငရဲလောက်
ကြောက်စရာမကောင်းဘူး၊ ကြပ်ကြပ်သတိထားကြ။

ပြစ်မှားမိရင် ဘယ်လို ကြိုးစားအားထုတ်လို့မှ တရားက
မတက်တော့ဘူး၊ သေရင်လဲ အဝီစိ တန်းသွားမှာဗျာ။ ဒါ့ကြောင့်
ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ အပြစ်ကြီး အပြစ်ငယ်တွေကို
'ကိုယ့်အချင်းချင်းလဲ ဝန်ချတောင်းပန် ကန်တော့ရတယ်။

အချင်းချင်းမို့ ရှက်လို့ မကန်တော့ရင် သွားပြီ...သံသရာ
ပါရော။ လောကကြီးမှာ ဒီအရိယူပဝါဒကံလောက် ကြောက်စရာ
ကောင်းတာ မရှိဘူးဗျာ၊ လွယ်လွယ်ကလေး ဖြစ်တတ်တာ။
ကျန်တဲ့ အနန္တရိယကံတွေက ဖြစ်ခဲ့တယ်။

လယ်တီဆရာတော် ဝေဖန်သတိပေး

ဒီမာရ်ဆယ်တပ်နှင့် စပ်ပြီး လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး အထူး မှတ်ချက်မှာထားတော်မူတာ ဥပဉ္စင်းတို့ကို ဖတ်ပြရဦးမယ်။ ‘ပဓာနသုတ်နိဿယ’မှာ ဘယ်လိုမှာထားသလဲဆိုရင်-

“ရဟန်းတို့၌ တဏှာဖြင့် သာယာလောက်သော သင်္ကန်း၊ သပိတ်၊ ပရိက္ခရာ၊ တိုက်တာ၊ ကျောင်းကန်၊ အရံ ဥယျာဉ်၊ ခုတင်၊ ညောင်စောင်း၊ အခင်းအရံ အလုံးစုံသည်လည်း ရဟန်းတို့၏ ကာမဂုဏ်ဝတ္ထုစုပင်တည်း။

ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒ ဒုလ္လဘ၊ ပဗ္ဗဇိတ ဒုလ္လဘကို သိကြလျက် ဂိဟိဘောဂ (လူ့အသုံးအဆောင်)ကို မစွန့်နိုင်၍ ဂိဟိဘောဂ အလယ်၌ ပုထုဇဉ်အနေနှင့် သေဆုံးကြသော လူတစ်စု၊

ရက္ခမူလ ကျောင်း၊ ပံသုကူသင်္ကန်း၊ ပိဏ္ဍိယာလောပ ဆွမ်း၊ ပူတိမုတ္တ ဆေးတို့ကို ရဟန်းခံစဉ်အခါ ကြားဖူးကြပါလျက် ဂဟပတိ (လူဒကာ) တို့ လှူဒါန်းသော ကျောင်းသင်္ကန်း ဆွမ်းဆေးတို့ကို မစွန့်နိုင်၍ ပဗ္ဗဇိတ ကာမဂုဏ်အလယ်၌ ပုထုဇဉ်အနေနှင့် သေဆုံးကြသော ရဟန်းစု၊

ဤလူရှင်ရဟန်းတို့သည် မာရ်မင်း၏ “ကာမ” ဟူသော ပထမတပ်မတော်ကြီးနှင့် ဆိုင်မိ၍ မလှတမ သေဆုံးကြသော သူတို့ပေတည်း။

အချို့သော ရဟန်းတို့သည် ပထမတပ်ကြီးမှ အလွတ် ထွက်ခဲ့၍ (ထွက်ခဲ့ပြီးခါမှ) တောအရပ်တွင် ခုတင် ပဋိပတ်နှင့်

နေကြရာ “အရတိ၊ ခုပွိပါသာ၊ တန္တိ၊ ထိနမိဒ္ဓ၊ ဘိရ”
 ဤတပ်ကြီးငါးတန် ဝိုင်းမိပြန်၍ လွတ်အောင် မထွက်နိုင်ကြဘဲ
 ထိုတပ်ထဲမှာပင် ပုထုဇဉ်ဘဝနှင့် မလှတမ သေဆုံးကြကုန်၏။
 ယခုကာလ၌ ဂါမဝါသီ (ရွာနေ) ရဟန်းတို့သည် ပထမ
 တပ်တွင်းမှာပင် မြုပ်ဆုံးကုန်ကြ၏။ အရညဝါသီ (တောနေ)
 ရဟန်းတို့သည် နောက်တပ် ငါးတပ်အတွင်းမှာ မြုပ်ဆုံးကုန်ကြ
 ၏။ သတ္တမတပ်သို့ ရောက်အောင် လာနိုင်သောသူပင် မရှိ
 ကြပြီ။”

ဒါ ကျေးဇူးရှင် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး အမိန့်ရှိပုံ၊
 ဆရာတော်ကြီးက တင်းတင်းရင်းရင်း မညှာမတာ ဆုံးမသတိပေး
 သွားတာဗျာ။

ဥရုဝေလတောတွင် သီတင်းသုံးပုံ

အလောင်းတော် ဒုက္ကရစရိယာ ကျင့်တုန်းက မာရ်နတ်က
 အကျိုးလိုလားသလိုလိုနှင့် လာတားတော့ အလောင်းတော်က
 ပြင်းပြင်းထန်ထန် ပြတ်ပြတ်ပဲ ပြန်ပြောပြီး မဇ္ဈိမပဋိပဒါ
 လမ်းစဉ် ပြောင်းကျင့်တာ၊ ထွက်လေဝင်လေ ခေါ်တဲ့ အာနာပါနပဲ
 ကျင့်တာပေါ့။

ဥရုဝေလတောအုပ်ရဲ့ တောင်ဘက် မနီးမဝေး သုဇာတာ
 တို့ရွာ သေနာနိဂုံးဆိုတာ ရှိတယ်။ အဲဒီမှာ ဆွမ်းခံ၊ အစာအာဟာရ
 တွေ မျှတအောင် ပြန်စား၊ အဲဒီတော့မှ ၃၂-ပါးသော လက္ခဏာ

တော်တွေ ပြန်ပေါ်လာတာ၊ အသားအရေတွေလဲ တောက်ပလာတာပေါ့။

အဲသလို အစာအာဟာရတွေ ပြန်စားပြီး ကျင့်တော့ ၆-နှစ်လုံးလုံး ဝေယျာဝစ္စလုပ်ပြီး ပံ့ပိုးနေတဲ့ ပဉ္စဝဂ္ဂါးဦးက 'အစာမစားဘဲ အပြင်းအထန် ကျင့်လို့မှ မရတာ၊ စားကာ သောက်ကာနှင့် အားထုတ်လို့ တရားထူး ဘယ်မှာရမလဲ၊ သိဒ္ဓတ္ထ ကမ္မဋ္ဌာန်းက ထွက်သွားပြီ' ဆိုပြီး ကျောပေးထွက်သွားကြတာ။ ဗုဒ္ဓဂယာရဲ့ မြောက်ဘက် ၁၈-ယူနောဝေးတဲ့ ဗာရာဏသီမြို့ အနောက်ဘက်က မိဂဒါဝုန်တောထဲ ထွက်သွားကြတာ။

အနီးအနားမှာ လူသူမရှိတော့ အလောင်းတော်မှာ ပိုပြီး သမာဓိရ၊ တရားတွေ တက်တာပေါ့။

ငယ်ငယ်က အားထုတ်ဖူးတဲ့ အာနာပါနဲ့ပဲ အားထုတ်တာ၊ ပဉ္စဝဂ္ဂါတို့ ထွက်သွားတာက တန်ခူးလကွယ်နေ့လောက်၊ ကဆုန်လဆန်း ၁၄-ရက်ထိ၊ နှစ်ပတ်လောက် အတွင်းမှာပဲ ဝိဝေကရပြီး သမာဓိအားတွေ တစ်ရှိန်တည်း တိုးတက်လာတော့တာပဲ။

ကဆုန်လဆန်း ၁၄-ရက်နေ့ညမှာ မြင်းမိုရ်တောင်ကို ခေါင်းအုံးလုပ်ပြီး အိပ်စက်ရတယ် စသည်ဖြင့် ဘုရားဖြစ်မယ့် အိပ်မက်ကြီး ၅-ပါး မြင်တော်မူတယ်။

ဘုရားဖြစ်မည့်နေ့ နေထိုင်ပြုမူပုံ

၁၀၃-ခု၊ ကဆုန်လပြည့်နေ့ နံနက် သေနာနိဂုံး အနီးက
ညောင်ပင်ကြီးအောက်မှာ သူဌေးသမီး သုဇာတာ လှူတဲ့ ဂဏာ
နို့ဆွမ်းကို အဖိုးတစ်သိန်းတန်တဲ့ ရွှေခွက်ကြီးပါ အလှူခံပြီး
သေနာနိဂုံးရဲ့ အနောက်မြောက်ဘက် နေရဉ္ဇရာ မြစ်ကမ်းထိပ်ကို
သွားတယ်။

စိမ်းညိုသော ရေရှိလို့ 'နေရဉ္ဇရာ'ဆိုတဲ့ မြစ်ရေက
နွေရာသီမှာ ခြေကျင်းဝတ်လောက်၊ ဟိုနားသည်နား ရေစီး
ကြောင်းကလေးတွေပဲ ရှိတာ၊ မြစ်အရှေ့ဘက်ကမ်းတစ်နေရာ
အရိပ်ကောင်းတဲ့ သစ်ပင်ရိပ်မှာ အလောင်းတော်က နို့ဂဏာ
ရွှေခွက်ကို ချပြီး ရေချိုးတယ်။ အဲဒီ ရေချိုးတဲ့နေရာက
ဘုရားရှင် အဆူဆူတို့ ရေချိုးတော်မူသွားကြတဲ့ နေရာ၊
'သုပ္ပတိဋ္ဌိတ'ရေဆိပ်...တဲ့။

ရေမိုးသန့်စင်ပြီး အရိပ်အာဝါသကောင်းတဲ့ သစ်ပင်ရိပ်မှာ
ဆွမ်းဘုဉ်းပေး၊ ထန်းသီးအစေ့ခန့် ၄၉-လုတ် ဘုဉ်းပေးတဲ့
ဆွမ်းက ဘုရားဖြစ်ပြီး ၇-ရက် ၇-လီ = ၄၉ ရက် ဘာမှ
မဘုဉ်းပေးဘဲ နေတော်မူနိုင်တယ်။

ရွှေခွက်ကို အဓိဋ္ဌာန်မျှောပြီး နေရဉ္ဇရာ မြစ်ကမ်း စိမ်းလန်း
စိုပြည်တဲ့ အင်ကြင်းတောကြီးထဲမှာ အာနာပါန ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုပဲ
စီးဖြန်းပြီး 'နေ့သန့်တော်မူတာ။

အဲဒီအင်ကြင်းတောထဲမှာပဲ စျာန်သမာပတ် ရှစ်ပါးနှင့် အဘိညာဉ် ၅-ပါး ရတော်မူတယ်။

ဒီမှာ အထူးသတိပြုဖို့က အာနာပါန ကမ္မဋ္ဌာန်းဟာ စျာန်အဘိညာဉ်ကိုလဲ ရစေနိုင်တယ်၊ အာသဝေါကုန်ခန်းပြီး ဘုရား၊ ရဟန္တာလဲ ဖြစ်စေနိုင်တယ် ဆိုတာပဲ။

အာနာပါနဟာ သမထလဲ ဖြစ်တယ်။ ဝိပဿနာလဲ ဖြစ်တယ်။ စွယ်စုံရ ကမ္မဋ္ဌာန်း။ ဘုရားရှင်အဆူဆူ ဒီအာနာပါ နကိုပဲ အားထုတ်ပြီး ဘုရားဖြစ်တော်မူကြတာ။ ပေါ့ပေါ့ဆဆ မထင်မှတ်ကြနှင့်။ လွယ်လွယ်ကလေး အပြစ်မပြောမိဖို့ သတိထား ကြရမှာ။ ခု... ဦးပဉ္စင်းတို့ ဘုရားလျှောက်တဲ့လမ်း လျှောက်နေ ကြတာ မဟုတ်ဘူးလား။

မဟာသက္ကရာဇ် ၁၀၃-ခုနှစ်၊ ကဆုန်လပြည့်နေ့၊ ညနေချမ်း အချိန်ရောက်တော့ အလောင်းတော်ဟာ ဥရုဝေလ အင်ကြင်းတော ထဲက ထွက်၊ နေရဉ္စရာ မြစ်ရေတိမ်ကလေးကို ဖြတ်ဆင်းပြီး အနောက်ဘက်ကမ်းခြေမှာရှိတဲ့ မဟာဗောဓိ ညောင်ပင်ဆီကို ကြွသွားတာ။

ဘုရားရှင်အဆူဆူတို့ ပွင့်တော်မူရာဌာန

အဲဒီ ဗောဓိညောင်ပင်ရှိရာ အရပ်က သာမည နေရာမဟုတ် ဘူးဗျာ၊ ဘုရားရှင် အဆူဆူ ပွင့်တော်မူရာဖြစ်တဲ့ မြေထူးမြေမြတ်၊

ဘူမိနက် မြေဦးကင်း ဘူမိသိသ၊ ဗောဓိမဏ္ဍ-သဗ္ဗညုတဉာဏ်
ပွင့်ထွန်းရာ ဗောဓိမဏ္ဍိုင်။

ကမ္ဘာမြေကြီး စဖြစ်တော့ ဒီနေရာက စတာ၊ ကမ္ဘာ
ပျက်ရင်လဲ ဒီနေရာက နောက်ဆုံးမှ ပျက်ရတာ။ ဘဒ္ဒကမ္ဘာမှာ
ဘုရား ၅-ဆူ ပွင့်မယ်ဆိုရင် အဲဒီနေရာမှာ ဦးစွာ မြေဦးကင်း
မြေဦးခေါင်း စတင်ပေါ်လာပြီးတော့ ကြာပွင့်ကြီး ၅-ပွင့်
နိမိတ်ပြပေါ်လာသတဲ့။ ၂-ဆူပွင့်မယ့် ကမ္ဘာဆိုရင် ၂-ပွင့်ပေါ့။

အဲသလို ထူးမြတ်တဲ့ နေရာ၊ ဒါကြောင့် နေ့စဉ်ဦးချကြ၊
တစ်ခါဦးချရင် ကမ္ဘာတစ်သိန်း အပါယ်မလားဘူးလို့ ပြောရတာ။
ဦးပဉ္စင်းတို့ကော နေ့စဉ် ဦးချကြရဲ့လား။ အဲသည်နေရာမှာ
အသောကမင်းကြီး မဟာဗောဓိစေတီတော်ကြီး တည်ထားတာ
ဦးပဉ္စင်းတို့ ဖူးပြီးကြပြီ မဟုတ်လား။

အဲဒီ နေရာထူး နေရာမြတ်ဆီ အလောင်းတော် သိဒ္ဓတ္ထ
ဥရုဝေလကော၊ အင်ကြင်းတောထဲက ထွက်၊ နေရဉ္စရာမြစ်ကို
ဖြတ်ပြီး ကြွလာတော့ မြက်ထမ်းသမား သောတ္တိယ-က
မြက်ရှစ်ဆုပ်လှူတာကို ယူပြီး အဲဒီညောင်ပင်ကြီး အရှေ့ဘက်မှာ
ဖြန့်ခင်းလိုက်တော့ အပ္ပရာဇိတခေါ်တဲ့ ရတနာပလ္လင်ကြီး
ပေါ်ပေါက်လာတာ မဟုတ်လား။

အပ္ပရာဇိတပလ္လင်ကော်၊
သီသေ ပုထုဝိပုက္ခလေ။

အဘိသေကေ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ၊

အဂ္ဂပ္ပတ္တော ပမောဒတံ။

အဲဒီ ပလ္လင်ပေါ်မှာ ဗောဓိပင်ကျောပြု၊ အရှေ့ဘက် မျက်နှာမူထိုင်ပြီး သကာလ ‘အရေအကြော အသားအသွေးတွေ ခန်းချင် ခန်းခြောက်ပါစေ၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်မရရင် ငါ မထတော့ဘူး’ ဆိုပြီး အာနာပါနတရား ရှုပွားတော်မူတော့ ဈာန် အဘိညာဉ် ဝိပဿနာ တရားတွေ ဆင့်ကာ ဆင့်ကာ ဖြစ်ပွား တာဗျာ။

နေမဝင်ခင် မာရ်စစ်တပ်ကြီးလဲ ပြိုကွဲ၊ ညဉ့်ဦးယံမှာ မိမိ-သူတစ်ပါးတို့ရဲ့ ရှေးရှေးဘဝတွေ မြင်တဲ့ ပုဗ္ဗေနိဝါသာ နုဿတိဉာဏ်၊ သန်းခေါင်းယံမှာ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်၊ မိုးသောက်ယံမှာ အာဝက္ခယဉာဏ်တွေရပြီး သဗ္ဗညုဘုရား စင်စစ် ဖြစ်တော်မူခဲ့တာ။

အာနာပါန ဣစ္ဆာသယ ကမ္မဋ္ဌာန်းကြီး

ဒါကြောင့် ပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာနိဒါန်းနှင့် မူလပဏ္ဏသ ဘယဘောရဝသုတ် အဋ္ဌကထာ (မ-၄-၁၊ ၁၂၉) တွေမှာ-

‘ဘဂဝတော ပနိဒံ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ

ဗောဓိရက္ခမူလေ နိဗ္ဗတ္တိတံ’

စသည်ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားရှင်သည် ဤအာနာပါန သတိပဋ္ဌာန်ကို ရှုမှတ်ပွားများတော်မူတဲ့အတွက် ဗောဓိပင်ရင်းမှာပဲ စတုတ္ထဈာန်

အဘိညာဉ်တွေကနေ ဝိပဿနာ တက်ပြီး သဗ္ဗညု ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူတယ်။ အာနာပါန ကမ္မဋ္ဌာန်းဟာ လောကီ လောကုတ္တရာ လိုရာ ဂုဏ်ကျေးဇူးတွေ အကုန်လုံးကို ရစေနိုင်တယ် ...လို့ ချီးကျူး ဖွင့်ဆိုတော်မူကြရတယ်။

ဦးပဉ္စင်းတို့ ယောဂီတို့တစ်တွေလဲ သူတကာပြောတာ နားမယောင်ကြဘဲနှင့် နိဗ္ဗာနမဂ္ဂ အာနာပါန သမထ ဝိပဿနာ တရားကို ကြိုးကြိုးစားစား အားထုတ်ကြပါ။

ဦးပဉ္စင်းတို့ ကြားဖူး သိဖူးပြီးသားပါ။ မြတ်စွာဘုရား ဖြစ်တော်မူစ၊ တရားက နက်နဲလွန်း၊ သတ္တဝါတွေက မိုက်မဲလွန်းလို့ တရားမဟောတော့ဘူးဆိုပြီး စိတ်ကူးမိသေး...ဆို မဟုတ်လား။

နောက် သဟမ္ပတိ ဗြဟ္မာမင်းကြီးကလဲ တောင်းပန်တယ်။

“မဂဇတိုင်းတစ်ခုလုံး မသူတော်တရားတွေ လွမ်းဖုံးနေ ပါတယ်၊ မြတ်စွာဘုရားသာ တရားမဟောလျှင် လောကကြီး ကိုယ်ကျိုးနည်းတော့မှာပါ” ဆိုပြီး တောင်းပန်တာ။

ဘုရားရှင်ကလဲ တစ်လောကလုံးကို သုံးသပ်ဆင်ခြင် တော်မူတော့ မြင်တော်မူပါတယ်။ ၄၅-ဝါ ကာလပတ်လုံးလဲ တစ်နေ့ကို ၂-ကြိမ်၊ နံနက်တစ်ကြိမ် ညနေတစ်ကြိမ် သတ္တ လောကကြီးကို သမန္တစက္ခု သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကွန်ရက် ဖြန့်ကျက် ကြည့်ရှုတယ် မဟုတ်လား။

မြင်တာပေါ့ဗျာ၊ အကုန်လုံးကို မြင်တာ၊ အသေးစိတ်

ခရေစေ့တွင်းကျ ဘာမှမကျန်ရအောင် မြင်တာကလား။

သေလေ ယထာ ပဗ္ဗတ မုဒ္ဒနိဋ္ဌိတော-
တောင်ပေါ်က စီးကြည့်သလို မြင်တာဗျာ။

တစ်လောကလုံးကို ကြည့်ရှု၍ ဝေစုထားခဲ့
ဘုန်းကြီးတို့ ဦးပဉ္စင်တို့တစ်တွေ အဲဒီတုန်းက ဘယ်ချောင်
ကပ်နေမှန်းမှ မသိတာ၊ ရှောင်ခဲ့ကြတာလေ၊ ဂင်္ဂါဝါဠု သဲစုမက
ဘုရားရှင်အဆူဆူ ရှောင်ခဲ့ကြတာ၊ အရှောင်ကောင်း အတိမ်း
ကောင်းတွေ၊ လူလည်တွေ၊ ဟိုဘက်က မိန်းမလည်တွေ၊
ဟုတ်ဘူးလား။

ဘယ်လို ရှောင်နေနေ၊ ကပ်နေနေ မြတ်စွာဘုရားရှင်က
မြင်တော်မူတယ်ဗျာ။ မယုံမရှိကြနှင့်။

‘သန္တိ သတ္တာ အပ္ပရက္ခေ-
ဇာတိကာ’ ကိလေသာဖြူ မထူထဲတဲ့ သတ္တဝါတွေ
ရှိသေးသားပဲ။

‘ဘဝိဿန္တိ ဓမ္မဿ အညာတာရော’
ငါဟောရင် နားလည်မယ့်သူတွေ နောက်လဲ ရှိနေကြ
သေးသားပဲ၊ မြင်တော်မူတယ်။

‘အဿဝနတာ ဓမ္မဿ ပရိဟာယန္တိ’-
အဲဒီသတ္တဝါတွေ ငါမဟောလို့ တရားမနာရရင် ဆုံးရှုံး
နစ်နာကြရှာတော့မှာပါကလား။’

အဲဒီလို မြင်တော်မူလို့ ၄၅-ဝါကာလပတ်လုံး အမျိုးမျိုး
သော အတိုက်အခိုက်တွေကြားက မနားမနေ တက်သုတ်ရိုက်ပြီး
ပေးခဲ့တာဗျာ။ ဒုက္ခခံ အသက်စွန့်ပြီး ပေးခဲ့တာ။ ခု ဦးပဉ္စင်းတို့
ဘုန်းကြီးတို့တစ်တွေ လွယ်လွယ်ကလေး ရနေကြတာ နည်းတဲ့
ကံတွေလား...

မြတ်စွာဘုရား ပဉ္စင်းတို့တစ်တွေကို မြင်တော်မူလို့
ထားခဲ့တာဗျာ။ အဲဒီထဲမှာ ကိုယ့်ဝေစုပါတယ်ဗျာ။ ကိုယ့်ဝေစုကို
ခုလို အချိန်အခါမျိုးမှ အရမယူနိုင်ဘူးဆိုရင် သွားပြီဗျာ။

မြတ်စွာဘုရားရှင်က ပရိနိဗ္ဗာန် စံလွန်တော်မူခါနီးမှာ
အထူး သတိပေးသွားတယ်။ ဦးပဉ္စင်းတို့ ဘုန်းကြီးတို့ အခု
နေကြရတာ ဘာမှ အကောင်းမရှိဘူး။ ‘အပျက်တောကြီး’တဲ့။
‘ဝယဓမ္မာ သင်္ခါရာ’ ပျက်ပြီးရင်း ပျက်ရင်း၊ တစ်ပျက်ထဲ
ပျက်နေတဲ့ အပျက်တောကြီး...တဲ့။

‘အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေထ’- မမေ့ကြနှင့်၊ သတိ
လက်မလွတ်ကြနှင့် သတိမြဲကြ။ အမြဲတမ်း ရှုမှတ်မှု သတိ
ကလေးနှင့် နေကြ...တဲ့။

ယေ သုပ္ပယုတ္တာ မနသာ ဒဋ္ဌေန၊
နိက္ကာမိနော ဂေါတမသာသနမိ၊
ဂေါတမ သာသနမိ = အခွင့်အခါ ကောင်းတဲ့ ဒီမြတ်စွာ
ဘုရား သာသနာမှာ။ မနသာ ဒဋ္ဌေန၊ မလူးမလဲ မြဲမြံခိုင်ခံ့သော

သမာဓိ စိတ်ဓာတ်ဖြင့်။ သုပ္ပယုတ္တာ၊ နည်းမှန်လမ်းမှန် သမ္မပ္ပဓာန်၊
 လုံ့လနှင့် ကြိုးစား ပွားများ အဟုတ်အားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ။
 ပတ္တိပတ္တာ၊ ရောက်သင့် ရောက်ထိုက်တဲ့ အရဟတ္တဖိုလ်သို့
 ရောက်၍၊ တစ်နည်းအားဖြင့် ရထိုက်သော ဝေစုကို ရရှိကြ
 ကုန်သည်ဖြစ်၍။ နိက္ကာမိနော၊ သံသရာဝဋ်က လွတ်မြောက်
 ကုန်ကြပြီ။ (ရတနသုတ်)

ဝီရိယရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဇွဲရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ စိတ်ဓာတ်ကြံ့ခိုင်တဲ့
 ပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ ဒီဘုရားသာသနာမှာ အသီးအသီး ဝေစုတွေ
 ယူသွားကြပြီ။ ‘နိဗ္ဗုတိ’ ဘုဇ္ဇမာနာ’ နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာကြီးကို
 ခံစား စံစား နေကြရပြီ...တဲ့။

ဦးပဉ္စင်းတို့တစ်တွေ၊ တို့...ယောဂီတွေလဲ ကိုယ့်ဝေစု
 ကလေး အရယူပြီး ဒီဘုရားသာသနာမှာ ‘ဒုက္ခခပ်သိမ်း၊ ချုပ်ပြတ်
 ငြိမ်း၊ ဇာတ်သိမ်း ပြည်နိဗ္ဗာန်’ ဝင်စံရအောင် ကြိုးစား
 အားထုတ်ကြဗျား...။

ဒဿနပါရဂူကျမ်း
 ပထမ (သမထ)ပိုင်း ပြီးပြီ။

(နောက်ဆက်တွဲ)

ကနဦးဆရာတော်ဘုရားကြီးကိုယ်တိုင်
ရေးသားတော်မူခဲ့သော အားထုတ်စဉ်အကျဉ်း

သတိပြုရန် မှာထားချက်

ယောဂီပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်တော်မူကြပေသော ရဟန်းရှင်လူ အကြင်
အကြင် သူတော်ကောင်းတို့။ အကျွန်ုပ် ရေးသားစီရင်အပ် ခဲ့ပြီးသော
ဤယောဂီပါရဂူကျမ်းကို သုံးသပ်ကြည့်ရှု အားထုတ် တော်မူကြရန်မှာ
သတိပဋ္ဌာန် ပါဠိတော်၏ ပဌမ အာနာပါနပဗ္ဗကို မှတည်၍၊
ကြွင်းသော ပါဠိအဋ္ဌကထာ ဒုကာတို့ကို မူလီသွတ်၍
သုံးသပ်ဆင်ခြင်ရန် ပြလိုက်ပါသည်။

ထိုသို့ ပြခဲ့ပြီးသောအတိုင်း ပုဗ္ဗာပရ သာမည ဝိသေသ
အနုသန္ဓေတို့ကို ရုတ်ခြည်း သိမ်းဆည်းခြင်းငှာ ခဲယဉ်းကြလိမ့်မည်
ထင်မှတ်ပါ၍ လုပ်စဉ်လမ်းရိုးအကျဉ်း သွားဟန်မျှကို ဤသို့
မှတ်တော်မူကြပါကုန်။

မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်၊ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ချမ်းသာ ကြီးသုံးတန်ကို ဧကန်တောင့်တလေ့ ရှိတော်မူကြပေသော အမျိုးကောင်းသား ယောက်ျား သူတော်စွာတို့သည် လက်မွန်အစ ပဌမရှေးဦးစွာ သဗ္ဗတ္ထက ကမ္မဋ္ဌာန်းသုံးပါးကို အာရုံသိမ်းလျက် ဓမ္မတာနည်း၊ ပဝတ္တိနည်း နှစ်ပါးတို့တွင် ရှေးဦးစွာ ဓမ္မတာကို ခင်းလျက် ပဝတ္တိကို သွတ်သွင်းအားထုတ်ကုန်ရာ၏။

ထိုတွင် ပဌမနည်း၌ ပြခဲ့ပြီးသော သန္နိဋ္ဌဝါရဖြင့် 'ဝါရ ရေတွက်ခြင်းကို' နေ့ရက်များစွာ အားထုတ်ခြင်းကို ပြုကုန်ရာ၏။ ထိုသို့အားထုတ်၍ အာရမ္မဏသင်္ကတိက၊ ကသိဏသင်္ကတိက တို့ကို ရင့်သန်လှသဖြင့် ဒုတိယနည်းကို ပြောင်းရွှေ့သည်ရှိသော် အကြင်မျှလောက် ကာလပတ်လုံး ဥဂ္ဂဟနိမိတ်သည် မပေါ်သေး၊ ထိုမျှလောက် ကာလပတ်လုံး ပကတိ ထွက်သက် ဝင်သက်ကို မလွတ်ရာ၊ အကြင်အခါ ဥဂ္ဂဟနိမိတ်သည် ထွက်၏။ ထိုအခါ ပကတိ ထွက်သက် ဝင်သက်ကို လွတ်၍ အသာသ ပသာသ နိမိတ်ဖြင့် အားထုတ်ရာ၏။

- (၁) အကြင်သူသည် မိမိရသော ဥဂ္ဂဟနိမိတ်ကို မပျောက်ပျက် အောင် စောင့်ရှောက်တတ်သဖြင့်၊ ပဋိဘာဂသို့ ကူး၍ တတိယသို့ သက်နိုင်ပါမူ ဥဂ္ဂဟသားမည်၏။
- (၂) အကြင်သူသည် နိမိတ်ကို မပျောက် မပျက်ရအောင် မစောင့်ရှောက်တတ်သည် ဖြစ်၍လည်းကောင်း၊ သတိမေ့

လျော့သည်ဖြစ်၍လည်းကောင်း၊ ဥဂ္ဂဟမှ ပဋိဘာဂသို့ မကူးမှု ပျောက်ခဲ့၏။ မိမိနှင့် ငါးတောင်ကွာမျှ၌သာလျှင် ကာရံသကဲ့သို့ထင်၏။ ထိုသူကို အကြိမ်ကြိမ် ကြာမြင့်စွာ အားထုတ်စေ၍ နိမိတ်မပေါ်လာက တတိယသို့သာလျှင် အသက်ခိုင်းရပါမူ မဏ္ဍလသားမည်၏။

အကြင်သူသည် မိမိရသော ဥဂ္ဂဟနိမိတ်သည် တူရူမသွား မှ၍ မြင်းမြီးဆံကို လေလှန်၍ တိုက်သကဲ့သို့ ထင်ခဲ့၏။ ထိုအခါ နှာဝမှ ငါးတောင်ခန့် အကွင်း၌ မိမိစိတ်ဖြင့် အကွင်း ငယ်ငယ် ကြီးကြီးတို့ကို ဆက်စေလျက်၊ ၎င်း အကွင်း၏အတွင်းသို့ သွတ်၍ မှုတ်ပါများလတ်မှု နိမိတ် သည် ယူဆောင်တိုင်းရသဖြင့် တတိယသို့ သက်ရမှု ပဗ္ဗသား မည်၏။

အကြင်သူသည် နှာဝ၏ တူရူ၌ကား မထင်၊ မနီးမဝေးသော အရပ်၌ မှန်တုံးကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ မှန်အိုးကဲ့သို့လည်း ကောင်း၊ မှန်သေတ္တာကြီးကဲ့သို့လည်းကောင်း ထင်ခဲ့၏။ ထိုထင်သော အကြည်နိမိတ် အစိုင်အခဲကြီးကို မိမိထိပ်ပေါ် သို့ တင်၍ တတိယသို့သက်ရပါမူ ဩကာသသား မည် ၏။

အကြင်သူသည် ၎င်း ဒုတိယနည်းကို အားထုတ်သော အခါ နိမိတ်ကို ဆောင်ယူစဉ် လောင်မီးကျသကဲ့သို့

ဦးခေါင်းကိုလည်းကောင်း၊ ကိုယ် ထက်ဝက်ကိုလည်း
ကောင်း၊ ကိုယ်အားလုံးကိုလည်းကောင်း လောင်ကျွမ်း
ခဲ့၏။ ထိုကျွမ်းသောအတိုင်း တတိယသို့ သက်ရပါမူ
ပရိဆိန္နသား မည်၏။

၎င်း ငါးယောက်သော ယောဂီတို့တွင် ဥဂ္ဂဟသား
ဖြစ်အောင် အားထုတ်ရာ၏။ အားထုတ်၍ မရမှသာ မဏ္ဍလ
စသည်ကို သက်စေရာ၏။ ဤငါးယောက်သော သူတို့တွင်
အဘယ်သူမဆို တတိယ၏ အစ၊ အလယ်၊ အဆုံး သုံးပါးသို့
သက်နိုင်သည်သာ ပဓာနတည်း။

ထိုသို့ တတိယနည်းကို သက်ပြီးမှ သြဓိ၊ အန္တောဓိ၊
အနန္တောဓိကို ရောက်စေရာ၏။ ဉာဏ်မသက်သော အားမရှိသော
သူတို့မှာမူ သြဓိ၌ပင်လျှင် တန်ရပ်၍ စတုတ္ထနည်းသို့ ကူးစေရာ၏။
အနန္တောဓိသို့ ရောက်ပြီးသောသူသည်လည်း သြဓိသို့ ပြန်လျက်
စတုတ္ထသို့ သက်စေရာ၏။

၎င်းနည်းလေးပါးတို့တွင် ပဌမနည်း၌ မဂ္ဂင်စောင့်ပုံကိုကား
ပြခဲ့ပြီးပြီ၊ ဒုတိယ၌မှာကား နှာဝမှသည် မိမိထားသော အမှတ်သို့
ရောက်အောင် ထွက်သက် ဝင်သက်ကိုလည်းကောင်း၊ ၎င်း၏
နိမိတ်ကိုလည်းကောင်း အားပင့်၍ အားပင့်၍ လွတ်ခြင်း၊
အမှတ်မှသည် နှာဝသို့ ရောက်အောင် အားပင့်၍ ပင့်၍
ရှိုက်ခြင်းသည် သမ္မာဝါယာမ မည်၏။

အားပင့်တိုင်း အားပင့်တိုင်း သိခြင်းသည် သမ္မာသတိ မည်၏။ အာရုံတစ်ပါးသို့ မပြေးမသွားစေခြင်းသည် သမ္မာသမာဓိ မည်၏။

ဇာတိယ၌ အစမှသည် အလယ်၊ အလယ်မှသည် အဆုံး၊ အဆုံးမှသည် အလယ်၊ အလယ်မှသည် အစ၊ ပဋိဘာဂနိမိတ်ကို အားပင့်၍ ပင့်၍ ရှုခြင်းသည် သမ္မာဝါယာမ မည်၏။

အစ၊ အလယ်၊ အဆုံး၊ အဆုံး၊ အလယ်၊ အစ သိခြင်း သည် သမ္မာသတိ မည်၏။

အာရုံတစ်ပါးသို့ မပြေးမသွားစေခြင်းသည် သမ္မာသမာဓိ မည်၏။

စတုတ္ထ၌ အစမှအဆုံးသို့ ရောက်အောင်၊ အဆုံးမှအစသို့ ရောက်အောင် ညှင်း၍ညှင်း၍ ရှုခြင်းရှိက်ခြင်းသည် သမ္မာဝါယာမ မည်၏။

ညှင်းတိုင်း ညှင်းတိုင်း သိခြင်းသည် သမ္မာသတိမည်၏။ အာရုံတစ်ပါး မပြေးမသွားခြင်းသည် သမ္မာသမာဓိ မည်၏။

ဤလေးပါးသော နည်းတို့၌ သန္နိဋ္ဌဝါရဖြင့် သတိမြဲသော သူကိုသာလျှင် ဒုတိယနည်းသို့ ပြောင်းရာ၏။ ထို ဒုတိယ နည်း၌လည်း ဥဂ္ဂဟနိမိတ်ရ၍ ပဋိဘာဂသို့ သက်လျက် တည်သော သူကိုသာ တတိယနည်းသို့ ပြောင်းရာ၏။ နိမိတ် မရသေးပါမူ

ပဌမနည်းသို့ ပြန်၍ သက်စေရာ၏။ ပဋိဘာဂသို့ သက်၍ တည်ပါမူ ဦးခေါင်းကို ဖြတ်၍ အဇ္ဈတ္တသို့ မသက်မချင်း အကြိမ်များစွာ သွတ်သွင်း၍ အစ,အလယ်,အဆုံးတို့ကို ယူရာ၏။ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓမခြား တသားတည်းကဲ့သို့ နေပါမူ စတုတ္ထသို့ သက်ရာ၏။

၎င်းစတုတ္ထ၌ တန့်ရပ်၍ ဓမ္မတာအစွမ်းဖြင့် ပေါ်လာသော အရှိန်မစဲ တသဲသဲ ဖြစ်ပေါ်လျက်နေသော ဝတ္ထုရုပ်ကို အသာသ ပသာသနှင့်တကွ ဘယ်ရွေ့ ဘယ်မျှပင် များသော်လည်း တပေါင်းတည်း ပြု၍ ဤရုပ်တရားတို့သည် ဖောက်ပြန်ခြင်း၊ လက္ခဏာရှိ၏။ ဖရိဖရဲ ကျဲခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ အဗျာကတဟု ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား ထင်ခြင်း ပစ္စုပဋ္ဌာန်ရှိ၏။ ဝိပဿနာဉာဏ် သည်သာလျှင် နီးစွာသော ပဒဋ္ဌာန်ရှိ၏ဟု လက္ခဏာ ရသ၊ ပစ္စုပဋ္ဌာန်၊ ပဒဋ္ဌာန်တို့ကို သိမ်းရုံး၍ (ရုပ် ရုပ်) (ရုပ် ရုပ်)ဟု ရုပ်ကို သိမ်းဆည်းရာ၏။

သံသယ မပြတ်ကင်းသည် ဖြစ်၍လည်းကောင်း၊ ပိုင်းခြား လိုသည် ဖြစ်၍လည်းကောင်း နောက်က ပြခဲ့ပြီးသော သျှောင်ကိုင် နည်းသုံးချက်တို့ဖြင့် ရုပ်ကို သိမ်းဆည်းရာ၏။

၎င်းနောက် ထိုရုပ်လျှင် အာရုံရှိသော ဝိပဿနာ နာမက္ခန္ဓာ အပေါင်းကို ဘယ်ရွေ့ ဘယ်မျှပင် များသော်လည်း တပေါင်းတည်း ပြု၍ ဤနာမက္ခန္ဓာသည် အာရုံကို ညွတ်ခြင်း လက္ခဏာ၊ စိတ်

စေတသိက်တို့ကို ယှဉ်စေခြင်း ကိစ္စ၊ ကွဲပြားခြင်း မရှိဟု
ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား ထင်ခြင်း ပစ္စုပဋ္ဌာန်၊ ဝိပဿနာဉာဏ်လျှင်
နိးစွာသော ပဒဋ္ဌာန်ရှိ၏ဟု လက္ခဏာ၊ ရသ၊ ပစ္စုပဋ္ဌာန်၊
ပဒဋ္ဌာန်တို့ကို သိမ်းရုံး၍ ပြခဲ့ပြီးသော ပဉ္စမက သုံးပါးတို့တွင်
တစ်ပါးပါးဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဝိညာဏပဉ္စမကဖြင့်လည်းကောင်း
(သိသည်-သိသည်ဟု) နာမ်ကို သိမ်းဆည်းရာ၏။

၎င်းနောက် ဝိပဿနာ ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရားတို့သည်
အကြောင်းကင်း၍ မဖြစ်ရာ၊ အကြောင်းကား အဘယ်သည်တို့
နည်းဟု စူးစမ်းလတ်သော် သုတမယဖြင့် ရအပ်သော အဝိဇ္ဇာ၊
တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကံ၊ အာဟာရ ဟူသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို
မြင်သိရ၍ ဤအကြောင်းငါးပါးသည် ဤဝိပဿနာ ခန္ဓာနာမ်ရုပ်
တို့ကို ဖြစ်စေ၏ဟု အာရုံဖြင့် သိမ်းယူ၍ (ပြုပြင်သည်
ဟူ၍လည်းကောင်း)၊ (ပြုပြင်၍ ဖြစ်သည်ဟူ၍လည်းကောင်း)၊
(ပြုပြင်သောကြောင့် ဖြစ်သည်ဟူ၍လည်းကောင်း) အကြောင်းကို
သိမ်းဆည်းရာ၏။

၎င်းနောက် ဤအကြောင်း ငါးပါးကြောင့်ဖြစ်သော
ပဋိသန္ဓေခန္ဓာ၊ ပဝတ္တိခန္ဓာနှစ်ပါးတို့တွင် ပဝတ္တိခန္ဓာဟု ဆိုအပ်သော
ရုပ်နာမ်တရား ဤနှစ်ပါးတို့သည် ရှေး၌လည်း ဖြစ်ဖူးလှလေပြီ၊
နောင်အခါ၌လည်း ဖြစ်ရဦးလတ္တံ့၊ ယခုအခါ၌လည်း ဖြစ်ဆဲရှိ၏
ဟု အတိတ်၊ အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန် ကာလသုံးပါးတို့တွင် ပစ္စုပ္ပန်

ကာလ၌ သိမ်းရုံး၍ (ဖြစ်ဆဲ ဖြစ်ဆဲ)ဟု အခွန်ကို သိမ်းဆည်း
ရာ၏။

ပုဗ္ဗကိစ္စ လေးပါးပြီး၏။

၎င်းနောက် အဒွါနပရိဂ္ဂဟ၌ ရပ်လျက် ဥပမာ ငါးပါး
တို့တွင် တစ်ပါးပါး၌ ထင်လာသော ဝိပဿနာအာရုံတစ်ခု၏
အတွင်း၌ ရအပ်သော ရုပ်တရားကိုလည်းကောင်း၊ နာမ်တရားကို
လည်းကောင်း ကာလဝင်လင်၍ အတိတ်၊ အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်၊
အဇ္ဈတ္တ၊ ဗဟိဒ္ဓ၊ သြဠာရိက၊ သုခုမ၊ ဟိန၊ ပဏိတ၊ သန္တိကေ၊
ဒုရေ ဤတစ်ဆယ့်တစ်ပါးတို့၏ ပြားဟန်ကို အဖန်ဖန် စူးစမ်း
ဆင်ခြင်လျက် ရုပ်ကို ရှေးဦးစွာ လက္ခဏဝတ္ထာန ဝါရဖြင့်
အနိစ္စဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဒုက္ခဟူ၍လည်းကောင်း၊ အနတ္တဟူ၍
လည်းကောင်း သုံးသပ်ဆင်ခြင်ရာ၏။

၎င်းနောက်မှ ဤနည်းအတူ နာမ်ကို ဆင်ခြင်ရာ၏။
ရုပ်နာမ်ကို ဆင်ခြင်ရာ၏။ ၎င်း၌ ရုပ်တို့၏ အဖြစ် မမြဲ၊
အပျက် မမြဲခြင်းသည် အနိစ္စမည်၏။ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းတို့ဖြင့်
နှိပ်စက်ခြင်းသည် ဒုက္ခမည်၏။ ‘မဖြစ်ပါလင့်၊ မပျက်ပါလင့်’ဟု
တောင့်တ၍ မရခြင်းသည် အနတ္တမည်၏။

ဤနည်းအတူ အနိစ္စ၌ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းသည် ဥပ္ပါဒဝယ၊
အခိုက်အတန့် တည်ခြင်းသည် တာဝကာလိက၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း

အဆုံးသို့ရောက်ခြင်းသည် ဝိပရိနာမကောဋီ၊ နိစ္စမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်သည် နိစ္စပဋိက္ခေပ ဟူသော အနိစ္စလက္ခဏာလေးပါးတို့ကို ထင်အောင်လည်းကောင်း၊

ဒုက္ခ ဒုက္ခ ဝိပရိဏာမဒုက္ခ၊ သင်္ခါရဒုက္ခ၊ ပဋိစ္ဆိန္ဒဒုက္ခ၊ အပဋိစ္ဆိန္ဒဒုက္ခ၊ ပရိယာယဒုက္ခ၊ နိပ္ပရိယာယဒုက္ခတို့ဖြင့် အတန်တန် ပူလောင်ခြင်းတည်းဟူသော သန္တာပ၊

၎င်းဒုက္ခ ၇-ပါးတို့သည် နှိပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍ သည်း မခံနိုင်ခြင်းတည်းဟူသော ဒုက္ခမ၊ ထိုသို့ သည်းမခံနိုင်သော်လည်း တေဘုမ္မက ဒုက္ခနယ်မှ မလွတ်သေးရကား ဒုက္ခဝတ္ထုက၊

သုခ မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော သုခပဋိက္ခေပ ဟူသော ဒုက္ခလက္ခဏာလေးပါးတို့ကို ထင်အောင်လည်းကောင်း၊

အတိတ်စသည်ဖြင့် ပြားသောအာသဝတ္တန၊

အစိုးမရခြင်းတည်းဟူသော အသာမိက၊

ပြုပြင်ခြင်းစသည်မှ ဆိတ်သော သုညတ၊

တိတ္ထိတို့သည် ကြံဆအပ်သော အတ္တနိဝါသီ၊ သယံဝသီ၊ ကာရက ဝေဒက တို့မှ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော အတ္တပဋိက္ခေပ ဟူသော အနတ္တလက္ခဏာ လေးပါးတို့ကို ထင်အောင် သုံးသပ် ရာ၏။

ဤထက် အလွန် မဟာဝိပဿနာ ၇ပါးသို့ ရောက်အောင် လည်းကောင်း၊ လက္ခဏဝတ္ထာနဝါရ ဖြင့် ဝိပဿနာဉာဏ်

ဆယ်တန်ကို သုံးတန်သော သမ္မသန၊ နိဗ္ဗိန္ဒ၊ ပက္ခန္ဓနဓာတ်သို့ ရောက်အောင် သုံးသပ်ဆင်ခြင်၍ သြက္ကမ ဓာတ်တော်ကြီးသို့ သက်စေရာ၏။

အကယ်၍ သြက္ကမဓာတ်သို့ မသက်သေးပါမူ အကြိမ်ကြိမ် အဖန်ဖန် အတန်တန်သော ဝိပဿနာဓာတ်သုံးပါးတို့ဖြင့် ရက်လ များစွာ အားထုတ်ရာ၏။

ထိုသို့ အားထုတ်ပါလျက် သြက္ကမဓာတ်သို့ မသက်သေး ပါမူ အနုလောမ ခန္တီဝါရဖြင့် သုံးသပ်ဆင်ခြင်ရာ၏။

ဤသို့ အားထုတ်ပါလျက် သြက္ကမဓာတ်သို့ မသက်သေး ပါမူ အနုလောမ ခန္တီဝါရဖြင့် သုံးသပ်ဆင်ခြင်ရာ၏။

ဤသို့ အားထုတ်ပါလျက် သြက္ကမဓာတ်သို့ မသက်သေးပါ မူ နာမရူပပဝတ္တိက္ကမဝါရဖြင့် သုံးသပ်ဆင်ခြင်ရာ၏။

ဤသို့ အားထုတ်ပါလျက် သြက္ကမဓာတ်သို့ မသက်သေး ပါမူ မဟာဝိပဿနာဝါရဖြင့် သုံးသပ်ဆင်ခြင်ရာ၏။

ဤသို့ ပုဗ္ဗကိစ္စမှစ၍ ဝိပဿနာဉာဏ် ဆယ်တန်တိုင်တိုင် သော်လည်းကောင်း၊ မဂ်ဉာဏ်သို့တိုင်တိုင်သော်လည်းကောင်း သုံးသပ်ဆင်ခြင်စဉ် အခါ၌ကား သမ္မာဝါယာမ၊ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာဓိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ ဟူသော ကာရာပကင်္ဂ မဂ္ဂင်ငါးပါးတို့ဖြင့် တမုဟုတ္တမျှ မလစ်လပ်ရအောင် စောင့်ရှောက် ရာ၏။

အဘယ်ကဲ့သို့နည်းဟူမူ ဝိပဿနာစိတ်ကို အားထုတ်ခြင်း သည် သမ္မာဝါယာမ မည်၏။

ရုပ်နာမ် တရားတို့၏ ထင်ခြင်းသည် သမ္မာသတိ မည် ၏။ အာရုံတစ်ပါးသို့ မပြေးသွားစေခြင်းသည် သမ္မာသမာဓိ မည်၏။

ရုပ်နာမ်တရားကို ကြံဆခြင်းသည် သမ္မာသင်္ကပ္ပမည်၏။

ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်း အစရှိသော အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တကို မြင်ခြင်းသည် သမ္မာဒိဋ္ဌိမည်၏။

ထိုသို့ လုံစွာ စောင့်ရှောက်ရာ၏။ ဤသို့ ပုဗ္ဗကိစ္စမှစ၍ ဝိပဿနာဉာဏ် ဆယ်တန်သို့တိုင်တိုင် အားထုတ်အပ်သော ယောဂီအား ရှေးဦးစွာသော သစ္စာလေးပါး မြတ်တရားကို သိခြင်းမည်၏။

အစဖြစ်သော သစ္စာလေးပါးကို သိရုံနှင့် ကိစ္စအပြီးသို့ မရောက်သေး၊ အကြင်သူသည် သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်သို့ တိုင်အောင် ဆိုက်၍ သစ္စာလေးပါးကို အစသိခြင်းဖြင့် သိရကား အနှစ်တစ်ရာ၊ အနှစ်တစ်ထောင် စသည်တို့တိုင်တိုင် ကိလေသာနိဝရဏ စသည် တို့ကို ပယ်၍ သိခြင်း မဟုတ်သည်ဖြစ်၍ ပယ်နိုင်ပါငြား သော်လည်း ကိစ္စမပြီးသေး၊ မိမိကိုယ်ကိုသာ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာဟု ထင်မှတ်မှားတတ်သည်။

“တဿ ဟိ သမထ ဝိက္ခမ္ဘိတာနံဝါ ဝိပဿနာ ဝိက္ခမ္ဘိတာနံဝါ ကိလေသာနံ သမုဒါစာရံ အပဿတော၊ သောတာပနော အဟံတိ ဝါ၊ (ပ) အရဟာ အဟံတိ ဝါ အဓိမာနော ဥပ္ပဇ္ဇတိ” ဟူသော ပဏ္ဍာသ အဋ္ဌကထာကို ထောက်။ ထို့ကြောင့်-

ဝိပဿနာအခိုက်၌ သစ္စာလေးပါးကို သိခြင်းသည် အစ၏ သိခြင်းမည်၏။

မဂ်တို့၏ အခိုက်၌ ပရမတ္ထတရားတို့၏ ဝိသုဒ္ဓိ နိရောဓ ဧကန်အမှန် အသင်္ခတဇာတ်ကို ပစ္စက္ခအားဖြင့် အာရုံပြုရ၍ သစ္စာလေးပါးကို သိခြင်းသည် အလယ်၏သိခြင်း မည်၏။

ရဟန္တာတို့၏ စရိမဝိညာဏ စုတိစိတ်တော်၏ ဘင်္ဂက္ခဏာ ၏ အခြားမဲ့၌ အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်အာရုံကို ခိုလှုံဝင်ရောက် မျက်မှောက်ပြုတော်မူကြရခြင်းသည် သစ္စာလေးပါးကို အဆုံးသိ ခြင်းမည်၏။

ဤသိခြင်းသုံးပါးတို့တွင် အစ၏ သိခြင်းဖြင့် လောကီယ သစ္စိကိရိယ မည်၏။

သောတာပတ္တိမဂ်အခိုက်၌ နိဗ္ဗာန်ကို လက်ပေါ်၌ တင်ထား သော ပတ္တမြားကို မြင်သကဲ့သို့ ပစ္စက္ခမြင်ခြင်းသည် လောကုတ္တရာ ဒဿနသစ္စိကိရိယ မည်၏။

အထက် မဂ်သုံးတန်တို့ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု၍ လောကဓံ တို့နှင့် တွေ့ကြုံပါငြားသော်လည်း တုန်လှုပ်ခြင်း မရှိသဖြင့်

မျက်မှောက်ပြုရခြင်းသည် လောကုတ္တရာဘာဝနာ သစ္စိကိရိယ မည်၏။

၎င်း ဘာဝနာသစ္စိကိရိယ၌ ပထမမဂ်ကို မျက်မှောက် ပြုပြီးသော်လည်းကောင်း၊ မဂ်၏ ဖလသမာပတ်ကို ဝင်စားလို လတ်မှ မိမိ မျက်မှောက်ပြုအပ်ခဲ့ပြီးသော နိဗ္ဗာန်ကို နိဗ္ဗပေါဏ ပဗ္ဗာရပြု၍ ဥဒယဝယဉာဏ်ကစ၍ အနိစ္စ အနိစ္စဟု စသည်ဖြင့် ဝသီဘော်တက်အောင် နှလုံးသွင်းရာ၏။ ဤသို့ နှလုံးသွင်းရာ၌ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တသည် မလွတ် သေးပါမူ ၎င်းသမာပတ်သည် သင်္ခါရအားမည်၏။

၎င်း သင်္ခါရအားကို လွတ်၍ မိမိထားလိုသရွေ့ ကာလ ပတ်လုံး နိဗ္ဗာန်၌သာလျှင် မိမိအားကို ထား၍ သန္တမေတံ၊ ပဏီတမေတံဟု ထားနိုင်ပါမူ သန္တအားမည်၏။

လွတ်လိုက်သော အာရုံသည် သင်္ခါရအား၊ သန္တအား တို့ကို လွန်၍ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုရပါမူ နိရောဓအား မည်၏။

အထက်မဂ်သုံးတန်တို့၏ သမာပတ်ကိုလည်း ဤနည်းကို မှီး၍ ဝင်စားရာ၏။

(အထူးမှာ) တတိယမဂ်သို့ ရောက်ခဲ့လျှင် သင်္ခါရအားကို လွတ်နိုင်၏။

ဤသို့ ပထမမဂ်သို့ ရောက်ပြီးသော ယောဂီသည် အထက်မဂ်သုံးတန်တို့၏ အကျိုးငှာ အားထုတ်လိုလတ်မှု ပထမမဂ်၏ အာလယကို ဖြတ်၍ ဒုတိယမဂ် စသည်တို့ကို ကိုင်းရှိုင်းညွတ်ဝှမ်းသော စိတ်တို့ဖြင့် ဥဒယဝယ ဉာဏ်မှစ၍ ဝိပဿနာဓာတ် လေးပါးတို့ကို အသစ်တည်ထောင် အားထုတ်စီးဖြန်းကုန်ရာ၏။

(၁) ဤသို့ ပြုအပ်ပြီးသော စကားအစဉ်၌ သရဏဂုံနှင့်တကွ သီလတို့ မြဲသမျှ ကာလပတ်လုံးသည် သီလဝိသုဒ္ဓိ မည်၏။ သီလသာသနာလည်း မည်၏။ အဓိသီလသိက္ခာလည်း မည်၏။ ပုဗ္ဗာယဂံ မဂ္ဂင်သုံးပါးကိန်းဝပ်၏။

(၂) ပထမနည်းမှ စတုတ္ထနည်းသိမ်းမှု စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ မည်၏။ သမာဓိသာသနာလည်း မည်၏။ အဓိစိတ္တသိက္ခာလည်း မည်၏။

(၃) ရူပပရိဂ္ဂဟ၊ နာမပရိဂ္ဂဟအတွင်းသည် ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ မည်၏။

(၄) ပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟ၊ အဒ္ဓါနပရိဂ္ဂဟအတွင်းသည် ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိ မည်၏။

(၅) အကြင်အခါ အမှတ်မဲ့သော ဩဘာသ စသည်တို့သည် ဆိုက်ရောက်၏။ ထိုဩဘာသ စသည်တို့ကို လွန်မြောက်ခြင်းသည် မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏ ဒဿန ဝိသုဒ္ဓိ မည်၏။

ငါးပါးသော ဝါရတို့တွင် တစ်ပါးပါးသော ဝါရဖြင့်
 ပက္ခန္ဓနုဓာတ်သို့ တိုင်အောင် ဝိပဿနာကို အားထုတ်ခြင်း
 သည် ပဋိပဒါဉာဏ ဒဿန ဝိသုဒ္ဓိ မည်၏။
 လောကီ အဓိပညာ သိက္ခာလည်း မည်၏။
 လောကီ ပညာ သာသနာလည်း မည်၏။
 လောကီ ကာရာပကင်္ဂ မဂ္ဂင်ငါးပါးလည်း ကိန်းဝပ်၏။
 ကလျာဏ ပုထုဇဉ်လည်း မည်၏။
 သုတဝါ အရိယ သာဝကလည်း မည်၏။
 နိဗ္ဗာန်ကို ပစ္စက္ခမျက်မှောက်ပြုရ၍ သောတာပတ္တိမဂ်သို့
 ရောက်ခြင်းသည် လောကုတ္တရာဉာဏ ဒဿန ဝိသုဒ္ဓိ
 မည်၏။ လောကုတ္တရာ ကာရာပကင်္ဂမဂ္ဂင်ငါးပါးလည်း
 ကိန်းဝပ်၏။ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်လည်း မည်၏။ လောကုတ္တရာ
 အဓိပညာလည်း မည်၏။

(မူရင်းအတိုင်း ပြီး၏)

အပ္ပနာစျာန်ထူထောင်နည်း

[ဤအပ္ပနာစျာန် ထူထောင်နည်းမှာ မြေဇင်းတောရ
ဆရာတော်ကြီး၏ လက်ရေးမှတ်စုမူအတိုင်း
ထည့်ထားပါသည်။ စီစဉ်သူ]

၁၆-ပါး၊ ၃၂-ပါးသော အခြင်းအရာ

- ၁။ ဒီဃ၊ ရဿ၊ သဗ္ဗကာယ ပဋိသံဝေဒီ၊
ပဿမ္ဘယံကာယသင်္ခါရံ ဟူသော ပထမစတုက္က။ (၄)
- ၂။ ပီတိပဋိသံဝေဒီ၊ သုခပဋိသံဝေဒီ၊ စိတ္တသင်္ခါရပဋိသံဝေဒီ၊
ပဿသမ္ဘယံ စိတ္တသင်္ခါရံ - ဟူသော ဒုတိယစတုက္က။ (၄)

၃။ စိတ္တပဋိသံဝေဒီ၊ အဘိပ္ပမောဒယံ စိတ္တံ၊ သမာဒဟံ စိတ္တံ၊
ဝိမောစယံ စိတ္တံ - ဟူသော တတိယစတုက္က။ (၄)

၄။ အနိစ္စာနုပဿီ၊ ဝိရာဂါနုပဿီ၊ နိရောဓာနုပဿီ၊ ပဋိနိဿဂ္ဂါ
နုပဿီ - ဟူသော စတုတ္ထစတုက္က။ (၄)

ဤ(၄)ပါးသော စတုက္ကတို့အပေါင်းသည် (၁၆)ပါးသော
ဝတ္ထုဖြစ်သည်။

ထိုဝတ္ထု (၁၆)ပါးကို အဿာသ၊ ပဿာသနှစ်ပါးဖြင့်
မြှောက်၍ (၃၂)ပါးသော အခြင်းအရာဖြစ်သည်။

‘ပီတိ ပဋိသံဝေဒီ အဿသိဿာမိတိ သိက္ခတိ။

ပီတိပဋိသံဝေဒီ ပဿသိဿာမိတိ သိက္ခတိ’ ဟူသော ပါဠိ
တော်အရရှေးဦးစွာ သမာဓိသက်သက် ပွားရသေးသည်။

သမာဓိပွားပုံကား

၁။ နှစ်သက်ခြင်းပီတိကို ထင်ရှားသိစေလျက် ထွက်သက်ကို
ငါလွှတ်အံ့။

နှစ်သက်ခြင်းပီတိကို ထင်ရှားသိစေလျက် ဝင်သက်ကို
ငါရှိုက်အံ့။

ရူပါဝစရ ပဌမဈာန်ပွားနည်း

၂။ ရူပါဝစရ ပဌမဈာန်၌ရှိသော ဖရဏာပီတိကို နှစ်သက်
ရွှင်လန်းသောစိတ် ဖြစ်စေလျက် ထွက်သက်ကို ငါလွှတ်အံ့။

ရူပါဝစရ ပဌမဈာန်၌ရှိသော ဖရဏာပီတိကို နှစ်သက်
ရွှင်လန်းသောစိတ် ဖြစ်စေလျက် ဝင်သက်ကိုငါရှိုက်အံ့။

(ဖြစ်စေလျက်-သိစေလျက်) ကြိုက်ရာဆို။

ဒုတိယဈာန်ပွားသောအခါ ပဌမဈာန်ကို အပြစ်မြင်၍ပွား။

ပွားပုံကား

ပဌမဈာန်သည် ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းသည့် နီဝရဏဘေးရန် နှင့် အလွန်နီးကပ်၏။ အောက်ကျသေး၏။ ထိုထက် အကျိုး အာနိသင်ကြီးမြတ်သော ဒုတိယဈာန်ကို တက်၍ ပွားရမှုကား ကောင်းလေစွ - ကောင်းလေစွ ဟု ဆန္ဒဥဿာဟဖြင့် ပဌမဈာန်ကို အပြစ်မြင်၍ တက်။

ရူပါဝစရ ဒုတိယဈာန်ပွားနည်း

- ၃။ ရူပါဝစရ ဒုတိယဈာန်၌ရှိသော ဖရဏာပီတိကို နှစ်သက် ရွှင်လန်းသောစိတ် ဖြစ်စေလျက် ထွက်သက်လွှတ်အံ့။ ရူပါဝစရဒုတိယဈာန်၌ရှိသော ဖရဏာပီတိကို နှစ်သက် ရွှင်လန်းသောစိတ် ဖြစ်စေလျက် ဝင်သက်ရှိက်အံ့။

တတိယ စတုတ္ထဈာန်ပွားနည်း

ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ဒုတိယဈာန်ကို အပြစ်မြင်၍ တတိယဈာန် ပွား။

- ၄။ ရူပါဝစရတတိယဈာန်၌ရှိသော ဖရဏာပီတိကို နှစ်သက် ရွှင်လန်းသောစိတ် ဖြစ်စေလျက် ထွက်သက်လွှတ်အံ့။ (ထွက်သက်နေရာတွင် ဝင်သက်ဆိုရုံသာ၊ ၎င်းနောက်နည်း တူ။)
- ‘ပီတိပဋိသံဝေဒီ’ စသော ပါဠိအရ တတိယဈာန်အထိ (၄)နည်း ပြီး၏။

‘သုခပဋိသံဝေဒီ အဿသိဿာမိတိ သိက္ခတိ။
သုခ ပဋိသံဝေဒီ ပဿသိဿာမိတိ သိက္ခတိ’ ဟူသော
ပါဠိတော်အရ ရှေးဦးစွာ သမာဓိသက်သက် ပွားများ
ရသေးသည်။

ပွားပုံကား

၁။ စိတ်အေးချမ်းမှုကို ထင်ရှားဖြစ်စေလျက် ထွက်သက်လွတ်
အံ့။ စိတ်အေးချမ်းမှုကို ထင်ရှားဖြစ်စေလျက် ဝင်သက်
ရှိက်အံ့။

ပထမဈာန်ပွားနည်း

၂။ ပဌမဈာန်၌ရှိသော သုခ စိတ်အေးချမ်းခြင်းကို ထင်ရှား
ဖြစ်စေလျက် ထွက်သက်လွတ်အံ့။ ဝင်သက်ရှိက်အံ့။

၎င်းပထမဈာန်အပြစ်မြင်ပုံ

ပထမဈာန်၌ရှိသောသုခသည် ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းသော
နီဝရဏနှင့် နီးသေး၏။

ကာမရတိ - ကာမသုခနှင့်နီးသေး၍ အောက်တန်းကျသေး
သည်။ ထိုထက်မြတ်၍ အကျိုးကြီးသော ဒုတိယဈာန်၌ရှိသော သုခ
ကိုပွားများရပါမူ ကောင်းလေစွ၊ ကောင်းလေစွဟု အပြစ်မြင်၍
ဒုတိယဈာန် တက်ပွားလေ။

ဒုတိယဈာန်ပွားနည်း

၃။ ဒုတိယဈာန်၌ရှိသော သုခ စိတ်အေးချမ်းခြင်းကို ထင်ရှား
ဖြစ်စေလျက် ထွက်သက်လွတ်အံ့။ --- ဝင်သက်ရှိက်အံ့။
(၎င်းဒုတိယဈာန်ကို အပြစ်မြင်လေ။)

တတိယဈာန်ပွားနည်း

၄။ တတိယဈာန်၌ရှိသော သုခ စိတ်အေးချမ်းခြင်းကို ထင်ရှား
ဖြစ်စေလျက် ထွက်သက်လွတ်အံ့။ --- ဝင်သက်ရှိုက်အံ့။
(၎င်းတတိယဈာန်ကို အပြစ်မြင်လေ။)

စတုတ္ထဈာန်ပွားနည်း

၅။ စတုတ္ထဈာန်၌ရှိသောသုခကို စိတ်အေးချမ်းခြင်းကို ထင်ရှား
ဖြစ်စေလျက် ထွက်သက်လွတ်အံ့။ --- ဝင်သက်ရှိုက်အံ့။

‘သုခပဋိသံဝေဒီ’ ဟူသော ပါဠိတော်အရ
ဤတွင်ပြီး၏။

စိတ္တသင်္ခါရ ပဋိသံဝေဒီ အဿသိဿာမိတိ သိက္ခတိ။

စိတ္တသင်္ခါရ ပဋိသံဝေဒီ ပဿသိဿာမိတိ သိက္ခတိ။

ယခင်က သုခသက်သက်သာ ပွားခဲ့သည်။ ဝေဒနာမပါ။

တစ်ဖန် ဝေဒနာထည့်၍ ပွား ။

သမာဓိသက်သက်ပွားနည်း

၆။ သုခဝေဒနာ ထင်ရှားဖြစ်စေလျက် ထွက်သက်လွတ်အံ့။
--- ဝင်သက်ရှိုက်အံ့။

သမာဓိသက်သက်ဒုက္ခပွားနည်း

၇။ ဒုက္ခဝေဒနာ ထင်ရှားဖြစ်စေလျက် ထွက်သက်လွတ်အံ့။
--- ဝင်သက်ရှိုက်အံ့။

သမာဓိသက်သက် ဥပေက္ခာပွားနည်း

၈။ ဥပေက္ခာဝေဒနာ ထင်ရှားဖြစ်စေလျက် ထွက်သက်
လွတ်အံ့။ --- ဝင်သက်ရှိုက်အံ့။

(ဝေဒနာ ၃-ပါး ပြီး၏။)

သမာဓိသက်သက် ရူပသညာ

၉။ ရူပသညာ ထင်ရှားဖြစ်စေလျက် ထွက်သက်လွတ်အံ့။
--- ဝင်သက်ရှိုက်အံ့။

၁၀။ သဒ္ဓသညာ ထင်ရှားဖြစ်စေလျက်

၁၁။ ဂန္ဓသညာ

၁၂။ ရသ သညာ

၁၃။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗသညာ

၁၄။ ဓမ္မသညာ ထင်ရှားဖြစ်စေလျက် ထွက်သက်လွတ်အံ့။
--- ဝင်သက်ရှိုက်အံ့။

(၎င်းဓမ္မ ၃ ရက် ဆက်ပြီး ပွားပြီးခဲ့၏)

၎င်းဓမ္မသညာကို ရက်လများစွာပွားနိုင်လျှင် မရသေးသော
စာ ကျက်လို့ရလွယ်၏။ နှစ်ပေါင်းများစွာကပင် မေ့နေသည့်စာကို
ပွားရင်း၊ အာရုံပြုလျှင် အကုန်ပြန်ပေါ်သည်။ အလွန်ကျက်ရ
ခက်သည့်စာပင်ဖြစ်စေ လွယ်ကူစွာရ၏။

မြင်းခြံမြို့နယ်မှ ဆရာတော်တစ်ပါး ၎င်းကို တစ်လတိတိ
ပွားရာ ငယ်စဉ်က လေ့လာခဲ့ဖူးသည့် ဘင်္ဂလီ-သက္ကဋတည်း အကုန်
ရသတဲ့။ ကန့်ဆရာတော်နှင့် မအူပင်ဆရာတော် ဦးသီရိတို့က

အင်ချောင်ဆရာတော်ကို 'တရားအားထုတ်နေသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များ ပိဋကတ်မှော်အောင်သည်' ဟု မိန့်သတဲ။

ဆရာတော်ကလည်း မှန်ကြောင်းဝန်ခံ၏။(ဦးပဉ္စင်းလည်း မေ့နေသည့် ပစ္စယနိဒ္ဒေသပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်ကို ပွားရင်းအာရုံပြုရာ အကုန်ပြန်ပေါ်သည်။)

၁၅။ ရူပါဝစရ ပဌမဈာန်၌ရှိသော သုခဝေဒနာကို ထင်ရှားဖြစ်စေလျက် ထွက်သက်လွတ်အံ့။ --- ဝင်သက်ရှိက်အံ့။

၁၆။ ၎င်းပဌမဈာန်၌ အပြစ်မြင်၍ ဒုတိယဈာန်၌ရှိသော သုခဝေဒနာကို ထင်ရှားဖြစ်စေလျက် ထွက်သက်လွတ်အံ့။ --- ဝင်သက်ရှိက်အံ့။

၎င်းဒုတိယဈာန်ကို အပြစ်မြင်။

၁၇။ တတိယဈာန်၌ရှိသော သုခဝေဒနာကို ထင်ရှားဖြစ်စေလျက် ထွက်သက်လွတ်အံ့။ --- ဝင်သက်ရှိက်အံ့။

၁၈။ ရူပါဝစရစတုတ္ထဈာန်၌ရှိသော သုခဝေဒနာကို ထင်ရှားဖြစ်စေလျက် ထွက်သက်လွတ်အံ့။ --- ဝင်သက်ရှိက်အံ့။ (၎င်းစတုတ္ထဈာန် အပြစ်မြင်။)

၁၉။ ရူပါဝစရ ပဉ္စမဈာန်၌ရှိသော ဥပေက္ခာဝေဒနာကို ထင်ရှားဖြစ်စေလျက် ထွက်သက်လွတ်အံ့။ --- ဝင်သက်ရှိက်အံ့။

စိတ္တသင်္ခါရပဋိသံဝေဒီစသော ပါဠိတော်အရ ဤတွင်ပြီး၏။

‘ပဿမ္ဘယံ စိတ္တသင်္ခါရံ အဿသိဿာမိတိ သိက္ခတိ။
ပဿမ္ဘယံ စိတ္တသင်္ခါရံ ပဿသိဿာမိတိ သိက္ခတိ’-
ဟူသော ပါဠိတော်အရ -

၂၀။ ရုန့်ရင်းသော ဒုက္ခဝေဒနာ ချုပ်ငြိမ်းစေလျက် ထွက်သက်
လွတ်အံ့။ --- ဝင်သက်ရှိက်အံ့။
(၎င်းပွားနည်းကား ရိုးရိုးပွားနည်း၊ အောက်ပါအတိုင်းလည်း
ပွားနိုင်သည်။)
ပဌမဈာန်၌ရှိသော ရုန့်ရင်းသော ဒုက္ခဝေဒနာ ချုပ်ငြိမ်း
စေလျက် ထွက် --- ဝင်။
(ဒု၊ တ၊ စ --- အတူတူပင်။)

၂၁။ ရူပသညာ၊ သဒ္ဓသညာ၊ ဂန္ဓသညာ၊ ရသ သညာ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗ
သညာ၊ ဓမ္မသညာ ဟု (၆)မျိုးရှိသည်တွင် -
ရူပသညာချုပ်ငြိမ်းစေလျက် ထွက်သက်လွတ်အံ့။
--- ဝင်သက်ရှိက်အံ့။ ၎င်းကား ရိုးရိုးပင်။
ရူပသညာတစ်ခုသာ ပွားခဲ့ရသည်၊ သဒ္ဓစသည်ကား
မထူးဟု မိန့်၏။
ပဌမဈာန်မှာ - ရူပသညာ၊ သဒ္ဓသညာ စသည် (၆)ပါး၊
ဒုတိယဈာန်မှာ ရူပစသည် (၆) ပါး၊
တတိယဈာန်မှာ (၆) ပါး၊
စတုတ္ထဈာန်မှာ (၆) ပါး၊
ပဉ္စမဈာန်မှာ (၆)ပါး အသီးသီးပွားနိုင်သည်။

ပွားပုံကား

ပဌမဈာန်၌ရှိသော ရူပသညာ ချုပ်ငြိမ်းစေလျက် ထွက်-ဝင်။

ပဌမဈာန်၌ရှိသော သဒ္ဒသညာ ချုပ်ငြိမ်းစေလျက် ထွက်-ဝင်။

ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗ၊ ဓမ္မ တူ၏။

(ဒု-၆၊ တ-၆၊ စ-၆၊ မ-၆ အကုန်ပွားနိုင်၏။)

‘ပဿမ္ဘယံ စိတ္တသင်္ခါရံ အဿသိဿာမိတိသိက္ခတိ။

ပဿမ္ဘယံ စိတ္တသင်္ခါရံ ပဿသိဿာမိတိ သိက္ခတိ’ ဟူသော ပါဠိတော်အရ ပွားနည်းပြီး၏။

(ခေါင်းစဉ် ၂ နံပါတ်၊ ဒုတိယစတုက္က (၄)နည်း ဤတွင် အကုန်ပြီးပြီ။)

တတိယစတုက္ကမှာ ၄-နည်းရှိသည်။

‘ကထံ စိတ္တပဋိသံဝေဒီ အဿသိဿာမိတိ သိက္ခတိ၊

စိတ္တပဋိသံဝေဒီ ပဿသိဿာမိတိ သိက္ခတိ’ ဟူသော ပါဠိတော်အရ ပွားပုံ (ရှေးဦးစွာ သမာဓိသက်သက်ပွား)

၂၂။ အပ္ပနာသမာဓိကိုသိသောစိတ် ထင်ရှားဖြစ်စေလျက် ထွက်သက်လွှတ်အံ့။ အပ္ပနာသမာဓိကိုသိသောစိတ် ထင်ရှားဖြစ်စေလျက် ဝင်သက်ရှိက်အံ့။

၂၃။ ရူပါဝစရ ပဌမဈာန်၌ရှိသော ဖရဏာပီတိကိုသိသောစိတ် ထင်ရှားဖြစ်စေလျက် ထွက်သက်လွှတ်အံ့။ --- ဝင်သက် ရှိက်အံ့။ ၎င်းဈာန်အပြစ်မြင်၍ -

၂၄။ ဒုတိယဈာန်၌ရှိသော ဖရဏပီတိကိုသိသောစိတ် ထင်ရှား
ဖြစ်စေလျက် ထွက်သက်လွတ်အံ့။ --- ဝင်သက်ရှိက်အံ့။
၎င်းဒုတိယဈာန်အပြစ်မြင်။

၂၅။ တတိယဈာန်၊ စတုတ္ထဈာန် တူ၏။

၂၆။ ရူပါဝစရပဉ္စမဈာန်၌ရှိသော ဥပေက္ခာဝေဒနာထင်ရှား
သိစေလျက် ထွက် - ဝင်။

(၎င်းပါဠိတော်အရ ပြီး၏။)

တတိယစတုတ္ထ ပါဠိတော်

‘ကထံ အဘိပ္ပမောဒယံ စိတ္တံ အဿသိဿာမိတိ
အဘိပ္ပမောဒယံ စိတ္တံ ပဿသိဿာမိတိ သိက္ခတိ’ ဟူသော
ပါဠိတော်အရ ရှေးဦးစွာ သမာဓိသက်သက်ပွားပုံ။

၂၇။ ရူပါဝစရအပ္ပနာဈာန်စိတ်ကို အထူးရွှင်လန်းနှစ်သက်ခြင်း
ကို ဖြစ်စေလျက် ထွက်သက်လွတ်အံ့။ --- ဝင်သက်
ရှိက်အံ့။

၂၈။ ရူပါဝစရပထမဈာန်ပီတိ၌ရှိသော အပ္ပနာဈာန်စိတ်ကို
အထူးရွှင်လန်းနှစ်သက်ခြင်းကို ဖြစ်စေလျက် ထွက်သက်
လွတ်အံ့။ --- ဝင်သက်ရှိက်အံ့။

၂၉။ ၎င်းပဌမဈာန်ကို အပြစ်မြင်၍ ဒုတိယဈာန်နည်းတူပွား၊
ပထမဈာန်အတိုင်း ၎င်းဒုတိယဈာန်၌ အပြစ်မြင်။

၃၀။ ရူပါဝစရတတိယဈာန် ပီတိ၌ရှိသော အပ္ပနာဈာန်စိတ်ကို
အထူးနှစ်သက်ရွှင်လန်းခြင်းဖြစ်စေလျက် ထွက်သက်
လွတ်အံ့။ --- ဝင်သက်ရှိက်အံ့။

(အဘိပ္ပမောဒယံ ပါဠိတော်အရ ပြီး၏။)

တတိယစတုက္ကပါဠိတော်

‘ကထံ သမာဒဟံ စိတ္တံ အဿသိဿာမိတိ သိက္ခတိ။
သမာဒဟံ စိတ္တံ ပဿသိဿာမိတိ သိက္ခတိ’ ဟူသောပါဠိတော်အရ

ရှေးဦးစွာ သမာဓိသက်သက်ပွားပုံ

အပ္ပနာဈာန်စိတ်ကို အထူးသဖြင့် တည်ကြည်စေလျက်
ထွက်သက်လွတ်အံ့။ --- ဝင်သက်ရှိုက်အံ့။

၎င်းသမာဓိသက်သက်ပွားပြီး နောက်ရက်မှာ တာဝတိံသာ
မှ စောင်းတန်း(၃)သွယ်နဲ့ဆင်းပုံ၊ ပင်လယ်က’သစ်ပင်ရင်း အဘိဓမ္မာ
တရားဟောပုံ၊ တန်ခိုးတော်နှင့် မိမိ၏ရှေ့တွင် စင်္ကြံကြွနေပုံ စသည်
အလိုရှိရာ ကစားနိုင်သည်တဲ့။

မိမိလည်း အနည်းငယ်လက်တွေ့အားဖြင့် ကစားခဲ့၏။

ပ၊ ဒု၊ တ ဈာန်များ နောက်က ပွားခဲ့ပြီဖြစ်သည့်အတွက်
ဤ၌ စတုတ္ထဈာန်ကိုကျော်၍ ပြသည်။

တတိယဈာန်၌ အပြစ်မြင်၍ -

ရူပါဝစရစတုတ္ထဈာန် သုခဧကဂ္ဂတာ၌ရှိသော အပ္ပနာဈာန်
စိတ်ကို အထူးသဖြင့် တည်ကြည်စေလျက် ထွက်သက်-ဝင်သက်။

(၎င်း သမာဒဟံ စိတ္တံ - ပါဠိတော်အရ ပြီးပြီ။)

တတိယစတုက္ကပါဠိတော်

‘ကထံဝိမောစယံစိတ္တံ အဿသိဿာမိတိ သိက္ခတိ၊
ဝိမောစယံ စိတ္တံ ပဿသိဿာမိတိ သိက္ခတိ’ ဟူသော ပါဠိတော်အရ

ရှေးဦးစွာ သမာဓိပွားပုံ

အပ္ပနာဈာန်စိတ်ကို ရုန့်ရင်းသော နိဝရဏမှလွတ်စေလျက် ထွက်သက်လွတ်အံ့။ --- ဝင်သက်ရှိုက်အံ့။

ရူပါဝစရ ပထမဈာန် ဖရဏာပီတိ၌ရှိသော အပ္ပနာဈာန် စိတ်ကို ရုန့်ရင်းသော နိဝရဏမှ လွတ်ငြိမ်းစေလျက် ထွက်သက် လွတ်အံ့။ --- ဝင်သက်ရှိုက်အံ့။

၎င်းပထမဈာန်၌ အပြစ်မြင်။

ရူပါဝစရ ဒုတိယဈာန် ဖရဏာပီတိ၌ရှိသော အပ္ပနာဈာန် စိတ်ကို ရုန့်ရင်းသော နိဝရဏမှ လွတ်ငြိမ်းစေလျက် ထွက်သက် လွတ်အံ့။ --- ဝင်သက်ရှိုက်အံ့။

တတိယဈာန်မှာ ဒုဈာန်အပြစ်မြင်၍ ထပ်တူပွားလေ။

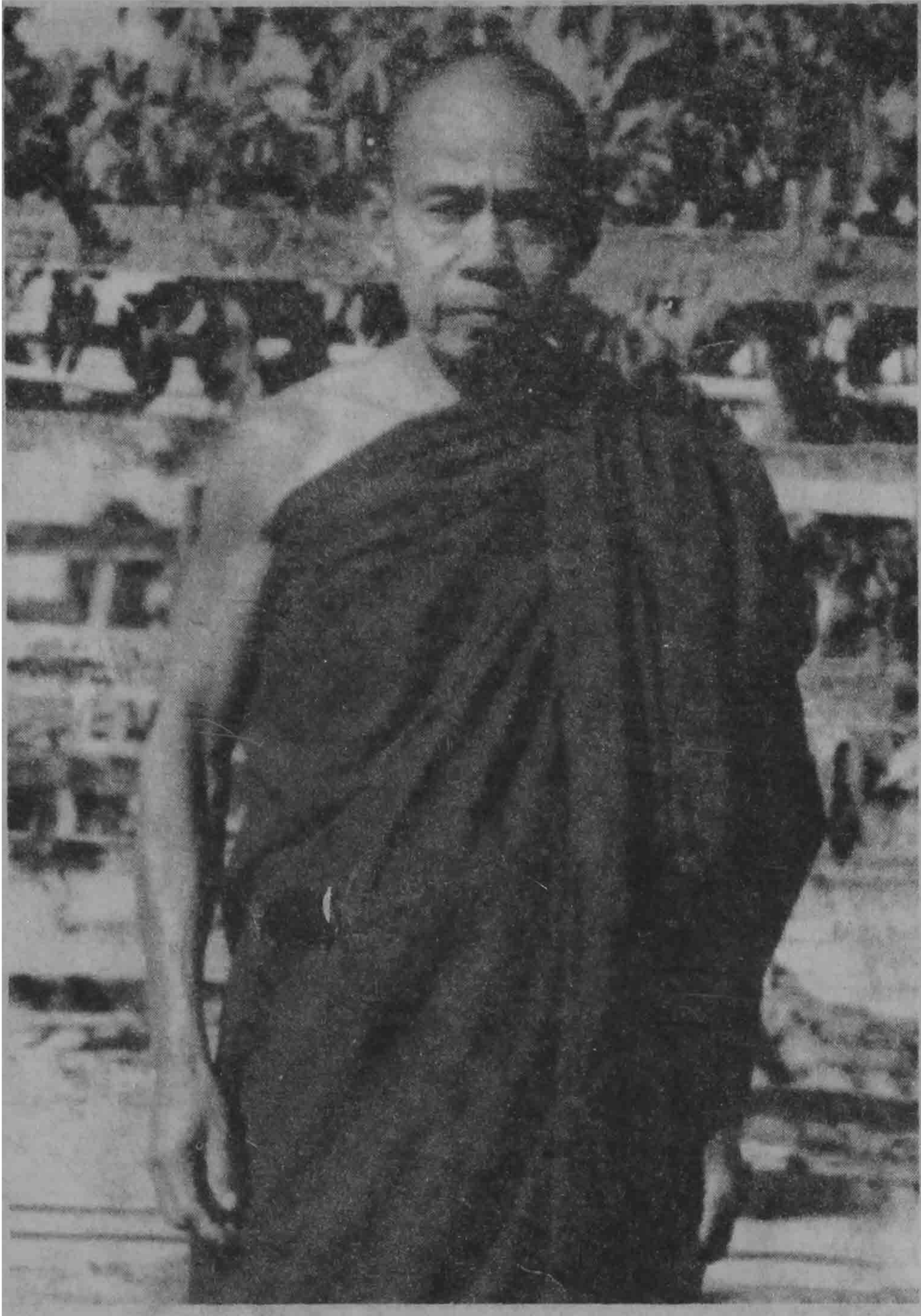
စတုတ္ထဈာန်မှာ သုခဧကဂ္ဂတာ၌ရှိသော ဟုဆို၊ ဖရဏာပီတိ နုတ်။

ပဉ္စမဈာန်မှာ ဥပေက္ခာဧကဂ္ဂတာ၌ရှိသော ဟုဆို၊ ဖရဏာ ပီတိနုတ်။

၎င်းဝိမောစယံ ပါဠိအရ ပြီးပြီ။

(အပ္ပနာဈာန် ထူထောင်နည်း ပြီး၏)

[ဒဿနပါရဂူကျမ်း၊ ဝိပဿနာ(ဒုတိယပိုင်း) ဆက်လက် ထွက်ပေါ်လာပါမည်။]

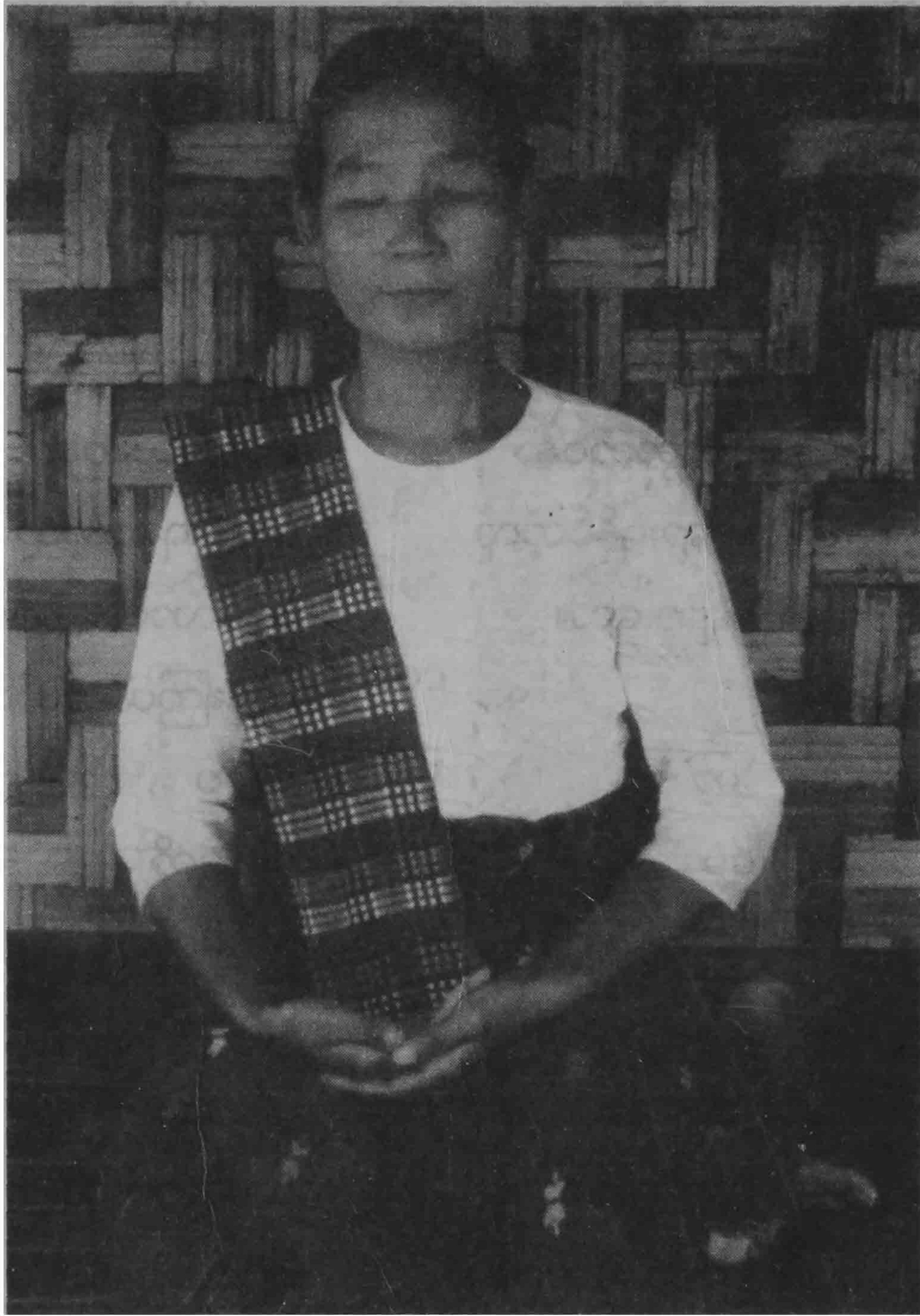
ကမ္ဘာလှည့်ဘုရားဖူးရင်းသေမင်းကိုအောင်နိုင်သူ
ကိုရင်ကြီးဦးတောမောင်
(အသက်-၆၁၊ ၁၃၆၃-တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ကျော်
၁၂-ရက်၊ ကွယ်လွန်)။

ယောဂီဦးလှရွှေ
အသက်(၇၂)

ရောဂါမျိုးစုံကို တရားဖြင့်အန်တုအနိုင်ယူသူ
ယောဂီဒေါ်မြမြဝင်း (မန္တလေး)

၃-နှစ်သမီးအရွယ်မှစ၍ မျက်စိနှစ်ကွင်းအလင်း
မရသော်လည်း ဓမ္မစက္ခုရသူ
ယောဂီ ဒေါ်ခင်သိန်း (၄၂-နှစ်)

အမှား ပြင်ဆင်ချက်

စာမျက်နှာ	မှား	မှန်
(ည)	အရှင်သီလတိဿ	အရှင်သျှီလတိဿ
(တ)	အိပ်မပျော်	အိပ်မပျော်
(ခ)၊ (န)	သီလတိဿ	သျှီလတိဿ
၁(ဂ)	သံသရာ	သံသာရ
၆၊ ၁၇	မေတ္တာဘာဝနာ	မေတ္တာဘာဝနာ
၁၉	တရားရနိုင်တဲ့လူ	တရားရနိုင်တဲ့သူ
၂၅	မရှိဘူးလေ။	မရှိလောက်အောင် ဆန်းကြယ်တယ်လေ။
၃၃	'မာ'ဝံ	'မာ'ဝ
၃၄	မောဒဏီ	မောဒတိ
၆၀	အနိမိတ္တာ	အနိမိတ္တာ
၇၁	မြင်သွားတာပဲ	ပြင်သွားတာပဲ
၈၂	ကာ ယေ	ကာယေ
၁၂၂	လယ်ကတွေ	လယ်ကတွတ်
၁၂၂	ကြိုလဲ မှတ်ရမယ်	ကြိုလဲ
၁၂၃	မနသိကာတဗ္ဗ	မနသိကာတဗ္ဗံ
၁၃၆	စိတ်တွေ	စိတ်စေတသိက်တွေ
၁၇၈	ထင်ရှာမှာ	ထင်ရှားမှာ၊

ဗုဒ္ဓအသံစာပေ - ၉

ဓမ္မာစရိယဦးဋ္ဌေးလှိုင်ရေးသားသောထွက်ပြီး

စာအုပ်များ

ရဟန္တာနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်ထူးများ

ဟန်လင်း - သရေ
ခေတ္တရာ ပျူခေတ်မှ မျက်
မှောက်ခေတ်အထိ မြန်မာ
နိုင်ငံ၌ ထွန်းပေါ်ခဲ့သော
ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ထူးကြီးပေါင်း
များစွာတို့၏ထေရုပ္ပတ္တိနှင့်
ကျင့်စဉ်များ၊ သာသနာ
ရေစီးကြောင်းနှင့် မဟာ
ယာန အမူအကျင့်၊ ဂိုဏ်း

ဂဏ အမွေဓာတ်များအကြောင်း ခြေခြေမြစ်မြစ် စိစစ်
တင်ပြထားသည်။

ပုဂ္ဂိုလ်ထူးကြီးများ၏ ပုံတော်များကိုလည်း ကြွေရောင်
စက္ကူချောများဖြင့် ရိုက်နှိပ်ထားသည်။

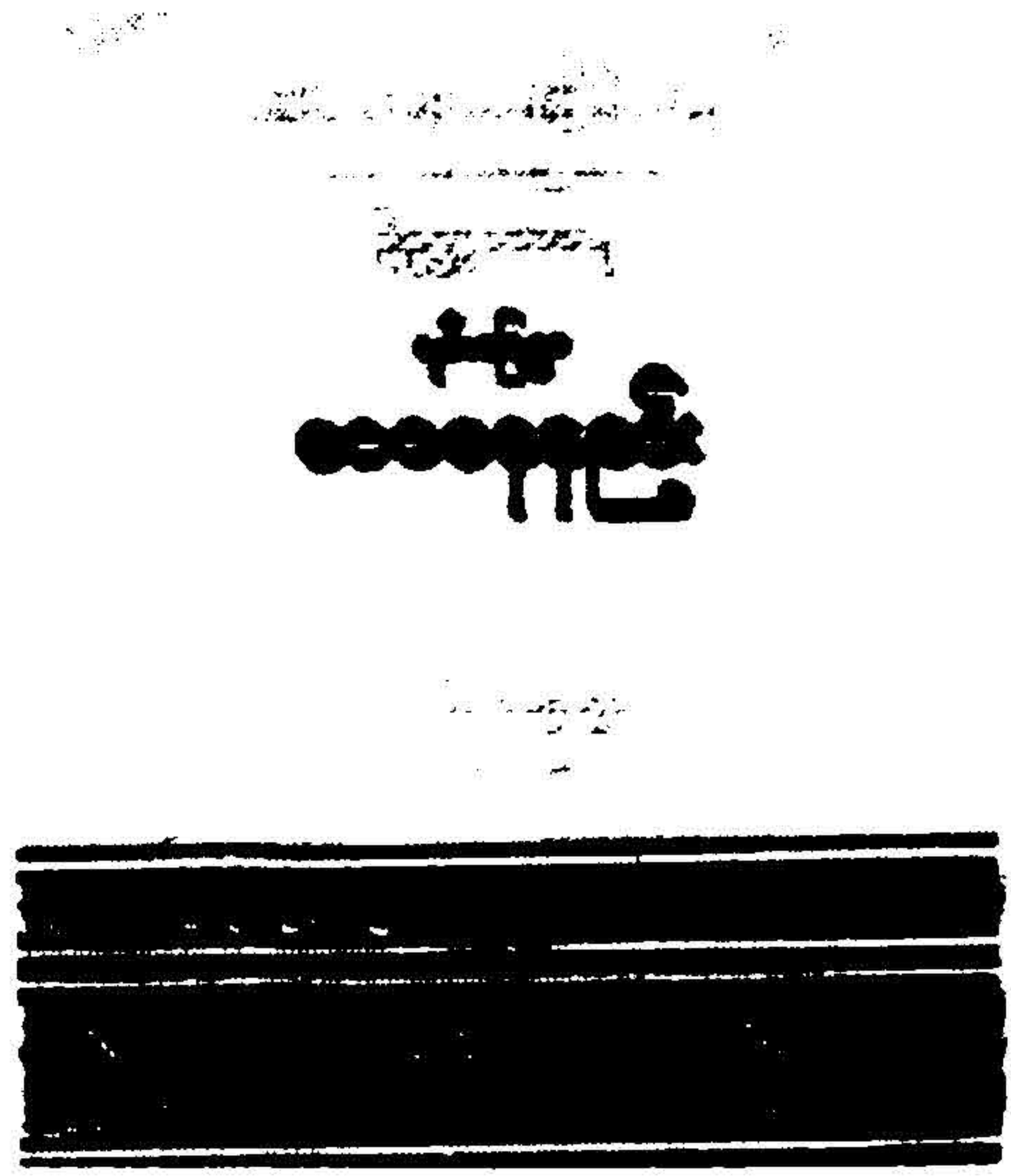
အမြဲပူဇော်လက်စွဲပြုရမည့် စာအုပ်ကောင်းတစ်အုပ်။

သီဟိုဠ်ခေတ်စံတော်ဝင်အရိယာများ

‘ရဟန္တာနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်ထူး’ ပထမတွဲ အဖြစ် သမိုင်းကွင်းဆက်များနှင့်တကွ ဟန်လင်း-ဗိဿနိုး-သရေခေတ္တရာ ရှေးဦးမြန်မာ့သာသနာကို နောက်တွေ့ သမိုင်းပစ္စည်းအထောက်အထားများ၊ ဓာတ်ပုံ-မြေပုံ များဖြင့် ဖော်ပြထားသည်။

သီဟိုဠ်သာသနာ၏ အပြည့်အစုံ၊ ထေရဝါဒသည် ဟိနယာနမဟုတ်၊ ရှင်ဥပဂုတ်ကား မဟာယာန၊ ဂေါတမဗုဒ္ဓသည် ဗမာလူမျိုး စသော သမိုင်းစိစစ်ချက်၊ ဗုဒ္ဓဝါဒရေးရာ သဘောတရား စိစစ်ချက်တို့ များစွာ ပါဝင်သည်။

သီဟိုဠ်ခေတ်
စံတော်ဝင်အရိယာများ

ချမ်းမြေ့စွာဘဝနေနည်း လမ်းညွှန်တရားတော်

ကမ္မနိယာမ၊ မေတ္တာအာနိသင်၊ ပရိတ်စွမ်းအား၊ သေနည်းသင်တန်း၊ သမထဝိပဿနာတရားတော် အခန်း ၅ ခန်းဖြင့် တောင်တန်းသာသနာပြုဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ထူးခြားလေးနက်ထက်မြက်သော မေတ္တာပွားပို့နည်းများ၊ ဆူဝေလျှံကျလာသော ပရိတ်ရေနှင့် ပရိတ်ဆီ၊ တောင်စောင့်

နတ်ကြီးနှင့် တောတွင်းဝိဇ္ဇာဓိုရ်များ လာရောက်ကြပုံ၊ မြန်မာပြည်က ရဟန္တာများစသည်ဖြင့် . . . ။

မြန်မာ့သာသနာမော်ကွန်းတင် ဓမ္မဒူတ (ပတွဲ - ဒုတွဲ - တတွဲ)

ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ သူရဲကောင်း
များအကြောင်း တကယ့်ဖြစ်ရပ်မှန်များ၊
အမေရိကန်နှင့် ဣန္ဒိယ သို့ ဓမ္မဒူတ
အောင်မြင်မှုသတင်းများ၊ ရှိသမျှ အကုန်
လှူသောပါမောက္ခကြီး၊ နေ့စဉ် ပိဋကတ်
သုံးပုံ ရွတ်ဖတ်ပူဇော်သော ဆရာ
တပည့်၊ ဆရာတော် ဦးစန္ဒြမဏိ၊ အနာ
ဂါရိက ဓမ္မပါယ၊ အမေရိကန်ရေတပ်
ဗိုလ်မှူးကြီး အော်လကော့၊ ဥပဒေပါရဂူ
အမ်ဘေဒကာ၊ ရာဇဂုရု ပယင်းတွင်း

ဆရာတော်ဘုရားကြီး၊ ရာဇဂုရုသုံးဘွဲ့ရ အရှင်သာရမေဓာရခိုင်ဆရာတော်
ဘုရားကြီး စသည်တို့၏ ထေရဝါဒ ပြန် လည်ပျိုးထောင်ပုံ၊ နိပေါင်နိုင်ငံ သာကီ
ဝင်တို့ ထေရဝါဒကို အသက်စတေး၍ ထူထောင်ကြပုံ စသော သာသနာဝင်
သမိုင်းတွင် အထူးမော်ကွန်းတင်ရမည့် ဖြစ်ရပ်မျိုးစုံ စသည်ဖြင့် အထောက်
အထား ခိုင်ခိုင်လုံလုံ ဓာတ်ပုံမှတ်တမ်း အစုံအလင်ဖြင့်။

ကမ္ဘာကို ချုပ်ကိုင်မည့်သူ

၁၂ နှစ်တိုင်တိုင် ပျောက်ကွယ်နေရာမှ
ယခင် မှုရင်းအတိုင်း ပြန်လည်ရိုက်နှိပ်ထားသည်။
လောကီဝိဇ္ဇာဓိရိ ဂန္ဓာရိတန်ခိုးရှင်တို့၏ လျှို့ဝှက်
ချက်နှင့် တဘောင်ကိန်းခန်းများ၊ ဖျာန်ပျံရဟန်းတော်
တို့၏ ထေရုပ္ပတ္တိများ၊ သိပ္ပံပညာ၊ စိတ်ပညာ၊ ဗုဒ္ဓ
အဘိဓမ္မာ ရှုထောင့်မျိုးစုံတို့မှ မျက်မှောက်ကမ္ဘာ
အခြေအနေကို သုံးသပ်ချက်များ၊ ပညာရှင်တို့၏
အနာဂတ်ကမ္ဘာ အတွက် ဟော ကိန်းများ၊ ရဟန္တာ
အရှင်မြတ်တို့၏ ဗျာဒိတ်တော်များ စသည်ဖြင့် . . . ။

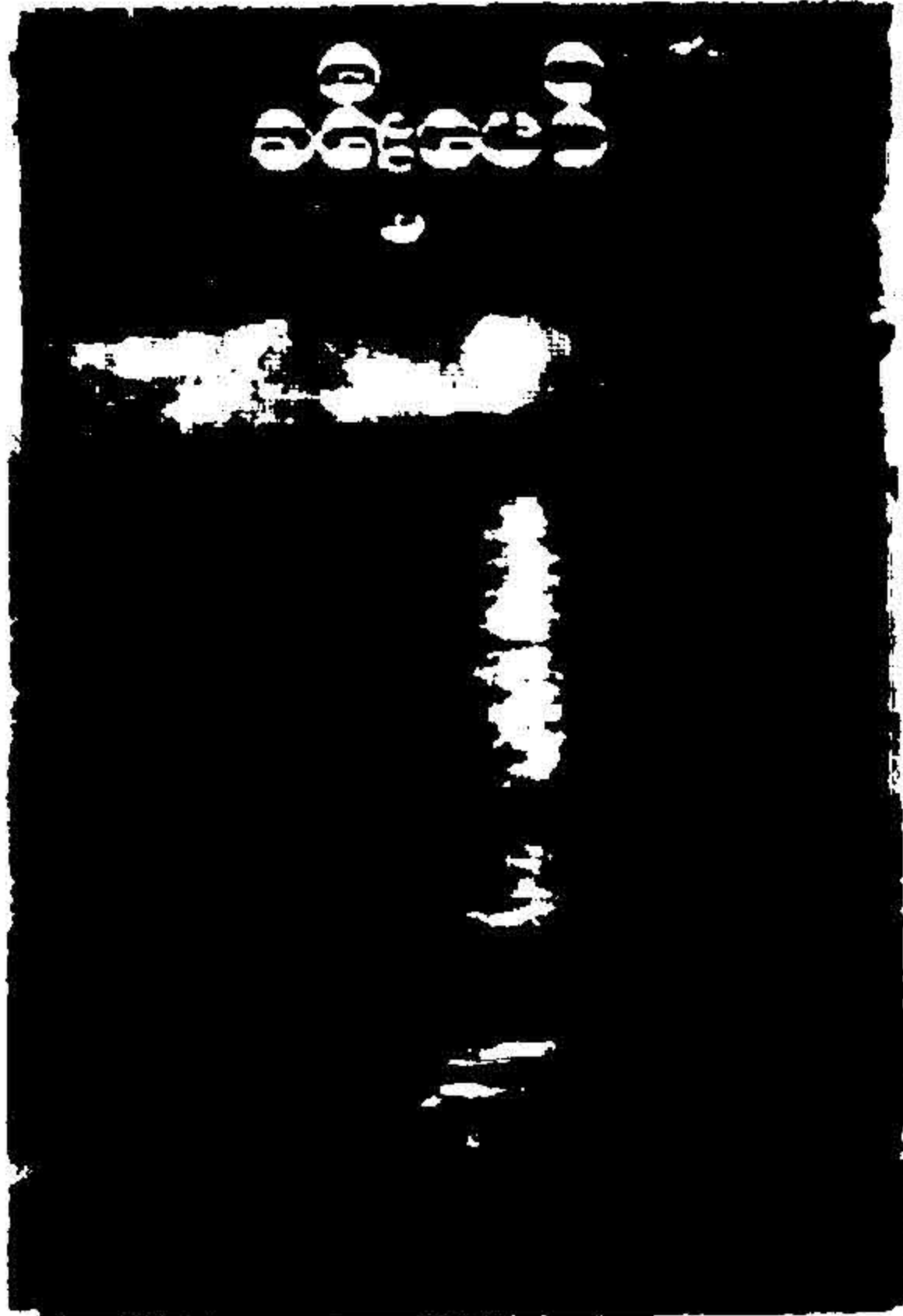
ရတနာသုံးပါးကျေးဇူး

သားသမီးငယ်များအား စစ်မှန်စင်ကြယ်သော ဗုဒ္ဓအမွေ ပေးလိုသော မိဘတိုင်းအတွက် ဘာသာရေး အခြေခံအနိမ့်ဆုံး အဆင့်မှ သမထ ဝိပဿနာ အလုပ်ခွင်အထိ လက်တွေ့ကျ သော ကျင့်စဉ်များ၊ ဒါနတန်ခိုး၊ သီလတန်ခိုး၊ မေတ္တာတန်ခိုး၊ သစ္စာစွမ်းရည် စသောမယုံကြည် နိုင်လောက်အောင် အားကျ အတုယူ အံ့ဩဖွယ်ကောင်းသည့် ကိုယ်တွေ့ ဖြစ် ရပ်မှန် ၄၀ ခန့် ပါဝင်သည်။

လူတိုင်းအတွက် ကြီးပွား ချမ်းသာရေး ကျမ်းကြီးဟု ဆိုနိုင် သော “ဆုတောင်းခန်း မြင် ကွင်းကျယ်” စသည်ဖြင့် စာမျက် နှာ ၅၀၀ ကျော်။

ခရီးဖော်

စင်ကြယ်သော ထေရဝါဒသာသနာ၏ အဆိပ်အတောက်များကို ဖယ်ထုတ်ရှင်းလင်းပြီး ဘဝအတွက် အကောင်းဆုံး အချက် အလက်များကို ရွေးထုတ် ညွှန်ကြားပေးမည့် စာအုပ်၊ လက်တွေ့လုပ် ဆောင်ရမည့် ဆောင် ရန်၊ ရှောင်ရန်တို့ကို အချိန် တိုအတွင်း သိရှိ နားလည်ရန် အရှင်းလင်းဆုံး ရေးထားသည့် စာအုပ်။

အနာဂါမ် ဆရာသင်္ကန်းကြီး

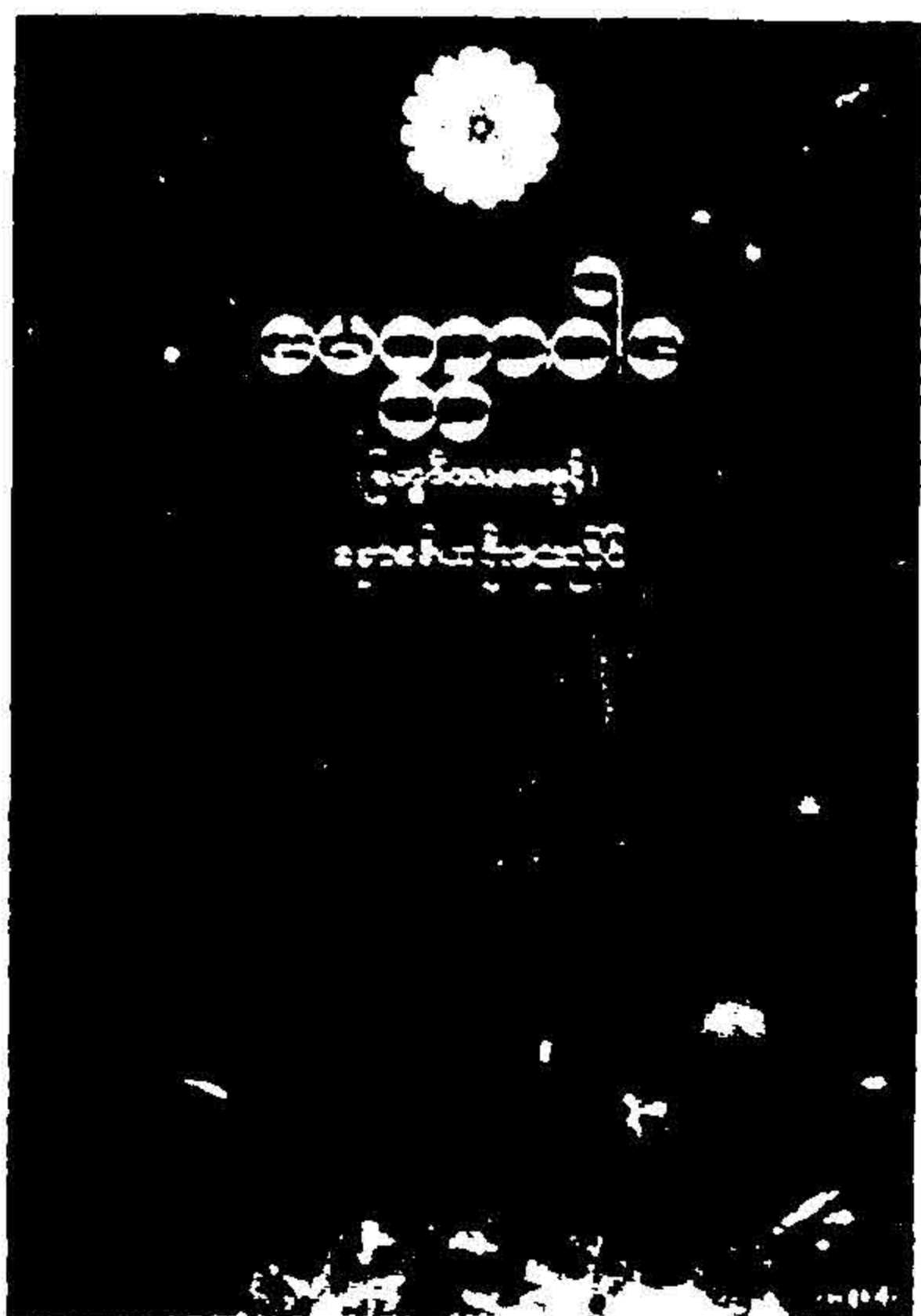
အာနာပါန သတိပဋ္ဌာန် အလုပ်ကို
စာဖတ်သူတိုင်း နားလည်အောင် အရှင်း
လင်းဆုံးရေးထားသောစာအုပ်။ သူ့ဘဝ-
သူ့တရားနှင့် သူ့ကျေးဇူးအပိုင်းကြီးသုံးပိုင်း။

နိုင်ငံရပ်ခြားမှ ပါမောက္ခကြီးများ၊
ပါရဂူကြီးများပင်လျှင် ဆရာသင်္ကန်းကြီး၏
ကမ္မဋ္ဌာန်းနည်းဖြင့် ထူးခြားစွာ ပြောင်းလဲ
သွားကြပုံ ကိုယ်တွေ့ရေးသားချက်များ။

သမိုင်းဝင်ဓာတ်ပုံများကို ကြွေရောင်
စက္ကူဖြင့် တခမ်းတနား ဖော်ပြထားသည်။

မေတ္တာဝါဒ

နိကာယ်ငါးရပ်လာ မေတ္တာ၏ စွမ်းအား
သတ္တိထူးများကို ဖော်ပြ၍ သိပ္ပံပညာ-စိတ်
ပညာတို့နှင့် နှိုင်းနှောစိစစ်ထားခြင်း၊ မိုးညှင်း
ဆရာတော်၊ တောင်တန်းဆရာတော် စ
သော ပုဂ္ဂိုလ်ထူးများစွာတို့၏ မေတ္တာ လက်
တွေ့ အသုံးချပုံများ၊ ကမ္ဘာဦးခေတ်မှ ယနေ့
ခေတ်အထိ ထူးခြားသော မေတ္တာကိုယ်တွေ့
ဇာတ်လမ်းများ၊ မေတ္တာဓာတ်ရိုက်ပုံ၊ မေတ္တာ
ဈာန်ထူထောင်နည်း၊ မေတ္တာဈာန်မှ

ဝိပဿနာတက်ပုံ စသော မေတ္တာနှင့် စပ်၍ ရှင်းလင်းလွယ်ကူလေးနက်သည့်
စာအုပ်။

ကမ္ဘာလှည့်တရား

မြန်မာနိုင်ငံ၌ အသက်
၂၈ မှ သက်တော် ၆၈ နှစ်
အထိ သိတင်းသုံးနေထိုင်ပြီး
ကမ္ဘာကို သုံးပတ်ပတ်၍
ဟောခဲ့သော တရားများ။

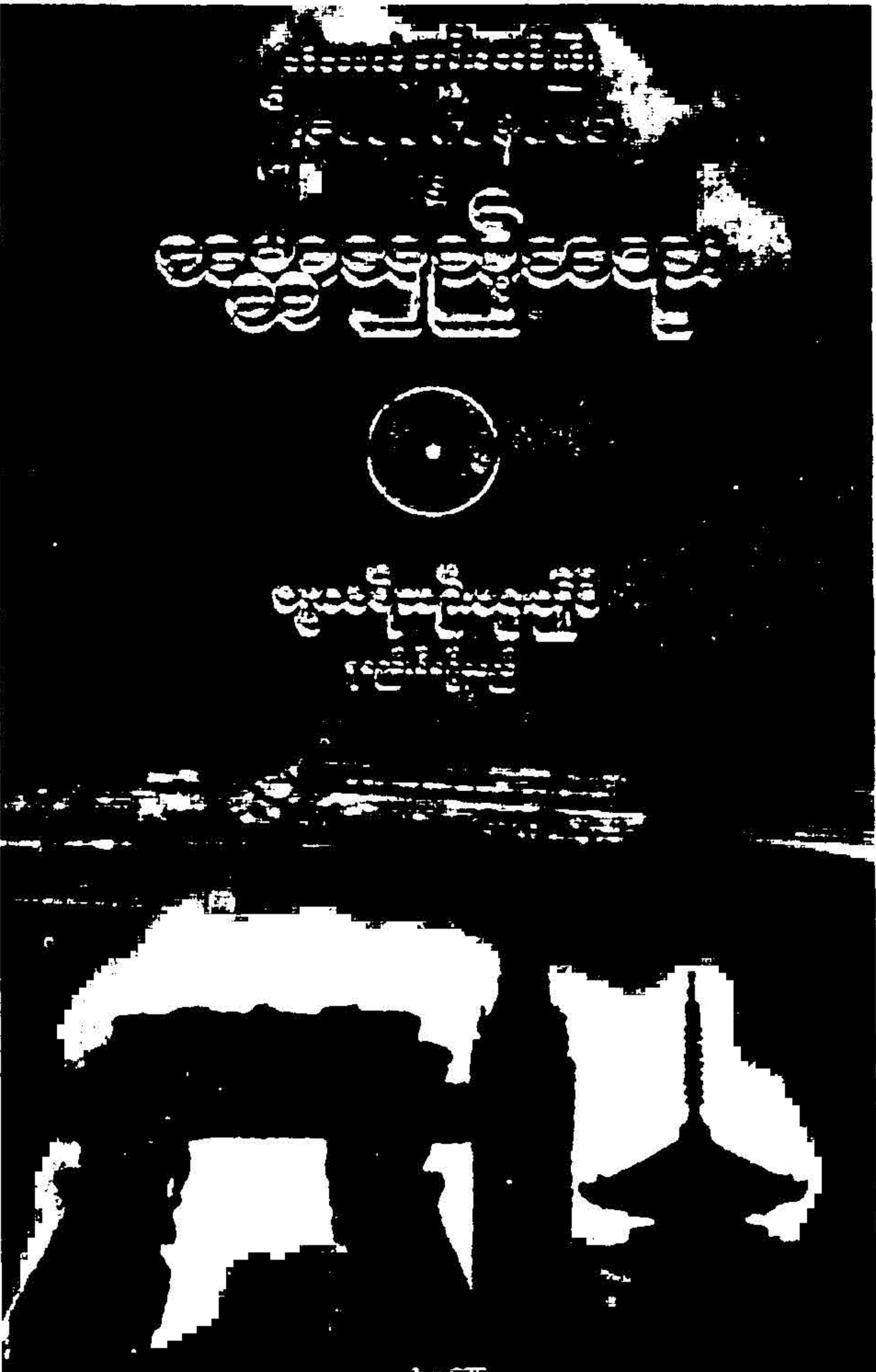
တောင်ငူမြို့ မစ္စတာ
သော်မဆင် ဦးဆောင်သော
ကရင်အမျိုးသား ၇၀၀၀ တို့
ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ရာ၌ နှုတ်ခွန်း
ဆက် အားပေးစကား။

သိပ္ပံနည်းကျ ဘာသာ
တရားစိစစ်ဟောပြောချက်များ၊

ကမ္ဘာ့ခေါင်းဆောင်ကြီးများထံ ဗုဒ္ဓဝါဒဖြင့် ကမ္ဘာ့စစ် တားဆီးရေး
နှိုးဆော်ချက်များ။

ဓမ္မပဒဖတ်ရာမှ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဖြစ်လာခဲ့ပုံ၊ သူ့ဘဝ၊ သူ့အမြင်
ကိုယ်တွေ့များအား ကမ္ဘာလှည့်ဟောကြားခဲ့သော တရားတော်များကို
စုစည်း၍ ဘာသာပြန်ထားသည်။

ကမ္ဘာ့သာသနာပြုလုပ်ငန်း စိတ်ပါဝင်စားသူတိုင်း လက်မလွတ်
တမ်း ဖတ်ရှုသင့်သည့် စာအုပ်ကောင်းတစ်အုပ်။

ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေး ဗိသုကာကြီး

ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ
ဘာသာရေး ထိပ်သီးညီလာခံ
ဩ ဘာလက်ခုပ်သံကြားက
ကိုယ်တွေ့ ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေး
တရား။ ကမ္ဘာ့ထိပ်သီးစီးပွား
ရေးညီလာခံကြီးတွင် ဆရာကြီး
ဦးဂိုအင်ကာ၏ ဟောပြော
ချက်များ။

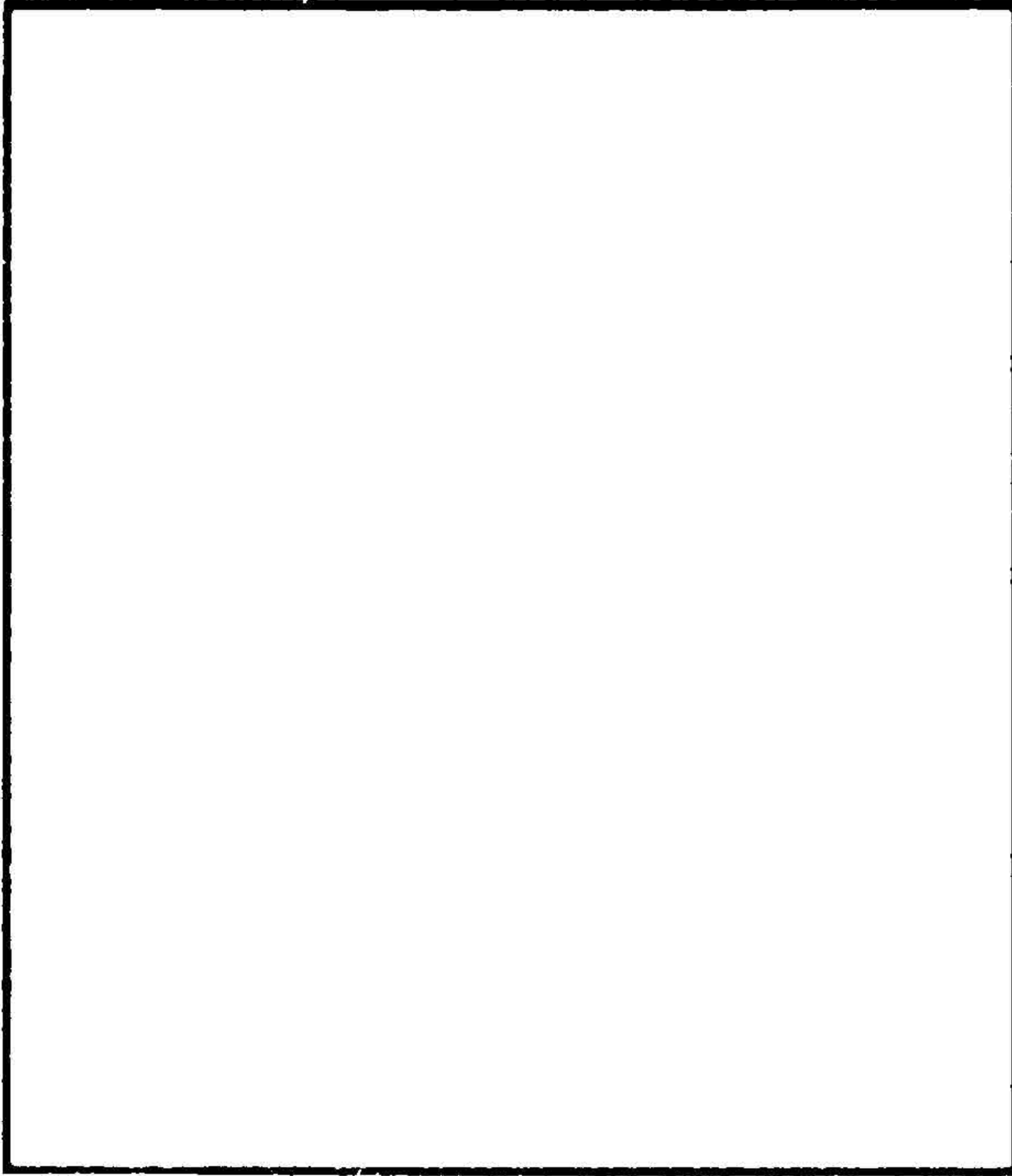
ကမ္ဘာ့တိုက်ကြီး ၅ -

တိုက်၊ နိုင်ငံပေါင်း ၃၂ နိုင်ငံမှ ယောဂီပေါင်း ၇၅၀ တို့ ပထမ အကြိမ်
မြန်မာနိုင်ငံသို့ ဘုရားဖူးခရီးရောက်ရှိပြီး ဓမ္မရသ-ဓမ္မပီတိခံစားရပုံ
ဆရာကြီး ဦးဂိုအင်ကာ၏ ရေးသားချက်များ။

ကမ္ဘာ့အကြီးဆုံး စာအုပ်ကြီးကို အရကျက်ထားနိုင်သော
တိပိဋကဓရဆရာတော် ဦးဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသအကြောင်း ဦးဂိုအင်
ကာ၏ ကိုယ်တွေ့မှတ်တမ်း။

ဦးဂိုအင်ကာ၏ အဘိုး (ဗာဗာ) ပြောပြလေ့ရှိသော အနှစ်
တစ်ရာကျော်က မြန်မာလူမျိုးတို့အကြောင်းနှင့် ဦးဂိုအင်ကာ၏ ဘဝ
တစ်စိတ်တစ်ဒေသ စသည်ဖြင့် သမိုင်းဝင်ဓာတ်ပုံမှတ်တမ်းများ ပါရှိ
သည့် စာအုပ်ကောင်းတစ်အုပ်။

သဒ္ဓါကတရားတော်များ

ကျေးဇူးတော်ရှင် ဝေဘူ
ဆရာတော်ဘုရားကြီး ရန်ကုန်
မြို့သို့ ကြွရောက်စဉ်က ဟော
ပြောပြသညွှန်ကြားခဲ့သော
တရားတော်များကို မူရင်းတိတ်
ခွေမှတစ်ဆင့် ခဲရာခဲဆစ် ကူး
ယူပြီး၊ စိစစ်ရွေးချယ်ကာ စု
ဆောင်း စီစဉ်ထားသည်။

အကာလိကတရားတော်များ

ကျေးဇူးရှင် ဝေဘူဆရာ
တော်ဘုရားကြီး၏ ဟောပြော
ချက်မူရင်းတိတ်ခွေမှ ရှားရှား
ပါးပါးကူးယူဖော်ပြထားသည့်
ဓမ္မအနှစ်သာရရှိရှိတရားတော်
များဖြစ်သည်။

ဧဟိပဿိက တရား
တော်များ၊ သြနနေယျိက
တရားတော်များ စသည်ဖြင့်
ဆက်လက်၍ ဖော်ထုတ် ပူဇော်
သွားမည် ဖြစ်ပါကြောင်း။

ဘုရားကြိုက်သောပူဇော်ခြင်း

ရဟန်းဖြစ်စေ ...

လူဖြစ်စေ ...

ယခုလို

တစ်ရှု-တစ်ရှိုက်

တရားရူပတ်ပွားများပြီး

ပူဇော်တာကမှ

‘ပရမာယ ပူဇာယ

အကောင်းဆုံး

ပူဇော်ခြင်း ... ‘တဲပျာ။

မောင်းထောင်မြေဇင်းတောရဆရာတော်ဘုရားကြီး